

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

Proiect

UE

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

privind piața criptoactivelor

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial Regulamentul (UE) 2023/1114 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind piețele criptoactivelor și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 1095/2010 și a Directivelor 2013/36/UE și (UE) 2019/1937, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 150 din 9 iunie 2023, CELEX: 32023R1114, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2023/2869 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 2023.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează:

a) cerințele pentru oferta publică de criptoactive (denumită în continuare *ofertă publică*) și admiterea la tranzacționare a criptoactivelor pe o platformă de tranzacționare (denumită în continuare *admitere la tranzacționare*) pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, a tokenurilor raportate la active și a tokenurilor de monedă electronică, precum și cerințele pentru furnizorii de servicii de criptoactive;

b) cerințele în materie de transparență și publicare de informații pentru emiterea, oferta publică și admiterea la tranzacționare;

c) cerințele pentru autorizarea și supravegherea furnizorilor de servicii de criptoactive, a emitenților de tokenuri raportate la active și a emitenților de

tokenuri de monedă electronică, precum și pentru funcționarea, organizarea și guvernanta acestora;

d) cerințele pentru protecția deținătorilor de criptoactive în cadrul emiterii, al ofertei publice și al admiterii la tranzacționare a criptoactivelor;

e) cerințele pentru protecția clienților furnizorilor de servicii de criptoactive;

f) măsuri de prevenire a utilizării abuzive a informațiilor privilegiate, a divulgării ilegale a informațiilor privilegiate și a manipulării pieței de criptoactive, pentru a asigura integritatea pieței de criptoactive.

(2) Prezenta lege are ca scop stabilirea unui cadru normativ de bază pentru dezvoltarea și funcționarea corectă, transparentă și sigură a pieței criptoactivelor, pentru asigurarea unui tratament proporțional și sporirea securității juridice a emitenților și furnizorilor de servicii de criptoactive, pentru protejarea drepturilor și intereselor legitime ale deținătorilor și investitorilor, inclusiv prin aplicarea cerințelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor, urmărind menținerea stabilității financiare, stimularea dezvoltării tehnologice și a inovării pe această piață, în conformitate cu standardele europene și internaționale.

Articolul 2. Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege se aplică persoanelor fizice și juridice din Republica Moldova, persoanelor fizice și juridice străine și apatrizilor care sunt implicate în emiterea, oferta publică de criptoactive și admiterea la tranzacționare a criptoactivelor sau care furnizează servicii de criptoactive ori desfășoară activități pe piața de criptoactive în Republica Moldova.

(2) Prezenta lege nu se aplică:

a) persoanelor care furnizează servicii de criptoactive exclusiv întreprinderilor lor mamă, propriilor filiale sau altor filiale ale întreprinderilor lor mamă;

b) lichidatorului sau administratorului insolabilității care acționează în cursul unei proceduri de insolabilitate, cu excepția cazului în care acționează în sensul art. 44 din prezenta lege;

c) Băncii Naționale a Moldovei atunci când acționează în calitate sa de autoritate monetară conform prevederilor art. 5 alin. (1) lit. a), g), i) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (denumită în continuare *Legea nr. 548/1995*);

d) autorităților publice;

e) organismelor internaționale și regionale, precum Banca Centrală Europeană, Banca Europeană de Investiții, Fondul european de stabilitate financiară și Mecanismul european de stabilitate;

f) organizațiilor internaționale publice, care includ Fondul Monetar Internațional și Banca Reglementelor Internaționale.

(3) Prezenta lege nu se aplică criptoactivelor care sunt unice și nefungibile cu alte criptoactive.

(4) Prezenta lege nu se aplică criptoactivelor care se califică drept unul sau mai multe dintre următoarele:

- a) instrumente financiare;
- b) depozite;
- c) fonduri, cu excepția cazului în care se califică drept tokenuri de monedă electronică;
- d) poziții din securitizare în contextul unei securitizări, în conformitate cu legislația care reglementează relațiile în domeniul securitizării;
- e) produse de asigurare generală sau de viață care se încadrează în clasele de asigurare prevăzute de legislația privind activitatea de asigurare sau de reasigurare sau contractele ori programele de reasigurare și de retrocesiune menționate în legislația respectivă;
- f) produse de pensii, care intră sub incidența Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative (denumită în continuare *Legea nr. 198/2020*), și care sunt recunoscute ca având drept scop principal furnizarea unui venit investitorului în momentul pensionării și care îi conferă acestuia dreptul la anumite prestații;
- g) sisteme de pensii ocupaționale recunoscute oficial, ce include fonduri de pensii ocupaționale, care intră sub incidența Legii nr. 198/2020;
- h) produse de pensii individuale în cazul cărora cadrul normativ prevede o contribuție financiară din partea angajatorului, iar angajatorul sau angajatul nu poate alege produsul de pensii sau furnizorul;
- i) un produs paneuropean de pensii personale, astfel cum este prevăzut de legislația privind produsul paneuropean de pensii personale;
- j) sisteme de securitate socială, precum sunt sistemul public de asigurări sociale, sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, sistemul public de pensii și/sau alte sisteme de protecție socială prevăzute de legislația națională.

(5) În sensul alin. (4) lit. a), Comisia Națională a Pieței Financiare stabilește, prin acte normative, condițiile și criteriile pentru calificarea criptoactivelor drept instrumente financiare, în conformitate cu legislația privind piața de capital și legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții.

Articolul 3. Definiții

(1) În sensul prezentei legi se aplică următoarele definiții:

1) *administrator de fonduri de investiții alternative* (AFIA) – societate de administrare a investițiilor, astfel cum este definită la art. 2 din *Legea nr. 2/2020* privind organismele de plasament colectiv alternative (denumită în continuare *Legea nr. 2/2020*);

2) *adresă de registru distribuit* – cod alfanumeric care identifică o adresă dintr-o rețea care utilizează tehnologia registrelor distribuite (DLT) sau o tehnologie similară la care sau de la care pot fi transmise sau primite criptoactive;

3) *alte state* – statele, inclusiv membre ale Uniunii Europene (UE) și statele membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), cu

excepția jurisdicțiilor și a regiunilor autonome care sunt incluse în listele Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF) ale jurisdicțiilor cu risc sporit și jurisdicțiilor sub monitorizare sporită, în listele UE a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale și în listele UE a statelor terțe cu deficiențe strategice în regimurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;

4) *asigurarea administrării de portofolii de criptoactive* – administrarea discreționară și individualizată de portofolii care includ unul sau mai multe criptoactive, în cadrul unui mandat acordat de client;

5) *asigurarea custodiei și a administrării criptoactivelor în numele clienților* – păstrarea în condiții de siguranță a criptoactivelor sau exercitarea controlului, în numele clienților, asupra criptoactivelor ori a mijloacelor de acces la astfel de criptoactive, dacă este cazul sub formă de chei de criptare private;

6) *autoritate competentă* – Comisia Națională a Pieței Financiare (denumită în continuare *Comisia Națională*) sau Banca Națională a Moldovei (denumită în continuare *Banca Națională*) în funcție de aria de competențe atribuite potrivit prevederilor art. 85;

7) *bancomate de criptoactive* sau *ATM-uri crypto* – terminale electronice fizice sau online care permit unui furnizor de servicii de criptoactive să efectueze în principal activitatea de furnizare de servicii de transfer de criptoactive, astfel cum se menționează la pct. 176) lit. j) din prezentul alineat;

8) *beneficiar* – persoană care este destinatarul vizat al transferului de criptoactive;

9) *client* – orice persoană fizică sau juridică pentru care un furnizor de servicii de criptoactive furnizează servicii de criptoactive în sensul prezentei legi;

10) *cont de criptoactive* – un cont ținut de un furnizor de servicii de criptoactive în numele uneia sau mai multor persoane fizice sau juridice și care poate fi utilizat pentru executarea transferurilor de criptoactive;

11) *criptoactiv* – reprezentare digitală a unei valori sau a unui drept care poate fi transferată și stocată electronic, utilizând tehnologia registrelor distribuite sau o tehnologie similară;

12) *cumpărări și vânzări simultane pe cont propriu* – cumpărări și vânzări simultane pe cont propriu în sensul definiției din legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții;

13) *date cu caracter personal* – date cu caracter personal în sensul definiției de la art. 4 din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal (denumită în continuare *Legea nr. 195/2024*);

14) *depozit* – depozit, astfel cum este definit la art. 2 din Legea nr. 160/2023 cu privire la garantarea depozitelor în bănci (denumită în continuare *Legea nr. 160/2023*);

15) *deținător de retail* – orice persoană fizică care acționează în scopuri ce nu sunt legate de activitatea sa comercială, economică, meșteșugărească sau profesională;

16) *emitent* – persoană fizică sau juridică care emite criptoactive;

17) *emitent solicitant* – emitent de tokenuri raportate la active sau de tokenuri de monedă electronică care solicită autorizarea de a face oferte publice sau admiterea la tranzacționare a criptoactivelor respective;

18) *executarea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților* – încheierea, în numele clienților, de acorduri pentru cumpărarea sau vânzarea unuia sau a mai multor criptoactive sau pentru subscrierea în numele clienților a unuia sau a mai multor criptoactive și include încheierea de contracte pentru vânzarea criptoactivelor în momentul ofertei publice sau admiterii lor la tranzacționare;

19) *filială* – filială, astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (denumită în continuare *Legea nr. 114/2012*);

20) *firmă de investiții* – orice persoană juridică a cărei ocupație sau activitate obișnuită constă în furnizarea unuia sau mai multor servicii de investiții pentru terți și/sau în desfășurarea uneia sau mai multor activități de investiții cu titlu profesional astfel cum este definită de legislația instrumentelor financiare;

21) *fonduri* – fonduri în sensul definiției de la art. 3 din Legea nr. 114/2012;

22) *furnizarea de servicii de transfer de criptoactive în numele clienților* – furnizarea de servicii de transfer de criptoactive, în numele unei persoane fizice sau juridice, de la o adresă de registru distribuit la alta sau de la un cont de registru distribuit la altul;

23) *furnizor de servicii de criptoactive* – persoană juridică a cărei ocupație sau activitate este furnizarea cu titlu profesional a unuia sau mai multor servicii de criptoactive către clienți și care este autorizată să furnizeze servicii de criptoactive în conformitate cu art. 53;

24) *grup* – grup, astfel cum este definit la art. 3 din Legea nr. 114/2012;

25) *inițiator* – persoană care este titularul unui cont de criptoactive ținut de un furnizor de servicii de criptoactive, al unei adrese de registru distribuit sau al unui dispozitiv ce permite stocarea criptoactivelor și care autorizează un transfer de criptoactive din contul, de la adresa de registru distribuit sau de pe dispozitivul respectiv sau, în cazul în care nu există un cont, o adresă de registru distribuit sau un dispozitiv de acest fel, o persoană care dă un ordin de transfer de criptoactive ori care inițiază transferul respectiv;

26) *instituție de credit* – întreprindere bancă sau persoană juridică, astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (denumită în continuare *Legea nr. 202/2017*), a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu, inclusiv banca, astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 202/2017 și care dispune de o licență sau autorizație eliberată de Banca Națională, în condițiile stabilite de Legea nr. 202/2017;

27) *instituție de plată* – societate de plată în sensul definiției de la art. 3 din Legea nr. 114/2012, care dispune de o licență în condițiile stabilite de Legea nr. 114/2012;

28) *instituție emitentă de monedă electronică* – societate emitentă de monedă electronică, astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 114/2012, care dispune de o licență în condițiile stabilite de Legea nr. 114/2012;

29) *instrument financiar* – instrumente financiare, astfel cum sunt definite de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții;

30) *interfață online* – orice software, inclusiv un site web, o secțiune a unui site web sau o aplicație, care este operat de către un ofertant de criptoactive sau un furnizor de servicii de criptoactive sau în numele acestuia și care servește la a oferi deținătorilor de criptoactive acces la criptoactivele lor și la a oferi clienților acces la serviciile de criptoactive;

31) *investitori calificați* – persoane sau entități, astfel cum sunt definiți de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții ;

32) *întreprindere-mamă* – întreprindere-mamă, astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 114/2012;

33) *legături strânse* – legături strânse, astfel cum sunt definite de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții;

34) *mecanism de consens* – normele și procedurile prin care se ajunge la un acord între nodurile rețelei DLT cu privire la validarea unei tranzacții;

35) *monedă electronică* – monedă electronică în sensul definiției de la art. 3 din Legea nr. 114/2012;

36) *monedă oficială* – monedă națională (leul) în sensul definit la art. 3 din Legea nr. 1232/1992 cu privire la bani sau valută străină în sensul definit la art. 3 din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară (denumită în continuare *Legea nr. 62/2008*);

37) *nod al rețelei DLT* – dispozitiv sau proces care face parte dintr-o rețea și care deține o copie completă sau parțială a evidențelor privind toate tranzacțiile bazate pe un registru distribuit;

38) *oferirea de consultanță cu privire la criptoactive* – oferirea, formularea sau acceptarea de a formula recomandări personalizate adresate unui client, fie la cererea clientului, fie din inițiativa furnizorului de servicii de criptoactive care oferă consultanța cu privire la una sau mai multe tranzacții care vizează criptoactive ori cu privire la utilizarea serviciilor de criptoactive;

39) *ofertant* – persoană fizică sau juridică, sau emitentul, care face o ofertă publică de criptoactive;

40) *ofertă publică* – comunicare adresată unor persoane, sub orice formă și prin orice mijloace, care prezintă informații suficiente despre condițiile ofertei și despre criptoactivele oferite, astfel încât să permită potențialilor deținători să ia o decizie de a achiziționa sau nu criptoactivele respective;

41) *operarea unei platforme de tranzacționare pentru criptoactive* – gestionarea unuia sau a mai multor sisteme multilaterale, care reunesc sau facilitează reunirea mai multor terți care cumpără și vând participații aferente criptoactivelor, în cadrul sistemului său și în conformitate cu normele sale, într-un

mod care conduce la încheierea unui contract, fie prin schimbul criptoactivelor contra unor fonduri, fie prin schimbul criptoactivelor contra unor alte criptoactive;

42) *organ de conducere* – organ sau organe ale unui emitent, ale unui ofertant de criptoactive sau ale unei persoane care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor sau ale unui furnizor de servicii de criptoactive, care sunt desemnate conform statutului entității și în conformitate cu cadrul legal din Republica Moldova aplicabil formei de organizare juridică, care sunt abilitate să stabilească strategia, obiectivele și direcția generală a entității, și care supraveghează și monitorizează procesul decizional al entității, și din care fac parte persoane care conduc efectiv activitatea entității;

43) *participație calificată* – deținerea, directă sau indirectă, în cadrul unui emitent de tokenuri raportate la active sau al unui furnizor de servicii de criptoactive, a unei participații care reprezintă cel puțin 10 % din capital sau din drepturile de vot, sau care permite exercitarea unei influențe semnificative asupra administrării emitentului de tokenuri raportate la active sau a administrării furnizorului de servicii de criptoactive în care este deținută participația respectivă; Deținerea, directă și indirectă, se stabilește conform actelor normative ale Comisiei Naționale.

44) *plasarea de criptoactive* – comercializare de criptoactive către cumpărători, în numele ori în contul ofertantului sau al unei părți legate de ofertant;

45) *prestator de servicii de plată* – prestator de servicii de plată, astfel cum este definit la art. 5 din Legea nr. 114/2012;

46) *primirea și transmiterea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților* – primirea de la o persoană a unui ordin de cumpărare sau de vânzare a unuia sau a mai multor criptoactive ori de subscriere a unuia sau a mai multor criptoactive și transmiterea ordinului respectiv către un terț în vederea executării;

47) *registru distribuit* – registru de informații care ține evidența tranzacțiilor și care este partajat între un set de noduri ale rețelei DLT și sincronizat între acestea, prin utilizarea unui mecanism de consens;

48) *rezervă de active* – coș de active de rezervă care garantează dreptul de creanță împotriva emitentului;

49) *schimbul de criptoactive contra altor criptoactive* – încheierea de contracte de cumpărare sau vânzare cu clienții referitoare la criptoactive contra altor criptoactive, utilizând capital propriu;

50) *schimbul de criptoactive contra unor fonduri* – încheierea cu clienți de contracte de cumpărare sau de vânzare referitoare la criptoactive contra unor fonduri, utilizând capital propriu;

51) *servicii de plată* – servicii de plată, astfel cum sunt definite la art. 4 din Legea nr. 114/2012;

52) *serviciu de criptoactive* – oricare dintre serviciile și activitățile următoare referitoare la orice criptoactive reglementate de prezenta lege:

a) asigurarea custodiei și a administrării criptoactivelor în numele clienților;

- b) operarea unei platforme de tranzacționare pentru criptoactive;
- c) schimbul de criptoactive contra unor fonduri;
- d) schimbul de criptoactive contra altor criptoactive;
- e) executarea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților;
- f) plasarea de criptoactive;
- g) primirea și transmiterea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților;

- h) oferirea de consultanță cu privire la criptoactive;
- i) asigurarea administrării de portofolii de criptoactive;
- j) furnizarea de servicii de transfer de criptoactive în numele clienților;

53) *societate de administrare a OPCVM* – societate de administrare fiduciară a investițiilor în sensul legislației privind fondurile de investiții ;

54) *sucursală* – subdiviziune separată a instituției de credit, a unui un depozitar central de titluri de valoare, a unei firme de investiții, a unui operator de piață, a unei societăți de administrare OPCVM, a unui administrator de fonduri de investiții alternative, a unei instituții de plată, a unei societăți de asigurare, a unei instituții emitentă de monedă electronică sau a unei instituții pentru furnizarea de pensii ocupaționale, în sensul definit la art. 240 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002;

55) *tehnologia registrelor distribuite* sau *DLT* – tehnologie care permite operarea și utilizarea de registre distribuite;

56) *token de monedă electronică* – tip de criptoactive care vizează menținerea unei valori stabile prin raportare la valoarea unei monede oficiale;

57) *token raportat la active* – tip de criptoactive care nu este un token de monedă electronică și care vizează menținerea unei valori stabile, prin raportare la o altă valoare sau la un alt drept ori la o combinație între acestea, inclusiv la una sau mai multe monede oficiale;

58) *token utilitar* – tip de criptoactive care este destinat exclusiv să asigure accesul la un bun sau un serviciu furnizat de către emitentul său;

59) *transfer de criptoactive* – orice tranzacție al cărei scop este de a transfera criptoactive de la o adresă de registru distribuit, dintr-un cont de criptoactive sau dintr-un alt dispozitiv care permite stocarea criptoactivelor către o altă adresă, un alt cont de criptoactive sau un alt dispozitiv, efectuată de cel puțin un furnizor de servicii de criptoactive, care acționează fie în numele unui inițiator, fie în numele unui beneficiar, indiferent dacă inițiatorul și beneficiarul sunt sau nu aceeași persoană și indiferent dacă furnizorul de servicii de criptoactive al inițiatorului și cel al beneficiarului sunt identici.

(2) Autoritățile competente, în funcție de aria de competențe stabilită de art. 85, pot adopta acte normative pentru punerea în aplicare a prezentei legi, prin care să detalieze elementele tehnice, criteriile de aplicare, procedurile, formatele și modalitățile de raportare aferente definițiilor prevăzute la alin. (1), inclusiv în funcție de evoluțiile pieței și de evoluțiile tehnologice, fără a modifica, restrânge sau extinde conținutul definițiilor stabilite prin prezenta lege.

Capitolul II

CRIPTOACTIVE, ALTELE DECÂT TOKENURILE RAPORTATE LA ACTIVE SAU TOKENURILE DE MONEDĂ ELECTRONICĂ

Articolul 4. Ofertele publice de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică

(1) O persoană poate face o ofertă publică privind un criptactiv, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică, doar dacă:

a) este o persoană juridică, constituită sub forma juridică de organizare de societate cu răspundere limitată sau de societate pe acțiuni înregistrată în Republica Moldova conform legislației în vigoare sau în alt stat;

b) a elaborat o carte albă pentru criptoactive în privința criptactivului respectiv, în conformitate cu art. 6;

c) a notificat cartea albă pentru criptoactive în conformitate cu art. 8;

d) a publicat cartea albă pentru criptoactive în conformitate cu art. 9;

e) după caz, a elaborat comunicările cu caracter publicitar în privința criptactivului respectiv în conformitate cu art. 7;

f) după caz, a publicat comunicările cu caracter publicitar în privința criptactivului respectiv în conformitate cu art. 9;

g) îndeplinește cerințele pentru ofertanți prevăzute la art. 14.

(2) Alin. (1) lit. b), c), d) și f) nu se aplică niciuneia dintre următoarele oferte publice de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică:

a) o ofertă adresată unui număr mai mic de 150 de persoane fizice sau juridice din Republica Moldova sau din alt state (per stat), în cazul în care aceste persoane acționează pe cont propriu;

b) o ofertă publică privind un criptactiv pentru care, într-o perioadă de 12 luni care începe odată cu inițierea ofertei, valoarea totală nu depășește 1 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională), sau valoarea echivalentă în criptoactive;

c) o ofertă privind un criptactiv adresată exclusiv investitorilor calificați, în cazul în care criptactivul poate fi deținut numai de către astfel de investitori calificați.

(3) Prezentul capitol nu se aplică ofertelor publice de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, în cazul în care:

a) criptactivul este oferit în mod gratuit;

b) criptactivul este creat automat, ca recompensă pentru întreținerea registrului distribuit sau pentru validarea tranzacțiilor;

c) oferta se referă la un token utilitar care oferă acces la un bun sau serviciu care există sau este în funcțiune;

d) deținătorul criptoactivului are dreptul de a-l utiliza numai în schimbul unor bunuri și servicii într-o rețea limitată de comercianți, în baza unor acorduri contractuale cu ofertantul.

(4) În sensul prevăzut la alin. (3) lit. a), nu se consideră că un criptoactiv este oferit în mod gratuit în cazul în care cumpărătorii trebuie să furnizeze sau să se angajeze să furnizeze date cu caracter personal ofertantului în schimbul criptoactivului respectiv sau în cazul în care ofertantul unui criptoactiv primește de la potențialii deținători ai criptoactivului respectiv taxe, comisioane ori beneficii pecuniare sau nepecuniare în schimbul criptoactivului respectiv.

(5) În cazul în care, pentru fiecare perioadă de 12 luni care începe de la demararea ofertei publice inițiale, valoarea totală a unei oferte publice privind un criptoactiv în circumstanțele menționate la alin. (3) lit. d) depășește 1 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională), ofertantul trimite Comisiei Naționale o notificare care conține o descriere a ofertei și explică de ce oferta este exceptată de la aplicarea prezentului capitol în temeiul menționat la alin. (3) lit. d). Comisia Națională examinează notificarea în termen de 20 de zile lucrătoare de la data primirii acesteia. În cursul examinării, Comisia Națională poate solicita ofertantului informații, explicații sau documente suplimentare, stabilind un termen pentru prezentarea acestora care nu poate depăși 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. Termenul de examinare se suspendă de drept de la data solicitării până la data primirii informațiilor, explicațiilor sau documentelor solicitate. Pe baza notificării menționate, în cazul în care constată că activitatea nu se califică pentru o exceptare ca rețea limitată în temeiul indicat la alin. (3) lit. d), aceasta emite o decizie motivată corespunzător și informează ofertantul în consecință.

(6) Exceptările enumerate la alin. (2) și (3) nu se aplică persoanelor juridice înregistrate în alte state care intenționează să facă o ofertă publică privind criptoactivul, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică sau în cazul în care ofertantul sau o altă persoană care acționează în numele ofertantului își face cunoscută în orice comunicare intenția de a solicita admiterea la tranzacționare a unui criptoactiv, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică.

(7) Autorizarea ca furnizor de servicii de criptoactive în temeiul art. 53 nu este necesară pentru asigurarea custodiei și a administrării criptoactivelor în numele clienților sau pentru furnizarea de servicii de transfer de criptoactive în legătură cu criptoactivele ale căror oferte publice sunt exceptate în temeiul alin. (3), cu excepția cazului în care:

a) există o altă ofertă publică a aceluiași criptoactiv, iar oferta respectivă nu beneficiază de exceptare; sau

b) criptoactivul oferit este admis pe o platformă de tranzacționare.

(8) În cazul în care oferta publică privind un criptoactiv, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică, vizează un token utilitar care asigură acces la bunuri și servicii care nu există sau care nu sunt încă în

funcțiune, durata ofertei publice, astfel cum este descrisă în cartea albă pentru criptoactive, nu trebuie să depășească 12 luni de la data publicării cărții albe pentru criptoactive.

(9) Orice ofertă publică ulterioară privind criptoactivul, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică, este considerată o ofertă publică separată căreia i se aplică cerințele de la alin. (1), fără a aduce atingere eventualei aplicări a alin. (2) sau (3) în cazul ofertei publice ulterioare.

(10) Nu este necesară o carte albă suplimentară pentru criptoactive pentru nicio ofertă publică ulterioară privind criptoactivul, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică, dacă a fost publicată o carte albă pentru criptoactive în conformitate cu art. 9 și 12, iar persoana responsabilă cu elaborarea unei astfel de cărți albe își dă consimțământul în scris pentru utilizarea acesteia.

(11) În cazul în care o ofertă publică privind un criptoactiv, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică, nu face obiectul obligației de a publica o carte albă pentru criptoactive în temeiul alin. (2) sau (3), dar o carte albă este totuși elaborată în mod voluntar, se aplică prezentul capitol.

Articolul 5. Admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică

(1) O persoană poate solicita admiterea la tranzacționare a unui criptoactiv, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică doar dacă:

- a) este o persoană juridică înregistrată în Republica Moldova sau în alt stat;
- b) a elaborat o carte albă pentru criptoactive în privința criptoactivului respectiv, în conformitate cu art. 6;
- c) a notificat cartea albă pentru criptoactive în conformitate cu art. 8;
- d) a publicat cartea albă pentru criptoactive în conformitate cu art. 9;
- e) după caz, a elaborat comunicările cu caracter publicitar în privința criptoactivului respectiv în conformitate cu art. 7;
- f) după caz, a publicat comunicările cu caracter publicitar în privința criptoactivului respectiv în conformitate cu art. 9;
- g) îndeplinește cerințele pentru persoanele care solicită admiterea la tranzacționare prevăzute la art. 14.

(2) Atunci când un criptoactiv este admis la tranzacționare din inițiativa operatorului platformei de tranzacționare și nu a fost publicată în conformitate cu art. 9 o carte albă pentru criptoactive în cazurile prevăzute de prezenta lege, operatorul respectivei platforme de tranzacționare pentru criptoactive trebuie să respecte cerințele prevăzute la alin. (1).

(3) Prin derogare de la alin. (1), persoana care solicită admiterea la tranzacționare a unui criptoactiv, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică, și operatorul respectiv al platformei de tranzacționare pot conveni în scris printr-un acord ca operatorul platformei de

tranzacționare să fie cel care trebuie să respecte toate sau o parte dintre cerințele menționate la alin. (1) lit. b)-g).

(4) Acordul scris menționat la alin. (3) precizează în mod clar că persoana care solicită admiterea la tranzacționare trebuie să furnizeze operatorului platformei de tranzacționare toate informațiile necesare pentru a-i permite operatorului respectiv să îndeplinească cerințele menționate la alin. (1) lit. b)-g), după caz.

Articolul 6. Conținutul și forma cărții albe pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică

(1) O carte albă pentru criptoactive conține toate informațiile următoare, astfel cum se detaliază în anexa nr. 1:

a) informații despre ofertant sau persoana care solicită admiterea la tranzacționare;

b) informații despre emitent, în cazul în care acesta este diferit de ofertant sau de persoana care solicită admiterea la tranzacționare;

c) informații despre operatorul platformei de tranzacționare în cazurile în care acesta elaborează cartea albă pentru criptoactive;

d) informații despre proiectul de criptoactive;

e) informații despre oferta publică privind criptoactivul sau despre admiterea acestuia la tranzacționare;

f) informații despre criptoactiv;

g) informații despre drepturile și obligațiile aferente criptoactivului;

h) informații despre tehnologia-suport;

i) informații privind riscurile;

j) informații privind principalele efecte negative asupra climei și alte efecte negative legate de mediu ale mecanismului de consens utilizat pentru emiterea criptoactivului.

(2) În cazurile în care cartea albă pentru criptoactive nu este elaborată de persoanele menționate la alin. (1) lit. a), b) și c), aceasta include, de asemenea, identitatea persoanei care a elaborat cartea albă pentru criptoactive și motivul pentru care persoana respectivă a elaborat-o.

(3) Toate informațiile enumerate la alin. (1) trebuie să fie corecte, clare și să nu inducă în eroare. Cartea albă pentru criptoactive nu trebuie să conțină omisiuni semnificative și trebuie prezentată într-o formă concisă și ușor de înțeles.

(4) Cartea albă pentru criptoactive conține următoarea mențiune clară și vizibilă pe prima pagină:

„Prezenta carte albă pentru criptoactive nu a fost aprobată de Comisia Națională a Pieței Financiare sau de orice altă autoritate competentă din Republica Moldova. Ofertantul criptoactivului își asumă întreaga răspundere pentru conținutul prezentei cărți albe pentru criptoactive.”

(5) În cazul în care cartea albă pentru criptoactive este elaborată de persoana care solicită admiterea la tranzacționare sau de un operator al unei

platforme de tranzacționare, în declarația menționată la prezentul alineat, în loc de „oferant”, se include o trimitere la „persoana care solicită admiterea la tranzacționare” sau la „operatorul platformei de tranzacționare”.

(6) Cartea albă pentru criptoactive nu trebuie să conțină nicio afirmație în ceea ce privește valoarea viitoare a criptoactivului, alta decât mențiunea prevăzută la alin. (7).

(7) Cartea albă pentru criptoactive conține o mențiune clară și lipsită de ambiguitate, din care să rezulte că:

- a) criptoactivul își poate pierde valoarea parțial sau integral;
- b) criptoactivul nu poate fi transferat întotdeauna;
- c) criptoactivul poate să nu fie lichid;
- d) în cazul în care oferta publică se referă la un token utilitar, este posibil ca respectivul token utilitar să nu poată fi schimbat contra bunului sau serviciului promis în cartea albă pentru criptoactive, mai ales în cazul în care proiectul de criptoactive eșuează sau este întrerupt;
- e) criptoactivul nu este garantat de sistemele de compensare pentru investitori în temeiul Legii nr. 171/2012;
- f) criptoactivul nu este garantat de schemele de garantare a depozitelor în temeiul Legii nr. 160/2023.

(8) Cartea albă pentru criptoactive conține o declarație a organului de conducere al ofertantului, a persoanei care solicită admiterea la tranzacționare sau a operatorului platformei de tranzacționare. În declarația respectivă, care este introdusă după mențiunea indicată la alin. (4), trebuie să se confirme faptul că cartea albă pentru criptoactive respectă cerințele de la prezentul capitol și că, potrivit cunoștințelor de care dispune organul de conducere, informațiile prezentate în cartea albă pentru criptoactive sunt corecte, clare și nu induc în eroare, iar cartea albă pentru criptoactive nu conține nicio omisiune susceptibilă să îi afecteze conținutul.

(9) Cartea albă pentru criptoactive conține un rezumat, introdus după declarația menționată la alin. (8), care prezintă pe scurt și într-un limbaj fără caracter tehnic informații esențiale despre oferta publică privind criptoactivul sau despre intenția de admitere la tranzacționare. Rezumatul este ușor de înțeles, prezentat și aranjat în pagină într-un format clar și inteligibil, utilizând caractere de dimensiuni lizibile. Rezumatul cărții albe pentru criptoactive transmite informații adecvate cu privire la caracteristicile criptoactivului în cauză, astfel încât potențialii deținători ai criptoactivului să poată lua o decizie în cunoștință de cauză.

Rezumatul cuprinde un avertisment din care să rezulte că:

- a) rezumatul ar trebui citit ca o introducere la cartea albă pentru criptoactive;
- b) potențialul deținător ar trebui să ia decizia de achiziționare a criptoactivului pe baza conținutului integral al cărții albe pentru criptoactive și nu doar pe baza rezumatului;

c) oferta publică privind criptoactivul nu constituie o ofertă de instrumente financiare sau o solicitare de a achiziționa instrumente financiare și că orice astfel de ofertă sau solicitare poate fi făcută numai prin intermediul unui prospect sau al altor documente de ofertă în temeiul cadrului legal aplicabil;

d) o carte albă pentru criptoactive nu constituie un prospect, astfel cum se menționează în Legea nr. 171/2012, sau un alt document de ofertă în temeiul cadrului legal al Republicii Moldova.

(10) Cartea albă pentru criptoactive conține data notificării sale și un cuprins.

(11) Cartea albă pentru criptoactive este redactată în limba română.

(12) Cartea albă pentru criptoactive trebuie să fie pusă la dispoziție într-un format care poate fi citit automat.

(13) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește formularele, formatele și modelele standard în sensul alin. (12).

(14) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește conținutul, metodologiile și modul de prezentare a informațiilor menționate la alin. (1) lit. j), în ceea ce privește indicatorii de sustenabilitate în legătură cu efectele negative asupra climei și cu alte efecte negative legate de mediu. Atunci când se elaborează cerințele și/sau standardele tehnice menționate la prezentul alineat, Comisia Națională ia în considerare diferitele tipuri de mecanisme de consens utilizate pentru validarea tranzacțiilor cu criptoactive, structurile lor de stimulente și utilizarea energiei, a energiei din surse regenerabile și a resurselor naturale, generarea de deșeuri și emisiile de gaze cu efect de seră. Comisia Națională actualizează astfel de cerințe și/sau standarde tehnice ținând seama de evoluțiile tehnologice și de reglementare.

Articolul 7. Comunicările cu caracter publicitar

(1) Orice comunicări cu caracter publicitar referitoare la o ofertă publică privind un criptoactiv, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică, sau la admiterea unui astfel de criptoactiv la tranzacționare respectă toate cerințele următoare:

a) comunicările cu caracter publicitar sunt identificate în mod clar ca atare;

b) informațiile incluse în comunicările cu caracter publicitar sunt corecte, clare și nu induc în eroare;

c) informațiile din comunicările cu caracter publicitar sunt consecvente cu informațiile din cartea albă pentru criptoactive în cazul în care, în conformitate cu art. 4 sau 5, este necesară o carte albă pentru criptoactive;

d) comunicările cu caracter publicitar menționează în mod clar că s-a publicat o carte albă pentru criptoactive și indică în mod clar adresa a paginii web a ofertantului, a persoanei care solicită admiterea la tranzacționare sau a

operatorului platformei de tranzacționare pentru criptoactivul în cauză, precum și un număr de telefon și o adresă de e-mail pentru a contacta persoana respectivă;

e) comunicările cu caracter publicitar conțin următoarea mențiune clară și vizibilă: „Prezenta comunicare cu caracter publicitar pentru criptoactive nu a fost revizuită sau aprobată de Comisia Națională a Pieței Financiare sau de orice altă autoritate competentă din Republica Moldova. Ofertantul criptoactivului este singurul responsabil pentru conținutul prezentei comunicări cu caracter publicitar pentru criptoactive.”

(2) În cazul în care comunicarea cu caracter publicitar este pregătită de persoana care solicită admiterea la tranzacționare sau de operatorul unei platforme de tranzacționare, în declarația menționată la alin. (1) lit. e) din prezentul alineat, în loc de „ofertant” se include o trimitere la „persoana care solicită admiterea la tranzacționare” sau la „operatorul platformei de tranzacționare”.

(3) Atunci când este necesară o carte albă pentru criptoactive, în temeiul art. 4 sau al art. 5, nu se difuzează comunicări cu caracter publicitar înainte de publicarea cărții albe pentru criptoactive. Capacitatea ofertantului, a persoanei care solicită admiterea la tranzacționare sau a operatorului unei platforme de tranzacționare de a desfășura activități de sondare a pieței nu este afectată.

(4) Comisia Națională are atribuția de a evalua respectarea alin. (1) în ceea ce privește comunicările publicitare respective.

Articolul 8. Notificarea cărții albe pentru criptoactive și a comunicărilor cu caracter publicitar

(1) Ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare sau operatorii unor platforme de tranzacționare pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, notifică Comisiei Naționale cartea albă pentru criptoactive.

(2) Comunicările cu caracter publicitar se notifică, la cerere, Comisiei Naționale atunci când se adresează potențialilor deținători de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică.

(3) Notificarea cărții albe pentru criptoactive menționată la alin. (1) nu impune aprobarea prealabilă a cărților albe pentru criptoactive și nici a comunicărilor cu caracter publicitar aferente acestora înainte de publicarea lor.

(4) Notificarea cărții albe pentru criptoactive menționată la alin. (1) este însoțită de o explicație a motivelor pentru care criptoactivul descris în cartea albă pentru criptoactive nu trebuie considerat a fi:

a) un criptoactiv exclus din domeniul de aplicare al prezentei legi în temeiul art. 2 alin. (4);

b) un token de monedă electronică; sau

c) un token raportat la active.

(5) Elementele menționate la alin. (1) și (4) se notifică Comisiei Naționale cu cel puțin 20 de zile lucrătoare înainte de data publicării cărții albe pentru criptoactive.

(6) Împreună cu notificarea menționată la alin. (1), ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, informează Comisia Națională cu privire la data de începere a ofertei publice preconizate sau a admiterii preconizate la tranzacționare, precum și cu privire la orice modificare a datei respective.

(7) Comisia Națională verifică, în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea notificării prevăzute la alin. (1), dacă cartea albă pentru criptoactive este completă și dacă aceasta, împreună cu notificarea, este însoțită de toate informațiile și documentele prevăzute de prezentul articol, de art. 6 și de actele normative ale Comisiei Naționale. În cazul în care Comisia Națională constată că cartea albă pentru criptoactive sau notificarea aferentă nu este completă deoarece lipsesc informații sau documente, aceasta informează imediat sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare ofertantul, persoana care solicită admiterea la tranzacționare sau operatorul platformei de tranzacționare, după caz, și stabilește un termen pentru prezentarea informațiilor sau documentelor lipsă, care nu poate depăși 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. Până la expirarea termenului respectiv, termenul prevăzut la alin. (5) se suspendă de drept. Orice solicitări suplimentare formulate de Comisia Națională în vederea completării sau clarificării informațiilor, pot fi adresate ofertantului sau persoanei notificatoare, însă nu duc la suspendarea termenului prevăzut la alin. (5). După primirea informațiilor necesare și constatarea caracterului complet al cărții albe pentru criptoactive și al notificării aferente, Comisia Națională informează persoana notificatoare în acest sens. În cazul în care persoana notificatoare nu prezintă informațiile sau documentele solicitate în termenul stabilit și nu există temeiuri de repunere în termen, Comisia Națională constată renunțarea tacită la notificare și informează persoana notificatoare în acest sens. Informațiile prezentate după expirarea termenului nu sunt luate în considerare în cadrul notificării respective. Comunicarea caracterului complet al cărții albe pentru criptoactive și al notificării aferente nu constituie aprobare a cărții albe pentru criptoactive, nu confirmă exactitatea, corectitudinea sau caracterul neînșelător al informațiilor incluse în aceasta și nu exonerează persoanele responsabile de răspunderea prevăzută de prezenta lege.

(8) Comisia Națională include în registrul privind criptoactivele prevăzut la art. 95 alin. (1) din prezenta lege, informațiile menționate la alineatele (1), (2) și (4), precum și data de începere a ofertei publice preconizate sau a admiterii preconizate la tranzacționare, precum și orice modificare a datei respective, în termen de 5 zile lucrătoare de la data comunicării caracterului complet al notificării. Comisia Națională include informațiile respective în termen de cinci zile lucrătoare de la primirea lor de la ofertant sau de la persoana care solicită admiterea la tranzacționare.

(9) În temeiul art. 95 alin. (4) din prezenta lege, Comisia Națională pune la dispoziție, în registrul privind criptoactivele, cartea albă pentru criptoactive până la data de începere a ofertei publice sau a admiterii la tranzacționare.

Articolul 9. Publicarea cărții albe pentru criptoactive și a comunicărilor cu caracter publicitar

(1) Ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, publică pe site-ul lor web cărțile lor albe pentru criptoactive și, dacă este cazul, comunicările cu caracter publicitar, care trebuie să fie accesibile publicului, într-un termen rezonabil înainte de data de începere a ofertei publice a respectivelor criptoactive sau a admiterii respectivelor criptoactive la tranzacționare. Cărțile albe pentru criptoactive și, dacă este cazul, comunicările cu caracter publicitar rămân disponibile pe site-ul web al ofertanților sau al persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare atât timp cât criptoactivele sunt deținute de public.

(2) Cărțile albe pentru criptoactive publicate și, după caz, comunicările cu caracter publicitar trebuie să fie identice cu versiunea notificată Comisiei Naționale în conformitate cu art. 8 sau, după caz, cu versiunea modificată în conformitate cu art. 12.

Articolul 10. Rezultatul ofertei publice și mecanisme de protecție

(1) Ofertanții de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, care stabilesc un termen-limită pentru oferta publică a criptoactivelor respective publică pe site-ul lor web rezultatul ofertei publice în termen de 20 de zile lucrătoare de la încheierea perioadei de subscriere.

(2) Ofertanții de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, care nu stabilesc un termen-limită pentru oferta publică a criptoactivelor respective publică pe site-ul lor web în mod constant, cel puțin o dată pe lună, numărul de unități de criptoactive în circulație.

(3) Ofertanții de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, care stabilesc un termen-limită pentru oferta lor publică de criptoactive dispun de mecanisme eficiente de monitorizare și protejare a fondurilor sau a altor criptoactive atrase pe durata ofertei publice. În acest scop, ofertanții respectivi se asigură că fondurile sau criptoactivele colectate pe durata ofertei publice sunt păstrate în custodie de una dintre următoarele entități sau de ambele:

a) o instituție de credit, în cazul în care fondurile sunt atrase pe durata ofertei publice;

b) un furnizor de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților.

(4) În cazul în care oferta publică nu are o limită temporală, ofertantul respectă alin. (3) până la expirarea dreptului de retragere al deținătorului de retail în conformitate cu art. 13.

Articolul 11. Drepturile ofertanților și ale persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică

(1) După notificarea completă a cărții albe pentru criptoactive în conformitate cu art. 8, recepționarea comunicării caracterului complet al notificării de către Comisia Națională și publicarea cărții albe pentru criptoactive în conformitate cu art. 9 și, după caz, a cărții albe pentru criptoactive modificate în conformitate cu art. 12, ofertanții pot oferi criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, pe teritoriul Republicii Moldova, iar aceste criptoactive pot fi admise la tranzacționare pe o platformă de tranzacționare pentru criptoactive în Republica Moldova.

(2) Ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, care au publicat o carte albă pentru criptoactive în conformitate cu art. 9 și, după caz, o carte albă pentru criptoactive modificată în conformitate cu art. 12, nu sunt supuși niciunei alte cerințe privind informațiile cu privire la oferta publică sau la admiterea la tranzacționare a respectivelor criptoactive.

Articolul 12. Modificarea cărților albe pentru criptoactive publicate și a comunicărilor cu caracter publicitar publicate

(1) Ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare sau operatorii unei platforme de tranzacționare pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, modifică cărțile albe pentru criptoactive publicate și după caz, comunicările cu caracter publicitar publicate, în cazul în care a intervenit un nou factor semnificativ, o eroare materială sau o inexactitate materială care poate afecta evaluarea criptoactivelor ori influența decizia de a cumpăra, vinde sau deține criptoactivele respective. Respectiva cerință se aplică pe durata ofertei publice sau atât timp cât criptoactivul este admis la tranzacționare. Cartea albă pentru criptoactive modificată este supusă procedurii de verificare a caracterului complet al notificării prevăzute la art. 8 alin. (5).

(2) Ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare sau operatorii unei platforme de tranzacționare pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, notifică Comisiei Naționale cărțile lor albe pentru criptoactive modificate și, după caz, comunicările cu caracter publicitar modificate și data publicării preconizată, inclusiv motivele pentru efectuarea unor astfel de modificări, cu cel puțin 20 zile lucrătoare înainte de publicarea acestora.

(3) La data publicării sau mai devreme, dacă Comisia Națională impune acest lucru, ofertantul, persoana care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor sau operatorul platformei de tranzacționare aduce de îndată la cunoștința publicului, prin intermediul paginii sale web, faptul că a notificat Comisiei Naționale o carte albă pentru criptoactive modificată și prezintă un rezumat al motivelor pentru care a notificat o carte albă pentru criptoactive modificată.

(4) Ordinea prezentării informațiilor în cartea albă pentru criptoactive modificată și, dacă este cazul, în comunicările cu caracter publicitar modificate trebuie să fie în concordanță cu cea din cartea albă pentru criptoactive sau din comunicările cu caracter publicitar publicate în conformitate cu art. 9.

(5) Comisia Națională pune la dispoziție, în registrul privind criptoactivele, în temeiul art. 95 alin. (2), la publicare, cartea albă modificată pentru criptoactive.

(6) Ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare sau operatorii platformelor de tranzacționare pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, publică pe site-ul lor web, în conformitate cu art. 9, cartea albă pentru criptoactive modificată și, dacă este cazul, comunicările cu caracter publicitar modificate, inclusiv motivele unei astfel de modificări.

(7) Cartea albă pentru criptoactive modificată și, după caz, comunicările cu caracter publicitar modificate trebuie să fie datate. Cea mai recentă carte albă pentru criptoactive modificată, și, după caz, comunicările cu caracter publicitar modificate trebuie identificate ca fiind versiunea aplicabilă. Toate cărțile albe pentru criptoactive modificate și, dacă este cazul, comunicările cu caracter publicitar modificate rămân disponibile atât timp cât criptoactivele sunt deținute de public.

(8) În cazul în care oferta publică se referă la un token utilitar care oferă acces la bunuri și servicii care nu există încă sau care nu este încă în funcțiune, modificările aduse în cartea albă pentru criptoactive modificată și, dacă este cazul, în comunicările cu caracter publicitar modificate nu trebuie să ducă la prelungirea termenului de 12 luni menționat la art. 4 alin. (8).

(9) Versiunile mai vechi ale cărții albe pentru criptoactive și ale comunicărilor cu caracter publicitar rămân la dispoziția publicului pe site-ul web al ofertanților, al persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare sau al operatorilor platformelor de tranzacționare timp de cel puțin 10 ani de la data publicării versiunilor mai vechi respective, cu un avertisment vizibil care să precizeze că acestea nu mai sunt valabile și cu un hyperlink către secțiunea dedicată de pe site-ul web unde este publicată cea mai recentă versiune a documentelor respective.

Articolul 13. Dreptul de retragere

(1) Deținătorii de retail care achiziționează criptoactive, altele decât tokenuri raportate la active și tokenuri de monedă electronică, fie direct de la un

ofertant, fie de la un furnizor de servicii de criptoactive care plasează criptoactive în numele ofertantului respectiv au drept de retragere.

(2) Deținătorii de retail au la dispoziție 14 zile pentru a-și retrage acordul de achiziționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, fără a suporta taxe sau costuri și fără a oferi explicații. Perioada de retragere începe la data la care deținătorul de retail își dă acordul de achiziționare a criptoactivelor respective.

(3) Toate plățile primite de la un deținător de retail, inclusiv, dacă este cazul, eventualele taxe, se rambursează fără întârzieri nejustificate și, în orice caz, în cel mult 14 zile de la data la care ofertantul sau furnizorul de servicii de criptoactive care plasează criptoactive în numele ofertantului respectiv este informat cu privire la decizia deținătorului de retail de a se retrage din acord pentru a achiziționa criptoactivele respective.

(4) O astfel de rambursare se efectuează prin utilizarea acelorași mijloace de plată utilizate de deținătorul de retail pentru tranzacția inițială, cu excepția cazului în care deținătorul de retail își dă acordul expres pentru utilizarea altor mijloace de plată și cu condiția ca rambursarea să nu ocazionați taxe sau costuri pentru deținătorul de retail.

(5) Ofertanții de criptoactive prezintă informații privind dreptul de retragere menționat la alin. (1) în cartea lor albă pentru criptoactive.

(6) Dreptul de retragere menționat la alin. (1) nu se aplică în cazul în care criptoactivele au fost admise la tranzacționare înainte de achiziționarea lor de către deținătorul de retail.

(7) În cazul în care ofertanții au stabilit un termen pentru oferta publică a respectivelor criptoactive în conformitate cu art. 10, dreptul de retragere nu se exercită după încheierea perioadei de subscriere.

Articolul 14. Obligațiile ofertanților și ale persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică

(1) Ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică trebuie:

- a) să acționeze cu onestitate, corectitudine și profesionalism;
- b) să comunice cu deținătorii și cu potențialii deținători de criptoactive într-un mod corect, clar și care nu induce în eroare;
- c) să identifice, să prevină, să gestioneze și să divulge conflictele de interese care ar putea apărea;
- d) să își mențină toate sistemele și protocoalele privind accesul securizat în conformitate cu cerințele și/sau standardele aprobate de Comisia Națională prin actele sale normative de punere în aplicare a prezentei legi.

(2) Ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă

electronică, acționează în interesul superior al deținătorilor respectivelor criptoactive și îi tratează în mod egal, cu excepția cazului în care în cartea albă pentru criptoactive și, după caz, în comunicările cu caracter publicitar se menționează un tratament preferențial al unor deținători specifici și motivele pentru respectivul tratament preferențial.

(3) În cazul în care o ofertă publică privind un criptactiv, altul decât un token raportat la active sau un token de monedă electronică, este anulată, ofertanții respectivului criptactiv se asigură că fondurile colectate de la deținători sau de la potențialii deținători le sunt returnate în mod corespunzător, nu mai târziu de 25 de zile de la data anulării.

Articolul 15. Răspunderea pentru informațiile furnizate într-o carte albă pentru criptoactive

(1) În cazul în care un ofertant, o persoană care solicită admiterea la tranzacționare sau un operator al unei platforme de tranzacționare a încălcat art. 6, furnizând în cartea sa albă pentru criptoactive sau într-o carte albă pentru criptoactive modificată informații care nu sunt complete, corecte ori clare sau care induc în eroare, ofertantul respectiv, persoana care solicită admiterea la tranzacționare sau operatorul unei platforme de tranzacționare și membrii organului de conducere poartă răspundere civilă față de deținătorul criptactivului pentru orice prejudiciu cauzat ca urmare a încălcării respective.

(2) Orice excludere sau limitare contractuală a răspunderii civile menționate la alin. (1) este lipsită de efecte juridice.

(3) Atunci când cartea albă pentru criptoactive și comunicările cu caracter publicitar sunt elaborate de operatorul platformei de tranzacționare în conformitate cu art. 5 alin. (3), persoana care solicită admiterea la tranzacționare poartă, de asemenea, răspundere civilă atunci când furnizează operatorului platformei de tranzacționare informații care nu sunt complete, corecte ori clare sau care induc în eroare.

(4) Deținătorul criptactivului are sarcina de a prezenta dovezi care să ateste că ofertantul, persoana care solicită admiterea la tranzacționare sau operatorul platformei de tranzacționare pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, a încălcat art. 6 prin furnizarea de informații care nu sunt complete, corecte ori clare sau induc în eroare și că faptul de a se fi bazat pe aceste informații a avut un impact asupra deciziei deținătorului de a achiziționa, vinde sau schimba respectivul criptactiv.

(5) Ofertantul, persoana care solicită admiterea la tranzacționare sau operatorul platformei de tranzacționare și membrii organelor sale administrative, de conducere sau de supraveghere nu poartă răspundere civilă pentru prejudiciul cauzat unui deținător al unui criptactiv ca urmare a utilizării informațiilor furnizate într-un rezumat în temeiul art. 6 alin. (9), inclusiv în orice traducere a acestuia, cu excepția cazului în care rezumatul:

a) induce în eroare, este inexact sau contradictoriu în raport cu celelalte părți ale cărții albe pentru criptoactive; sau

b) nu furnizează, în raport cu celelalte părți ale cărții albe pentru criptoactive, informații esențiale care să îi ajute pe deținătorii potențiali ai criptoactivului să decidă dacă să achiziționeze respectivul criptoactiv.

(6) Prezentul articol nu aduce atingere niciunei alte forme de răspundere civilă prevăzută de cadrul legal în vigoare din Republica Moldova.

Capitolul III TOKENURI RAPORTATE LA ACTIVE

Secțiunea 1

Autorizarea de a face oferte publice de tokenuri raportate la active și de a solicita admiterea acestora la tranzacționare

Articolul 16. Condițiile de autorizare privind oferta publică sau admiterea la tranzacționare de tokenuri raportate la active

(1) O persoană poate face o ofertă publică privind un token raportat la active sau solicita admiterea la tranzacționare a unui astfel de token, doar dacă este emitentul respectivului token raportat la active și este:

a) o persoană juridică, constituită sub forma juridică de organizare de societate cu răspundere limitată sau de societate pe acțiuni înregistrată în Republica Moldova conform legislației în vigoare și a fost autorizată în conformitate cu art. 21 de către Comisia Națională; sau

b) o instituție de credit care respectă art. 17.

(2) Fără a aduce atingere dispozițiilor menționate la prezentul alineat, în urma consimțământului scris din partea emitentului unui token raportat la active, alte persoane pot face oferte publice sau pot solicita admiterea la tranzacționare a respectivului token raportat la active. Persoanele respective trebuie să respecte art. 27, 29 și 40.

(3) Alin. (1) nu se aplică în cazul în care:

a) pe o perioadă de 12 luni, calculată la sfârșitul fiecărei zile, valoarea medie a tokenului raportat la active aflat în circulație emis de un emitent nu depășește niciodată 5 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională) sau suma echivalentă într-o altă monedă oficială (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională), iar emitentul nu este legat de o rețea a altor emitenți excluși; sau

b) oferta publică privind tokenul raportat la active se adresează exclusiv investitorilor calificați și tokenul raportat la active poate fi deținut numai de către investitori calificați.

(4) În cazul în care se aplică prezentul alineat, emitenții de tokenuri raportate la active elaborează o carte albă pentru criptoactive, astfel cum se

prevede la art. 19, și notifică Comisie Națională, respectiva carte albă pentru criptoactive și, la cerere, orice comunicare cu caracter publicitar.

Articolul 17. Cerințele pentru instituțiile de credit

(1) Un token raportat la active emis de o instituție de credit poate face obiectul unei oferte publice sau poate fi admis la tranzacționare, dacă instituția de credit:

1) elaborează o carte albă pentru criptoactive, astfel cum se menționează la art. 19, pentru tokenul raportat la active, transmite respectiva carte albă pentru criptoactive pentru aprobare de către Comisia Națională, în conformitate cu procedura prevăzută în actele normative adoptate în temeiul alin. (8), și întreprinde demersurile necesare pentru aprobarea cărții albe pentru criptoactive de către Comisia Națională;

2) notifică Comisia Națională cu cel puțin 90 de zile lucrătoare înainte de emiterea pentru prima dată a tokenului raportat la active, transmițându-i următoarele informații:

a) un program de activitate, care descrie modelul de afaceri pe care intenționează să îl urmeze instituția de credit;

b) un aviz juridic emis de un consilier juridic extern, într-o manieră obiectivă, fără conflicte de interese, din care să rezulte că tokenul raportat la active nu se califică drept niciunul din următoarele:

- un criptoactiv exclus din domeniul de aplicare al prezentei legi în temeiul art. 2 alin. (4);

- un token de monedă electronică;

c) o descriere detaliată a cadrului de guvernare menționat la art. 34 alin. (1);

d) politicile și procedurile enumerate la art. 34 alin. (5);

e) o descriere a acordurilor contractuale cu entitățile terțe, astfel cum sunt menționate la art. 34 alin. (5);

f) o descriere a politicii de continuitate a activității menționate la art. 34 alin. (10);

g) o descriere a mecanismelor de control intern și a procedurilor de gestionare a riscurilor menționate la art. 34 alin. (11);

h) o descriere a sistemelor și a procedurilor instituite pentru protejarea disponibilității, autenticității, integrității și confidențialității datelor, menționate la art. 34 alin. (12);

i) un aviz sau un raport emis de un auditor extern TIC, independent, cu privire la conformitatea, adecvarea și implementarea efectivă a cerințelor prevăzute la art. 34 alin. (10)-(12).

(2) O instituție de credit care a notificat anterior Comisia Națională în conformitate cu alin. (1) lit. b) în cadrul emiterii unui alt token raportat la active nu este obligată să transmită nicio informație pe care au transmis-o anterior Comisiei Naționale în cazul în care această informație ar fi identică. Atunci când

transmit informațiile enumerate în alin.(1) lit. b), instituțiile de credit confirmă în mod explicit că orice informații care nu au fost retransmise sunt încă actuale.

(3) Comisia Națională primește notificarea menționată la alin. (1) lit. b) și evaluează, în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea informațiilor enumerate, dacă au fost furnizate informațiile prevăzute în temeiul literei respective. În cazul în care Comisia Națională ajunge la concluzia că o notificare nu este completă deoarece lipsesc informații, aceasta informează imediat sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare instituția de credit notificatoare în acest sens și stabilește un termen până la care instituția de credit respectivă trebuie să furnizeze informațiile care lipsesc. Termenul stabilit pentru furnizarea oricăror informații care lipsesc nu depășește 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. Până la expirarea termenului respectiv, termenul stabilit la alin. (1) lit. b) se suspendă de drept. Orice solicitări suplimentare formulate de Comisia Națională în vederea completării sau clarificării informațiilor pot fi adresate instituției de credit notificatoare, însă acestea nu duc la suspendarea termenului prevăzut la alin. (1) lit. b). După primirea informațiilor necesare și constatarea caracterului complet al notificării, Comisia Națională informează instituția de credit în acest sens. În cazul în care instituția de credit nu prezintă informațiile solicitate în termenul stabilit și nu există temeiuri de repunere în termen, Comisia Națională constată renunțarea tacită la notificare și informează instituția de credit în acest sens. Informațiile prezentate după expirarea termenului nu sunt luate în considerare în cadrul notificării respective. Instituția de credit nu face o ofertă publică sau nu solicită admiterea la tranzacționare a tokenului raportat la active atât timp cât notificarea este incompletă.

(4) Instituțiile de credit care emit tokenuri raportate la active nu fac obiectul art. 16, 18, 20, 21, 24, 35, 41 și 42.

(5) Comisia Națională comunică fără întârziere Băncii Naționale informațiile complete primite în temeiul alin. (1) și, în cazul în care tokenul raportat la active se raportează la moneda euro sau la o monedă oficială a unui alt stat, poate transmite, în același timp informațiile menționate pentru consultare Băncii Centrale Europene (BCE) sau, după caz, băncii centrale a statului respectiv. Banca Națională emite, în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea informațiilor menționate, un aviz cu privire la informațiile respective și îl transmite Comisiei Naționale. BCE sau banca centrală a altui stat emitent al monedei oficiale la care se raportează tokenul raportat la active, poate emite, în același termen, un aviz cu privire la informațiile respective și îl poate transmite Comisiei Naționale. Comisia Națională solicită instituției de credit să nu facă o ofertă publică și să nu solicite admiterea la tranzacționare a tokenului raportat la active în cazurile în care Banca Națională sau, după caz, BCE sau banca centrală a altui stat, astfel cum se menționează în prezentul alineat, emite un aviz negativ din motive legate de un risc la adresa bunei funcționări a sistemelor de plăți, de transmisie a politicii monetare sau de suveranitate monetară.

(6) După verificarea caracterului complet al informațiilor primite în conformitate cu alin. (1), Comisia Națională, în temeiul art. 95 alin. (5) pune la dispoziție informațiile respective în registrul privind criptoactivele prevăzut la art. 95 alin. (1), până la data de începere a ofertei publice sau a admiterii la tranzacționare.

(7) Banca Națională comunică către Comisia Națională despre retragerea licenței unei instituții de credit care emite tokenuri raportate la active, în termen de 2 zile lucrătoare de la retragerea licenței. Comisia Națională pune la dispoziție, fără întârziere nejustificată, în registrul privind criptoactivele, în temeiul art. 95 alin. (5), informațiile cu privire la o astfel de retragere.

(8) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi privind cerințele și/sau standardele tehnice care detaliază procedura de aprobare a unei cărți albe pentru criptoactive, menționată la alin. (1) lit. a).

Articolul 18. Cererea privind autorizarea

(1) Persoanele juridice înregistrate în Republica Moldova care intenționează să facă o ofertă publică sau să solicite admiterea la tranzacționare a tokenurilor raportate la active sunt obligate să depună la Comisia Națională o cerere pentru eliberarea autorizării menționate la art. 23.

(2) Cererea menționată la alin. (1), trebuie să conțină toate informațiile următoare și documentele cu privire la :

- 1) adresa emitentului solicitant;
- 2) codul IDNO al entității juridice al emitentului solicitant;
- 3) actul, după caz, actele constituire ale emitentului solicitant, dacă este cazul;
- 4) un program de activitate, care descrie modelul de afaceri pe care intenționează să îl urmeze emitentul solicitant;
- 5) un aviz juridic emis de un consilier juridic extern, într-o manieră obiectivă, fără conflicte de interese, din care să rezulte că tokenul raportat la active nu se califică drept niciunul din următoarele:
 - a) un criptactiv exclus din domeniul de aplicare al prezentei legi în temeiul art. 2 alin. (4); sau
 - b) un token de monedă electronică;
- 6) o descriere detaliată a cadrului de guvernare al emitentului solicitant, astfel cum este menționat la art. 34 alin. (1);
- 7) în cazul în care există acorduri de cooperare cu anumiți furnizori de servicii de criptoactive, o descriere a mecanismelor și procedurilor de control intern ale acestora pentru a asigura respectarea obligațiilor legate de prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului în conformitate cu legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor;
- 8) identitatea membrilor organului de conducere al emitentului solicitant;

9) dovada că persoanele menționate la pct. 8) au o reputație suficient de bună și dețin cunoștințele, competențele și experiența adecvate pentru a asigura gestionarea activității emitentului solicitant;

10) dovada că orice acționar sau asociat, direct sau indirect, care deține o participație calificată în emitentul solicitant are o reputație suficient de bună;

11) o carte albă pentru criptoactive, astfel cum se menționează la art. 19;

12) politicile și procedurile menționate la art. 34 alin. (5);

13) o descriere a acordurilor contractuale cu entitățile terțe, menționate la art. 34 alin. (5);

14) o descriere a politicii de continuitate a activității a emitentului solicitant, menționată la art. 34 alin. (10);

15) o descriere a mecanismelor de control intern și a procedurilor de gestionare a riscurilor menționate la art. 34 alin. (11);

16) o descriere a sistemelor și procedurilor instituite pentru protejarea disponibilității, autenticității, integrității și confidențialității datelor, astfel cum se menționează la art. 34 alin. (12);

17) un aviz sau un raport emis de un auditor extern TIC, independent, cu privire la conformitatea, adecvarea și implementarea efectivă a cerințelor prevăzute la art. 34 alin. (10)-(12);

18) o descriere a procedurilor instituite de emitentul solicitant pentru tratarea plângerilor, astfel cum sunt menționate la art. 31.

(3) Emitenții care au fost deja autorizați în privința unui token raportat la active nu au obligația de a depune, în scopul autorizării cu privire la un alt token raportat la active, nicio informație pe care au depus-o anterior Comisiei Naționale în cazul în care respectivele informații sunt identice. La depunerea informațiilor enumerate la alin. (2), emitentul confirmă în mod expres că orice informații care nu au fost retransmise sunt încă actuale.

(4) Comisia Națională transmite emitentului solicitant, imediat și, în orice caz, în termen de 2 (două) zile lucrătoare de la primirea cererii prevăzute la alin. (1) o confirmare în scris privind primirea acesteia.

(5) În sensul alin. (2) pct. 9) și 10), emitentul tokenului raportat la active solicitant face dovada tuturor elementelor următoare:

a) pentru toți membrii organului de conducere, absența antecedentelor penale confirmată prin cazier judiciar în ceea ce privește condamnările, precum și absența sancțiunilor impuse pentru încălcări ale legislației în domeniul comerțului, ale legislației privind insolvabilitatea, ale legislației care reglementează desfășurarea activităților din domeniul financiar și/sau din domeniul pieței de capital, sau în ceea ce privește fapte de spălare a banilor și a finanțării terorismului, fraudă sau răspunderea profesională, confirmată prin documente oficiale, declarații pe propria răspundere și alte informații verificabile;

b) că membrii organului de conducere al emitentului tokenului raportat la active solicitant dețin, la nivel colectiv, cunoștințele, competențele și experiența adecvate pentru a asigura administrarea emitentului tokenului raportat la active și

că aceste persoane sunt obligate să consacre suficient timp pentru a-și îndeplini atribuțiile;

c) pentru toți acționarii și asociații, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate în emitentul solicitant, absența antecedentelor penale confirmată prin cazierul judiciar în ceea ce privește condamnările, precum și absența sancțiunilor impuse pentru încălcări ale legislației în domeniul comerțului, ale legislației privind insolvabilitatea, ale legislației care reglementează desfășurarea activităților din domeniul financiar și/sau din domeniul pieței de capital, sau în ceea ce privește fapte de spălare a banilor și a finanțării terorismului, fraudă sau răspunderea profesională, confirmată prin documente oficiale, declarații pe propria răspundere și alte informații verificabile.

(6) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi privind stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice care detaliază informațiile menționate la alin. (2).

(7) De asemenea, Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi privind stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește formularele, modelele și procedurile standard cu privire la informațiile ce trebuie incluse în cerere.

Articolul 19. Conținutul și forma cărții albe pentru criptoactive de tipul tokenurilor raportate la active

(1) O carte albă pentru criptoactive de tipul tokenurilor raportate la active trebuie să cuprindă cel puțin toate informațiile următoare, astfel cum sunt detaliate în continuare la anexa nr. 2:

- a) informații despre emitentul tokenului raportat la active;
- b) informații despre tokenul raportat la active;
- c) informații despre oferta publică privind tokenul raportat la active sau admiterea acestuia la tranzacționare;
- d) informații despre drepturile și obligațiile aferente tokenului raportat la active;
- e) informații despre tehnologia-suport;
- f) informații privind riscurile;
- g) informații privind rezervele de active;
- h) informații privind principalele efecte negative asupra climei și alte efecte negative legate de mediu ale mecanismului de consens utilizat pentru emiterea tokenului raportat la active.

(2) Cartea albă pentru criptoactive include, de asemenea, identitatea persoanei, alta decât emitentul, care face oferta publică sau solicită admiterea la tranzacționare în temeiul art. 16 alin. (1), precum și motivul pentru care persoana respectivă oferă respectivul token raportat la active sau solicită admiterea acestuia la tranzacționare. În cazurile în care cartea albă pentru criptoactive nu este elaborată de emitent, aceasta include, de asemenea, identitatea persoanei care a

elaborat cartea albă pentru criptoactive și motivul pentru care persoana respectivă a elaborat-o.

(3) Toate informațiile enumerate la alin. (1) trebuie să fie corecte, clare și nu induc în eroare. Cartea albă pentru criptoactive nu trebuie să conțină omisiuni semnificative și este prezentată într-o formă concisă și ușor de înțeles.

(4) Cartea albă pentru criptoactive nu trebuie să conțină nicio afirmație cu privire la valoarea viitoare a criptoactivelor, alta decât mențiunea prevăzută la alin. (5).

(5) Cartea albă pentru criptoactive trebuie să conțină o mențiune clară și lipsită de ambiguitate, din care să rezulte că tokenul raportat la active:

a) își poate pierde valoarea parțial sau integral;

b) poate să nu fie întotdeauna transferabil;

c) poate să nu fie lichid;

d) nu este garantat de sistemele de compensare pentru investitori în temeiul Legii nr. 171/2012;

e) nu este garantat de schemele de garantare a depozitelor în temeiul Legii nr. 160/2023.

(6) Cartea albă pentru criptoactive trebuie să conțină o declarație a organului de conducere al emitentului tokenului raportat la active. În declarația respectivă, se confirmă faptul că cartea albă pentru criptoactive respectă prezentul capitol și că, potrivit cunoștințelor de care dispune organul de conducere, informațiile prezentate în cartea albă pentru criptoactive sunt corecte, clare și nu induc în eroare, iar cartea albă pentru criptoactive nu conține nicio omisiune susceptibilă să îi afecteze conținutul.

(7) Cartea albă pentru criptoactive trebuie să conțină un rezumat, introdus după declarația menționată la alin. (6), care prezintă, pe scurt și într-un limbaj fără caracter tehnic, informații esențiale despre oferta publică privind tokenul raportat la active sau admiterea preconizată la tranzacționare a tokenului raportat la active. Rezumatul trebuie să fie ușor de înțeles și prezentat și aranjat în pagină într-un format clar și inteligibil, utilizând caractere de dimensiuni lizibile. Rezumatul cărții albe pentru criptoactive transmite informații adecvate cu privire la caracteristicile tokenului raportat la active în cauză, astfel încât potențialii deținători ai respectivului token raportat la active să poată să ia o decizie în cunoștință de cauză.

Rezumatul trebuie să cuprindă un avertisment din care să rezulte că:

a) rezumatul ar trebui citit ca o introducere la cartea albă pentru criptoactive;

b) potențialul deținător ar trebui să ia orice decizie de achiziționare a tokenului raportat la active pe baza conținutului cărții albe pentru criptoactive și nu doar pe baza rezumatului;

c) oferta publică privind tokenul raportat la active nu constituie o ofertă de instrumente financiare sau o solicitare de a achiziționa instrumente financiare, iar orice astfel de ofertă sau solicitare poate fi făcută numai prin intermediul unui

prospect sau al altor documente de ofertă în temeiul legislației cu privire la piața de capital;

d) o carte albă pentru criptoactive nu constituie un prospect, astfel cum se menționează în Legea nr. 171/2012.

Rezumatul trebuie să precizeze faptul că deținătorii de tokenuri raportate la active au un drept de răscumpărare în orice moment, precum și condițiile pentru o astfel de răscumpărare.

(8) Cartea albă pentru criptoactive include data notificării sale și un cuprins.

(9) Cartea albă pentru criptoactive este redactată în limba română.

(10) Cartea albă pentru criptoactive este pusă la dispoziție într-un format care poate fi citit automat.

(11) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește formularele, formatele și modelele standard în sensul alin. (10).

(12) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi privind stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice referitoare la conținutul, metodologiile și modul de prezentare a informațiilor menționate la alin. (1) lit. h), în ceea ce privește indicatorii de sustenabilitate în legătură cu efectele negative asupra climei și cu alte efecte negative legate de mediu. Atunci când se elaborează cerințele și/sau standardele tehnice menționate la prezentul alineat, Comisia Națională ia în considerare diferitele tipuri de mecanisme de consens utilizate pentru validarea tranzacțiilor cu criptoactive, structurile lor de stimulente și utilizarea energiei, a energiei din surse regenerabile și a resurselor naturale, generarea de deșeuri și emisiile de gaze cu efect de seră. Comisia Națională actualizează aceste cerințe și/sau standarde tehnice ținând seama de evoluțiile tehnologice și în materie de reglementare.

Articolul 20. Evaluarea cererii privind autorizarea

(1) Comisia Națională primește cererea privind autorizarea, astfel cum se menționează la art. 18, și o verifică, în termen de 25 de zile lucrătoare de la primirea cererii, dacă cererea respectivă, inclusiv cartea albă pentru criptoactive menționată la art. 19, este completă și cuprinde toate informațiile și/sau documentele necesare. Comisia Națională notifică emitentul solicitant imediat după ce constată sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare, că cererea, inclusiv cartea albă pentru criptoactive, nu cuprinde toate informațiile și/sau documentele necesare. În cazul în care cererea, inclusiv cartea albă pentru criptoactive, nu este completă, Comisia Națională stabilește un termen până la care emitentul solicitant trebuie să transmită eventualele informații și/sau documentele care lipsesc.

(2) În termen de 60 de zile lucrătoare de la primirea unei cereri complete, Comisia Națională evaluează dacă emitentul solicitant respectă cerințele stabilite în prezentul capitol și adoptă un proiect de decizie motivat prin care acordă sau refuză să acorde autorizația. În cursul celor 60 de zile lucrătoare, Comisia

Națională poate solicita emitentului solicitant orice informații și/sau documente cu privire la cerere privind autorizarea, inclusiv cu privire la cartea albă pentru criptoactive menționată la art. 19.

(3) Termenele de verificare și evaluare prevăzute la alin. (1) și (2) se suspendă de drept pe perioada cuprinsă între data solicitării din partea Comisiei Naționale de furnizare a informațiilor și/sau a documentelor care lipsesc și data primirii de către aceasta a răspunsului din partea emitentului solicitant. Suspendarea nu depășește 20 de zile lucrătoare. Orice solicitări suplimentare formulate de Comisia Națională în vederea completării sau clarificării informațiilor pot fi adresate emitentului solicitant însă acestea nu duc la suspendarea termenelor de verificare și evaluare prevăzute la alin. (1) și (2).

(4) În cursul procesului de evaluare, fără a aduce atingere alin. (5)-(7), Comisia Națională poate coopera cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau cu alte autorități publice din Republica Moldova, după caz cu autoritățile competente sau cu alte autorități ori organisme din alte state în temeiul acordurilor de cooperare încheiate. În scopul dat, la solicitarea Comisiei Naționale, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de 20 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării, furnizează informații și opinii specializate privind riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului aferente emitentului solicitant și persoanelor relevante asociate acestuia. Informațiile și opiniile furnizate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au caracter consultativ.

(5) După scurgerea perioadei de 60 de zile lucrătoare menționate la alin. (2), Comisia Națională transmite proiectul deciziei sale și cererea emitentului solicitant către Banca Națională în virtutea calității de bancă centrală, iar în cazul în care tokenul raportat la active se raportează la moneda euro sau la o monedă oficială a unui alt stat, poate transmite, în același timp, proiectul său de decizie și cererea pentru consultare BCE sau, după caz, băncii centrale a statului respectiv.

(6) La solicitarea Comisiei Naționale și în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea proiectului de decizie și a cererii, Banca Națională în calitate de autoritate competentă stabilită de art. 85, emite un aviz asupra evaluării avizului juridic menționat la art. 18 alin. (2) pct. 5), exclusiv în ceea ce privește calificarea sau necalificarea tokenului raportat la active drept un token de monedă electronică și transmite avizul respectiv Comisiei Naționale. Comisia Națională efectuează individual evaluarea avizului juridic menționat la art. 18 alin. (2) pct. 5) în ceea ce privește calificarea sau necalificarea tokenului raportat la active drept un criptactiv exclus din domeniul de aplicare al prezentei legi în temeiul art. 2 alin. (4).

(7) Totodată, în același termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea proiectului de decizie și a cererii, Banca Națională în calitate de bancă centrală, emite un aviz cu privire la riscurile pe care emiterea respectivului token raportat la active le-ar putea prezenta pentru stabilitatea financiară, buna funcționare a sistemelor de plăți, transmisia politicii monetare și suveranitatea monetară și

transmite avizul respectiv Comisiei Naționale. După caz, BCE sau banca centrală a altui stat menționată la alin. (5), poate emite, în același termen, un aviz în ceea ce privește evaluarea riscurilor pe care emiterea respectivului token raportat la active le-ar putea prezenta și îl poate transmite Comisiei Naționale.

(8) Fără a aduce atingere dispozițiilor art. 21 alin. (4), avizele menționate la alin. (6) și (7) nu au caracter obligatoriu. Cu toate acestea, Comisia Națională ține seama în mod corespunzător de avizele menționate la alin. (6) și (7).

Articolul 21. Acordarea autorizației sau refuzarea acordării autorizației

(1) În termen de 25 de zile lucrătoare de la primirea avizelor menționate la art. 20 alin. (6) și (7), iar în cazul în care avizul BCE sau al băncii centrale a unui alt stat prevăzut la art. 20 alin. (7) nu a fost primit, de la expirarea termenului prevăzut de respectivul alineat, Comisia Națională adoptă o decizie motivată prin care acordă sau refuză să acorde autorizația emitentului solicitant și, în termen de 5 zile lucrătoare de la adoptarea deciziei respective, comunică respectiva decizie emitentului solicitant. În cazul în care emitentul solicitant primește autorizația, se consideră că și cartea sa albă pentru criptoactive este aprobată.

(2) Comisia Națională refuză autorizația în cazul în care există motive obiective și demonstrabile să considere că:

a) organul de conducere al emitentului solicitant ar putea reprezenta o amenințare la adresa gestionării eficace, corecte și prudente și a continuității activității acestuia, precum și la adresa reflectării în mod corespunzător a intereselor clienților acestuia și a integrității pieței;

b) membrii organului de conducere nu îndeplinesc criteriile prevăzute la art. 34 alin. (2);

c) acționarii și asociații, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate nu îndeplinesc criteriile privind buna reputație prevăzute la art. 34 alin. (4);

d) emitentul solicitant nu îndeplinește sau este susceptibil să nu îndeplinească oricare dintre cerințele de la prezentul capitol;

e) modelul de afaceri al emitentului solicitant ar putea reprezenta o amenințare gravă la adresa integrității pieței, a stabilității financiare, a bunei funcționări a sistemelor de plăți sau ar putea expune emitentul sau sectorul la riscuri grave de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

(3) Comisia Națională adoptă regulamente sau instrucțiuni, privind metodologia și cerințele de evaluare a caracterului adecvat al membrilor organului de conducere al emitenților de tokenuri raportate la active și al acționarilor și asociaților, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate în emitenții de tokenuri raportate la active.

(4) De asemenea, Comisia Națională refuză autorizarea în cazul în care Banca Națională în calitate de bancă centrală, după caz, BCE sau banca centrală a altui stat, astfel cum se menționează la art. 20 alin. (5), emit un aviz negativ în temeiul art. 20 alin. (7) din motive legate de un risc la adresa bunei funcționări a sistemelor de plăți, de transmisie a politicii monetare sau de suveranitate monetară.

(5) În termen de 2 zile lucrătoare de la acordarea autorizării, Comisia Națională include în registrul privind criptoactivele, informațiile specificate la art. 95 alin. (5). Comisia Națională pune la dispoziție informațiile respective în registrul privind criptoactivele, în temeiul art. 95 alin. (5), până la data de începere a ofertei publice sau a admiterii la tranzacționare.

(6) Comisia Națională informează Banca Națională și, după caz, BCE sau banca centrală menționată la art. 20 alin. (5), cu privire la toate cererile de autorizare care au fost refuzate și furnizează motivele care au stat la baza deciziei și, după caz, o explicație pentru orice abatere de la avizele menționate la art. 20 alin. (6) și (7).

Articolul 22. Informarea cu privire la tokenurile raportate la active

(1) În cazul fiecărui token raportat la active cu o valoare de emisiune ce depășește 100 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională), emitentul menționat la art. 16 alin. (1) lit. a) și b) trebuie să elaboreze și să prezinte trimestrial Comisiei Naționale, un raport ce conține următoarele informații:

- a) numărul de deținători;
- b) valoarea tokenului raportat la active emis și dimensiunea rezervei de active;
- c) numărul mediu și valoarea medie agregată ale tranzacțiilor pe zi în cursul trimestrului relevant;
- d) o estimare a numărului mediu și a valorii medii agregate ale tranzacțiilor pe zi în cursul trimestrului relevant asociate utilizărilor sale ca mijloace de schimb.

(2) În sensul alin. (1) lit. c) și d), „tranzacție” înseamnă orice modificare a persoanei fizice sau juridice care are dreptul la tokenul raportat la active ca urmare a transferului tokenului raportat la active dintr-un cont sau o adresă din registrul distribuit într-un alt cont sau o adresă.

(3) Tranzacțiile care sunt asociate cu schimbul pentru fonduri sau alte criptoactive cu emitentul sau cu un furnizor de servicii de criptoactive nu sunt considerate ca fiind asociate unor utilizări ale tokenului raportat la active ca mijloc de schimb, cu excepția cazului în care există dovezi că tokenul raportat la active este utilizat pentru decontarea tranzacțiilor cu alte criptoactive.

(4) Comisia Națională poate solicita emitentilor de tokenuri raportate la active să respecte obligația de raportare menționată la alin. (1) în ceea ce privește tokenurile raportate la active emise cu o valoare ce nu depășește 100 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională).

(5) Furnizorii de servicii de criptoactive care prestează servicii legate de tokenurile raportate la active furnizează emitentului tokenului raportat la active informațiile necesare pentru elaborarea raportului menționat la alin. (1), inclusiv prin informarea cu privire la tranzacțiile în afara registrului distribuit.

(6) Comisia Națională transmite informațiile primite Băncii Naționale și, după caz, BCE sau băncii centrale a altui stat, astfel cum se menționează la art. 20 alin. (5).

(7) Banca Națională, și, după caz, BCE sau banca centrală menționată la art. 20 alin. (5), pot furniza Comisiei Naționale propriile estimări ale numărului mediu trimestrial și ale valorii medii agregate trimestriale ale tranzacțiilor pe zi care sunt asociate utilizărilor tokenului raportat la active ca mijloc de schimb într-o zonă cu o monedă unică.

(8) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi privind stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește metodologia de estimare a numărului mediu trimestrial și a valorii medii agregate ale tranzacțiilor pe zi care sunt asociate utilizărilor tokenului raportat la active ca mijloc de schimb.

(9) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi privind cerințele și/sau standardele tehnice în ceea ce privește formulele standard, formatele și modelele în scopul informării menționate la alin. (1) și furnizării de informații menționate la alin. (4).

Articolul 23. Restricții privind emiterea de tokenuri raportate la active utilizate pe scară largă ca mijloc de schimb

(1) Atunci când, pentru un token raportat la active, numărul mediu trimestrial estimat și valoarea medie agregată trimestrială estimată ale tranzacțiilor pe zi asociate utilizărilor sale ca mijloc de schimb depășesc un milion de tranzacții și, respectiv, 200 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională), emitentul menționat la art. 16 alin. (1) lit. a) și b):

a) sistează emiterea acelui token raportat la active; și

b) în termen de 40 de zile lucrătoare de la atingerea pragului respectiv, prezintă Comisiei Naționale, un plan pentru a se asigura că numărul mediu trimestrial estimat și valoarea medie agregată a tranzacțiilor respective pe zi sunt menținute sub un milion de tranzacții și, respectiv, 200 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională).

(2) Comisia Națională utilizează informațiile furnizate de emitent, propriile estimări, oricare dintre acestea este mai ridicată, pentru a evalua dacă se atinge pragul menționat la alin. (1).

(3) În cazul în care mai mulți emitenți emit același token raportat la active, criteriile menționate la alin.(1) sunt evaluate de Comisia Națională, după agregarea datelor furnizate de toți emitenții.

(4) Emitentul prezintă spre aprobare Comisiei Naționale, planul menționat la alin. (1) lit. b). În cazul în care constată că este necesar, Comisia Națională solicită modificarea planului, inclusiv prin impunerea unei valori nominale minime, pentru a asigura o scădere în timp util a utilizării ca mijloc de schimb a

tokenului raportat la active. Termenul pentru prezentarea sau implementarea modificărilor, se stabilește de Comisia Națională în funcție de urgența situației, într-un interval cuprins de la câteva ore până la 10 zile lucrătoare.

(5) Comisia Națională permite emitentului să emită din nou tokenul raportat la active numai atunci când are dovezi că numărul mediu trimestrial estimat de tranzacții pe zi și valoarea medie agregată a tranzacțiilor pe zi asociate utilizărilor sale ca mijloc de schimb sunt sub un milion de tranzacții și, respectiv, sub 200 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională).

(6) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi privind cerințele și/sau standardele tehnice care detaliază procedura de aprobare a planului, menționat la alin. (1) lit. b).

Articolul 24. Retragera autorizației

(1) Comisia Națională retrage autorizația unui emitent al unui token raportat la active prevăzut art.16 alin. (1) lit. a), în oricare dintre următoarele situații:

a) emitentul și-a încetat activitatea timp de șase luni consecutive sau nu și-a utilizat autorizația timp de 12 luni consecutive;

b) emitentul a obținut autorizația pe baza unor informații, declarații sau documente false, inexacte ori înșelătoare sau prin orice alte modalități incorecte, cum ar fi prin declarații false în cererea de autorizare menționată la art. 18 sau în orice carte albă pentru criptoactive modificată în conformitate cu art. 25;

c) emitentul nu mai îndeplinește condițiile în temeiul cărora i-a fost acordată autorizația;

d) emitentul a săvârșit o încălcare gravă a dispozițiilor prezentului capitol;

e) emitentul face obiectul unui plan de răscumpărare;

f) emitentul a renunțat în mod expres la autorizație sau a decis să își sisteze operațiunile;

g) activitatea emitentului reprezintă o amenințare gravă la adresa integrității pieței, a stabilității financiare, a bunei funcționări a sistemelor de plăți sau expune emitentul sau sectorul la riscuri grave de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

Emitentul tokenului raportat la active notifică Comisia Națională cu privire la oricare dintre situațiile menționate la lit. e) și f) din prezentul alineat.

(2) Comisia Națională retrage, de asemenea, autorizația unui emitent al unui token raportat la active atunci când Banca Națională în calitate de bancă centrală, sau, după caz BCE sau banca bancă centrală menționată la art. 20 alin. (5), emite un aviz potrivit căruia tokenul raportat la active prezintă o amenințare gravă la adresa bunei funcționări a sistemelor de plăți, a transmisiei politicii monetare sau a suveranității monetare.

(3) Comisia Națională limitează cuantumul unui token raportat la active care urmează să fie emis sau impune o valoare nominală minimă a tokenului raportat la active atunci când Banca Națională în calitate de bancă centrală, sau,

după caz, BCE sau banca centrală menționată la art. 20 alin. (5), emite un avis potrivit căruia tokenul raportat la active prezintă o amenințare la adresa bunei funcționări a sistemelor de plăți, a transmisiei politicii monetare sau a suveranității monetare și specifică limita aplicabilă sau valoarea nominală minimă.

(4) Banca Națională în calitate de bancă centrală, precum și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau alte organe de drept și/sau control abilitate din Republica Moldova, notifică fără întârziere Comisia Națională, cu privire la următoarele situații:

a) unei entități terțe, astfel cum este menționată la art. 34 alin. (5) lit. h) din prezenta lege, i s-a retras licența de bancă, astfel cum este prevăzută la art. 8 din Legea nr. 202/2017, sau licența de instituție de plată sau de instituție emitentă de monedă electronică, astfel cum este prevăzută la art. 10 și 80 din Legea nr. 114/2012;

b) membrii organului de conducere al emitentului sau acționarii sau asociații, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate în cadrul emitentului au încălcat dispozițiile legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

(5) Comisia Națională monitorizează continuu situația unei entități terțe, astfel cum este menționată la art. 34 alin. (5) lit. h), dacă nu i s-a retras autorizația în calitate de furnizor de servicii de criptoactive prevăzută la art. 53.

(6) Comisia Națională, retrage autorizația unui emitent al unui token raportat la active în cazul în care constată că faptele menționate la alin. (4) și (5) afectează buna reputație a membrilor organului de conducere al emitentului respectiv sau buna reputație a oricărui acționar sau asociat, direct sau indirect, care deține participații calificate în cadrul emitentului sau dacă există o indicație cu privire la o disfuncție a cadrului de guvernare sau a mecanismelor de control intern menționate la art. 34.

(7) Atunci când autorizația este retrasă, emitentul tokenului raportat la active aplică procedura prevăzută la art. 44.

(8) Comisia Națională pune la dispoziție, fără întârziere nejustificată, în registrul menționat la art. 95, informațiile cu privire la retragerea autorizației emitentului tokenului raportat la active.

Articolul 25. Modificarea cărților albe publicate pentru criptoactive de tipul tokenurilor raportate la active

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active notifică Comisiei Naționale, orice modificare preconizată a modelului lor de afaceri care este susceptibilă să aibă o influență semnificativă asupra deciziei de achiziționare a oricărui deținător sau a oricărui deținător potențial de tokenuri raportate la active, care survine după autorizarea menționată la art. 21 sau după aprobarea cărții albe pentru criptoactive în temeiul art. 17, precum și în contextul art. 23. Aceste modificări cuprind, printre altele, orice modificări semnificative privind:

- a) mecanismele de guvernare, inclusiv liniile de informare a organului de conducere și cadrul de gestionare a riscurilor;
- b) rezerva de active și custodia rezervelor de active;
- c) drepturile acordate deținătorilor de tokenuri raportate la active;
- d) mecanismul de emisie și răscumpărare a unui token raportat la active;
- e) protocoalele de validare a tranzacțiilor cu tokenuri raportate la active;
- f) funcționarea tehnologiei registrelor distribuite, supusă drepturilor de proprietate ale emitenților, în cazul în care tokenurile raportate la active sunt emise, transferate și stocate utilizând o astfel de tehnologie a registrelor distribuite;
- g) mecanismele de asigurare a lichidității tokenurilor raportate la active;
- h) acordurile cu entitățile terțe, inclusiv pentru administrarea rezervei de active și investirea rezervei, custodia rezervei de active și, după caz, distribuirea către public a tokenurilor raportate la active;
- i) procedurile de tratare a plângerilor;
- j) evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, precum și politicile și procedurile generale aferente.

Emitenții de tokenuri raportate la active notifică Comisiei naționale, cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte ca modificările preconizate să intre în vigoare.

(2) În cazul în care modificarea preconizată, astfel cum se menționează la alin. (1), a fost notificată Comisiei Naționale, emitentul unui token raportat la active elaborează un proiect de carte albă modificată pentru criptoactive și se asigură că ordinea în care apar informațiile respective este consecventă cu cea din varianta originală a cărții albe pentru criptoactive.

(3) Emitentul tokenului raportat la active notifică proiectul modificat de carte albă pentru criptoactive Comisiei Naționale.

(4) Comisia Națională confirmă pe cale electronică primirea proiectului de carte albă modificată pentru criptoactive cât mai curând posibil și cel târziu la cinci zile lucrătoare de la primirea acestuia.

(5) Comisia Națională aprobă sau refuză să aprobe proiectul de carte albă pentru criptoactive modificată în termen de 30 de zile lucrătoare de la confirmarea primirii. Pe parcursul examinării proiectului de carte albă pentru criptoactive modificată, Comisia Națională poate solicita orice informații, explicații sau justificări suplimentare privind proiectul de carte albă pentru criptoactive modificată, acordând un termen pentru prezentarea acestora, care nu poate depăși 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. În cazul în care Comisia Națională face o astfel de solicitare, termenul-limită de 30 de zile lucrătoare se suspendă de drept pe perioada cuprinsă între data solicitării și data recepționării informațiilor, explicațiilor sau justificărilor suplimentare solicitate.

(6) În cazul în care Comisia Națională, consideră că modificările aduse unei cărți albe pentru criptoactive sunt potențial relevante pentru buna funcționare a sistemelor de plăți, pentru transmisia politicii monetare și pentru suveranitatea monetară, Comisia Națională se consultă cu Banca Națională, în virtutea calității sale de bancă centrală, și, după caz, poate transmite pentru consultare BCE sau

băncii centrale menționate la art. 20 alin. (5). La rândul său, Banca Națională, în calitate de bancă centrală, prezintă un aviz în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea consultării menționate la prezentul alineat. BCE sau banca centrală menționată la art. 20 alin. (5) poate prezenta avizul în același termen. În cazul în care BCE sau banca centrală menționată la art. 20 alin. (5) nu transmite avizul în termenul prevăzut, Comisia Națională poate continua examinarea proiectului de carte albă modificată pe baza informațiilor disponibile.

(7) În cazul în care Comisia Națională aprobă cartea albă modificată pentru criptoactive, aceasta poate solicita emitentului tokenului raportat la active:

a) să instituie mecanisme care să asigure protecția deținătorilor tokenului raportat la active, atunci când o posibilă modificare a operațiunilor emitentului poate avea un efect semnificativ asupra valorii, stabilității sau riscurilor tokenului raportat la active sau ale activelor de rezervă;

b) să ia toate măsurile corective adecvate pentru a răspunde preocupărilor legate de integritatea pieței, de stabilitatea financiară sau de buna funcționare a sistemelor de plăți.

(8) Comisia Națională impune emitentului tokenului raportat la active să ia toate măsurile de remediere adecvate pentru a răspunde preocupărilor legate de buna funcționare a sistemelor de plăți, de mecanismul de transmisie a politicii monetare sau de suveranitatea monetară, în cazul în care astfel de măsuri de remediere sunt propuse de avizul Băncii Naționale, după caz, de BCE sau de banca centrală menționată la art. 20 alin. (5), în cadrul consultărilor menționate la alin. (6).

(9) În cazul în care Banca Națională, în calitate de bancă centrală, după caz, BCE sau banca centrală menționată la art. 20 alin. (5) a propus măsuri diferite de cele impuse de Comisia Națională, măsurile propuse se combină sau, dacă nu este posibil, se impune măsura cea mai strictă.

(10) Comisia Națională pune la dispoziție, fără întârziere nejustificată, în registrul privind criptoactivele menționat la art. 95, cartea albă modificată pentru criptoactive.

Articolul 26. Răspunderea emitenților de tokenuri raportate la active pentru informațiile furnizate într-o carte albă pentru criptoactive

(1) În cazul în care un emitent a încălcat art. 19, furnizând în cartea sa albă pentru criptoactive sau într-o carte albă pentru criptoactive modificată informații care nu sunt complete, corecte ori clare sau care induc în eroare, emitentul respectiv și membrii organului său administrativ, de conducere sau de supraveghere răspund față de deținătorul respectivului token raportat la active pentru orice prejudiciu cauzat ca urmare a încălcării respective.

(2) Orice excludere sau limitare contractuală a răspunderii civile menționate la alin. (1) este lipsită de efecte juridice.

(3) Este responsabilitatea deținătorului tokenului raportat la active să prezinte dovezi care să ateste că emitentul respectivului token raportat la active a

încălcat art. 19 prin furnizarea în cartea sa albă pentru criptoactive sau într-o carte albă pentru criptoactive modificată de informații care nu sunt complete, corecte ori clare sau care induc în eroare și că faptul de a se fi bazat pe aceste informații a avut un impact asupra deciziei deținătorului de a achiziționa, vinde sau schimba respectivul token raportat la active.

(4) Emitentul și membrii organelor sale administrative, de conducere sau de supraveghere nu sunt răspunzători pentru prejudiciile cauzate ca urmare a utilizării informațiilor furnizate într-un rezumat în temeiul art. 19, inclusiv în orice traducere a acestuia, cu excepția cazului în care rezumatul:

a) induce în eroare, este inexact sau contradictoriu în raport cu celelalte părți ale cărții albe pentru criptoactive; sau

b) nu furnizează, în raport cu celelalte părți ale cărții albe pentru criptoactive, informații esențiale care să îi ajute pe deținătorii potențiali să decidă dacă să achiziționeze tokenul raportat la active.

(5) Prezentul articol nu aduce atingere niciunei alte răspunderi civile în temeiul cadrului legal.

Secțiunea a 2-a

Obligațiile emitenților de tokenuri raportate la active

Articolul 27. Obligația de a acționa cu onestitate, corectitudine și profesionalism în interesul superior al deținătorilor de tokenuri

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active acționează cu onestitate, corectitudine și profesionalism și comunică cu deținătorii și cu potențialii deținători de tokenuri raportate la active într-un mod corect, clar și care nu induce în eroare.

(2) Emitenții de tokenuri raportate la active acționează în interesul superior al deținătorilor respectivelor tokenuri și îi tratează în mod egal, cu excepția cazului în care tratamentul preferențial este menționat în cartea albă pentru criptoactive și, după caz, în comunicările cu caracter publicitar.

Articolul 28. Publicarea cărții albe pentru criptoactive

Emitentul unui token raportat la active își publică pe website cartea albă pentru criptoactive aprobată menționată la art. 17 alin. (1) sau la art. 21 alin. (1), și, dacă este cazul, cartea albă pentru criptoactive modificată menționată la art. 25. Cartea albă pentru criptoactive aprobată trebuie să fie accesibilă publicului până la data începerii ofertei publice a tokenurilor raportate la active sau până la admiterea la tranzacționare a respectivului token. Cartea albă pentru criptoactive aprobată și, dacă este cazul, cartea albă pentru criptoactive modificată rămân disponibile pe site-ul web al emitentului atât timp cât tokenul raportat la active este deținut de public.

Articolul 29. Comunicările cu caracter publicitar

(1) Orice comunicări cu caracter publicitar referitoare la o ofertă publică privind un token raportat la active sau la admiterea la tranzacționare a unui astfel de token raportat la active respectă toate cerințele următoare:

- a) comunicările cu caracter publicitar sunt identificate în mod clar ca atare;
- b) informațiile incluse în comunicările cu caracter publicitar sunt corecte, clare și să nu inducă în eroare;
- c) informațiile din comunicările cu caracter publicitar sunt consecvente cu informațiile din cartea albă pentru criptoactive;
- d) comunicările cu caracter publicitar menționează în mod clar că s-a publicat o carte albă pentru criptoactive și indică în mod clar adresa paginii web a emitentului tokenului raportat la active, precum și un număr de telefon și o adresă de e-mail pentru a contacta emitentul.

(2) Comunicările cu caracter publicitar conțin o declarație clară și lipsită de ambiguitate din care să rezulte că deținătorii tokenului raportat la active au un drept de răscumpărare împotriva emitentului în orice moment.

(3) Comunicările cu caracter publicitar și orice modificare aferentă se publică pe site-ul web al emitentului.

(4) Comisia Națională nu impune aprobarea în prealabil a comunicărilor cu caracter publicitar înainte de publicarea lor.

(5) La cerere, comunicările cu caracter publicitar se transmit Comisiei Naționale.

(6) Nu se difuzează comunicări cu caracter publicitar înainte de publicarea cărții albe pentru criptoactive. O astfel de restricție nu afectează capacitatea emitentului tokenului raportat la active de a desfășura activități de sondare a pieței.

Articolul 30. Informarea continuă a deținătorilor de tokenuri raportate la active

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active publică pe site-ul lor web, într-un loc ușor accesibil publicului, în mod clar, exact și transparent, numărul de tokenuri raportate la active aflate în circulație, precum și valoarea și componența rezervei de active menționate la art. 36. Astfel de informații se actualizează cel puțin lunar.

(2) Emitenții de tokenuri raportate la active publică pe site-ul lor web, într-un loc ușor accesibil publicului, cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 3 zile de la primirea raportului auditorului, un rezumat succint, clar, exact și transparent al raportului auditorului, precum și raportul auditorului integral și nemodificat întocmit asupra rezervei de active menționate la art. 36.

(3) Fără a aduce atingere art. 80, emitenții de tokenuri raportate la active publică pe site-ul lor web, într-un loc ușor accesibil publicului, cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 24 de ore de la producerea sau identificarea evenimentului, în mod clar, exact și transparent, orice eveniment care are sau este probabil să aibă un efect semnificativ asupra valorii tokenurilor raportate la active sau asupra rezervei de active menționate la art. 36.

Articolul 31. Procedura de tratare a plângerilor

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active stabilesc și mențin proceduri eficace și transparente pentru tratarea promptă, echitabilă și consecventă a plângerilor primite de la deținătorii de tokenuri raportate la active și de la alte părți interesate, inclusiv de la asociații de consumatori care îi reprezintă pe deținătorii de tokenuri raportate la active și publică descrierea respectivelor proceduri. În cazul în care tokenurile raportate la active sunt distribuite, integral sau parțial, de entități terțe, astfel cum se menționează la art. 34 alin. (5) lit. h), emitenții tokenurilor raportate la active instituie proceduri pentru a înlesni, de asemenea, tratarea plângerilor între deținătorii tokenurilor raportate la active și entitățile terțe respective.

(2) Deținătorii de tokenuri raportate la active trebuie să poată depune, cu titlu gratuit, plângeri adresate emitenților tokenurilor lor raportate la active sau, după caz, la entitățile terțe menționate la alin. (1).

(3) Emitenții de tokenuri raportate la active și, după caz, entitățile terțe menționate la alin. (1) elaborează și pun la dispoziția deținătorilor de tokenuri raportate la active un model pentru depunerea plângerilor și păstrează o evidență a tuturor plângerilor primite și a eventualelor măsuri luate ca răspuns la respectivele plângeri.

(4) Emitenții de tokenuri raportate la active analizează toate plângerile în timp util și în mod corect și le comunică deținătorilor de tokenuri raportate la active rezultatul acestor analize într-un limbaj simplu și ușor de înțeles, în scris, într-un termen rezonabil, fără a depăși 15 zile lucrătoare de la data primirii plângerii. În cazul în care, în situații excepționale, decizia cu privire la o plângere nu poate fi furnizată în termenul prevăzut, emitenții de tokenuri raportate la active informează obligatoriu deținătorii de tokenuri raportate la active, fără întârzieri nejustificate, cu privire la motivele întârzierii și la data preconizată până la care va fi emisă decizia, dar care nu poate depăși 2 luni de la data primirii plângerii. În cazul în care decizia nu soluționează integral plângerea deținătorului, răspunsul include o explicație detaliată a poziției emitentului și indică posibilitatea adresării către mecanisme alternative de soluționare a litigiilor sau către autoritatea competentă potrivit legislației aplicabile.

(5) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice care să detalieze cel puțin cerințele, modelele, termenele și procedurile pentru tratarea plângerilor.

Articolul 32. Identificarea, prevenirea, gestionarea și divulgarea conflictelor de interes

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active pun în aplicare și mențin politici și proceduri eficace de identificare, prevenire, gestionare și divulgare a conflictelor de interes dintre aceștia și:

- a) acționarii sau asociații lor;
- b) orice acționar sau asociat, direct sau indirect, care deține o participație calificată în emitent;
- c) membrii organului lor de conducere;
- d) angajații lor;
- e) deținătorii de tokenuri raportate la active; sau
- f) orice terț care asigură una dintre funcțiile menționate la art. 34 alin. (5) lit. h).

(2) Emitenții de tokenuri raportate la active iau, în special, toate măsurile adecvate pentru a identifica, a preveni, a gestiona și a divulga conflictele de interese care rezultă din administrarea și investirea rezervei de active menționate la art. 36.

(3) Emitenții de tokenuri raportate la active divulgă, într-un loc vizibil pe site-ul lor web, persoanelor care dețin tokenurile raportate la active emise de respectivii emitenți informații privind natura generală și sursele conflictelor de interese menționate la alin. (1), precum și măsurile luate pentru atenuarea acestora.

(4) Divulgarea informațiilor menționată la alin. (3) trebuie să fie suficient de precisă, astfel încât deținătorii potențiali ai respectivelor tokenuri raportate la active să poată să ia o decizie de cumpărare în cunoștință de cauză cu privire la tokenurile raportate la active.

(5) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice care să detalieze, cel puțin:

- a) cerințele privind politicile și procedurile menționate la alin. (1);
- b) detaliile și metodologia pentru conținutul divulgării informațiilor menționate la alin. (3).

Articolul 33. Notificarea cu privire la modificările aduse organului de conducere

Emitenții de tokenuri raportate la active comunică imediat sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare, Comisiei Naționale orice modificări în ceea ce privește organul lor de conducere și transmit Comisiei Naționale, toate informațiile necesare pentru evaluarea respectării art. 34 alin. (2).

Articolul 34. Cadrul de guvernare

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active dispun de un cadru solid de guvernare, care include o structură organizatorică clară, cu responsabilități bine definite, transparente și coerente, procese eficace de identificare, gestionare, monitorizare și comunicare a riscurilor la care sunt sau pot fi expuse, precum și mecanisme adecvate de control intern, inclusiv proceduri administrative și contabile solide.

(2) Membrii organului de conducere al emitenților de tokenuri raportate la active trebuie să aibă o reputație suficient de bună și să dețină cunoștințele,

competențele și experiența adecvate, atât individual, cât și colectiv, pentru a-și îndeplini sarcinile. În special, aceștia trebuie să nu fi fost condamnați pentru infracțiuni legate de spălarea banilor sau de finanțarea terorismului sau pentru orice alte infracțiuni care le-ar afecta buna reputație. Aceștia trebuie, de asemenea, să demonstreze că sunt capabili să consacre suficient timp pentru a-și îndeplini în mod eficace atribuțiile.

(3) Organul de conducere al emitenților de tokenuri raportate la active evaluează și reexaminează în mod periodic eficacitatea mecanismelor și a procedurilor în ceea ce privește politicile care au fost instituite pentru respectarea obligațiilor prevăzute în secțiunile 2, 3, 5 și 6 din prezentul capitol și ia măsurile corespunzătoare pentru remedierea eventualelor deficiențe în acest sens.

(4) Acționarii sau asociații, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate în emitenții de tokenuri raportate la active trebuie să aibă o reputație suficient de bună și, în special, să nu fi fost condamnați pentru infracțiuni legate de spălarea banilor sau finanțarea terorismului sau pentru orice alte infracțiuni care le-ar afecta buna reputație.

(5) Emitenții de tokenuri raportate la active adoptă politici și proceduri suficient de eficace pentru a asigura respectarea prezentei legi și a actelor normative emise în aplicarea prezentei legi. Emitenții de tokenuri raportate la active instituie, mențin și pun în aplicare în special politici și proceduri cu privire la:

- a) rezerva de active menționată la art. 36;
- b) custodia activelor de rezervă, inclusiv separarea activelor, astfel cum se prevede la art.37;
- c) drepturile acordate deținătorilor de tokenuri raportate la active, astfel cum se prevede la art. 39;
- d) mecanismul de emitere și răscumpărare a tokenurilor raportate la active;
- e) protocoalele de validare a tranzacțiilor cu tokenuri raportate la active;
- f) funcționarea tehnologiei registrelor distribuite, supuse drepturilor de proprietate ale emitenților, în cazul în care tokenurile raportate la active sunt emise, transferate și stocate utilizând această tehnologie a registrelor distribuite sau o tehnologie similară care este exploatată de emitenți sau de un terț care acționează în numele acestora;
- g) mecanismele de asigurare a lichidității tokenurilor raportate la active;
- h) acordurile cu entitățile terțe pentru gestionarea rezervei de active și pentru investirea rezervei de active, custodia rezervei de active și, după caz, distribuirea către public a tokenurilor raportate la active;
- i) consimțământul scris al emitenților de tokenuri raportate la active acordat altor persoane care ar putea oferi sau solicita admiterea la tranzacționare a tokenurilor raportate la active;
- j) tratarea plângerilor, astfel cum se prevede la art. 31;
- k) conflictele de interese, astfel cum sunt prevăzute la art. 32.

(6) În cazul în care emitenții de tokenuri raportate la active încheie acordurile menționate la alin. (5) lit. h), acordurile respective se stabilesc într-un contract încheiat cu entitățile terțe. Respectivul acorduri contractuale descriu rolurile, responsabilitățile, drepturile și obligațiile atât ale emitenților de tokenuri raportate la active, cât și ale entităților terțe. Orice acord contractual cu implicații în mai multe jurisdicții stipulează într-un mod lipsit de ambiguitate opțiunea de drept aplicabil.

(7) Cu excepția cazului în care au inițiat un plan de răscumpărare menționat la art. 44, emitenții de tokenuri raportate la active utilizează sisteme, resurse și proceduri adecvate și proporționale pentru a asigura prestarea continuă și regulată a serviciilor și a activităților lor. În acest scop, emitenții de tokenuri raportate la active își mențin toate sistemele și protocoalele privind accesul securizat în conformitate cu standardele adecvate aprobate la nivel național potrivit art. 11 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică sau în conformitate cu cerințele specifice de securitate stabilite în acest domeniu de către Comisia Națională prin actele sale normative adoptate pentru punerea în aplicare a prezentei legi.

(8) În cazul în care emitentul unui token raportat la active decide să întrerupă prestarea serviciilor și activităților sale, inclusiv prin încetarea emiterii respectivului token raportat la active, acesta prezintă Comisiei Naționale un plan pentru aprobarea întreruperii respective.

(9) Emitenții de tokenuri raportate la active identifică sursele de risc operațional și reduc la minimum riscurile respective, prin dezvoltarea unor sisteme, controale și proceduri adecvate.

(10) Emitenții de tokenuri raportate la active instituie o politică și planuri de continuitate a activității pentru a asigura, în eventualitatea întreruperii sistemelor și/sau serviciilor TIC și a proceselor critice, integritatea datelor și continuitatea a funcțiilor esențiale, precum și menținerea activităților lor sau, atunci când acest lucru nu este posibil, recuperarea în timp util a datelor și a funcțiilor respective și reluarea în timp util proceselor critice și a activităților lor. În funcție de natura și importanța funcțiilor afectate, precum și de amploarea întreruperii, recuperarea datelor și a funcțiilor respective se va realiza într-un termen de până la 4 ore pentru funcțiile critice și cel mult în termen de 24 de ore pentru reluarea proceselor critice și a activităților esențiale și a celorlalte funcții, în ambele cazuri fără întârzieri nejustificate, cu respectarea principiilor de proporționalitate și eficiență operațională digitală.

(11) Emitenții de tokenuri raportate la active dispun de mecanisme de control intern și de proceduri eficiente de gestionare a riscurilor, inclusiv de mecanisme eficiente de control și de protecție pentru gestionarea sistemelor și/sau serviciilor TIC, astfel cum prevede Regulamentul privind reziliența operațională digitală adoptat de Comisia Națională, iar pentru instituțiile de credit conform prevederilor Regulamentului privind reziliența operațională digitală adoptat de Banca Națională. Procedurile prevăd o evaluare cuprinzătoare cu privire la

dependența de entitățile terțe, astfel cum se menționează la alin. (5) lit. h). Emitenții de tokenuri raportate la active monitorizează și evaluează periodic caracterul adecvat și eficacitatea mecanismelor de control intern și ale procedurilor de evaluare a riscurilor și iau măsurile corespunzătoare pentru remedierea eventualelor deficiențe în acest sens.

(12) Emitenții de tokenuri raportate la active instituie sisteme și proceduri adecvate de protejare a disponibilității, autenticității, integrității și confidențialității datelor, astfel cum prevede Regulamentul privind reziliența operațională digitală adoptat de Comisia Națională, respectiv, pentru instituțiile de credit conform prevederilor Regulamentului privind reziliența operațională digitală adoptat de Banca Națională, precum și în conformitate cu Legea nr. 195/2024. Sistemele respective stochează și asigură disponibilitatea și securitatea datelor și informațiilor relevante colectate și generate în cursul activităților emitenților.

(13) Emitenții de tokenuri raportate la active se asigură că sunt auditați în mod periodic, cel puțin anual, de auditori independenți. Rezultatele acestor audituri se transmit organului de conducere al emitentului și se pun la dispoziția Comisiei Naționale.

(14) Comisia Națională adoptă regulamente sau instrucțiuni, în vederea punerii în aplicare a prezentei legi și care stabilesc cerințe specifice minime ale cadrului de guvernare cu privire la:

- a) planul de întrerupere a prestarea serviciilor și activităților sale și procedura de aprobare menționate la alin. (8);
- b) instrumentele de monitorizare a riscurilor menționate la alin. (9);
- c) planul de continuitate a activității menționat la alin. (10);
- d) mecanismul de control intern menționat la alin. (11);
- e) auditurile menționate la alin. (13), inclusiv documentația minimă care trebuie utilizată în cadrul auditului.

(15) Atunci când emit regulamentele sau instrucțiunile menționate, Comisia Națională asigură corelarea acestora cu cerințele de guvernare prevăzute în actele normative aplicabile entităților din domeniul financiar, inclusiv cu cele prevăzute de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții.

(16) În cazul emitenților de tokenuri raportate la active prevăzuți la art. 16 alin. (1) lit. b), prevederile prezentului articol se aplică corespunzător suplimentar, în măsura în care acestea nu contravin cerințelor prevăzute de prevederile Legii nr. 202/2017 sau ale actelor normative emise în aplicarea Legii nr. 202/2017.

Articolul 35. Cerințe de fonduri proprii

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active dispun în permanență de fonduri proprii cel puțin egale cu cel mai mare dintre următoarele quantumuri:

- a) 350 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională);
- b) 2 % din valoarea medie a rezervei de active menționate la art. 36;

c) un sfert din cheltuielile generale fixe din anul precedent.

(2) În sensul alin. (1) lit. b), valoarea medie a rezervei de active reprezintă valoarea medie a activelor de rezervă la sfârșitul fiecărei zile, calculată pentru cele șase luni precedente.

(3) În cazul în care un emitent oferă mai mult de un token raportat la active, cuantumul menționat la alin. (1) lit. b), este suma valorilor medii ale activelor de rezervă care garantează fiecare token raportat la active.

(4) Cuantumul menționat la alin. (1) lit. c), este revizuit anual și calculat în conformitate cu art. 60 alin. (3).

(5) Fondurile proprii menționate la alin. (1) constau din elementele și instrumentele de fonduri proprii de nivel 1 de bază după aplicarea integrală a deducerilor și fără aplicarea derogărilor privind pragurile de deducere, metodologia de determinare a acestora este stabilită în actele normative adoptate de Comisia Națională pentru punere în aplicare a prezentei legi.

(6) Comisia Națională poate impune unui emitent al unui token raportat la active să dețină un cuantum al fondurilor proprii cu până la 20 % mai mare decât cuantumul rezultat din aplicarea alin. (1) lit. b), în cazul în care o evaluare a oricăruia dintre următoarele elemente indică un grad mai mare de risc:

a) evaluarea proceselor de gestionare a riscurilor și a mecanismelor de control intern ale emitentului tokenului raportat la active, astfel cum se menționează la art. 34 alin. (1), (9) și (11);

b) calitatea și volatilitatea rezervei de active menționate la art. 36;

c) tipurile de drepturi acordate de emitentul tokenului raportat la active deținătorilor tokenului raportat la active, în conformitate cu art. 39;

d) în cazul în care rezerva de active include investiții, riscurile pe care le prezintă politica de investiții pentru rezerva de active;

e) valoarea agregată și numărul de tranzacții decontate cu tokenul raportat la active;

f) importanța piețelor pe care se oferă și se comercializează tokenul raportat la active;

g) dacă este cazul, capitalizarea de piață a tokenului raportat la active.

(7) Fără a aduce atingere alin. (6), emitentul tokenului raportat la active efectuează periodic simulări de criză care iau în considerare scenarii de criză financiară gravă, dar plauzibilă, cum ar fi șocurile legate de rata dobânzii, și scenarii de criză nefinanciară, cum ar fi riscul operațional. Pe baza rezultatelor simulărilor de criză respective, Comisia Națională îi impune emitentului tokenului raportat la active să dețină un cuantum al fondurilor proprii cu 20 % până la 40 % mai mare decât cuantumul ce rezultă din aplicarea alin. (1) lit. b) în anumite circumstanțe, având în vedere perspectivele de risc și rezultatele simulărilor de criză.

(8) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice care să detalieze, cel puțin:

1) procedura și calendarul pentru ca un emitent al unui token semnificativ raportat la active să se adapteze la cerințele de fonduri proprii mai ridicate, astfel cum sunt prevăzute la alin. (6);

2) criteriile pentru impunerea unui quantum mai mare al fondurilor proprii, astfel cum sunt prevăzute la alin. (6);

3) cerințele minime pentru conceperea programelor de simulare de criză, ținând seama de dimensiunea, complexitatea și natura tokenului raportat la active, inclusiv, dar fără a se limita la:

a) tipurile de simulări de criză și principalele obiective și aplicații ale acestora;

b) frecvența diferitelor exerciții de simulare de criză;

c) cadrul intern de guvernare;

d) infrastructura de date relevantă;

e) metodologia și plauzibilitatea ipotezelor;

f) aplicarea principiului proporționalității tuturor cerințelor minime, cantitative sau calitative; și

g) periodicitatea minimă a simulărilor de criză și parametrii de referință comuni ai scenariilor de simulare de criză.

Secțiunea a 3-a **Rezerva de active**

Articolul 36. Obligația de a avea o rezervă de active, componența și administrarea rezervei de active

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active constituie și mențin în permanență o rezervă de active.

Rezerva de active este constituită și gestionată în așa fel încât:

a) să fie acoperite riscurile asociate activelor la care se raportează tokenurile raportate la active; și

b) să fie abordate riscurile de lichiditate asociate drepturilor permanente de răscumpărare ale deținătorilor.

(2) Rezerva de active este, din punct de vedere juridic, separată de patrimoniul emitentului, precum și de rezerva de active a altor tokenuri raportate la active, în interesul deținătorilor de tokenuri raportate la active, prin segregarea clară a acestora în registrele interne și în contabilitate, astfel încât creditorii emitenților să nu poată dobândi drepturi asupra rezervei de active, în special în cazul insolvenței emitentului.

(3) Emitenții de tokenuri raportate la active se asigură că rezerva de active este separată din punct de vedere operațional de patrimoniul lor, precum și de rezerva de active a altor tokenuri.

(4) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi, cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice privind

detalierea cerințelor de lichiditate, ținând seama de dimensiunea, complexitatea și natura rezervei de active și ale tokenului raportat la active în sine.

(5) Cerințele și/sau standardele tehnice de reglementare stabilesc în special:

a) procentul relevant din rezerva de active, potrivit scadențelor zilnice, inclusiv procentul din acordurile reverse repo care pot fi încetate cu o notificare prealabilă de o zi lucrătoare sau procentul din numerar care poate fi retras cu o notificare prealabilă de o zi lucrătoare;

b) procentul relevant din rezerva de active, potrivit activelor cu scadență zilnică, inclusiv procentul din acordurile reverse repo care pot fi încetate cu o notificare prealabilă de cinci zile lucrătoare sau procentul din numerar care poate fi retras cu o notificare prealabilă de cinci zile lucrătoare;

c) alte scadențe relevante și tehnici generale de gestionare a lichidității;

d) cuantumurile minime de mijloace bănești care vor fi păstrate ca depozite la instituții de credit, care nu pot fi mai mici de 30 % din suma menționată în moneda națională.

(6) În sensul dispozițiilor alin. (5) lit. a), b) și c), Comisia Națională ia în considerare, printre altele, pragurile relevante prevăzute de Legea nr. 171/2012 sau în actele normative emise în aplicarea Legii nr. 171/2012.

(7) Emitenții care fac o ofertă publică privind două sau mai multe tokenuri raportate la active administrează și mențin colecții separate de rezerve de active pentru fiecare token raportat la active. Fiecare dintre aceste colecții de rezerve de active este gestionată separat.

(8) În cazul în care diverși emitenți de tokenuri raportate la active fac o ofertă publică privind același token raportat la active, respectivii emitenți operează și mențin o singură rezervă de active pentru respectivul token raportat la active.

(9) Organele de conducere ale emitenților de tokenuri raportate la active asigură gestionarea eficientă și prudentă a rezervei de active. Emitenții se asigură că emiterea și răscumpărarea tokenurilor raportate la active sunt însoțite întotdeauna de o majorare sau o reducere corespunzătoare în rezerva de active.

(10) Emitentul unui token raportat la active stabilește valoarea agregată a rezervei de active utilizând prețurile pieței. Valoarea agregată a rezervei de active este cel puțin egală cu valoarea agregată a creanțelor împotriva emitentului din partea deținătorilor tokenului raportat la active aflat în circulație.

(11) Emitenții de tokenuri raportate la active trebuie să aibă o politică clară și detaliată care să descrie mecanismul de stabilizare al unor astfel de tokenuri. În special, politica respectivă:

a) enumeră activele la care se raportează tokenurile raportate la active și componența activelor respective;

b) descrie tipul de active și alocarea exactă a activelor care sunt incluse în rezerva de active;

c) conține o evaluare detaliată a riscurilor, inclusiv a riscului de credit, a riscului de piață, a riscului de concentrare și a riscului de lichiditate care rezultă din activele de rezervă;

d) descriu procedura prin care sunt emise și răscumpărate tokenurile raportate la active, precum și procedura prin care respectiva emisie sau răscumpărare va avea ca rezultat o majorare sau o diminuare corespunzătoare a rezervei de active;

e) menționează dacă o parte din rezerva de active este investită conform prevederilor art. 38;

f) descriu în detaliu politica de investiții și includ o evaluare a modului în care această politică de investiții poate afecta valoarea rezervei de active, în cazul în care emitenții de tokenuri raportate la active investesc o parte din rezerva de active conform prevederilor art. 38;

g) descriu procedura de achiziționare a tokenurilor raportate la active și de răscumpărare a unor astfel de tokenuri contra rezervei de active și enumeră persoanele sau categoriile de persoane care au dreptul să facă acest lucru.

(12) Fără a aduce atingere art. 34 alin. (13), rezervele de active ale emitenților de tokenuri raportate la active fac obiectul unui audit independent la fiecare 6 luni, care evaluează respectarea normelor din prezenta secțiune, începând de la data autorizării lor potrivit art. 21 sau începând de la data aprobării cărții albe pentru criptoactive potrivit art. 17.

(13) Emitentul comunică fără întârziere, dar nu mai târziu de 3 zile de la primirea raportului de audit, Comisiei Naționale, rezultatele auditului menționat la alin. (12), în termen de cel mult 6 săptămâni de la data de referință a evaluării. Emitentul publică rezultatul auditului în termen de două săptămâni de la data comunicării acestuia Comisiei Naționale. Comisia Națională poate dispune ca un emitent să amâne publicarea rezultatelor auditului în cazul în care:

a) emitentului i s-a solicitat să pună în aplicare un mecanism sau măsuri de redresare în conformitate cu art. 43 alin. (6);

b) emitentului i s-a solicitat să pună în aplicare un plan de răscumpărare în conformitate cu art. 44;

c) este necesară pentru a fi protejate interesele economice ale deținătorilor tokenului raportat la active;

d) este necesară pentru a fi evitat un efect negativ semnificativ asupra sistemului financiar.

(14) Evaluarea la prețurile pieței menționată la alin. (7) se efectuează utilizând marcarea (raportarea) la piață, ori de câte ori este posibil Marcarea (raportarea) la piață semnifică evaluarea pozițiilor la prețuri de închidere direct disponibile, care provin din surse independente, inclusiv cotații bursiere, cotații electronice sau cotații provenite de la mai mulți brokeri independenți. Atunci când pentru evaluare se utilizează marcarea (raportarea) la piață, valoarea activului de rezervă se stabilește la cotația de cumpărare/vânzare mai prudentă, cu excepția cazului în care activul poate fi închis la prețul mediu al pieței. Sunt utilizate numai date de piață de bună calitate, iar astfel de date sunt evaluate pe baza următorilor factori cumulativi:

a) numărul și calitatea contrapărților;

- b) volumul și cifra de afaceri pe piața activului de rezervă;
- c) dimensiunea rezervei de active.

(15) În cazul în care utilizarea marcării (raportării) la piață, astfel cum se menționează la alin. (14), nu este posibilă sau datele de piață nu sunt de o calitate suficient de bună, activul de rezervă este evaluat în mod prudent prin utilizarea marcării (raportării) la model. Marcarea (raportarea) la model semnifică evaluarea care trebuie să fie analizată comparativ cu date de referință, extrapolată sau calculată în alt mod pe baza uneia sau a mai multor date de piață. Modelul estimează cu precizie valoarea intrinsecă a activelor de rezervă pe baza următorilor factori-cheie actualizați:

- a) volumul și cifra de afaceri pe piață ale activului de rezervă;
- b) dimensiunea rezervei de active;
- c) riscul de piață, riscul ratei dobânzii și riscul de credit aferente activului de rezervă.

(16) Atunci când se utilizează marcarea (raportarea) la model, nu se utilizează metoda costului amortizat. Metoda costului amortizat semnifică metoda de evaluare care ia în calcul costul de achiziție al unui activ și ajustează valoarea respectivă pentru amortizarea primelor (sau a sconturilor) până la scadență.

Articolul 37. Custodia activelor de rezervă

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active instituie, mențin și pun în aplicare politici, proceduri și acorduri contractuale în materie de custodie care garantează în permanență că:

- a) activele de rezervă nu sunt constituite drept contract de garanție financiară astfel cum este definit la art. 4 pct. 4) din Legea nr. 184/2016 cu privire la contractele de garanție financiară;
- b) activele de rezervă sunt păstrate în custodie în conformitate cu alin. (6);
- c) emitenții de tokenuri raportate la active au acces rapid la activele de rezervă, astfel încât să poată să facă față eventualelor cereri de răscumpărare din partea deținătorilor de tokenuri raportate la active;
- d) sunt evitate concentrările în rândul custozilor activelor de rezervă;
- e) este evitat riscul de concentrare a activelor de rezervă.

(2) Emitenții de tokenuri raportate la active care emit două sau mai multe tokenuri raportate la active instituie o politică de custodie pentru fiecare colecție de rezerve de active. Diverșii emitenți de tokenuri raportate la active care au emis același token raportat la active aplică și mențin o singură politică de custodie.

(3) În termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la emiterea tokenului raportat la active, activele de rezervă trebuie păstrate în custodie de către una sau mai multe dintre următoarele entități:

- a) un furnizor de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților, în cazul în care activele de rezervă iau forma criptoactivelor;
- b) o instituție de credit pentru toate tipurile de active de rezervă;

c) o firmă de investiții care furnizează serviciul auxiliar de păstrare în condiții de siguranță și administrare a instrumentelor financiare în contul clienților, în cazul în care activele de rezervă iau forma unor instrumente financiare.

(4) Emitenții de tokenuri raportate la active exercită competența, precauția și diligența necesare atunci când selectează, desemnează și verifică furnizorii de servicii de criptoactive, instituțiile de credit și firmele de investiții pe care le desemnează drept custozii ai activelor de rezervă în conformitate cu alin. (3). Custodele trebuie să fie o persoană juridică diferită de emitent. Emitenții de tokenuri raportate la active se asigură că furnizorii de servicii de criptoactive, instituțiile de credit și firmele de investiții pe care le-au desemnat drept custozii ai activelor de rezervă în temeiul alin. (3) au calificarea și reputația pe piață necesare pentru a acționa în calitate de custozii ai activelor de rezervă, ținând seama de practicile contabile, de procedurile de păstrare în condiții de siguranță și de mecanismele de control intern ale respectivelor instituții de credit, furnizori de servicii de criptoactive și firme de investiții. Acordurile contractuale dintre emitenții de tokenuri raportate la active și custozii garantează faptul că activele de rezervă păstrate în custodie sunt protejate împotriva drepturilor de creanță ale creditorilor custozilor.

(5) Politicile și procedurile în materie de custodie menționate la alin. (1) stabilesc criteriile de selecție pentru desemnarea furnizorilor de servicii de criptoactive, a instituțiilor de credit sau a firmelor de investiții drept custozii ai activelor de rezervă, precum și procedura de reexaminare a desemnării respective. Emitenții de tokenuri raportate la active reexaminează în mod regulat, dar nu mai rar decât o dată pe an, desemnarea furnizorilor de servicii de criptoactive, a instituțiilor de credit sau a firmelor de investiții drept custozii ai activelor de rezervă. În scopul acestei reexaminări, emitenții de tokenuri raportate la active evaluează expunerile lor față de custozii, ținând seama de întreaga sferă a relației acestora cu custozii, și monitorizează în permanență situațiile financiare ale respectivilor custozii.

(6) Custozii activelor de rezervă astfel cum se menționează la alin. (4) se asigură că custodia respectivelor active de rezervă se efectuează după cum urmează:

a) instituțiile de credit păstrează în custodie fondurile într-un cont deschis în evidențele instituției de credit;

b) în ceea ce privește instrumentele financiare care pot fi păstrate în custodie, instituțiile de credit sau firmele de investiții păstrează în custodie toate instrumentele financiare care pot fi înregistrate într-un cont de instrumente financiare deschis în evidențele instituțiilor de credit sau al firmelor de investiții și toate instrumentele financiare care pot fi livrate fizic instituțiilor de credit sau firmelor de investiții;

c) în cazul criptoactivelor care pot fi păstrate în custodie, furnizorii de servicii de criptoactive păstrează în custodie criptoactivele incluse în activele de

rezervă sau mijloacele de acces la respectivele criptoactive, dacă este cazul, sub formă de chei de criptare private;

d) în cazul altor active, instituțiile de credit verifică dreptul de proprietate al emitenților de tokenuri raportate la active și țin o evidență a activelor de rezervă în privința cărora instituțiile de credit au certitudinea că respectivele active de rezervă sunt în proprietatea emitenților de tokenuri raportate la active.

(7) În sensul alin. (6) la lit. a), instituțiile de credit se asigură că fondurile sunt înregistrate în evidențele instituțiilor de credit într-un cont separat. Respectivul cont este deschis pe numele emitentului de tokenuri raportate la active în scopul administrării activelor de rezervă ale fiecărui token raportat la active, astfel încât fondurile păstrate în custodie să poată fi identificate în mod clar ca aparținând fiecărei rezerve de active.

(8) În sensul alin. (6) la lit. b), instituțiile de credit și firmele de investiții se asigură că toate instrumentele financiare care pot fi înregistrate într-un cont de instrumente financiare deschis în evidențele instituției de credit și în evidențele firmelor de investiții sunt înregistrate în evidențele instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții în conturi separate. Contul de instrumente financiare este deschis pe numele emitenților de tokenuri raportate la active în scopul administrării activelor de rezervă ale fiecărui token raportat la active, astfel încât instrumentele financiare păstrate în custodie să poată fi identificate în mod clar ca aparținând fiecărei rezerve de active.

(9) În sensul alin. (6) lit. c), furnizorii de servicii de criptoactive deschid un registru al pozițiilor în numele emitenților de tokenuri raportate la active în scopul administrării activelor de rezervă ale fiecărui token raportat la active, astfel încât criptoactivele păstrate în custodie să poată fi identificate în mod clar ca aparținând fiecărei rezerve de active.

(10) În sensul alin. (6) lit. d), procesul de evaluare a deținerii sau nu de către emitenții de tokenuri raportate la active a activelor de rezervă are la bază informații sau documente furnizate de emitenții de tokenuri raportate la active și, dacă sunt disponibile, dovezi externe.

(11) Desemnarea furnizorilor de servicii de criptoactive, a instituțiilor de credit sau a firmelor de investiții în calitate de custozii ai activelor de rezervă astfel cum se menționează la alin. (4) trebuie atestată printr-un acord contractual, astfel cum se menționează la art. 34 alin. (5). Acordurile contractuale respective reglementează, printre altele, fluxul de informații necesar pentru a le permite emitenților de tokenuri raportate la active, furnizorilor de servicii de criptoactive, instituțiilor de credit, și firmelor de investiții să își îndeplinească funcțiile de custozii.

(12) Furnizorii de servicii de criptoactive, instituțiile de credit și firmele de investiții care au fost desemnate drept custozii în conformitate cu alin. (4) acționează în mod onest, echitabil, profesionist, independent și în interesul emitenților de tokenuri raportate la active și al deținătorilor respectivelor tokenuri.

(13) Furnizorii de servicii de criptoactive, instituțiile de credit, și firmele de investiții desemnate drept custozii în conformitate cu alin. (4) nu desfășoară activități cu privire la emitenții de tokenuri raportate la active care ar putea crea conflicte de interese între respectivii emitenți, deținătorii tokenurilor raportate la active și aceștia, cu excepția cazului în care sunt respectate cumulativ condițiile următoare:

a) furnizorii de servicii de criptoactive, instituțiile de credit sau firmele de investiții au separat din punct de vedere funcțional și ierarhic exercitarea sarcinilor lor de custodie de celelalte sarcini ale acestora potențial conflictuale;

b) eventualele conflicte de interese au fost identificate, monitorizate, gestionate și comunicate în mod corespunzător de către emitenții tokenurilor raportate la active deținătorilor tokenurilor raportate la active, în conformitate cu art. 32.

(14) În cazul pierderii unui instrument financiar sau a unui criptoactiv păstrat în custodie, în temeiul alin. (6), furnizorul de servicii de criptoactive, instituția de credit, sau societatea de investiții care a pierdut respectivul instrument financiar sau criptoactiv compensează sau restituie fără întârzieri nejustificate emitentului tokenului raportat la active un instrument financiar sau un criptoactiv de același tip sau contravaloarea corespunzătoare. Furnizorul de servicii de criptoactive, instituția de credit, sau societatea de investiții în cauză nu poartă răspunderea pentru compensare sau restituire dacă poate dovedi că pierderea a survenit ca rezultat al unui eveniment exterior în afara controlului său rezonabil, ale cărui consecințe au fost inevitabile în pofida tuturor eforturilor rezonabile de a le contracara.

Articolul 38. Investirea rezervei de active

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active care investesc o parte din rezerva de active, investesc respectivele active numai în instrumente financiare foarte lichide, cu un risc de piață, risc de credit și risc de concentrare minime. Investițiile trebuie să poată fi lichidate rapid, cu un efect negativ minim asupra prețurilor. În cazul în care pentru efectuarea investițiilor menționate este necesară obținerea unei autorizații eliberată de Banca Națională în calitate de bancă centrală, în conformitate cu prevederile Legii nr. 62/2008, aceasta urmează a fi obținută până la efectuarea investițiilor respective.

(2) Unitățile unui organism de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) sunt considerate active cu risc de piață, risc de credit și risc de concentrare minim în sensul alin. (1) în cazul în care OPCVM respectiv investește exclusiv în active astfel cum se specifică în detaliu de Comisia Națională în conformitate cu alin. (5), și în cazul în care emitentul tokenului raportat la active se asigură că rezerva de active este investită astfel încât riscul de concentrare să fie redus la minimum.

(3) Instrumentele financiare în care este investită rezerva de active sunt păstrate în custodie în conformitate cu art. 37.

(4) Toate profiturile sau pierderile, inclusiv fluctuațiile valorii instrumentelor financiare menționate la alin. (1), și eventualele riscuri de contrapartidă sau riscuri operaționale care rezultă din investirea rezervei de active sunt suportate de emitentul tokenului raportat la active.

(5) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea unor cerințe și/sau standarde tehnice privind specificarea instrumentelor financiare care pot fi considerate ca fiind foarte lichide și având un risc de piață, risc de credit și risc de concentrare minime, astfel cum se menționează la alin. (1). Atunci când precizează aceste instrumente financiare, Comisia Națională ține seama de:

1) diferitele tipuri de active la care se poate raporta un token raportat la active;

2) corelația dintre activele la care se raportează tokenul raportat la active și instrumentele financiare foarte lichide în care ar putea investi emitentul;

3) cerința de acoperire a necesarului de lichiditate, astfel încât să fie asigurat faptul că emitenții de tokenuri raportate la active mențin niveluri ale rezervelor de lichiditate care sînt adecvate pentru a le permite să facă față eventualelor dezechilibre dintre intrările și ieșirile de lichidități în situații de criză gravă într-un interval de 30 de zile;

4) constrângeri de concentrare care împiedică emitentul:

a) să investească mai mult de un anumit procent de active de rezervă în instrumente financiare foarte lichide cu un risc de piață, risc de credit și risc de concentrare minime emise de o singură entitate;

b) să păstreze în custodie mai mult de un anumit procent din criptoactive sau active la furnizorii de servicii de criptoactive sau instituțiile de credit care aparțin aceluiași grup, astfel cum este definit la art. 3 alin. (1), pct. 24), sau la firmele de investiții.

(6) În sensul prevederilor alin. (5) pct. 4) lit. a), Comisia Națională stabilește și adoptă, limite adecvate pentru determinarea cerințelor privind concentrarea. Respectivetele limite iau în considerare, printre altele, pragurile relevante prevăzute de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții sau în actele normative ale Comisiei Naționale adoptate în acest sens.

Articolul 39. Dreptul la răscumpărare

(1) Deținătorii de tokenuri raportate la active au dreptul de răscumpărare în orice moment împotriva emitenților de tokenuri raportate la active și cu privire la activele de rezervă atunci când emitenții nu sunt în măsură să își îndeplinească obligațiile menționate în secțiunea a 5-a din prezentul capitol. Emitenții instituie, mențin și pun în aplicare politici și proceduri clare și detaliate cu privire la acest drept permanent de răscumpărare.

(2) La cererea unui deținător al unui token raportat la active, emitentul unui astfel de token răscumpără fie prin plata unei sume în fonduri, altele decât

moneda electronică, echivalentă cu valoarea de piață a activelor la care se raportează tokenul raportat la active, fie prin livrarea activelor la care se raportează tokenul raportat la active. Emitenții instituie o politică privind acest drept permanent de răscumpărare în care prezintă:

a) condițiile, inclusiv pragurile, perioadele și intervalele de timp în care deținătorii de tokenuri raportate la active își pot exercita acest drept de răscumpărare;

b) mecanismele și procedurile de asigurare a răscumpărării tokenurilor raportate la active, inclusiv în condiții de criză a pieței, precum și în contextul punerii în aplicare a planului de redresare prevăzut la ar. 43 sau, în cazul răscumpărării ordonate a tokenurilor raportate la active, conform art. 44;

c) evaluarea sau principiile de evaluare ale tokenurilor raportate la active și ale activelor de rezervă atunci când dreptul de răscumpărare este exercitat de către deținătorul tokenurilor raportate la active, inclusiv prin folosirea metodologiei de evaluare stabilite la art. 36 alin. (14);

d) condițiile de decontare a răscumpărării; și

e) măsuri luate de emitenți pentru a gestiona în mod adecvat creșterile sau scăderile rezervei de active pentru a evita orice impact negativ asupra pieței activelor de rezervă.

(3) În cazul în care, atunci când vând un token raportat la active, emitenții acceptă o plată în alte fonduri decât monedele electronice, denumite într-o monedă oficială, aceștia asigură întotdeauna opțiunea de răscumpărare a tokenului în alte fonduri decât monedele electronice, denumite în aceeași monedă oficială.

(4) Fără a aduce atingere art. 43, răscumpărarea tokenurilor raportate la active nu face obiectul unei taxe sau unui comision.

Articolul 40. Interzicerea acordării de dobânzi

(1) Emitenții de tokenuri raportate la active nu acordă dobânzi în legătură cu tokenurile raportate la active.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive nu acordă dobânzi atunci când furnizează servicii de criptoactive legate de tokenuri raportate la active.

(3) În sensul alin. (1) și (2), orice remunerație sau orice alt beneficiu legat de perioada de timp în care un deținător de tokenuri raportate la active deține astfel de tokenuri raportate la active este tratat ca dobândă. Aceasta include compensarea sau reducerile nete, cu un efect echivalent unei dobânzi primite de deținătorul de tokenuri raportate la active, direct de la emitent sau de la terți, și în legătură directă cu tokenurile raportate la active sau prin remunerarea sau stabilirea prețurilor altor produse.

Secțiunea a 4-a

Achizițiile având ca obiect emitenți de tokenuri raportate la active

Articolul 41. Evaluarea propunerilor de achiziție având ca obiect emitenți de tokenuri raportate la active

(1) Orice persoană fizică sau juridică, sau astfel de persoane acționând concertat, care intenționează să achiziționeze, direct sau indirect (denumită în continuare *achizitorul potențial*), o participație calificată în cadrul unui emitent al unui token raportat la active sau să majoreze, direct sau indirect, o astfel de participație calificată, astfel încât proporția drepturilor de vot sau a capitalului deținut să fie de cel puțin 20 %, 30 % sau 50 % sau astfel încât emitentul tokenului raportat la active să devină filiala sa, informează în scris Comisia Națională, indicând valoarea participației vizate și informațiile necesare în temeiul cerințelor și/sau standardelor tehnice de reglementare adoptate în conformitate cu art. 42 alin. (4). Intențiile de achiziție conform prezentului alineat se realizează cu respectarea legislației în domeniul concurenței.

(2) Orice persoană fizică sau juridică care a decis să cedeze, direct sau indirect, o participație calificată în cadrul unui emitent al unui token raportat la active, înainte de a ceda participația respectivă, notifică în scris Comisia Națională cu privire la decizia sa și indică valoarea participației respective. Persoana respectivă notifică, de asemenea, Comisia Națională atunci când decide să își reducă participația calificată, astfel încât proporția drepturilor de vot sau a capitalului deținut ar scădea sub 10 %, 20 %, 30 % sau 50 % ori astfel încât emitentul tokenului raportat la active ar înceta să mai fie filiala persoanei menționate.

(3) Comisia Națională transmite cu promptitudine și, în orice caz, în termen de 2 zile lucrătoare de la primirea unei notificări conform alin. (1), o confirmare scrisă de primire.

(4) În termen de 60 de zile lucrătoare de la data confirmării scrise de primire menționate la alin. (3), Comisia Națională evaluează propunerea de achiziție menționată la alin. (1) și informațiile necesare în temeiul cerințelor și/sau standardelor tehnice de reglementare adoptate în conformitate cu art. 42 alin. (4). Atunci când confirmă primirea notificării, Comisia Națională informează achizitorul potențial cu privire la data de expirare a perioadei de evaluare.

(5) La efectuarea evaluării menționate la alin. (4), Comisia Națională poate solicita de la achizitorul potențial orice informații suplimentare necesare pentru finalizarea evaluării. O astfel de solicitare se face înainte de finalizarea evaluării și, în orice caz, nu mai târziu de cea de a 50-a zi lucrătoare de la data confirmării scrise de primire menționate la alin. (3). Astfel de solicitări se fac în scris, precizându-se informațiile suplimentare necesare.

(6) Perioada de evaluare menționată la alin. (4) se suspendă de drept de la data transmiterii de către Comisia Națională a solicitării de furnizare a informațiilor suplimentare până la data recepționării acestora. Durata suspendării

nu poate depăși 20 de zile lucrătoare, iar în cazul în care achizitorul potențial este situat în afara Republicii Moldova sau este reglementat de dreptul unei țări terțe, durata suspendării nu poate depăși 30 de zile lucrătoare. Orice altă solicitare de către Comisia Națională a unor informații suplimentare sau a unor clarificări privind informațiile primite nu duce la o nouă suspendare a perioadei de evaluare.

(7) În cazul în care, la finalizarea evaluării menționate la alin. (4), Comisia Națională decide să se opună propunerii de achiziție menționate la alin. (1), aceasta adoptă o decizie motivată în scris, care se comunică achizitorului potențial în termen de două zile lucrătoare de la data adoptării, și, în orice caz, înainte de data de expirare a perioadei de evaluare menționată la alin. (4), care este prelungită, dacă este cazul, cu termenele în conformitate cu alin. (5).

(8) În cazul în care Comisia Națională nu se opune propunerii de achiziție menționate la alin. (1) înainte de data menționată la alin. (4), prelungită, dacă este cazul, cu termenele în conformitate cu alin. (5), se consideră că propunerea de achiziție este aprobată.

(9) Comisia Națională poate stabili o perioadă maximă de finalizare a propunerii de achiziție menționate la alin. (1) și poate prelungi perioada maximă respectivă, dacă este cazul, în funcție de natura tranzacției, structura achizitorului, complexitatea autorizării și riscurile de supraveghere.

Articolul 42. Conținutul evaluării propunerilor de achiziție având ca obiect emitenți de tokenuri raportate la active

(1) Atunci când efectuează evaluarea menționată la art. 41 alin. (4), Comisia Națională evaluează adecvarea achizitorului potențial și soliditatea financiară a propunerii de achiziție menționate la art. 41 alin. (1), pe baza tuturor criteriilor următoare:

- a) reputația achizitorului potențial;
- b) reputația, cunoștințele, competențele și experiența oricărei persoane care va conduce activitatea emitentului de tokenuri raportate la active în urma propunerii de achiziție;
- c) soliditatea financiară a achizitorului potențial, în special în ceea ce privește tipul de activitate desfășurată și prevăzută a se desfășura în raport cu emitentul tokenului raportat la active vizat de propunerea de achiziție;
- d) dacă emitentul tokenului raportat la active va fi în măsură să respecte și să continue să respecte dispozițiile de la prezentul capitol;
- e) dacă există motive rezonabile de a suspecta că, în legătură cu propunerea de achiziție, este în curs sau a avut loc o faptă sau o tentativă de spălare de bani sau de finanțare a terorismului în sensul prevăzut de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului sau că propunerea de achiziție ar putea crește riscul apariției unor asemenea fapte.

(2) Comisia Națională se poate opune propunerii de achiziție numai dacă există motive rezonabile în acest sens pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1) sau

dacă informațiile furnizate în conformitate cu art. 41 alin. (4) și (5) sunt incomplete sau false.

(3) Comisia Națională nu impune condiții prealabile în ceea ce privește cota de participație calificată care trebuie să fie achiziționată în temeiul prezentei legi și nici nu examinează propunerea de achiziție din punctul de vedere al nevoilor economice ale pieței.

(4) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice privind specificarea conținutului detaliat al informațiilor necesare pentru efectuarea evaluării menționate la art. 41 alin. (4). Informațiile necesare trebuie să fie relevante pentru o evaluare prudentială, proporționale și adaptate la natura achizitorului potențial și a propunerii de achiziție menționate la art. 41 alin. (1).

Secțiunea a 5-a **Planurile de redresare și de răscumpărare**

Articolul 43. Planul de redresare al emitentului unui token raportat la active

(1) Emitentul unui token raportat la active elaborează și menține un plan de redresare care prevede măsuri ce trebuie luate de emitent pentru a restabili conformitatea cu cerințele aplicabile rezervei de active în cazurile în care emitentul nu respectă cerințele respective.

(2) Planul de redresare include, de asemenea, păstrarea serviciilor emitentului aferente tokenului raportat la active, reluarea rapidă a operațiunilor și îndeplinirea obligațiilor emitentului în cazul unor evenimente care prezintă un risc semnificativ de perturbare a operațiunilor.

(3) Planul de redresare include condiții și proceduri adecvate pentru a garanta punerea în aplicare în timp util a măsurilor de redresare, al căror termen, în funcție de natura și gravitatea situației, este cuprins în intervalul de câteva ore până la 72 de ore, fără întârziere nejustificată, precum și o gamă largă de opțiuni de redresare, inclusiv:

- a) taxe de lichiditate pentru răscumpărări;
- b) limite ale valorii tokenului raportat la active care pot fi răscumpărate în orice zi lucrătoare;
- c) suspendarea răscumpărărilor.

(4) Emitentul tokenului raportat la active notifică planul de redresare Comisiei Naționale, în termen de 6 luni de la data autorizării în temeiul art. 21 sau în termen de 6 luni de la data aprobării cărții albe pentru criptoactive în temeiul art. 17. Comisia Națională solicită modificări ale planului de redresare, dacă este necesar, pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a acestuia și notifică emitentului decizia sa prin care solicită modificările respective în termen de 40 de zile lucrătoare de la data notificării planului respectiv. Decizia respectivă este pusă în aplicare de emitent în termen de 40 de zile lucrătoare de la data notificării deciziei respective. Emitentul revizuieste și actualizează periodic, cel puțin anual,

planul de redresare, cu notificarea acestuia Comisiei Naționale. După caz, emitentul unui token raportat la active notifică planul de redresare autorităților sale de rezoluție și de supraveghere prudențială în paralel cu Comisia Națională.

(5) În cazul în care emitentul nu respectă cerințele aplicabile rezervei de active menționate la secțiunea a 3-a din prezentul capitol sau este susceptibil ca, în viitorul apropiat, din cauza deteriorării rapide a situației financiare, să nu respecte cerințele respective, Comisia Națională are competența de a solicita emitentului, pentru a asigura respectarea cerințelor aplicabile, să pună în aplicare unul sau mai multe dintre mecanismele sau măsurile prevăzute în planul de redresare sau să actualizeze un astfel de plan de redresare atunci când circumstanțele sunt diferite de ipotezele stabilite în planul de redresare inițial și să pună în aplicare unul sau mai multe dintre mecanismele sau măsurile prevăzute în planul de redresare actualizat, într-un anumit termen.

(6) În circumstanțele menționate la alin. (5), Comisia Națională are prerogativa de a suspenda temporar răscumpărarea tokenurilor raportate la active, cu condiția ca suspendarea să fie justificată având în vedere interesele deținătorilor de tokenuri raportate la active și stabilitatea financiară.

(7) Dacă este cazul, Comisia Națională notifică autorităților de rezoluție și de supraveghere prudențială ale emitentului orice măsură luată în temeiul alin. (5) și (6).

(8) Comisia Națională adoptă regulamente sau instrucțiuni în vederea punerii în aplicare a prezentei legi și pentru a specifica formatul planului de redresare al emitentului de token raportat la active și informațiile care trebuie furnizate în acesta.

Articolul 44. Planul de răscumpărare al emitentului unui token raportat la active

(1) Emitentul unui token raportat la active elaborează și menține un plan operațional pentru a sprijini răscumpărarea ordonată a fiecărui token raportat la active, care urmează să fie pus în aplicare printr-o decizie a Comisiei Naționale, potrivit căreia emitentul nu poate sau este susceptibil să nu își respecte obligațiile, inclusiv în caz de insolvență sau, după caz, de rezoluție sau în cazul retragerii autorizației emitentului, fără a aduce atingere inițierii unei măsuri de prevenire a crizelor sau de gestionare a crizelor în raport cu o instituție de credit sau bancă licențiată în sensul art. 3 din Legea nr. 202/2017, astfel cum sunt definite la art. 2 pct. 40 și, respectiv, 39 din Legea nr. 232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor (denumită în continuare *Legea nr. 232/2016*), sau a unei măsuri de rezoluție, asupra unei contrapărți centrale.

(2) Planul de răscumpărare demonstrează capacitatea emitentului tokenului raportat la active de a efectua răscumpărarea tokenului raportat la active emis aflat în circulație, fără a cauza prejudicii economice nejustificate deținătorilor acestuia sau stabilității piețelor activelor de rezervă. Planul de răscumpărare include acorduri contractuale, proceduri și sisteme, inclusiv numirea unui administrator

temporar în conformitate cu dreptul aplicabil, pentru a asigura tratamentul echitabil al tuturor deținătorilor de tokenuri raportate la active și pentru a asigura că deținătorii de tokenuri raportate la active sunt plătiți în timp util din încasările din vânzarea activelor de rezervă rămase. Termenul pentru efectuarea acestor plăți, în funcție de complexitatea și natura situației, poate fi cuprins într-un interval între 24 de ore și maximum 15 zile lucrătoare, fără întârziere nejustificată. Planul de răscumpărare asigură continuitatea activităților esențiale care sunt necesare pentru răscumpărarea ordonată și care sunt desfășurate de emitenți sau de orice entități terțe.

(3) Emitentul tokenului raportat la active notifică planul de răscumpărare Comisiei Naționale în termen de 6 luni de la data autorizării în temeiul art. 21 sau în termen de 6 luni de la data aprobării cărții albe pentru criptoactive în temeiul art. 17. Comisia Națională solicită modificări ale planului de răscumpărare, dacă este necesar, pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a acestuia și notifică emitentului decizia sa prin care solicită modificările respective în termen de 40 de zile lucrătoare de la data notificării planului respectiv. Decizia respectivă este pusă în aplicare de emitent în termen de 40 de zile lucrătoare de la data notificării deciziei respective. Emitentul revizuieste și actualizează periodic planul de răscumpărare, cu notificarea acestuia Comisiei Naționale.

(4) Dacă este cazul, Comisia Națională notifică planul de răscumpărare autorității de rezoluție și autorității de supraveghere prudențială ale emitentului. Autoritatea de rezoluție poate examina planul de răscumpărare în vederea identificării oricăror măsuri din planul de răscumpărare care ar putea avea un impact negativ asupra capacității de rezoluție a emitentului și poate face recomandări Comisiei Naționale în acest sens.

(5) Comisia Națională adoptă regulamente sau instrucțiuni, în vederea punerii în aplicare a prezentei legi și pentru a specifica:

- a) conținutul planului de răscumpărare și periodicitatea revizuirii ținând seama de dimensiunea, complexitatea și natura tokenului raportat la active, precum și de modelul de afaceri al emitentului său; și
- b) condițiile de punere în aplicare a planului de răscumpărare.

Capitolul IV

TOKENURI DE MONEDĂ ELECTRONICĂ

Secțiunea 1

Cerințe care trebuie îndeplinite de toți emitenții de tokenuri de monedă electronică

Articolul 45. Cerințe privind oferta publică sau admiterea la tranzacționare de tokenuri de monedă electronică

(1) O persoană poate face o ofertă publică privind un token de monedă electronică sau solicita admiterea la tranzacționare a unui astfel de token, doar dacă este emitentul respectivului token de monedă electronică și este:

a) o instituție de credit sau o instituție emitentă de monedă electronică; și care

b) a notificat Băncii Naționale o carte albă pentru criptoactive și a publicat-o în conformitate cu art. 48.

(2) Fără a aduce atingere dispozițiilor menționate la prezentul alineat, în urma consimțământului scris din partea emitentului, și alte persoane pot face oferte publice sau pot solicita admiterea la tranzacționare a tokenului de monedă electronică. Respectivele persoane respectă art. 47 și 50.

(3) Tokenurile de monedă electronică sunt considerate monedă electronică. Un token de monedă electronică care se raportează la moneda națională (Leul) este considerat a fi oferit publicului în Republica Moldova.

(4) Prevederile Legii nr. 114/2012 în partea în care reglementează moneda electronică se aplică corespunzător în ceea ce privește tokenurile de monedă electronică, cu excepția cazului în care în prezentul capitol se prevede altfel.

(5) Prezentul capitol, cu excepția alin. (7) și a art. 48, nu se aplică în ceea ce privește tokenurile de monedă electronică stocate în instrumente exceptate în temeiul art. 2 alin. (11) din Legea nr. 114/2012 și cele utilizate pentru efectuarea operațiunilor de plată exceptate în temeiul art. 2 alin. (12) din aceeași lege.

(6) Cu cel puțin 40 de zile lucrătoare înainte de data la care intenționează să facă oferta publică privind respectivele tokenuri de monedă electronică sau să solicite admiterea acestora la tranzacționare, emitentii de tokenuri de monedă electronică notifică intenția respectivă Băncii Naționale.

(7) În cazul în care se aplică alin. (5), emitentii de tokenuri de monedă electronică elaborează o carte albă pentru criptoactive și notifică această carte albă pentru criptoactive Băncii Naționale în conformitate cu art. 48.

(8) Oferta publică privind tokenul de monedă electronică sau solicitarea admiterii acestuia la tranzacționare poate începe numai după notificarea completă a cărții albe pentru criptoactive către Banca Națională, comunicarea caracterului complet al notificării de către Banca Națională și publicarea cărții albe pentru criptoactive în conformitate cu art. 48. Comunicarea caracterului complet al notificării nu constituie aprobare a cărții albe pentru criptoactive, nu confirmă exactitatea, corectitudinea sau caracterul neînșelător al informațiilor incluse în aceasta și nu exonerează emitentul sau membrii organului său administrativ, de conducere ori de supraveghere de răspunderea prevăzută de prezenta lege.

(9) Banca Națională poate impune, prin decizie motivată, instituțiilor emitente de monedă electronică care emit tokenuri de monedă electronică cerințe suplimentare specifice privind fondurile proprii, lichiditatea, administrarea și protejarea fondurilor primite în schimbul tokenurilor, guvernanța, administrarea riscurilor, auditul, continuitatea activității, planurile de redresare sau de răscumpărare, în cazul în care acest lucru este necesar pentru acoperirea riscurilor de lichiditate, operaționale, prudențiale, a riscurilor aferente administrării fondurilor sau activelor care susțin tokenurile, ori a riscurilor pentru stabilitatea

financiară, buna funcționare a sistemelor de plăți, transmisia politicii monetare sau suveranitatea monetară.

Articolul 46. Emiterea și răscumpărarea tokenurilor de monedă electronică

(1) Prin derogare de la art. 77 din Legea nr. 114/2012, în ceea ce privește emiterea și răscumpărarea tokenurilor de monedă electronică, se aplică numai cerințele prevăzute la prezentul articol.

(2) Deținătorii de tokenuri de monedă electronică au un drept de creanță împotriva emitenților respectivelor tokenuri de monedă electronică.

(3) Emitenții de tokenuri de monedă electronică emit tokenurile de monedă electronică la valoarea nominală și la primirea fondurilor.

(4) La cererea unui deținător al unui token de monedă electronică, emitentul respectivului token de monedă electronică îl răscumpără, în orice moment și la valoarea nominală, plătind în fonduri, altele decât monede electronice, valoarea monetară a tokenului de monedă electronică deținut către deținătorii tokenului de monedă electronică.

(5) Emitenții de tokenuri de monedă electronică indică în mod clar condițiile răscumpărării în cartea albă pentru criptoactive, astfel cum se menționează la art. 48 alin. (1) lit. d).

(6) Fără a aduce atingere art. 43, răscumpărarea tokenurilor de monedă electronică nu face obiectul unei taxe sau comisioane.

Articolul 47. Interzicerea acordării de dobânzi

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor art. 78 alin. (1) din Legea nr. 114/2012, emitenții de tokenuri de monedă electronică nu acordă dobânzi în legătură cu tokenurile de monedă electronică.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive nu acordă dobânzi atunci când furnizează servicii de criptoactive legate de tokenuri de monedă electronică.

(3) În sensul alin. (1) și (2), orice remunerație sau orice alt beneficiu legat de perioada de timp în care un deținător al unui token de monedă electronică deține un astfel de token de monedă electronică este tratat ca dobândă. Aceasta include compensarea netă sau reducerile nete, cu un efect echivalent unei dobânzi primite de deținătorul tokenului de monedă electronică, direct de la emitent sau de la terți, și în legătură directă cu tokenul de monedă electronică sau prin remunerarea sau stabilirea prețurilor altor produse.

Articolul 48. Conținutul și forma cărții albe pentru criptoactive de tipul tokenurilor de monedă electronică

(1) O carte albă pentru criptoactive de tipul tokenurilor de monedă electronică conține toate informațiile următoare, astfel cum se detaliază în anexa nr. 3:

- a) informații despre emitentul tokenului de monedă electronică;
- b) informații despre tokenul de monedă electronică;

c) informații despre oferta publică privind tokenul de monedă electronică sau admiterea acestuia la tranzacționare;

d) informații despre drepturile și obligațiile aferente tokenului de monedă electronică;

e) informații despre tehnologia-suport;

f) informații privind riscurile;

g) informații privind principalele efecte negative asupra climei și alte efecte negative legate de mediu ale mecanismului de consens utilizat pentru emiterea tokenului de monedă electronică.

(2) Cartea albă pentru criptoactive include, de asemenea, identitatea persoanei, alta decât emitentul, care efectuează oferta publică privind tokenul de monedă electronică sau solicită admiterea la tranzacționare a acestuia în temeiul art. 45 alin. (1), precum și motivul pentru care persoana respectivă oferă respectivul token de monedă electronică sau solicită admiterea acestuia la tranzacționare.

(3) Toate informațiile enumerate la alin. (1) trebuie să fie corecte, clare și nu induc în eroare. Cartea albă pentru criptoactive nu conține omisiuni semnificative și este prezentată într-o formă concisă și ușor de înțeles.

(4) Cartea albă pentru criptoactive conține următoarea mențiune clară și vizibilă pe prima pagină:

„Prezenta carte albă pentru criptoactive nu a fost aprobată de Banca Națională sau de orice altă autoritate competentă din Republica Moldova. Emitentul criptoactivului își asumă întreaga răspundere pentru conținutul prezentei cărți albe pentru criptoactive.”

(5) Cartea albă pentru criptoactive conține un avertisment clar că:

a) tokenul de monedă electronică nu este acoperit de sistemele de compensare pentru investitori în temeiul Legii nr. 171/2012;

b) tokenul de monedă electronică nu este acoperit de schemele de garantare a depozitelor în temeiul Legii nr. 160/2023.

(6) Cartea albă pentru criptoactive conține o declarație a organului de conducere al emitentului tokenului de monedă electronică. În declarația respectivă, care este introdusă după mențiunea amintită la alin. (3), se confirmă faptul că cartea albă pentru criptoactive respectă prezentul capitol și că, potrivit cunoștințelor de care dispune organul de conducere, informațiile prezentate în cartea albă pentru criptoactive sunt complete, corecte, clare și nu induc în eroare, iar cartea albă pentru criptoactive nu conține nicio omisiune susceptibilă să îi afecteze conținutul.

(7) Cartea albă pentru criptoactive conține un rezumat, introdus după declarația menționată la alin. (5), care prezintă, pe scurt și într-un limbaj fără caracter tehnic, informații esențiale despre oferta publică privind tokenul de monedă electronică sau admiterea preconizată la tranzacționare a respectivului token de monedă electronică. Rezumatul trebuie să fie ușor de înțeles și prezentat și aranjat în pagină într-un format clar și inteligibil, utilizând caractere de

dimensiuni lizibile. Rezumatul cărții albe pentru criptoactive transmite informații adecvate cu privire la caracteristicile criptoactivelor în cauză, astfel încât potențialii deținători de criptoactive să poată să ia o decizie în cunoștință de cauză.

Rezumatul cuprinde un avertisment din care să rezulte că:

a) ar trebui citit ca o introducere la cartea albă pentru criptoactive;
b) potențialul deținător ar trebui să ia decizia de achiziționare tokenului de monedă electronică pe baza conținutului integral al cărții albe pentru criptoactive și nu doar pe baza rezumatului;

c) oferta publică privind tokenul de monedă electronică nu constituie o ofertă de instrumente financiare sau o solicitare de a achiziționa instrumente financiare și că orice astfel de ofertă sau solicitare poate fi făcută numai prin intermediul unui prospect sau al altor documente de ofertă în temeiul dreptului intern aplicabil;

d) o carte albă pentru criptoactive nu constituie un prospect, astfel cum se menționează în Legea nr. 171/2012, sau orice alt document de ofertă în temeiul cadrului legal al Republicii Moldova.

Rezumatul precizează faptul că deținătorii tokenului de monedă electronică au un drept de răscumpărare în orice moment și la valoarea nominală, precum și condițiile răscumpărării.

(8) Cartea albă pentru criptoactive conține data notificării sale și un cuprins.

(9) Cartea albă pentru criptoactive este redactată în limba română.

(10) Cartea albă pentru criptoactive este pusă la dispoziție într-un format care poate fi citit automat.

(11) Banca Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi, în vederea stabilirii cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește formularele, formatele și modelele standard în sensul alin. (9).

(12) Emitenții de tokenuri de monedă electronică notifică Banca Națională, cartea lor albă pentru criptoactive cu cel puțin 20 de zile lucrătoare înainte de data publicării. Această notificare nu atrage o aprobare în prealabil de către Banca Națională a cărților albe pentru criptoactive înainte de publicarea lor.

(13) Banca Națională verifică, în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea cărții albe pentru criptoactive prevăzute la alin. (11), dacă notificarea cărții albe pentru criptoactive este completă și dacă aceasta conține informațiile și documentele prevăzute de prezentul articol, de anexa nr. 3 și de actele normative ale Băncii Naționale. În cazul în care Banca Națională ajunge la concluzia că o notificare nu este completă deoarece lipsesc informații sau documente, aceasta informează imediat sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare entitatea notificatoare în acest sens și stabilește un termen până la care entitatea respectivă trebuie să furnizeze informațiile care lipsesc. Termenul stabilit pentru furnizarea oricăror informații care lipsesc nu depășește 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. Până la expirarea termenului respectiv, termenul pentru verificare se suspendă de drept. Orice solicitări suplimentare formulate de Banca Națională în vederea completării sau clarificării informațiilor pot fi adresate entității

notificatoare, însă acestea nu duc la suspendarea termenului-limită de 20 de zile lucrătoare pentru verificare. După primirea informațiilor necesare și constatarea caracterului complet al notificării, Banca Națională informează entitatea notificatoare în acest sens. În cazul în care entitatea notificatoare nu prezintă informațiile solicitate în termenul stabilit și nu există temeiuri de repunere în termen, Banca Națională constată renunțarea tacită la notificare și informează entitatea notificatoare în acest sens. Informațiile prezentate după expirarea termenului nu sunt luate în considerare în cadrul notificării respective.

(14) Orice factor nou semnificativ, orice eroare substanțială sau orice inexactitate substanțială care poate afecta evaluarea tokenului de monedă electronică se descrie într-o carte albă pentru criptoactive modificată, elaborată de emitent, notificată Băncii Naționale și publicată pe site-ul lor web. Cartea albă pentru criptoactive modificată este supusă procedurii de verificare a plenitudinii notificării prevăzute la alin. (12).

(15) Înainte de a face o ofertă publică privind tokenul de monedă electronică sau de a solicita admiterea la tranzacționare a tokenului de monedă electronică, emitentul unui astfel de token de monedă electronică publică pe site-ul său web o carte albă pentru criptoactive. În cazul în care aceasta este modificată în conformitate cu alin. (13), emitentul publică pe site-ul său web și versiunea modificată a cărții albe pentru criptoactive.

(16) Emitentul tokenului de monedă electronică pune la dispoziție Băncii Naționale informațiile menționate la art. 95 alin. (6), împreună cu notificarea cărții albe pentru criptoactive, în temeiul alin. (12). Banca Națională comunică Comisiei Naționale, în termen de cinci zile lucrătoare de la primirea informațiilor de la emitent, informațiile specificate la art. 95 alin. (6).

(17) De asemenea, Banca Națională comunică Comisiei Naționale orice carte albă pentru criptoactive modificată și orice retragere a autorizației emitentului tokenului de monedă electronică.

(18) Comisia Națională se asigură că astfel de informații sunt puse la dispoziție în registru, în temeiul art. 95 alin. (6), până la data de începere a ofertei publice sau a admiterii la tranzacționare sau, în cazul unei cărți albe pentru criptoactive modificate sau a unei retrageri a autorizației, fără întârziere nejustificată.

(19) Banca Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi privind cerințele și/sau standardele tehnice în ceea ce privește conținutul, metodologiile și modul de prezentare a informațiilor menționate la alin. (1) lit. g), în ceea ce privește indicatorii de sustenabilitate în legătură cu efectele negative asupra climei și cu alte efecte negative legate de mediu. Atunci când se elaborează cerințele și/sau standardele tehnice menționate la prezentul alineat, Banca Națională ia în considerare diferitele tipuri de mecanisme de consens utilizate pentru validarea tranzacțiilor cu criptoactive, structurile lor de stimulente și utilizarea energiei, a energiei din surse regenerabile și a resurselor naturale, generarea de deșeuri și emisiile de gaze cu efect de seră. Banca Națională

actualizează cerințele și/sau standardele tehnice având în vedere evoluțiile tehnologice și de reglementare.

Articolul 49. Răspunderea emitenților de tokenuri de monedă electronică pentru informațiile furnizate într-o carte albă pentru criptoactive

(1) În cazul în care un emitent al unui token de monedă electronică a încălcat art. 48, furnizând în cartea sa albă pentru criptoactive sau într-o carte albă pentru criptoactive modificată informații care nu sunt complete, corecte ori clare sau care induc în eroare, emitentul respectiv și membrii organului său administrativ, de conducere sau de supraveghere răspund față de deținătorul respectivului token de monedă electronică pentru orice prejudiciu cauzat ca urmare a încălcării respective.

(2) Orice excludere sau limitare contractuală a răspunderii civile menționate la alin. (1) este lipsită de efecte juridice.

(3) Este responsabilitatea deținătorului tokenului de monedă electronică să prezinte dovezi care să ateste că emitentul respectivului token de monedă electronică a încălcat art. 48 prin furnizarea în cartea sa albă pentru criptoactive sau într-o carte albă pentru criptoactive modificată de informații care nu sunt complete, corecte ori clare sau care induc în eroare și că utilizarea acestor informații a avut un impact asupra deciziei deținătorului de a achiziționa, vinde sau schimba respectivul token de monedă electronică.

(4) Emitentul și membrii organelor sale administrative, de conducere sau de supraveghere nu sunt răspunzători pentru prejudiciile cauzate ca urmare a utilizării informațiilor furnizate într-un rezumat în temeiul art. 48 alin. (7), inclusiv în orice traducere a acestuia, cu excepția cazului în care rezumatul:

a) induce în eroare, este inexact sau contradictoriu în raport cu celelalte părți ale cărții albe pentru criptoactive; sau

b) nu furnizează, în raport cu celelalte părți ale cărții albe pentru criptoactive, informații esențiale care să îi ajute pe deținătorii potențiali să decidă dacă să achiziționeze respectivul token de monedă electronică.

(5) Prezentul articol nu aduce atingere oricărei alte răspunderi juridice civile prevăzute de legislația în vigoare.

Articolul 50. Comunicările cu caracter publicitar

(1) Comunicările cu caracter publicitar referitoare la o ofertă publică privind un token de monedă electronică sau la admiterea la tranzacționare a unui astfel de token de monedă electronică respectă toate cerințele următoare:

a) să fie identificate în mod clar ca atare;

b) să includă informații corecte, clare și să nu inducă în eroare;

c) să conțină informații consecvente cu informațiile din cartea albă pentru criptoactive;

d) să menționeze în mod clar că s-a publicat o carte albă pentru criptoactive și să indice în mod clar adresa site-ului web al emitentului tokenului de monedă

electronică, precum și un număr de telefon și o adresă de e-mail pentru a contacta emitentul.

(2) Comunicările cu caracter publicitar conțin o declarație clară și lipsită de ambiguitate din care să rezulte că deținătorii tokenului de monedă electronică au un drept de răscumpărare împotriva emitentului în orice moment și la valoarea nominală.

(3) Comunicările cu caracter publicitar și orice modificare aferentă se publică pe site-ul web al emitentului și această publicare nu necesită o aprobare în prealabil din partea Băncii Naționale, în calitate de autoritate competentă.

(4) Comunicările cu caracter publicitar sunt notificate Băncii Naționale la cererea acesteia.

(5) Nicio comunicare cu caracter publicitar nu se va difuza înainte de publicarea cărții albe pentru criptoactive. O astfel de restricție nu afectează capacitatea emitentului tokenului de monedă electronică de a desfășura activități de sondaje a pieței.

Articolul 51. Investirea fondurilor primite în schimbul tokenurilor de monedă electronică

Fondurile primite de emitenții de tokenuri de monedă electronică în schimbul tokenurilor de monedă electronică și protejate în conformitate cu art. 89 alin. (1) din Legea nr. 114/2012 respectă următoarele condiții:

a) cel puțin 30 % din fondurile primite se depun întotdeauna în conturi separate la instituții de credit;

b) restul fondurilor primite sunt investite în active sigure, cu risc scăzut, care se califică drept instrumente financiare foarte lichide cu risc de piață, risc de credit și risc de concentrare minim, în conformitate cu art. 38 alin. (1), și sunt denominate în aceeași monedă oficială ca și cea la care se raportează tokenul de monedă electronică.

Articolul 52. Planurile de redresare și de răscumpărare al emitentului unui de token de monedă electronică

(1) Secțiunea a 5-a din capitolul III se aplică *mutatis mutandis* emitenților de tokenuri de monedă electronică.

(2) Prin derogare de la art. 43 alin. (4), data până la care se notifică planul de redresare Băncii Naționale survine, în ceea ce privește emitenții de tokenuri de monedă electronică, în termen de șase luni de la data ofertei publice sau de la admiterea la tranzacționare.

(3) Prin derogare de la art. 44 alin. (3), data până la care planul de răscumpărare este notificat Băncii Naționale survine, în ceea ce privește emitenții de tokenuri de monedă electronică, în termen de șase luni de la data ofertei publice sau de la admiterea la tranzacționare.

(4) Banca Națională adoptă regulamente sau instrucțiuni în vederea punerii în aplicare a prezentei legi și pentru a specifica formatul planului de redresare al

emitentului unui de token de monedă electronică și informațiile care trebuie furnizate în acesta.

(5) Banca Națională adoptă regulamente sau instrucțiuni, în vederea punerii în aplicare a prezentei legi și pentru a specifica:

- a) conținutul planului de răscumpărare și periodicitatea revizuirii ținând seama de dimensiunea, complexitatea și natura tokenului de monedă electronică, precum și de modelul de afaceri al emitentului său; și
- b) condițiile de punere în aplicare a planului de răscumpărare.

Capitolul V

AUTORIZAREA ȘI CONDIȚIILE DE FUNCȚIONARE PENTRU FURNIZORII DE SERVICII DE CRIPTOACTIVE

Secțiunea 1

Autorizarea furnizorilor de servicii de criptoactive

Articolul 53. Autorizare

(1) O persoană poate furniza servicii de criptoactive doar dacă este:

a) o persoană juridică, constituită sub forma juridică de organizare de societate cu răspundere limitată sau de societate pe acțiuni, înregistrată în Republica Moldova care a fost autorizată ca furnizor de servicii de criptoactive în conformitate cu art. 57; sau

b) o instituție de credit, Depozitarii centrali de instrumente financiare, o firmă de investiții, un operator de piață, o instituție emitentă de monedă electronică, o societate de administrare a OPCVM sau un administrator de fonduri de investiții alternative care este autorizat să furnizeze servicii de criptoactive în temeiul art. 54.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive autorizați în conformitate cu art. 57 trebuie să aibă înregistrat sediul pe teritoriul Republicii Moldova și care este indicat în actele lor de constituire. Sediul furnizorilor de servicii de criptoactive reprezintă adresa juridică (locația) în care se situează organul de conducere efectiv al acestora. Administratorul și/sau cel puțin unul dintre directorii furnizorilor de servicii de criptoactive trebuie să aibă domiciliul sau reședința înregistrată în Republica Moldova.

(3) Furnizorii de servicii de criptoactive autorizați în conformitate cu art. 57 trebuie să îndeplinească în permanență condițiile impuse pentru autorizare.

(4) O persoană care nu este furnizor de servicii de criptoactive nu este în drept să utilizeze o denumire sau o denumire comercială, sau să emită comunicări cu caracter publicitar, sau să întreprindă orice alt proces care sugerează că este furnizor de servicii de criptoactive sau care poate crea confuzie în această privință. Utilizarea neautorizată a sintagmei „furnizor de servicii de criptoactive”, a abrevierii ori a unor denumiri, traduceri în alte limbi, comunicări publicitare sau procedee similare care sugerează deținerea acestei calități constituie contravenție și se sancționează în conformitate cu Codul contravențional.

(5) Comisia Națională, atunci când acordă autorizații în conformitate cu art. 57, specifică în cuprinsul autorizațiilor respective, serviciile de criptoactive pe care furnizorii de servicii de criptoactive sunt autorizați să le furnizeze.

(6) O instituție de plată autorizată ca furnizor de servicii de criptoactive în temeiul art. 57 poate furniza exclusiv servicii de asigurare a custodiei și administrarea criptoactivelor în numele clienților, precum și servicii de transfer de criptoactive în numele clienților.

(7) Furnizorii de servicii de criptoactive care doresc să adauge servicii de criptoactive la autorizația lor, astfel cum se menționează la art. 57, solicită Comisiei Naționale o extindere a autorizației, prin completarea și actualizarea informațiilor menționate la art. 56. Cererea de extindere a autorizației se examinează în conformitate cu art. 57.

(8) Prin derogare de la alin. (7), o instituție de credit, o instituție emitentă de monedă electronică autorizate ca furnizor de servicii de criptoactive în temeiul art. 54, sau o instituție de plată autorizată ca furnizor de servicii de criptoactive în temeiul art. 57, nu sunt eligibile să adauge servicii de criptoactive sau să solicite extinderea autorizației cu servicii de criptoactive suplimentare în conformitate cu art. 57.

Articolul 54. Furnizarea de servicii de criptoactive de către anumite entități financiare

(1) O instituție de credit poate furniza exclusiv servicii de asigurare a custodiei și administrarea criptoactivelor în numele clienților cu privire la tokenurile raportate la active și/sau tokenurile de monedă electronică pe care le emite și furniza servicii de transfer de criptoactive în numele clienților cu privire la tokenurile raportate la active și/sau tokenurile de monedă electronică pe care le emite, dacă notifică Comisiei Naționale, informațiile menționate la alin. (8), cu cel puțin 40 de zile lucrătoare înainte de furnizarea pentru prima dată a serviciilor respective.

(2) Depozitarii centrali de instrumente financiare pot asigura custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților numai dacă notifică Comisiei Naționale informațiile menționate la alin. (8), cu cel puțin 40 de zile lucrătoare înainte de furnizarea pentru prima dată a serviciului respectiv.

(3) În sensul alin. (2), asigurarea custodiei și a administrării criptoactivelor în numele clienților este considerată echivalentă cu deschiderea, administrarea sau gestionarea conturilor de instrumente financiare în cadrul unui serviciu de decontare prevăzut de legislația privind Depozitarii centrali de instrumente financiare.

(4) O societate de investiții poate furniza servicii de criptoactive echivalente cu serviciile și activitățile de investiții pentru care este autorizată în mod specific în temeiul Legii nr. 171/2012 dacă notifică Comisiei Naționale, informațiile menționate la alin. (8), cu cel puțin 40 de zile lucrătoare înainte de furnizarea pentru prima dată a serviciilor respective.

În sensul prezentului alineat, servicii de criptoactive echivalente cu serviciile și activitățile de investiții sunt:

a) asigurarea custodiei și a administrării criptoactivelor în numele clienților este considerată echivalentă cu serviciul auxiliar menționat în legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții;

b) operarea unei platforme de tranzacționare pentru criptoactive este considerată echivalentă cu operarea unui sistem multilateral de tranzacționare și cu operarea unui sistem organizat de tranzacționare menționate în legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții;

c) schimbul de criptoactive contra unor fonduri și contra altor criptoactive este considerat echivalent cu tranzacționarea în cont propriu menționată în legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții;

d) executarea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților este considerată echivalentă cu executarea ordinelor în contul clienților menționată în legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții;

e) plasarea de criptoactive este considerată echivalentă cu subscrierea sau plasamentul de instrumente financiare în baza unui angajament ferm și cu plasamentul de instrumente financiare fără angajament ferm menționate în legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții;

f) primirea și transmiterea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților sunt considerate echivalente cu primirea și transmiterea de ordine privind unul sau mai multe instrumente financiare menționate în legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții;

g) oferirea de consultanță cu privire la criptoactive este considerată echivalentă cu serviciile de consultanță de investiții menționate în legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții;

h) asigurarea administrării de portofolii de criptoactive este considerată echivalentă cu administrarea sau managementul de portofolii menționată în legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții.

(5) O instituție emitentă de monedă electronică poate furniza exclusiv servicii de asigurare a custodiei și administrarea criptoactivelor în numele clienților cu privire la tokenurile de monedă electronică pe care le emite, precum și furniza servicii de transfer de criptoactive în numele clienților cu privire la tokenurile de monedă electronică pe care le emite, numai dacă notifică Comisiei Naționale, informațiile menționate la alin. (8), cu cel puțin 40 de zile lucrătoare înainte de furnizarea pentru prima dată a serviciilor respective.

(6) O societate de administrare a OPCVM sau un administrator de fonduri de investiții alternative poate furniza servicii de criptoactive echivalente cu administrarea de portofolii de investiții și cu serviciile conexe pentru care sunt autorizați în temeiul prevederilor legislației privind fondurile de investiții, dacă notifică Comisiei Naționale, informațiile menționate la alin. (8), cu cel puțin 40 de zile lucrătoare înainte de furnizarea pentru prima dată a serviciilor respective.

În sensul prezentului alineat, servicii de criptoactive echivalente cu administrarea de portofolii de investiții și cu serviciile conexe sunt:

a) primirea și transmiterea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților sunt considerate echivalente cu preluarea și transmiterea de ordine privind instrumente financiare menționate în legislația privind fondurile de investiții;

b) oferirea de consultanță cu privire la criptoactive este considerată echivalentă cu consultanța de investiții menționată în legislația privind fondurile de investiții;

c) asigurarea administrării de portofolii de criptoactive este considerată echivalentă cu serviciile menționate în legislația privind fondurile de investiții.

(7) Un operator de piață autorizat în temeiul legislației privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții poate opera o platformă de tranzacționare pentru criptoactive dacă notifică Comisiei Naționale, informațiile menționate la alin. (8), cu cel puțin 40 de zile lucrătoare înainte de furnizarea pentru prima dată a serviciului respectiv.

(8) În sensul alin. (1)-(7), se notifică următoarele informații:

1) un program de activitate care să descrie tipurile de servicii de criptoactive pe care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant intenționează să le ofere, inclusiv locul și modul în care urmează să fie comercializate serviciile respective;

2) o descriere:

a) a mecanismelor de control intern, a politicilor și a procedurilor privind cunoașterea clientului (KYC) și de diligență necesară privind clientul (Customer Due Diligence), privind trasabilitatea transferurilor de fonduri și de criptoactive (Travel Rule) care include gestiunea, partajarea și păstrarea informațiilor privind plătitorii sau inițiatorii și beneficiarii care însoțesc transferurile care decurg din tranzacții de fonduri și de criptoactive, menite să asigure conformitatea cu standardele în materie de prevenire a riscurilor de fraudă și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și respectarea legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și a actelor normative de punere în aplicare a acesteia;

b) a cadrului de evaluare a riscurilor pentru gestionarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului; și

3) o descriere a planului de continuitate a activității în calitate de furnizor de servicii de criptoactive;

4) documentația tehnică a sistemelor și/sau serviciilor TIC și a măsurilor de securitate, precum și o descriere a acestora într-un limbaj netehnic;

5) dovada deținerii și implementării unor instrumente sau soluții avansate pentru monitorizarea și analiza registrelor distribuite (DLT), menite să asigure transparența, securitatea și conformitatea serviciilor de criptoactive pe care solicitantul intenționează să le ofere, precum și dovada că dispune de personal specializat și certificat pentru utilizarea acestora;

6) un aviz sau un raport emis de un auditor extern TIC, independent, cu privire la conformitatea, adecvarea și implementarea efectivă a cerințelor prevăzute la pct. 3), 4) și 5)

7) o descriere a procedurii de separare a criptoactivelor și a fondurilor clienților;

8) în cazul în care există intenția de a asigura custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților, o descriere a politicii de custodie și administrare;

9) în cazul în care există intenția de a opera o platformă de tranzacționare pentru criptoactive, o descriere a normelor de funcționare a platformei de tranzacționare, precum și a procedurilor și a sistemului de detectare a abuzului de piață;

10) în cazul în care există intenția de a face schimb de criptoactive contra unor fonduri sau contra altor criptoactive, o descriere a politicii comerciale nediscriminatorii care reglementează relația cu clienții, precum și o descriere a metodologiei de stabilire a prețului criptoactivelor care sunt propuse la schimb contra unor fonduri sau contra altor criptoactive;

11) în cazul în care există intenția de a executa ordine aferente criptoactivelor în numele clienților, o descriere a politicii de executare a ordinelor;

12) în cazul în care există intenția de a oferi consultanță cu privire la criptoactive sau de a asigura administrarea de portofolii de criptoactive, dovada că persoanele fizice care oferă consultanță în numele furnizorului de servicii de criptoactive solicitant sau care administrează portofolii în numele furnizorului de servicii de criptoactive solicitant dețin cunoștințele și expertiza necesare pentru a-și îndeplini obligațiile;

13) dacă serviciul de criptoactive se referă la tokenuri raportate la active, tokenuri de monedă electronică sau alte criptoactive;

14) în cazul în care există intenția de a furniza servicii de transfer de criptoactive în numele clienților, informații despre modul în care vor fi furnizate astfel de servicii de transfer.

(9) Comisia Națională primește notificarea, astfel cum se menționează la alin. (1)-(7), și o evaluează, în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea acesteia, dacă au fost furnizate toate informațiile menționate la alin. (8). În cazul în care Comisia Națională ajunge la concluzia că o notificare nu este completă, aceasta informează imediat sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare, entitatea notificatoare în acest sens și stabilește un termen până la care entitatea respectivă trebuie să furnizeze informațiile care lipsesc.

(10) Termenul stabilit pentru furnizarea oricăror informații care lipsesc nu depășește 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. Până la expirarea acestui termen, fiecare termen prevăzut la alin. (1)-(7) se suspendă de drept. Orice solicitare suplimentară formulată de Comisia Națională în vederea completării sau clarificării informațiilor poate fi adresată entității notificatoare, însă aceasta nu duce la suspendarea niciunui termen prevăzut la alin. (1)-(7). După primirea

informațiilor necesare și constatarea caracterului complet al notificării, Comisia Națională informează entitatea notificatoare în acest sens. În cazul în care entitatea notificatoare nu prezintă informațiile solicitate în termenul stabilit și nu există temeiuri de repunere în termen, Comisia Națională constată renunțarea tacită la notificare și informează entitatea notificatoare în acest sens. Informațiile prezentate după expirarea termenului nu sunt luate în considerare în cadrul notificării respective.

(11) Entitățile menționate la alin. (1)-(7) nu au obligația de a transmite informațiile menționate la alin. (8) pe care le-au transmis anterior Comisiei Naționale, în cazul în care aceste informații sunt identice. Atunci când transmit informațiile menționate la alin. (8), entitățile menționate la alin. (1)-(7) precizează în mod explicit că orice informații care au fost transmise anterior sunt încă actuale.

(12) În cazul în care furnizează servicii de criptoactive, entitățile menționate la alin. (1)-(7) nu fac obiectul art. 56, 57, 58, 60, 76 și 77.

(13) Înainte de a confirma sau refuza dreptul unei entități de a furniza servicii de criptoactive specificate la alin.(1)-(7), Comisia Națională consultă Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, și, după caz, Banca Națională în calitate de autoritate de supraveghere conform prevederilor legislației speciale sectoriale pentru instituțiile de credit, instituțiile emitente de monedă electronică și instituțiile de plată, prin transmiterea unei solicitări însoțite de informațiile și documentele relevante prezentate de entitatea notificatoare.

(14) În scopul aplicării alin. (13), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor la solicitarea Comisiei Naționale, în termen de 20 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării, furnizează informații, opinii sau evaluări specializate privind riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului aferente entității notificatoare, persoanelor relevante asociate acesteia și serviciilor de criptoactive ce urmează a fi furnizate, inclusiv, după caz, privind conformitatea informațiilor și documentelor relevante prevăzute la alin. (8) cu cerințele legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și ale actelor normative de punere în aplicare a acesteia. Informațiile, opiniile și evaluările furnizate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au caracter consultativ.

(15) În scopul aplicării alin. (13), Banca Națională, la solicitarea Comisiei Naționale, în termen de 20 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării, în cazul entităților notificatoare aflate în supravegherea sa, furnizează informațiile relevante deținute și rezultate din exercitarea atribuțiilor sale de supraveghere, inclusiv, după caz, informații privind statutul de autorizare a entității, măsurile de supraveghere și sancțiunile aplicate, în măsura în care acestea sunt în vigoare sau produc efecte, nivelul de conformare cu cerințele prudențiale, precum și cu cerințele legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în măsura în care acestea sunt relevante pentru aprecierea dreptului entității de a furniza servicii de criptoactive. Informațiile furnizate de Banca Națională au caracter consultativ.

(16) În termenul prevăzut la alin. (1)-(7), Comisia Națională adoptă o decizie prin care:

a) confirmă dreptul de a furniza servicii de criptoactive menționate la alin. (1)-(7), în cazul în care entitatea notificatoare întrunește cerințele prevăzute la alin. (8);

b) refuză acordarea dreptului de a furniza servicii de criptoactive menționate la alin. (1)-(7), cu indicarea motivelor de refuz, în cazul în care entitatea notificatoare nu întrunește cerințele prevăzute la alin. (8), inclusiv în situația în care informațiile și documentele prezentate sunt incomplete, inexacte sau nu au fost transmise ori transmise cu omiterea termenului.

(17) Dreptul de a furniza servicii de criptoactive menționat la alin. (1)-(7) se revocă, în următoarele cazuri:

a) la retragerea licenței sau autorizației relevante în virtutea la care s-a permis entității respective să furnizeze serviciile de criptoactive fără a fi obligată să obțină o autorizație în temeiul art. 53;

b) la retragerea dreptului de a furniza servicii de criptoactive obținut conform alin. (13), având la bază oricare dintre situațiile stabilite la art. 58 alin. (1) și (2).

(18) Comisia Națională poate limita revocarea dreptului entităților notificatoare de a furniza servicii de criptoactive la un anumit serviciu de criptoactive.

(19) După obținerea dreptului de a furniza servicii de criptoactive potrivit alin. (16), Comisia Națională pune la dispoziție informațiile menționate la art. 95 alin. (7), în registrul menționat la art. 95 alin. (1), până la data de începere a furnizării preconizate a serviciilor de criptoactive. De asemenea, Comisia Națională pune la dispoziție, fără întârziere nejustificată, în registru, în temeiul art. 95 alin. (7), informațiile cu privire la revocarea dreptului de a furniza servicii de criptoactive potrivit alin. (17).

(20) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi privind stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește detalierea informațiilor menționate la alin. (8).

(21) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi, privind stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește formularele, modelele și procedurile standard pentru notificarea în temeiul alin. (8).

Articolul 55. Furnizarea de servicii de criptoactive la inițiativa exclusivă a clientului

(1) Dacă un client stabilit sau situat pe teritoriul Republicii Moldova inițiază, la inițiativa sa exclusivă, furnizarea unui serviciu de criptoactive sau a unei activități legate de criptoactive de către o societate din afara Republicii Moldova, cerința privind autorizația prevăzută la art. 53 nu se aplică furnizării serviciului respectiv de criptoactive sau a activității respective legate de

criptoactive de către societatea dintr-un alt stat către clientul în cauză, inclusiv niciunei relații care vizează în mod specific furnizarea serviciului respectiv de criptoactive sau a activității respective legate de criptoactive.

(2) Fără a aduce atingere relațiilor intragrup, în cazul în care o societate dintr-un alt stat, inclusiv prin intermediul unei entități care acționează în numele acesteia sau care are legături strânse cu societatea respectivă dintr-un alt stat sau prin intermediul oricărei alte persoane care acționează în numele respectivei entități, contactează clienți sau clienți potențiali pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de mijloacele de comunicare folosite pentru contact, promovare sau publicitate pe teritoriul Republicii Moldova, serviciul în cauză nu este considerat ca fiind un serviciu furnizat la inițiativa exclusivă a clientului.

(3) De asemenea, serviciul în cauză nu este considerat ca fiind un serviciu furnizat la inițiativa exclusivă, în pofida oricărei clauze contractuale sau declarații de declinare a responsabilității care pretinde contrariul, inclusiv a oricărei clauze sau declarații de declinare a responsabilității conform căreia furnizarea de servicii de către o societate dintr-un alt stat este considerată a fi un serviciu furnizat la inițiativa exclusivă a clientului.

(4) Inițiativa exclusivă a unui client, astfel cum este menționată la alin. (1), nu dă dreptul unei societăți din afara Republicii Moldova să comercializeze noi tipuri de criptoactive sau servicii de criptoactive către clientul respectiv.

(5) Comisia Națională adoptă regulamente sau instrucțiuni, în vederea punerii în aplicare a prezentei legi și pentru a specifica situațiile în care se consideră că o societate dintr-un alt stat contactează clienți stabiliți sau situați în Republica Moldova.

(6) Pentru a încuraja convergența și a promova o supraveghere consecventă în ceea ce privește riscul de utilizare abuzivă a prezentului articol, Comisia Națională adoptă regulamente și instrucțiuni în vederea punerii în aplicare a prezentei legi și privind practicile de supraveghere pentru a detecta și a preveni eludarea prezentei legi.

Articolul 56. Cererea privind autorizarea ca furnizor de servicii de criptoactive

(1) Persoanele juridice care intenționează să furnizeze servicii de criptoactive trebuie să depună o cerere privind autorizarea ca furnizor de servicii de criptoactive către Comisia Națională.

(2) Cererea menționată la alin. (1) include toate informațiile următoare:

a) denumirea, inclusiv denumirea legală și orice altă denumire comercială utilizată, codul IDNO al persoanei juridice al furnizorului de servicii de criptoactive solicitant, site-ul web administrat de solicitantul respectiv, o adresă de e-mail de contact, un număr de telefon de contact, adresa sediului și cea pentru corespondență poștală;

b) forma juridică de organizare a furnizorului de servicii de criptoactive solicitant;

c) actul constitutiv al furnizorului de servicii de criptoactive solicitant, dacă este aplicabil;

d) un program de activitate, care să descrie tipurile de servicii de criptoactive pe care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant intenționează să le ofere, inclusiv locul și modul în care urmează să fie comercializate serviciile respective;

e) dovada faptului că furnizorul de servicii de criptoactive solicitant îndeplinește cerințele pentru garanțiile prudențiale prevăzute la art. 60;

f) o descriere a cadrului de guvernanță al furnizorului de servicii de criptoactive solicitant;

g) dovada faptului că membrii organului de conducere al furnizorului de servicii de criptoactive solicitant au o reputație suficient de bună și dețin cunoștințele, competențele și experiența adecvate pentru a gestiona respectivul furnizor;

h) identitatea oricăror acționari și asociați, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate în furnizorul de servicii de criptoactive solicitant și valoarea participațiilor respective, precum și dovada că persoanele respective au o reputație suficient de bună;

i) o descriere a mecanismelor de control intern, a politicilor și procedurilor privind cunoașterea clientului (KYC) și de diligență necesară privind clientul (Customer Due Diligence), privind trasabilitatea transferurilor de fonduri și de criptoactive (Travel Rule) care include gestiunea, partajarea și păstrarea informațiilor privind plătitorii sau inițiatorii și beneficiarii care însoțesc transferurile care decurg din tranzacții de fonduri și de criptoactive, menite să asigure conformitatea cu standardele în materie de prevenire a riscurilor de fraudă și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și respectarea legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și a actelor normative de punere în aplicare a acestora;

j) o descriere a cadrului de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor, inclusiv a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;

k) o descriere a planului de continuitate a activității ale furnizorului de servicii de criptoactive solicitant;

l) documentația tehnică a sistemelor TIC și a măsurilor de securitate, precum și o descriere a acestora într-un limbaj netehnic;

m) dovada deținerii și implementării unor instrumente sau soluții avansate pentru monitorizarea și analiza registrelor distribuite (DLT), menite să asigure transparența, securitatea și conformitatea serviciilor de criptoactive pe care solicitantul intenționează să le ofere, precum și dovada că dispune de personal specializat și certificat pentru utilizarea acestora;

n) un aviz sau un raport emis de un auditor extern TIC, independent, cu privire la conformitatea, adecvarea și implementarea efectivă a cerințelor prevăzute la lit. k), l) și m) de la prezentul alineat;

o) o descriere a procedurii de separare a criptoactivelor și a fondurilor clienților;

p) o descriere a procedurilor instituite de furnizorul de servicii de criptoactive solicitant pentru tratarea plângerilor;

q) în cazul în care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant intenționează să asigure custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților, o descriere a politicii de custodie și administrare;

r) în cazul în care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant intenționează să opereze o platformă de tranzacționare pentru criptoactive, o descriere a normelor de funcționare a platformei de tranzacționare, precum și a procedurii și a sistemului de detectare a abuzului de piață;

s) în cazul în care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant intenționează să facă schimb de criptoactive contra unor fonduri sau contra altor criptoactive, o descriere a politicii comerciale, care este nediscriminatorie, ce reglementează relația cu clienții, precum și o descriere a metodologiei de stabilire a prețului criptoactivelor pe care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant le propune la schimb contra unor fonduri sau contra altor criptoactive;

t) în cazul în care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant intenționează să execute ordine aferente criptoactivelor în numele clienților, o descriere a politicii de executare a ordinelor;

u) în cazul în care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant intenționează să ofere consultanță cu privire la criptoactive sau să asigure administrarea de portofolii de criptoactive, dovada că persoanele fizice care oferă consultanță în numele furnizorului de servicii de criptoactive solicitant sau care administrează portofolii în numele furnizorului de servicii de criptoactive solicitant dețin cunoștințele și expertiza necesare pentru a-și îndeplini obligațiile;

v) în cazul în care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant intenționează să furnizeze servicii de transfer de criptoactive în numele clienților, informații despre modul în care vor fi furnizate astfel de servicii de transfer;

w) tipul de criptoactive la care se referă serviciul de criptoactive.

(3) În sensul alin. (2) lit. (g) și (h), un furnizor de servicii de criptoactive solicitant face dovada tuturor elementelor următoare:

a) pentru toți membrii organului de conducere al furnizorului de servicii de criptoactive solicitant, absența antecedentelor penale confirmată prin cazierul judiciar în ceea ce privește condamnările, absența sancțiunilor impuse pentru încălcări ale legislației în domeniul comerțului, ale legislației privind insolvabilitatea, ale legislației care reglementează desfășurarea activităților din domeniul financiar și/sau din domeniul pieței de capital, sau în ceea ce privește fapte de spălare a banilor și a finanțării terorismului, fraudă sau răspunderea profesională;

b) că membrii organului de conducere al furnizorului de servicii de criptoactive solicitant dețin, la nivel colectiv, cunoștințele, competențele și experiența adecvate pentru a asigura administrarea furnizorului de servicii de

criptoactive și că aceste persoane sunt obligate să consacre suficient timp pentru a-și îndeplini atribuțiile;

c) pentru toți acționarii și asociații, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate în furnizorul de servicii de criptoactive solicitant, absența antecedentelor penale confirmată prin cazierul judiciar în ceea ce privește condamnările, absența sancțiunilor impuse pentru apariția problemelor sau admiterea încălcărilor ale legislației în domeniul comerțului, ale legislației privind insolvabilitatea, ale legislației care reglementează desfășurarea activităților din domeniul financiar și/sau din domeniul pieței de capital, sau în ceea ce privește fapte de spălare a banilor și a finanțării terorismului, fraudă sau răspunderea profesională.

(4) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește detalierea informațiilor menționate la alin. (2) și (3).

(5) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi, privind stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește formularele, modelele și procedurile standard pentru informațiile care urmează să fie incluse în cererea de autorizare ca furnizor de servicii de criptoactive.

Articolul 57. Evaluarea cererii privind autorizarea și acordarea sau refuzarea acordării autorizației

(1) Comisia Națională transmite cu promptitudine și, în orice caz, în termen de cinci zile lucrătoare de la primirea cererii prevăzute la art. 56 alin. (1), o confirmare de primire scrisă furnizorului de servicii de criptoactive solicitant.

(2) În termen de 25 de zile lucrătoare de la primirea unei cereri în temeiul art. 56 alin. (1), Comisia Națională evaluează dacă cererea respectivă este completă, verificând dacă au fost transmise informațiile enumerate la art. 56 alin. (2). În cazul în care cererea nu este completă, Comisia Națională stabilește un termen până la care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant trebuie să furnizeze toate informațiile care lipsesc. Termenul pentru furnizarea oricăror informații care lipsesc nu depășește 20 de zile lucrătoare de la data solicitării.

(3) Comisia Națională constată renunțarea tacită la cererea de autorizare și informează furnizorul de servicii de criptoactive solicitant în acest sens, în cazul în care acesta nu prezintă informațiile solicitate în termenul stabilit și nu există temeiuri de repunere în termen. Informațiile prezentate după expirarea termenului stabilit nu se iau în considerare în cadrul cererii respective.

(4) Odată ce cererea este completă, Comisia Națională notifică prompt acest lucru furnizorului de servicii de criptoactive solicitant.

(5) Înainte de a acorda sau de a refuza acordarea unei autorizații de furnizor de servicii de criptoactive, Comisia Națională consultă autoritățile publice competente ale altui stat, în cazul în care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant se află în raport cu o instituție de credit, un depozitar central de

instrumente financiare, o firmă de investiții, un operator de piață, o societate de administrare OPCVM, un administrator de fonduri de investiții alternative, o instituție de plată, o întreprindere de asigurare, o instituție emitentă de monedă electronică sau o instituție pentru furnizarea de pensii ocupaționale, autorizate sau licențiate respectiv în celălalt stat, într-una dintre următoarele poziții:

- a) este o sucursală;
- b) este o filială a întreprinderii-mamă a respectivei entități; sau
- c) este controlat de aceleași persoane fizice sau juridice care controlează respectiva entitate.

(6) Înainte de a acorda sau de a refuza acordarea unei autorizații de furnizor de servicii de criptoactive, Comisia Națională:

a) consultă Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Banca Națională, precum și după caz organele de drept și/sau control abilitate din Republica Moldova ori din străinătate, pentru a verifica dacă furnizorul de servicii de criptoactive solicitant nu a făcut obiectul unei investigații privind fapte legate de spălarea banilor sau de finanțarea terorismului. Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Banca Națională și organele de drept și/sau control abilitate din Republica Moldova ori din alte state acordă suportul necesar în acest sens Comisiei Naționale, la solicitarea acesteia, în conformitate cu legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului sau acordurile de cooperare privind schimbul de informații încheiate între acestea;

b) consultă Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, adresând o solicitare cu toate informațiile și documentele aferente pentru evaluarea conformității furnizorului de servicii de criptoactive solicitant cu cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în conformitate cu dispozițiile legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

c) se asigură că furnizorul de servicii de criptoactive solicitant care recurge la terți stabiliți în alte state (jurisdicții), în care cerințele minime privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului sînt mai puțin stricte decît cele prevăzute de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

d) se asigură că furnizorul de servicii de criptoactive solicitant care operează unități în alte state (jurisdicții), în care cerințele minime privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului sînt mai puțin stricte decît cele prevăzute de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

e) se asigură, după caz, că furnizorul de servicii de criptoactive solicitant a instituit proceduri adecvate pentru a respecta dispozițiile legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

(7) În sensul alin. (6), la solicitarea Comisiei Naționale și în termen de 30 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor furnizează informații, opinii sau evaluări specializate privind

conformitatea furnizorului de servicii de criptoactive solicitant, persoanelor asociate acestuia, riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului aferente activității propuse, precum și, după caz, conformitatea informațiilor și documentelor relevante prezentate conform art. 56 alin. (2) cu cerințele legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și ale actelor normative de punere în aplicare a acesteia. Informațiile, opiniile și evaluările furnizate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au caracter consultativ.

(8) În cazul în care există legături strânse între furnizorul de servicii de criptoactive solicitant și alte persoane fizice sau juridice, Comisia Națională acordă autorizația numai dacă legăturile respective nu împiedică exercitarea efectivă a funcțiilor ei de supraveghere.

(9) Comisia Națională refuză autorizarea dacă exercitarea efectivă a funcțiilor ei de supraveghere este împiedicată de actele cu putere de lege sau actele administrative ale unui alt stat aplicabile uneia sau mai multor persoane fizice sau juridice cu care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant are legături strânse, ori dificultăți legate de aplicarea actelor menționate anterior.

(10) În termen de 40 de zile lucrătoare de la data primirii unei cereri complete, Comisia Națională evaluează dacă furnizorul de servicii de criptoactive solicitant respectă prezentul capitol și adoptă o decizie pe deplin motivată prin care acordă sau refuză să acorde autorizația de furnizor de servicii de criptoactive. Comisia Națională notifică solicitantului decizia sa în termen de cinci zile lucrătoare de la data deciziei respective. În evaluarea respectivă se ține seama de natura, amploarea și complexitatea serviciilor de criptoactive pe care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant intenționează să le furnizeze.

(11) Comisia Națională refuză autorizarea ca furnizor de servicii de criptoactive dacă, pe baza unor motive obiective și demonstrabile, constată că:

a) organul de conducere al furnizorului de servicii de criptoactive solicitant reprezintă o amenințare la adresa gestionării eficace, corecte și prudente și a continuității activității acestuia, precum și la adresa reflectării în mod corespunzător a intereselor clienților acestuia și a integrității pieței sau expune furnizorul de servicii de criptoactive solicitant unui risc grav de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului;

b) membrii organului de conducere al furnizorului de servicii de criptoactive solicitant nu îndeplinesc criteriile prevăzute la art. 61 alin. (1);

c) acționarii sau asociații, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate în furnizorul de servicii de criptoactive solicitant nu îndeplinesc criteriile privind reputația suficient de bună prevăzute la art. 61 alin. (2);

d) furnizorul de servicii de criptoactive solicitant nu îndeplinește sau este susceptibil să nu îndeplinească oricare dintre cerințele de la prezentul capitol.

(12) Comisia Națională adoptă regulamente sau instrucțiuni, în vederea punerii în aplicare a prezentei legi privind metodologia și cerințele de evaluare a caracterului adecvat al membrilor organului de conducere al furnizorului de

servicii de criptoactive solicitant și al acționarilor și asociaților, direcți sau indirecți, care dețin participații calificate în furnizorul de servicii de criptoactive solicitant.

(13) În cursul perioadei de evaluare prevăzute la alin. (10) și cel târziu în a 20-a zi lucrătoare a perioadei respective, Comisia Națională poate solicita orice informații suplimentare necesare pentru finalizarea evaluării. O astfel de cerere se adresează în scris furnizorului de servicii de criptoactive solicitant și precizează informațiile suplimentare necesare.

(14) Perioada de evaluare prevăzută la alin. (10) se suspendă între data solicitării informațiilor care lipsesc de către Comisia Națională și primirea de către aceasta a răspunsului aferent din partea furnizorului de servicii de criptoactive solicitant. Durata suspendării nu depășește 20 de zile lucrătoare. Orice solicitare suplimentară formulată de Comisia Națională în vederea completării sau clarificării informațiilor poate fi adresată furnizorului solicitant, însă aceasta nu duce la suspendarea perioadei de evaluare prevăzute la alin. (10).

(15) În termen de 2 zile lucrătoare de la acordarea autorizației sau de la refuzul acordării a unei autorizații, Comisia Națională include în registru informațiile menționate la art. 95 alin. (7). Comisia Națională pune la dispoziție informațiile menționate la art. 95 alin. (7) în registrul menționat la articolul respectiv până la data de începere a furnizării serviciilor de criptoactive.

Articolul 58. Retragera autorizației unui furnizor de servicii de criptoactive

(1) Comisia Națională retrage autorizația unui furnizor de servicii de criptoactive dacă furnizorul de servicii de criptoactive se găsește în oricare dintre următoarele situații:

a) nu a făcut uz de autorizație în termen de 12 luni de la data acordării acesteia;

b) a renunțat în mod expres la autorizația care îi fusese acordată;

c) nu a furnizat servicii de criptoactive timp de nouă luni consecutive;

d) a obținut autorizația pe baza unor informații, declarații sau documente false, inexacte ori înșelătoare sau prin orice alte modalități incorecte, de exemplu prin declarații false în cererea sa de autorizare;

e) nu mai îndeplinește condițiile în care i-a fost acordată autorizația și nu a luat măsurile de remediere solicitate de Comisia Națională în termenul specificat;

f) nu dispune de sisteme, proceduri și mecanisme eficiente de detectare și prevenire a spălării banilor și a finanțării terorismului în conformitate cu legislația privind prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului;

g) a săvârșit o încălcare gravă a prezentei legi și a actelor normative emise în aplicarea acesteia, inclusiv a dispozițiilor referitoare la protecția deținătorilor de criptoactive sau a clienților furnizorilor de servicii de criptoactive sau la integritatea pieței.

(2) Comisia Națională poate retrage autorizația de furnizor de servicii de criptoactive în oricare dintre următoarele situații:

a) furnizorul de servicii de criptoactive a încălcat prevederile cadrului normativ în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului;

b) furnizorul de servicii de criptoactive autorizat de Comisia Națională, dacă și-a pierdut licența de instituție de credit, licența de instituție de plată sau licența de instituție emitentă de monedă electronică și nu a reușit să remedieze situația în termen de 40 de zile.

(3) În cazul în care Comisia Națională retrage autorizația unui furnizor de servicii de criptoactive, aceasta, fără întârzieri nejustificate, întreprinde toate măsurile necesare pentru a pune la dispoziție informațiile respective în registrul menționat la art. 95.

(4) Comisia Națională poate limita retragerea autorizației la un anumit serviciu de criptoactive.

(5) Înainte de a retrage autorizația unui furnizor de servicii de criptoactive, Comisia Națională poate consulta opinia Băncii Naționale în raport cu o instituție de credit, instituție emitentă de monedă electronică și o instituție de plată, precum și a Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind respectarea de către furnizorul de servicii de criptoactive a cerințelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului prevăzute de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și ale actelor normative de punere în aplicare a acestora.

(6) Furnizorii de servicii de criptoactive instituie, pun în aplicare și mențin proceduri adecvate care asigură transferul în timp util și ordonat al criptoactivelor și fondurilor clienților lor către un alt furnizor de servicii de criptoactive atunci când se retrage o autorizație. Termenul pentru acest transfer, fără întârziere nejustificată, este de cel mult 25 de zile de la data retragerii autorizației.

Secțiunea a 2-a

Obligații aplicabile tuturor furnizorilor de servicii de criptoactive

Articolul 59. Obligația de a acționa cu onestitate, corectitudine și profesionalism în interesul superior al clienților

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive acționează cu onestitate, corectitudine și profesionalism în interesul superior al clienților lor și al clienților lor potențiali.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive le oferă clienților lor informații corecte, clare și care nu induc în eroare, inclusiv în comunicările cu caracter publicitar, care sunt identificate ca atare. Furnizorii de servicii de criptoactive nu induc în eroare un client, în mod deliberat sau din neglijență, cu privire la avantajele reale sau percepute ale criptoactivelor.

(3) Furnizorii de servicii de criptoactive își avertizează clienții cu privire la riscurile asociate tranzacțiilor de criptoactive.

(4) Atunci când operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive, când schimbă criptoactivele contra unor fonduri sau a unor alte criptoactive, când oferă consultanță referitoare la criptoactive sau când asigură administrarea de portofolii de criptoactive, furnizorii de servicii de criptoactive pun la dispoziția clienților lor linkuri către orice carte albă pentru criptoactivele în legătură cu care furnizează serviciile respective.

(5) Furnizorii de servicii de criptoactive pun la dispoziția publicului politicile cu privire la prețuri, costuri și comisioane pe care le aplică, afișându-le într-un loc vizibil pe site-ul lor web.

(6) Furnizorii de servicii de criptoactive publică într-un loc vizibil pe site-ul lor web informații referitoare la principalele efecte negative asupra climei și la alte efecte negative legate de mediu ale mecanismului de consens utilizat pentru emiterea fiecărui criptoactiv în legătură cu care furnizează servicii. Informațiile respective pot fi obținute din cărțile albe pentru criptoactive.

(7) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la cerințelor și/sau standardele tehnice în ceea ce privește conținutul, metodologiile și modul de prezentare a informațiilor menționate la alin. (6) referitoare la indicatorii de sustenabilitate privind efectele negative asupra climei și alte efecte negative legate de mediu. Atunci când se elaborează cerințele și/sau standardele tehnice menționate la prezentul alineat, Comisia Națională ia în considerare diferitele tipuri de mecanisme de consens folosite pentru a valida tranzacțiile cu criptoactive, structurile lor de stimulente și utilizarea energiei, a energiei din surse regenerabile și a resurselor naturale, generarea de deșeuri și emisiile de gaze cu efect de seră. Comisia Națională actualizează cerințele și/sau standardele tehnice de reglementare având în vedere evoluțiile tehnologice și în materie de reglementare.

Articolul 60. Cerințe prudențiale

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive dispun în permanență de garanții prudențiale cu un quantum cel puțin egal cu cel mai mare dintre următoarele quantumuri:

a) quantumul cerințelor de capital minim permanent indicate în anexa nr. 4, în funcție de tipul serviciilor de criptoactive furnizate;

b) un sfert din cheltuielile generale fixe din anul precedent, revizuite anual.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive care nu au împlinit un an de la data la care au început să furnizeze servicii utilizează, pentru calculul menționat la alin. (1) lit. b), cheltuielile generale fixe preconizate incluse în proiecțiile lor pentru primele 12 luni de furnizare de servicii, prezentate odată cu cererea de autorizare.

(3) În sensul alin. (1) lit. b), furnizorii de servicii de criptoactive își calculează cheltuielile generale fixe din anul precedent utilizând cifrele care rezultă din contabilitate, prin deducerea următoarelor elemente din cheltuielile totale după distribuirea profiturilor către acționari sau asociați conform celor mai recente situații financiare anuale auditate de care dispun sau, dacă nu sunt

disponibile situații auditate, conform situațiilor financiare anuale prezentate Biroului Național de Statistică:

a) primele pentru personal și alte remunerări, în măsura în care primele și remunerările respective depind de profitul net realizat de furnizorii de servicii de criptoactive în anul relevant;

b) părțile din profit care le revin angajaților, directorilor și partenerilor;

c) alte repartizări ale profiturilor și alte remunerări variabile, în măsura în care acestea sunt pe deplin discreționare;

d) cheltuielile nerecurente din activitățile neordinare.

(4) Garanțiile prudențiale menționate la alin. (1) iau una dintre următoarele forme sau constituie o combinație a acestora:

a) fonduri proprii, constând în elemente și instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază după aplicarea integrală a deducerilor și fără aplicarea derogărilor privind pragurile de deducere, metodologia de determinare a acestora este stabilită în actele normative adoptate de Comisia Națională pentru punere în aplicare a prezentei legi;

b) o poliță de asigurare sau o garanție comparabilă.

(5) Polița de asigurare menționată la alin. (4) lit. b) se publică pe site-ul web furnizorului de servicii de criptoactive și are cel puțin următoarele caracteristici:

a) are un termen inițial de cel puțin un an;

b) perioada de preaviz pentru anularea acesteia este de cel puțin 90 de zile;

c) este subscrisă la o societate de asigurare din Republica Moldova sau la o sucursală a societății de asigurare autorizată dintr-un alt stat și care este licențiată pe teritoriul Republicii Moldova să furnizeze asigurări;

d) este furnizată de o entitate terță.

(6) Polița de asigurare menționată la alin. (4) lit. b) include acoperirea riscului cu privire la toate aspectele următoare:

1) pierderea documentelor;

2) declarații false sau care induc în eroare;

3) acte, erori sau omisiuni care conduc la încălcarea:

a) obligațiilor legale și de reglementare;

b) obligației de acțiune cu onestitate, corectitudine și profesionalism față de clienți;

c) obligațiilor de confidențialitate;

4) neîndeplinirea obligației de a stabili, de a pune în aplicare și de a menține proceduri adecvate de prevenire a conflictelor de interese;

5) pierderi cauzate de întreruperea activității sau de disfuncționalități ale sistemelor;

6) dacă este aplicabil modelului de afaceri, neglijență gravă în protejarea criptoactivelor și a fondurilor clienților;

7) responsabilitatea furnizorilor de servicii de criptoactive față de clienți în temeiul art. 68 alin. (8).

Articolul 61. Cadrul de guvernare

(1) Membrii organului de conducere al furnizorilor de servicii de criptoactive trebuie să aibă o reputație suficient de bună și dețin cunoștințele, competențele și experiența adecvate, atât individual, cât și colectiv, pentru a-și îndeplini sarcinile. În special, membrii organului de conducere al furnizorilor de servicii de criptoactive trebuie să nu fi fost condamnați pentru infracțiuni legate de spălarea banilor sau de finanțarea terorismului sau pentru orice alte infracțiuni care le-ar afecta buna reputație. Aceștia trebuie, de asemenea, să demonstreze că sunt capabili să consacre suficient timp pentru a-și îndeplini în mod eficace atribuțiile.

(2) Acționarii și asociații, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate în furnizorii de servicii de criptoactive trebuie să aibă o reputație suficient de bună și, în special, să nu fi fost condamnați pentru infracțiuni legate de spălarea banilor sau finanțarea terorismului sau pentru orice alte infracțiuni care le-ar afecta buna reputație.

(3) În cazul în care este probabil ca influența exercitată de acționarii sau asociații, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate în cadrul unui furnizor de servicii de criptoactive să dăuneze administrării corecte și prudente a furnizorului de servicii de criptoactive respectiv, Comisia Națională ia măsurile care se impun pentru a aborda aceste riscuri.

(4) Printre măsurile menționate la alin. (3) se pot număra cereri de hotărâri judecătorești și sancțiuni împotriva administratorilor și a persoanelor responsabile cu administrarea sau suspendarea drepturilor de vot aferente acțiunilor deținute de acționarii sau asociații, direcți sau indirecti, care dețin participațiile calificate.

(5) Furnizorii de servicii de criptoactive adoptă politici și proceduri suficient de eficace pentru a asigura respectarea prezentei legi și a actelor normative emise în aplicarea acesteia.

(6) Furnizorii de servicii de criptoactive angajează personal care deține cunoștințele, competențele și nivelul de expertiză necesare pentru a-și îndeplini responsabilitățile care i-au fost încredințate, ținând seama de amploarea, natura și gama serviciilor de criptoactive furnizate.

(7) Organul de conducere al furnizorilor de servicii de criptoactive evaluează și periodic revizuieste eficacitatea mecanismelor de politică și a procedurilor instituite pentru respectarea secțiunilor a 2-a și a 3-a din prezentul capitol și ia măsurile corespunzătoare pentru remedierea eventualelor deficiențe în acest sens.

(8) Furnizorii de servicii de criptoactive iau toate măsurile rezonabile pentru a asigura continuitatea și regularitatea executării serviciilor de criptoactive pe care le furnizează. În acest scop, furnizorii de servicii de criptoactive utilizează resurse și proceduri adecvate și proporționale, inclusiv sisteme și/sau servicii TIC reziliente și sigure, astfel cum prevede Regulamentul privind reziliența operațională digitală adoptat de Comisia Națională. Pentru furnizorii de servicii de criptoactive care sunt instituții de credit, instituții emitente de monedă electronică

și instituții de plată, se aplică Regulamentul privind reziliența operațională digitală adoptat de Banca Națională.

(9) Furnizorii de servicii de criptoactive stabilesc o politică de continuitate a activității, care include planuri de continuitate a activității TIC precum și planuri de răspuns și de recuperare în domeniul TIC elaborate în conformitate cu Regulamentul privind reziliența operațională digitală adoptat de Comisia Națională, respectiv, pentru instituțiile de credit, instituțiile emitente de monedă electronică și instituțiile de plată, în conformitate cu regulamentul adoptat de Banca Națională. Politica și planurile menționate vizează să asigure, în cazul unei întreruperi a sistemelor și a procedurilor lor TIC, conservarea datelor și a funcțiilor esențiale și menținerea serviciilor de criptoactive sau, atunci când acest lucru nu este posibil, recuperarea la timp a acestor date și funcții și reluarea rapidă a serviciilor de criptoactive.

(10) Furnizorii de servicii de criptoactive dispun de mecanisme, sisteme și proceduri pentru a asigura reziliența și siguranța sistemelor astfel cum prevede Regulamentul privind reziliența operațională digitală adoptat de Comisia Națională, respectiv, pentru furnizorii de servicii de criptoactive care sunt instituții de credit, instituții emitente de monedă electronică și instituții de plată, în conformitate cu Regulamentul privind reziliența operațională digitală adoptat de Banca Națională, precum și de proceduri și mecanisme eficace de evaluare a riscurilor, pentru a se conforma dispozițiilor legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Aceștia monitorizează și evaluează periodic caracterul adecvat și eficacitatea respectivelor mecanisme, sisteme și proceduri, ținând seama de amploarea, natura și gama serviciilor de criptoactive furnizate, și iau măsurile corespunzătoare pentru remedierea eventualelor deficiențe în acest sens.

(11) Furnizorii de servicii de criptoactive dispun de sisteme și proceduri de protejare a disponibilității, autenticității, integrității și confidențialității datelor în conformitate cu Regulamentul privind reziliența operațională digitală adoptat de Comisia Națională, respectiv, pentru instituțiile de credit, instituțiile emitente de monedă electronică și instituțiile de plată, în conformitate cu regulamentul adoptat de Banca Națională.

(12) Furnizorii de servicii de criptoactive iau măsurile necesare pentru a ține evidența tuturor serviciilor, activităților, ordinelor și tranzacțiilor de criptoactive pe care le efectuează. Evidențele respective trebuie să fie suficiente pentru a le permite Comisiei Naționale să își îndeplinească sarcinile de supraveghere și să aplice măsurile de asigurare a respectării legii și, în special, să stabilească dacă furnizorii de servicii de criptoactive și-au respectat toate obligațiile, inclusiv cele referitoare la clienți sau clienți potențiali și la integritatea pieței.

(13) Evidențele păstrate în conformitate cu alin. (12) sunt puse la dispoziția clienților la cerere și sunt păstrate timp de cinci ani, iar în cazul în care acest lucru este cerut de autoritatea competentă înainte de încheierea perioadei de cinci ani, pe o perioadă de până la șapte ani.

(14) Furnizorii de servicii de criptoactive notifică fără întârziere Comisia Națională, orice modificări în ceea ce privește organul lor de conducere, înainte ca orice membru nou să exercite o activitate, și transmit toate informațiile necesare pentru evaluarea respectării prezentului articol.

(15) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice privind detalierea:

a) măsurilor pentru asigurarea continuității și a regularității executării serviciilor de criptoactive menționate la alin. (9);

b) evidențelor care trebuie păstrate cu privire la toate serviciile, activitățile, ordinele și tranzacțiile de criptoactive efectuate menționate la alin. (13).

Articolul 62. Cooperarea furnizorilor de servicii de criptoactive cu alte autorități

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive sunt obligați, în condițiile Codului de procedură penală, legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, legislației privind protecția datelor cu caracter personal și altor acte normative aplicabile, să coopereze cu organele de urmărire penală, procurorul, instanța de judecată și alte autorități, inclusiv prin furnizarea informațiilor și datelor pe care le dețin, necesare identificării clienților, beneficiarilor efectivi, conturilor de criptoactive, adreselor de registru distribuit și tranzacțiilor efectuate.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive asigură păstrarea datelor relevante privind clienții, beneficiarii efectivi, conturile, adresele de registru distribuit și tranzacțiile efectuate, în condițiile și pe termenele stabilite de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și de alte acte normative aplicabile.

Articolul 63. Păstrarea în condiții de siguranță a criptoactivelor și a fondurilor clienților

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive care dețin criptoactive aparținând clienților sau mijloacele de acces la astfel de criptoactive trebuie să asigure mecanisme adecvate pentru a proteja drepturile de proprietate ale clienților, în special în caz de insolvabilitate a furnizorului de servicii de criptoactive și pentru a împiedica utilizarea pe cont propriu a criptoactivelor clienților.

(2) În cazul în care modelul lor de afaceri sau serviciile de criptoactive pe care le furnizează necesită deținerea unor fonduri ale clienților, altele decât tokenurile de monedă electronică, furnizorii de servicii de criptoactive dispun de mecanisme adecvate pentru a proteja drepturile de proprietate ale clienților și pentru a împiedica utilizarea pe cont propriu a fondurilor clienților.

(3) Până la sfârșitul zilei lucrătoare care urmează zilei în care au fost primite fondurile clienților, altele decât tokenurile de monedă electronică, furnizorii de servicii de criptoactive plasează fondurile respective la o instituție de credit ori la

Banca Națională în calitate de bancă centrală, la discreția Băncii Naționale, sau sunt investite în active sigure, lichide și cu risc scăzut, astfel cum este stabilit în actele normative ale Băncii Naționale.

(4) Furnizorii de servicii de criptoactive iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că fondurile clienților, altele decât tokenurile de monedă electronică, deținute la o instituție de credit sau de Banca Națională în calitate de bancă centrală, sunt deținute într-un cont care poate fi identificat separat de orice conturi utilizate pentru deținerea fondurilor care aparțin furnizorilor de servicii de criptoactive.

(5) Furnizorii de servicii de criptoactive pot furniza, ei înșiși sau prin intermediul unui terț, servicii de plată legate de serviciile de criptoactive pe care le oferă, cu condiția ca furnizorul de servicii de criptoactive sau terțul respectiv să fie licențiat să presteze serviciile respective în temeiul Legii nr. 114/2012.

(6) În cazul în care sunt furnizate servicii de plată, furnizorii de servicii de criptoactive își informează clienții cu privire la toate elementele următoare:

a) natura, termenii și condițiile serviciilor respective, inclusiv trimiteri la cadrul legal aplicabil și la drepturile clienților;

b) dacă aceste servicii sunt prestate de ei înșiși sau de către un terț.

(7) Alineatele (2) și (3) nu se aplică furnizorilor de servicii de criptoactive care sunt instituții emitente de monedă electronică, instituții de plată sau instituții de credit.

Articolul 64. Procedura de tratare a plângerilor

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive instituie și mențin proceduri eficiente și transparente pentru tratarea promptă, echitabilă și consecventă a plângerilor primite de la clienți și publică descrierea respectivelor proceduri.

(2) Clienții trebuie să poată depune, cu titlu gratuit, plângeri adresate furnizorilor de servicii de criptoactive.

(3) Furnizorii de servicii de criptoactive îi informează pe clienți despre posibilitatea de a depune o plângere. Furnizorii de servicii de criptoactive pun la dispoziția clienților un model de plângere și păstrează o evidență a tuturor plângerilor primite și a eventualelor măsuri luate ca răspuns la respectivele plângeri.

(4) Furnizorii de servicii de criptoactive analizează toate plângerile în timp util și în mod corect și le comunică clienților rezultatul acestor analize într-un limbaj simplu și ușor de înțeles, în scris, într-un termen rezonabil, fără a depăși 15 zile lucrătoare de la data primirii plângerii. În cazul în care, în situații excepționale, decizia cu privire la o plângere nu poate fi furnizată în termenul prevăzut, furnizorii de servicii de criptoactive informează obligatoriu clienții, fără întârzieri nejustificate, cu privire la motivele întârzierii și la data preconizată până la care va fi emisă decizia, dar care nu poate depăși 2 luni de la data primirii plângerii. În cazul în care decizia nu soluționează integral plângerea clientului, răspunsul include o explicație detaliată a poziției furnizorului de servicii de

criptoactive și indică posibilitatea adresării către mecanisme alternative de soluționare a litigiilor sau către autoritatea competentă potrivit legislației aplicabile.

(5) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice privind detalierea cerințelor, modelelor, termenelor și procedurilor pentru tratarea plângerilor adresate tuturor furnizorilor de servicii de criptoactive.

Articolul 65. Identificarea, prevenirea, gestionarea și divulgarea conflictelor de interese

(1) Ținând seama de amploarea, natura și gama serviciilor de criptoactive furnizate, furnizorii de servicii de criptoactive pun în aplicare și mențin politici și proceduri eficiente de identificare, prevenire, gestionare și divulgare a conflictelor de interese dintre următorii:

- 1) furnizorii înșiși și:
 - a) acționarii sau asociații lor;
 - b) orice persoană legată direct sau indirect de furnizorii de servicii de criptoactive ori acționarii sau asociații acestora, prin control;
 - c) membrii organelor lor de conducere;
 - d) angajații lor; sau
 - e) clienții lor; sau
- 2) doi sau mai mulți clienți care sunt într-o situație de conflict de interese unul față de celălalt.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive le prezintă clienților și clienților potențiali într-un loc vizibil pe site-ul lor web informații privind natura generală și sursele conflictelor de interese menționate la alin. (1), precum și măsurile luate pentru atenuarea acestora.

(3) Publicarea informațiilor menționate la alin. (2) se face în format electronic și conține suficiente detalii, ținând seama de natura fiecărui client, pentru a-i permite fiecărui client să ia o decizie în cunoștință de cauză cu privire la serviciul în contextul căruia apare conflictul de interese.

(4) Furnizorii de servicii de criptoactive evaluează și cel puțin o dată pe an își revizuiesc politica privind conflictele de interese și iau toate măsurile corespunzătoare pentru remedierea eventualelor deficiențe în acest sens.

(5) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi, pentru a detalia:

- a) cerințele privind politicile și procedurile menționate la alin. (1), ținând seama de amploarea, natura și gama serviciilor de criptoactive furnizate;
- b) detaliile și metodologia pentru conținutul divulgării menționate la alin. (2).

Articolul 66. Externalizarea

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive care externalizează servicii sau activități către terți pentru îndeplinirea funcțiilor operaționale iau toate măsurile rezonabile pentru a evita orice risc operațional suplimentar. Aceștia rămân pe deplin responsabili de îndeplinirea tuturor obligațiilor care le revin în temeiul prezentului capitol și se asigură în permanență că sunt îndeplinite cumulativ condițiile următoare:

a) externalizarea nu are ca rezultat delegarea responsabilității furnizorilor de servicii de criptoactive;

b) externalizarea nu modifică relația dintre furnizorii de servicii de criptoactive și clienții lor și nici obligațiile furnizorilor de servicii de criptoactive față de clienții lor;

c) externalizarea nu modifică condițiile de autorizare a furnizorilor de servicii de criptoactive;

d) terții implicați în externalizare cooperează cu Comisia Națională, iar externalizarea nu împiedică exercitarea funcțiilor de supraveghere ale autorităților competente respective și nici accesul la fața locului pentru a obține informațiile relevante necesare pentru îndeplinirea acestor funcții;

e) furnizorii de servicii de criptoactive păstrează cunoștințele de specialitate și resursele necesare pentru evaluarea calității serviciilor furnizate, pentru supravegherea eficientă a serviciilor externalizate și pentru gestionarea continuă a riscurilor asociate externalizării;

f) furnizorii de servicii de criptoactive au acces direct la informațiile relevante privind serviciile externalizate;

g) furnizorii de servicii de criptoactive se asigură că terții implicați în externalizare îndeplinesc standardele de protecție a datelor.

(2) În sensul alin. (1) lit. g), furnizorii de servicii de criptoactive au responsabilitatea de a se asigura că standardele de protecție a datelor sunt stabilite în acordurile scrise menționate la alin. (4).

(3) Furnizorii de servicii de criptoactive au o politică în ceea ce privește externalizarea, inclusiv în ceea ce privește planurile pentru situații neprevăzute și strategiile de ieșire, ținând seama de amploarea, natura și gama serviciilor de criptoactive furnizate.

(4) Furnizorii de servicii de criptoactive precizează într-un acord scris drepturile și obligațiile care le revin, precum și pe cele ale terților către care externalizează servicii sau activități. Acordurile de externalizare prevăd dreptul furnizorilor de servicii de criptoactive de a rezoluționa acordurile respective.

(5) Furnizorii de servicii de criptoactive și terții notifică obligatoriu Comisia Națională și altor autorități de supraveghere relevante, inclusiv pun la dispoziția acestora, la cerere, toate informațiile de care au nevoie autoritățile respective pentru a putea să evalueze conformitatea activităților externalizate cu cerințele prevăzute la prezentul capitol.

(6) În cazul furnizorilor de servicii de criptoactive prevăzuți la art. 53 alin. (1) lit. b), prevederile prezentului articol se aplică corespunzător și

suplimentar, în măsura în care acestea nu contravin cerințelor privind externalizarea prevăzute de legislația specială în temeiul căreia acești furnizori își desfășoară activitatea de bază.

Articolul 67. Lichidarea ordonată a furnizorilor de servicii de criptoactive
Furnizorii de servicii de criptoactive care furnizează serviciile menționate la art. 68-72 dispun de un plan adecvat care să permită lichidarea ordonată a activităților lor în temeiul și în modul stabilit de legislația civilă, inclusiv continuitatea sau redresarea oricăror activități esențiale efectuate de furnizorii de servicii respectivi. Planul respectiv demonstrează că furnizorii de servicii de criptoactive sunt capabili să desfășoare o lichidare ordonată care să nu le aducă prejudicii economice nejustificate clienților.

Secțiunea a 3-a

Obligații privind furnizarea anumitor servicii de criptoactive

Articolul 68. Asigurarea custodiei și a administrării criptoactivelor în numele clienților

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților încheie un acord cu clienții lor în care precizează sarcinile și responsabilitățile care le revin. Un astfel de acord prevede cel puțin următoarele:

- a) identitatea părților la acord;
- b) natura serviciului de criptoactive furnizat și o descriere a serviciului respectiv;
- c) politica de custodie;
- d) mijloacele de comunicare dintre furnizorul de servicii de criptoactive și client, inclusiv sistemul de autentificare a clientului;
- e) o descriere a sistemelor de securitate utilizate de furnizorul de servicii de criptoactive;
- f) comisioanele, costurile și tarifele aplicate de furnizorul de servicii de criptoactive;
- g) cadrul legal aplicabil.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților țin un registru al pozițiilor, deschise în numele fiecărui client și care corespund drepturilor fiecărui client la criptoactive. În situațiile în care este relevant, furnizorii de servicii de criptoactive înregistrează cât mai rapid posibil, în registrul respectiv, orice mișcare realizată în urma instrucțiunilor primite de la clienții lor. În astfel de situații, procedurile lor interne asigură faptul că orice mișcare care afectează înregistrarea criptoactivelor este evidențiată printr-o tranzacție înregistrată în mod regulat în registrul pozițiilor clientului.

(3) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților instituie o politică de custodie cu norme și proceduri interne care asigură păstrarea în condiții de siguranță a criptoactivelor sau controlul asupra acestora ori mijloacele de acces la criptoactive. Politica de custodie menționată la prezentul alineat minimizează riscul de a pierde criptoactivele clienților sau drepturile legate de criptoactivele respective ori mijloacele de acces la criptoactive ca urmare a unor fraude sau a unor amenințări cibernetice sau din neglijență. La cererea clienților, acestora li se pune la dispoziție un rezumat al politicii de custodie în format electronic.

(4) Dacă este cazul, furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților facilitează exercitarea drepturilor asociate criptoactivelor respective. Orice eveniment care este susceptibil să creeze drepturi pentru client sau să modifice drepturile acestuia se înregistrează imediat sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare, în registrul pozițiilor clientului. În cazul în care se produc modificări ale tehnologiei-suport a registrelor distribuite sau orice alt eveniment care ar putea crea noi drepturi sau ar putea modifica drepturile clientului, clientul are dreptul la orice criptoactive sau la orice drepturi nou-create pe baza și pe măsura pozițiilor sale în momentul producerii modificării respective sau a evenimentului respectiv, cu excepția cazului în care se prevede explicit altfel într-un acord valabil încheiat înaintea producerii modificării respective sau a evenimentului respectiv cu furnizorul de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților în conformitate cu alin. (1).

(5) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților pun la dispoziția clienților lor, cel puțin o dată la trei luni și la cererea clientului respectiv, o situație a poziției criptoactivelor înregistrate în numele clienților respectivi. Situația poziției se întocmește în format electronic. Situația poziției identifică criptoactivele în cauză, soldul acestora, valoarea acestora și transferurile de criptoactive efectuate în perioada în cauză. Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților transmit clienților lor, cât mai rapid posibil, orice informație cu privire la operațiunile de criptoactive care necesită un răspuns din partea clienților respectivi.

(6) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților se asigură că dispun de procedurile necesare pentru a returna criptoactivele deținute în numele clienților lor sau mijloacele de acces cât mai rapid posibil clienților respectivi.

(7) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților separă deținerile de criptoactive în numele clienților lor de propriile dețineri și se asigură că mijloacele de acces la criptoactive ale clienților lor sunt clar identificate ca atare. Aceștia se asigură că, în registrul distribuit, criptoactivele clienților lor sunt păstrate separat de propriile criptoactive. Criptoactivele păstrate în custodie sunt separate din punct de vedere

juridic de patrimoniul furnizorului de servicii de criptoactive în interesul clienților furnizorului de servicii de criptoactive, în temeiul unor contracte încheiate cu clienții, care prevăd în mod expres că dreptul de proprietate asupra criptoactivelor aparține clientului, precum și prin evidențierea distinctă a acestora în registrele interne și în evidența contabilă, astfel încât creditorii furnizorului de servicii de criptoactive nu pot dobândi drepturi asupra criptoactivelor păstrate în custodie de către furnizorul de servicii de criptoactive, în special în cazul insolvenței acestuia. Furnizorul de servicii de criptoactive se asigură că criptoactivele păstrate în custodie sunt separate operațional de patrimoniul furnizorului de servicii de criptoactive.

(8) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților sunt răspunzători față de clienții lor pentru pierderea oricăror criptoactive sau a mijloacelor de acces la criptoactive ca urmare a unui incident care le poate fi imputat. Răspunderea furnizorului de servicii de criptoactive este angajată până la valoarea de piață a criptoactivului pierdut de la momentul în care s-a produs pierderea. Printre incidentele care nu pot fi imputate furnizorului de servicii de criptoactive se numără orice eveniment cu privire la care furnizorul de servicii de criptoactive demonstrează că s-a produs independent de furnizarea serviciului în cauză sau independent de operațiunile furnizorului de servicii de criptoactive, cum ar fi o problemă inerentă funcționării registrului distribuit asupra căreia furnizorul de servicii de criptoactive nu are control.

(9) În cazul în care furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților recurg la alți furnizori de servicii de criptoactive care furnizează serviciul respectiv, aceștia recurg doar la furnizori de servicii de criptoactive autorizați în conformitate cu art. 53. Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților și care recurg la alți furnizori de servicii de criptoactive care furnizează serviciul respectiv își informează clienții în acest sens.

Articolul 69. Operarea unei platforme de tranzacționare pentru criptoactive

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive stabilesc, mențin și pun în aplicare norme de funcționare clare și transparente pentru platforma de tranzacționare. Normele de funcționare respective trebuie cel puțin:

a) să stabilească procesele de aprobare, inclusiv cerințele de precauție privind clientela, proporțional cu riscul de spălare de bani sau de finanțare a terorismului prezentat de solicitant în conformitate cu legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, care sunt aplicate înainte de admiterea criptoactivelor pe platforma de tranzacționare;

b) să definească, dacă este cazul, categoriile de excludere în ceea ce privește tipurile de criptoactive care nu sunt admise la tranzacționare;

c) să stabilească politicile, procedurile și nivelul comisioanelor, dacă este cazul, pentru admiterea la tranzacționare a criptoactivelor;

d) să stabilească norme obiective și nediscriminatorii și criterii proporționale de participare la activitățile de tranzacționare, care să promoveze accesul echitabil și deschis la platforma de tranzacționare pentru clienții care doresc să participe la tranzacționare;

e) să stabilească norme și proceduri nediscreționare care să asigure o tranzacționare echitabilă și ordonată și criterii obiective pentru executarea eficientă a ordinelor;

f) să stabilească condițiile pentru ca criptoactivele să rămână accesibile pentru tranzacționare, inclusiv pragurile de lichiditate și cerințele de publicare periodică;

g) să stabilească condițiile în care tranzacționarea criptoactivelor poate fi suspendată;

h) să stabilească proceduri care să asigure decontarea eficientă atât a criptoactivelor, cât și a fondurilor.

(2) În sensul alin. (1) lit. a), normele de funcționare precizează clar că un criptactiv nu trebuie admis la tranzacționare atunci când nu s-a publicat o carte albă pentru criptoactive corespunzătoare în cazurile în care prezenta lege impune acest lucru.

(3) Înainte de a admite un criptactiv la tranzacționare, furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive se asigură că criptactivul respectă normele de funcționare a platformei de tranzacționare și evaluează adecvarea criptactivului în cauză. La evaluarea adecvării unui criptactiv, furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare evaluează în special fiabilitatea soluțiilor tehnice utilizate și posibila asociere la activități ilicite sau frauduloase, ținând seama de experiența, de istoricul și de reputația emitentului criptoactivelor respective și ale echipei sale de dezvoltare. Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare evaluează, de asemenea, adecvarea criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, menționate la art. 4 alin. (3) la literele a)-d).

(4) Normele de funcționare a platformei de tranzacționare pentru criptoactive împiedică admiterea la tranzacționare a criptoactivelor care au o funcție de anonimizare intrinsecă, cu excepția cazului în care deținătorii criptoactivelor și istoricul lor în materie de tranzacționare pot fi identificați de către furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive.

(5) Normele de funcționare menționate la alin. (1) se redactează în limba română.

(6) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive nu tranzacționează pe cont propriu pe platforma

de tranzacționare pentru criptoactive operată, inclusiv atunci când fac schimburi de criptoactive contra unor fonduri sau contra altor criptoactive.

(7) Furnizorilor de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive li se permite să efectueze cumpărări și vânzări simultane pe cont propriu numai în cazul în care clientul și-a dat consimțământul pentru acest proces. Furnizorii de servicii de criptoactive transmit Comisiei Naționale, informații care explică modul în care utilizează cumpărările și vânzările simultane pe cont propriu. Comisia Națională monitorizează implicarea furnizorilor de servicii de criptoactive în cumpărări și vânzări simultane pe cont propriu și se asigură că implicarea acestora în cumpărări și vânzări simultane pe cont propriu continuă să intre sub incidența definiției acestor tranzacții și nu dă naștere unor conflicte de interese între furnizorii de servicii de criptoactive și clienții acestora.

(8) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive dispun de sisteme, proceduri și mecanisme eficiente care să asigure că sistemele lor de tranzacționare:

- a) sunt reziliente;
- b) dispun de capacitate suficientă pentru a face față unui volum maxim de ordine și de mesaje;
- c) pot asigura tranzacționarea ordonată în condiții de criză majoră a pieței;
- d) sunt în măsură să respingă ordinele care depășesc pragurile prestabilite în ceea ce privește volumul și prețul sau care sunt în mod clar eronate;
- e) sunt pe deplin testate pentru a se asigura îndeplinirea condițiilor prevăzute la literele a)-d);
- f) sunt supuse unor mecanisme eficiente de asigurare a continuității activității care să asigure continuitatea serviciilor furnizate în eventualitatea unei funcționări defectuoase a sistemului de tranzacționare;
- g) pot preveni sau depista abuzul de piață;
- h) sunt suficient de solide pentru a preveni utilizarea lor abuzivă în scopul spălării banilor sau al finanțării terorismului.

(9) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive informează Comisia Națională, atunci când identifică situații de abuz de piață sau tentative de abuz de piață care au loc în cadrul sau prin intermediul sistemelor lor de tranzacționare.

(10) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive fac publice toate prețurile de cumpărare și de vânzare, precum și amplitudinea intereselor de tranzacționare la prețurile respective care sunt afișate pentru criptoactive prin platformele lor de tranzacționare. Furnizorii de servicii de criptoactive în cauză se asigură că informațiile respective sunt la dispoziția publicului în mod continuu în timpul programului de tranzacționare.

(11) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive fac publice prețul, volumul și momentul

tranzacțiilor executate în legătură cu criptoactivele pe platformele lor de tranzacționare. Aceștia fac publice detaliile respective ale tuturor acestor tranzacții pe cât posibil, din punct de vedere tehnic, în timp real.

(12) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive pun la dispoziția publicului informațiile publicate în conformitate cu alin. (10) și (11) în condiții comerciale rezonabile și asigură un acces nediscriminatoriu la aceste informații. Informațiile respective sunt puse la dispoziție cu titlu gratuit la 15 minute de la publicare, într-un format care poate fi citit automat, și rămân publicate timp de cel puțin doi ani.

(13) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive inițiază decontarea finală a unei tranzacții cu criptoactive în registrul distribuit în termen de 24 de ore de la executarea tranzacției pe platforma de tranzacționare sau, în cazul tranzacțiilor decontate în afara registrului distribuit, cel târziu până la încheierea zilei.

(14) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive se asigură că structurile lor tarifare sunt transparente, echitabile și nediscriminatorii și că acestea nu creează stimulente pentru plasarea, modificarea sau anularea ordinelor sau pentru executarea tranzacțiilor într-un mod care contribuie la crearea unor condiții de tranzacționare de natură să perturbe stabilitatea pieței sau la abuzuri de piață, astfel cum se menționează la capitolul VI.

(15) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive mențin resurse și au instalate dispozitive de rezervă care să le dea posibilitatea de a raporta către Comisia Națională în orice moment.

(16) Furnizorii de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare țin la dispoziția Comisiei Naționale timp de cel puțin 5 ani datele relevante referitoare la toate ordinele aferente criptoactivelor care sunt promovate prin sistemele lor sau acordă Comisiei Naționale acces la registrul de ordine, astfel încât autoritatea competentă să poată monitoriza activitatea de tranzacționare. Respectiv date relevante conțin caracteristicile ordinului, inclusiv cele care fac legătura între un ordin și tranzacțiile executate care decurg din ordinul respectiv.

(17) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice care precizează, cel puțin:

a) modul de prezentare a datelor privind transparența, printre care și nivelul de dezagregare a datelor, care trebuie puse la dispoziția publicului, astfel cum se menționează la alin. (1), (10) și (11);

b) conținutul și formatul evidențelor din registrul de ordine care trebuie păstrate în conformitate cu alin. (16).

Articolul 70. Schimbul de criptoactive contra unor fonduri sau contra altor criptoactive

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive care fac schimburi de criptoactive contra unor fonduri sau contra altor criptoactive instituie o politică comercială nediscriminatorie care indică, în special, tipul de clienți cu care acceptă să realizeze tranzacții și condițiile care trebuie să fie îndeplinite de către astfel de clienți.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive care fac schimburi de criptoactive contra unor fonduri sau contra altor criptoactive publică un preț ferm al criptoactivelor sau o metodă de determinare a prețului criptoactivelor pe care le propun la schimb contra unor fonduri sau contra altor criptoactive, precum și orice plafon stabilit de furnizorul de servicii de criptoactive respectiv aplicabil cuantumului care urmează să facă obiectul schimburilor.

(3) Furnizorii de servicii de criptoactive care fac schimburi de criptoactive contra unor fonduri sau contra altor criptoactive execută ordinele clienților la prețurile afișate în momentul finalizării ordinului. Furnizorii de servicii de criptoactive își informează clienții cu privire la condițiile pentru ca ordinul lor să fie considerat finalizat.

(4) Furnizorii de servicii de criptoactive care fac schimburi de criptoactive contra unor fonduri sau contra altor criptoactive publică detaliile tranzacțiilor pe care le încheie, precum volumele și prețurile aferente acestor tranzacții.

Articolul 71. Executarea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive care execută ordine aferente criptoactivelor în numele clienților iau toate măsurile necesare pentru a obține, la executarea ordinelor, cel mai bun rezultat posibil pentru clienții lor ținând seama de factorii privind prețul, costurile, rapiditatea, probabilitatea de executare și de decontare, valoarea, natura ordinului, condițiile de păstrare în custodie a criptoactivelor sau de orice alte considerente importante pentru executarea ordinului. În pofida celor menționate, furnizorii de servicii de criptoactive care execută ordine aferente criptoactivelor în numele clienților nu sunt obligați să ia măsurile necesare prevăzute la prezentul alineat în cazul în care execută ordinele aferente criptoactivelor în conformitate cu instrucțiunile date de clienții lor.

(2) Pentru a asigura respectarea alin. (1), furnizorii de servicii de criptoactive care execută ordine aferente criptoactivelor în numele clienților instituie și pun în aplicare mecanisme eficace de executare. În special, aceștia instituie și aplică o politică de executare a ordinelor care să le permită să respecte alin. (1). Politica de executare a ordinelor asigură, printre altele, executarea promptă, echitabilă și rapidă a ordinelor clienților și previne utilizarea abuzivă de către angajații furnizorilor de servicii de criptoactive a oricăror informații referitoare la ordinele clienților.

(3) Furnizorii de servicii de criptoactive care execută ordine aferente criptoactivelor în numele clienților le transmit clienților lor informații adecvate și clare cu privire la politica de executare a ordinelor menționată la alin. (2) pe care

o aplică și la orice modificare semnificativă a acestei politici. Informațiile respective conțin explicații clare și suficient de detaliate, astfel încât acestea să poată fi înțelese cu ușurință de către clienți, cu privire la modul în care ordinele clienților trebuie executate de furnizorii de servicii de criptoactive. Furnizorii de servicii de criptoactive obțin acordul prealabil al fiecărui client cu privire la politica de executare a ordinelor.

(4) Furnizorii de servicii de criptoactive autorizați să execute ordine aferente criptoactivelor în numele unor clienți trebuie să fie în măsură să le demonstreze clienților lor, la cererea acestora, că le-au executat ordinele în conformitate cu politica de executare a ordinelor pe care o aplică și să demonstreze Comisiei Naționale, la cererea acesteia, respectarea prezentului articol.

(5) În cazul în care politica de executare a ordinelor prevede posibilitatea ca ordinele clienților să fie executate în afara unei platforme de tranzacționare, furnizorii de servicii de criptoactive care execută ordine aferente criptoactivelor în numele clienților își informează clienții cu privire la această posibilitate și obțin consimțământul prealabil explicit al clienților lor înainte de a începe executarea ordinelor în afara unei platforme de tranzacționare, fie sub forma unui acord general, fie pentru anumite tranzacții.

(6) Furnizorii de servicii de criptoactive care execută ordine aferente criptoactivelor în numele unor clienți monitorizează eficacitatea mecanismelor lor de executare a ordinelor și a politicii lor de executare a ordinelor pentru a identifica și, după caz, pentru a corecta eventualele deficiențe în acest sens. În special, aceștia analizează regulat dacă locurile de executare prevăzute de politica lor de executare a ordinelor permit obținerea celui mai bun rezultat posibil pentru clienți sau dacă este necesar să își modifice mecanismele de executare a ordinelor. Furnizorii de servicii de criptoactive care execută ordine aferente criptoactivelor în numele clienților anunță clienților cu care întrețin relații la momentul respectiv orice modificare importantă a mecanismelor lor de executare a ordinelor sau a politicii lor de executare a ordinelor.

Articolul 72. Plasarea de criptoactive

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive care plasează criptoactive comunică ofertantului, persoanei care solicită admiterea la tranzacționare sau oricărui terț care acționează în numele acestora, înainte de a încheia un acord cu aceștia, următoarele informații:

- a) tipul de plasament avut în vedere, inclusiv dacă este garantată sau nu o valoare minimă de cumpărare;
- b) o precizare privind valoarea comisioanelor de tranzacționare aferente plasării propuse;
- c) momentul, procesul și prețul probabile pentru operațiunea propusă;
- d) informații despre cumpărătorii vizați.

(2) Înainte de a plasa criptoactivele respective, furnizorii de servicii de criptoactive care plasează criptoactive obțin acordul emitenților criptoactivelor respective sau al oricărui terț care acționează în numele acestora cu privire la informațiile enumerate la prezentul alineat.

(3) Normele furnizorilor de servicii de criptoactive privind conflictele de interese menționate la art. 65 alin. (1) prevăd proceduri specifice și adecvate pentru identificarea, prevenirea, monitorizarea și divulgarea oricăror conflicte de interese generate de următoarele situații:

a) furnizorii de servicii de criptoactive plasează criptoactivele la propriii lor clienți;

b) prețul propus pentru plasarea criptoactivelor a fost supraestimat sau subestimat;

c) ofertantul plătește sau oferă furnizorilor de servicii de criptoactive stimulente, inclusiv stimulente nepecuniare.

Articolul 73. Primirea și transmiterea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură primirea și transmiterea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților instituie și pun în aplicare proceduri și mecanisme care să asigure transmiterea promptă și adecvată a ordinelor clienților în vederea executării pe o platformă de tranzacționare pentru criptoactive sau către un alt furnizor de servicii de criptoactive.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură primirea și transmiterea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților nu primesc nicio remunerație, reducere sau beneficiu nepecuniar în schimbul direcționării ordinelor primite de la clienți către o anumită platformă de tranzacționare pentru criptoactive sau către un alt furnizor de servicii de criptoactive.

(3) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură primirea și transmiterea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților nu utilizează în mod abuziv informațiile referitoare la ordinele în așteptare ale clienților și iau toate măsurile rezonabile pentru a preveni utilizarea abuzivă a acestor informații de către oricare dintre angajații lor.

Articolul 74. Oferirea de consultanță cu privire la criptoactive și asigurarea administrării de portofolii de criptoactive

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive care oferă consultanță cu privire la criptoactive sau care asigură administrarea de portofolii de criptoactive evaluează dacă serviciile de criptoactive sau criptoactivele sunt adecvate pentru clienții lor sau pentru clienții lor potențiali, ținând seama de cunoștințele și experiența acestora în materie de investiții în criptoactive, de obiectivele lor de investiții, inclusiv toleranța lor la risc, și de situația lor financiară, inclusiv capacitatea lor de a suporta pierderi.

(2) Furnizorii de servicii de criptoactive care oferă consultanță cu privire la criptoactive îi informează pe potențialii clienți în timp util înainte de a le oferi consultanță dacă consultanța respectivă:

- a) este oferită independent;
- b) se bazează pe o analiză amplă sau mai restrânsă a diferitelor criptoactive, inclusiv dacă consultanța se limitează la criptoactivele emise sau oferite de entitățile care au cu furnizorul de servicii de criptoactive legături strânse sau orice alte relații juridice și economice, cum ar fi relațiile contractuale, care riscă să afecteze independența consultanței oferite.

(3) În sensul alin. (2), clientul trebuie să primească informațiile menționate, cu suficient timp înainte de încheierea contractului sau prestarea efectivă a serviciului, astfel încât să dispună de o posibilitate reală de a le analiza, înțelege și, dacă este necesar, de a solicita clarificări referitor la consultanța respectivă.

(4) Atunci când un furnizor de servicii de criptoactive care oferă consultanță cu privire la criptoactive informează potențialul client că consultanța este oferită independent, acesta:

1) face o analiză a unei game suficient de mari de criptoactive disponibile pe piață, care trebuie să fie suficient de diversificată pentru a garanta că obiectivele de investiții ale clientului pot fi îndeplinite corespunzător și care trebuie să nu se limiteze la acele criptoactive emise sau furnizate de:

- a) același furnizor de servicii de criptoactive;
- b) entitățile care au legături strânse cu același furnizor de servicii de criptoactive; sau
- c) alte entități cu care același furnizor de servicii de criptoactive are legături de natură juridică și economică, cum ar fi relații contractuale, suficient de strânse încât să poată afecta independența consultanței oferite;

2) nu acceptă și nu percepe niciun fel de onorarii, comisioane sau alte tipuri de beneficii pecuniare sau nepecuniare plătite sau acordate de terți sau de persoane care acționează în numele unor terți în legătură cu furnizarea serviciului respectiv către clienți.

(5) Prin derogare de la cele menționate la alin. (4), pct. 1), lit. b), sunt permise, în cazul în care sunt comunicate în mod clar clientului, beneficiile nepecuniare minore care pot îmbunătăți calitatea serviciilor de criptoactive furnizate unui client și care au astfel de dimensiuni și o asemenea natură încât nu împiedică furnizorul de servicii de criptoactive să-și respecte obligația de a acționa în interesul superior al clientului său.

(6) Furnizorii de servicii de criptoactive care oferă consultanță cu privire la criptoactive oferă potențialilor clienți și informații despre toate costurile și cheltuielile asociate, inclusiv costul consultanței și, dacă este cazul, costul criptoactivelor recomandate sau vândute clientului, modalitățile de plată a criptoactivelor permise clientului, printre care și orice plăți către terți.

(7) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură administrarea portofoliului de criptoactive nu acceptă și nu percep onorarii, comisioane sau orice alte beneficii cu sau fără caracter pecuniar, plătite sau acordate de un emitent, un ofertant, o persoană care solicită admiterea la tranzacționare sau de orice terț ori persoană care acționează în numele unui terț în legătură cu asigurarea administrării portofoliului de criptoactive clienților lor.

(8) În cazul în care un furnizor de servicii de criptoactive informează un potențial client de faptul că consultanța sa nu este oferită independent, furnizorul respectiv poate primi stimulente cu condiția ca plata sau beneficiul:

a) să aibă scopul de a îmbunătăți calitatea serviciului în cauză destinat clientului; și

b) să nu împiedice furnizorul de servicii de criptoactive să-și îndeplinească obligația de a acționa cu onestitate, corectitudine și profesionalism, în interesul superior al clienților săi.

(9) Existența, natura și quantumul plății sau beneficiului menționate la alin. (4) sau, atunci când quantumul nu poate fi stabilit, metoda de calculare a quantumului respectiv sunt comunicate cu exactitate clientului, în mod complet, corect și inteligibil, înainte de furnizarea serviciului de criptoactive în cauză.

(10) Furnizorii de servicii de criptoactive care oferă consultanță cu privire la criptoactive se asigură că persoanele fizice care oferă în numele lor consultanță sau informații cu privire la criptoactive sau la un serviciu de criptoactive dispun de cunoștințele și competența necesare pentru a-și îndeplini obligațiile. Comisia Națională publică criteriile care trebuie folosite pentru evaluarea acestor cunoștințe și competențe.

(11) În scopul evaluării adecvării menționate la alin. (1), furnizorii de servicii de criptoactive care oferă consultanță cu privire la criptoactive sau asigură administrarea de portofolii de criptoactive obțin de la clienții lor sau de la clienții lor potențiali informațiile necesare cu privire la cunoștințele și experiența lor în investiții, inclusiv în criptoactive, obiectivele lor de investiții, inclusiv toleranța la risc, situația lor financiară, inclusiv capacitatea lor de a suporta pierderi și înțelegerea de bază pe care o au cu privire la riscurile asociate achiziționării de criptoactive, astfel încât furnizorii de servicii de criptoactive să le poată semnala clienților sau potențialilor lor clienți dacă criptoactivele sunt adecvate sau nu pentru ei și, în special, dacă corespund toleranței lor la risc și capacității lor de a suporta pierderi.

(12) Furnizorii de servicii de criptoactive care oferă consultanță cu privire la criptoactive sau care asigură administrarea portofoliului de criptoactive își avertizează clienții sau potențialii clienți cu privire la faptul că:

a) valoarea criptoactivelor ar putea fluctua;

b) criptoactivele și-ar putea pierde valoarea parțial sau integral;

c) criptoactivele ar putea să nu fie lichide;

d) în cazurile în care este aplicabil, criptoactivele nu sunt acoperite de sistemele de compensare pentru investitori în temeiul Legii nr. 171/2012;

e) criptoactivele nu sunt acoperite de schemele de garantare a depozitelor în temeiul Legii nr. 160/2023.

(13) Furnizorii de servicii de criptoactive autorizați care oferă consultanță cu privire la criptoactive sau care asigură administrarea de portofolii de criptoactive instituie, mențin și pun în aplicare politici și proceduri care să le permită să colecteze și să evalueze toate informațiile necesare pentru efectuarea evaluării menționate la alin. (1) cu privire la fiecare client. Aceștia iau toate măsurile pentru a se asigura că informațiile colectate privind clienții lor sau clienții lor potențiali sunt corecte.

(14) În cazul în care clienții nu furnizează informațiile solicitate în temeiul alin. (11) sau în cazul în care furnizorii de servicii de criptoactive care oferă consultanță cu privire la criptoactive sau care asigură administrarea de portofolii de criptoactive consideră că serviciile de criptoactive nu sunt adecvate pentru clienții lor, aceștia nu recomandă respectivele servicii de criptoactive sau criptoactive și nici nu inițiază asigurarea administrării de portofolii de criptoactivele respective.

(15) Pentru fiecare client în parte, furnizorii de servicii de criptoactive care oferă consultanță cu privire la criptoactive sau care asigură administrarea de portofolii de criptoactive revizuiesc periodic evaluarea adecvării menționată la alin. (1) cel puțin o dată la doi ani după evaluarea inițială efectuată în conformitate cu alin. menționat.

(16) De îndată ce a fost efectuată evaluarea adecvării menționată la alin. (1) sau revizuirea ei în temeiul alin. (15), furnizorii de servicii de criptoactive care oferă consultanță cu privire la criptoactive le transmit clienților un raport privind adecvarea, care sintetizează recomandările oferite și modul în care respectivele recomandări corespund preferințelor, obiectivelor și altor caracteristici ale clienților. Raportul respectiv se întocmește și se comunică clienților în format electronic. Raportul trebuie cel puțin:

a) să conțină informații actualizate privind evaluarea menționată la alin. (1); și

b) să conțină un rezumat al recomandărilor oferite.

(17) Raportul privind adecvarea menționat la alin. (16) precizează clar că consultanța se bazează pe cunoștințele despre investiții în criptoactive și experiența în astfel de investiții ale clientului, pe obiectivele de investiții ale clientului, pe toleranța la risc, pe situația financiară și pe capacitatea de a suporta pierderi ale clientului.

(18) Furnizorii de servicii de criptoactive care asigură administrarea de portofolii de criptoactive le transmit periodic clienților lor, în format electronic, rapoarte privind activitățile de administrare de portofolii efectuate în numele acestora. Rapoartele periodice respective conțin o analiză corectă și echilibrată a activităților întreprinse și a performanței portofoliului în perioada de raportare, o situație actualizată a modului în care activitățile întreprinse corespund preferințelor, obiectivelor și altor caracteristici ale clientului, precum și informații

actualizate privind evaluarea adecvării menționată la alin. (1) sau revizuirea acestora în temeiul alin. (15).

(19) Raportul periodic menționat la prezentul alineat se furnizează o dată la trei luni, cu excepția cazurilor în care clientul are acces la un sistem online în care pot fi accesate evaluări actualizate ale portofoliului clientului și informații actualizate privind evaluarea adecvării menționată la alin. (1), iar furnizorul de servicii de criptoactive are dovezi că clientul a accesat o evaluare cel puțin o dată în cursul trimestrului relevant. Un astfel de sistem online este considerat a fi un format electronic.

(20) Comisia Națională adoptă regulamente sau instrucțiuni pentru a specifica:

- a) criteriile de evaluare a cunoștințelor și competențelor clientului în conformitate cu alin. (2); și
- b) criteriile de evaluare a cunoștințelor și competențelor persoanelor fizice care oferă consultanță în numele furnizorilor de servicii de criptoactive în conformitate cu alin. (10); și
- c) informațiile menționate la alin. (11); și
- d) formatul raportului periodic menționat la alin. (18).

Articolul 75. Furnizarea de servicii de transfer de criptoactive în numele clienților

(1) Furnizorii de servicii de criptoactive care furnizează servicii de transfer de criptoactive în numele clienților încheie un acord scris cu clienții lor în care specifică sarcinile și responsabilitățile care le revin. Acordul respectiv cuprinde cel puțin următoarele:

- a) identitatea părților la acord;
- b) o descriere a modalităților de furnizare a serviciului de transfer;
- c) o descriere a sistemelor de securitate utilizate de furnizorul de servicii de criptoactive;
- d) comisioanele aplicate de furnizorul de servicii de criptoactive;
- e) cadrul legal aplicabil.

(2) Comisia Națională adoptă regulamente sau instrucțiuni pentru furnizorii de servicii de criptoactive care furnizează servicii de transfer de criptoactive în numele clienților în ceea ce privește procedurile și politicile, inclusiv drepturile clienților, în contextul serviciilor de transfer de criptoactive.

Secțiunea a 4-a

Achizițiile având ca obiect furnizori de servicii de criptoactive

Articolul 76. Evaluarea propunerilor de achiziție având ca obiect furnizori de servicii de criptoactive

(1) Orice persoană fizică sau juridică, sau astfel de persoane acționând individual sau concertat, care a decis să achiziționeze, direct sau indirect (denumită

în continuare „achizitorul potențial”), o participație calificată în cadrul unui furnizor de servicii de criptoactive sau să majoreze, direct sau indirect, o astfel de participație calificată, astfel încât proporția drepturilor de vot sau a capitalului deținut să fie de cel puțin 20 %, 30 % sau 50 % sau astfel încât furnizorul de servicii de criptoactive să devină filiala sa, notifică în scris Comisia Națională, indicând valoarea participației vizate și informațiile necesare în temeiul cerințelor și/sau standardelor tehnice de reglementare adoptate de Comisia Națională în conformitate cu art. 77 alin. (4). Intențiile de achiziție conform prezentului alineat se realizează cu respectarea legislației în domeniul concurenței.

(2) Orice persoană fizică sau juridică care a decis să cedeze, direct sau indirect, o participație calificată în cadrul unui furnizor de servicii de criptoactive, înainte de a ceda participația respectivă, informează în scris Comisia Națională cu privire la decizia sa și indică valoarea participației respective. Persoana respectivă informează, de asemenea Comisia Națională atunci când decide să își reducă participația calificată, astfel încât proporția drepturilor de vot sau a capitalului deținut ar scădea sub 10 %, 20 %, 30 % sau 50 % ori astfel încât furnizorul de servicii de criptoactive ar înceta să mai fie filiala persoanei menționate.

(3) Comisia Națională transmite cu promptitudine și, în orice caz, în termen de două zile lucrătoare de la primirea unei notificări conform alin. (1) o confirmare scrisă de primire.

(4) În termen de 60 de zile lucrătoare de la data confirmării scrise de primire menționate la alin. (3), Comisia Națională evaluează propunerea de achiziție menționată la alin. (1) și informațiile necesare în temeiul cerințelor și/sau standardelor tehnice de reglementare adoptate de Comisia Națională în conformitate cu art. 77 alin. (4). Atunci când confirmă primirea notificării Comisia Națională informează achizitorul potențial cu privire la data de expirare a perioadei de evaluare.

(5) În scopul evaluării menționate la alin. (4), Comisia Națională consultă Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și ține seama în mod corespunzător de opiniile acestora.

(6) La efectuarea evaluării menționate la alin. (4), Comisia Națională este în drept să solicite de la achizitorul potențial orice informații suplimentare necesare pentru finalizarea evaluării. O astfel de solicitare se face înainte de finalizarea evaluării și, în orice caz, nu mai târziu de cea de a 50-a zi lucrătoare de la data confirmării scrise de primire menționate la alin. (3). Astfel de solicitări se fac în scris, precizându-se informațiile suplimentare necesare.

Comisia Națională suspendă perioada de evaluare menționată la alin. (4) până când primește informațiile suplimentare necesare pentru finalizarea evaluării solicitate potrivit prezentului alineat. Durata suspendării nu poate depăși 20 de zile lucrătoare. Orice altă solicitare de către Comisia Națională a unor informații suplimentare sau a unor clarificări privind informațiile primite nu duce la o nouă suspendare a perioadei de evaluare.

Comisia Națională poate prelungi durata de suspendare menționată, cu până la 30 de zile lucrătoare, în cazul în care achizitorul potențial este situat în afara Republicii Moldova sau este reglementat de dreptul unei țări terțe.

(7) În cazul în care, la finalizarea evaluării menționate la alin. (4), Comisia Națională decide să se opună propunerii de achiziție menționate la alin. (1), aceasta adoptă o decizie motivată în scris, care se comunică achizitorului potențial în termen de 5 zile lucrătoare de la data adoptării, și, în orice caz, înainte de data de expirare a perioadei de evaluare menționată la alin. (4), care este prelungită, dacă este cazul, cu termenele în conformitate cu alin. (6).

(8) În cazul în care Comisia Națională nu se opune propunerii de achiziție menționate la alin. (1) înainte de data menționată la alin. (4), prelungită, dacă este cazul, cu termenele în conformitate cu alin. (6), se consideră că propunerea de achiziție este aprobată.

(9) Comisia Națională poate stabili o perioadă maximă de finalizare a propunerii de achiziție menționate la alin. (1) și poate prelungi perioada maximă respectivă, dacă este cazul.

(10) Prevederile prezentului articol nu se aplică în privința furnizorilor de servicii de criptoactive menționați la art. 53 alin. (1) lit. b), în cazul în care toate aspectele legate de achizițiile aferent acestor entități sunt reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentei legi.

Articolul 77. Conținutul evaluării propunerilor de achiziție având ca obiect furnizori de servicii de criptoactive

(1) Atunci când efectuează evaluarea menționată la art. 76 alin. (4), Comisia Națională evaluează adecvarea achizitorului potențial și soliditatea financiară a propunerii de achiziție menționate la art. 76 alin. (1), pe baza tuturor criteriilor următoare:

- a) reputația achizitorului potențial;
- b) reputația, cunoștințele, competențele și experiența oricărei persoane care va conduce activitatea furnizorului de servicii de criptoactive în urma propunerii de achiziție;
- c) soliditatea financiară a achizitorului potențial, în special în ceea ce privește tipul de activitate desfășurată și prevăzută a se desfășura în raport cu furnizorul de servicii de criptoactive vizat de propunerea de achiziție;
- d) dacă furnizorul de servicii de criptoactive va fi în măsură să respecte și să continue să respecte dispozițiile de la prezentul capitol;
- e) dacă există motive rezonabile de a suspecta că, în legătură cu propunerea de achiziție, este în curs sau a avut loc o faptă sau o tentativă de spălare de bani sau de finanțare a terorismului în sensul prevăzut de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului sau că propunerea de achiziție ar putea crește riscul apariției unor asemenea fapte.

(2) Comisia Națională se poate opune propunerii de achiziție numai dacă există motive rezonabile în acest sens pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1) sau

dacă informațiile furnizate în conformitate cu art. 76 alin. (4) sunt incomplete sau false.

(3) Comisia Națională nu impune condiții prealabile în ceea ce privește cota de participare calificată care trebuie să fie achiziționată în temeiul prezentei legi și nici nu examinează propunerea de achiziție din punctul de vedere al nevoilor economice ale pieței.

(4) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește conținutul detaliat al informațiilor necesare pentru efectuarea evaluării menționate la art. 76 alin. (4). Informațiile necesare trebuie să fie relevante pentru o evaluare prudentială, proporționale și adaptate la natura achizitorului potențial și a propunerii de achiziție menționate la art. 76 alin. (1).

(5) Prevederile prezentului articol nu se aplică în privința furnizorilor de servicii de criptoactive menționați la art. 53 alin. (1) lit. b), în cazul în care toate aspectele legate de evaluarea propunerilor de achiziție aferent acestor entități sunt reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentei legi.

Capitolul VI

PREVENIREA ȘI INTERZICEREA ABUZULUI DE PIAȚĂ CARE IMPLICĂ CRIPTOACTIVE

Articolul 78. Domeniul de aplicare al normelor privind abuzul de piață

(1) Prezentul capitol se aplică acțiunilor realizate de orice persoană în ceea ce privește criptoactivele care sunt admise la tranzacționare pe o platformă de tranzacționare pentru criptoactive operată de un furnizor de servicii de criptoactive autorizat în Republica Moldova sau pentru care s-a depus o cerere de admitere la tranzacționare în conformitate cu prezenta lege.

(2) Prezentul capitol se aplică, de asemenea, oricărei tranzacții, ordin sau comportament care se referă la criptoactivele menționate la alin. (1), indiferent dacă tranzacția, ordinul sau comportamentul respectiv se desfășoară sau nu pe o platformă de tranzacționare.

(3) Prezentul capitol se aplică acțiunilor și omisiunilor, săvârșite în Republica Moldova sau în afara acesteia, inclusiv din alte state sau state terțe, referitoare la criptoactivele menționate la alin. (1) în măsura în care acestea prezintă o legătură cu piața criptoactivelor din Republica Moldova, inclusiv prin admiterea sau cererea de admitere la tranzacționare pe o platformă de tranzacționare pentru criptoactive operată de un furnizor de servicii de criptoactive autorizat în Republica Moldova, implicarea unui furnizor de servicii de criptoactive autorizat ori producerea unor efecte asupra deținătorilor, clienților sau integrității pieței criptoactivelor din Republica Moldova.

Articolul 79. Informațiile privilegiate

(1) În sensul prezentei legi, următoarele tipuri de informații reprezintă informații privilegiate:

a) informațiile cu caracter precis care nu au fost făcute publice, care se referă, în mod direct sau indirect, la unul sau mai mulți emitenți sau ofertanți ori la persoane care solicită admiterea la tranzacționare sau la unul sau mai multe criptoactive și care, dacă ar fi făcute publice, ar fi susceptibile să influențeze în mod semnificativ prețul respectivelor criptoactive sau prețul unui criptoactiv conex;

b) în cazul persoanelor însărcinate cu executarea ordinelor referitoare la criptoactive în numele clienților, înseamnă, de asemenea, informații cu caracter precis transmise de un client și referitoare la ordinele în așteptare ale clientului aferente criptoactivelor, care se referă, în mod direct sau indirect, la unul sau mai mulți emitenți sau ofertanți ori la persoane care solicită admiterea la tranzacționare sau la unul sau mai multe criptoactive și care, dacă ar fi făcute publice, ar fi susceptibile să influențeze în mod semnificativ prețul criptoactivelor respective sau prețul unui criptoactiv conex.

(2) În sensul alin. (1) se consideră că o informație are caracter precis dacă indică un ansamblu de circumstanțe existente sau despre care se poate estima în mod rezonabil că vor exista, un eveniment care a avut loc sau despre care se poate estima în mod rezonabil că va avea loc, în cazul în care este suficient de specifică pentru a se putea trage o concluzie în legătură cu efectul posibil al ansamblului respectiv de circumstanțe sau al evenimentului asupra prețurilor criptoactivelor. În acest context, în cazul unui proces prelungit menit să producă sau care are ca rezultat anumite circumstanțe sau un anumit eveniment, respectivele circumstanțe viitoare sau respectivul eveniment viitor, precum și etapele intermediare ale aceluși proces menit să producă sau să aibă drept rezultat respectivele circumstanțe viitoare sau respectivul eveniment viitor pot fi privite ca informații precise.

(3) O etapă intermediară a unui proces prelungit este considerată informație privilegiată dacă prin ea însăși satisface criteriile aferente informațiilor privilegiate menționate la alin. (2).

(4) În sensul alin. (1), informații care, dacă ar fi făcute publice, ar fi susceptibile să influențeze semnificativ prețurile criptoactivelor înseamnă informații pe care un deținător rezonabil de criptoactive ar fi susceptibil să le utilizeze ca parte a bazei deciziilor sale de investiții.

Articolul 80. Publicarea informațiilor privilegiate

(1) Emitenții, ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare publică de îndată ce este posibil, fără întârziere nejustificată, informațiile privilegiate menționate la art. 79 care îi privesc în mod direct, într-o manieră care permite accesul public rapid, precum și o evaluare publică completă, corectă și în timp util a informațiilor. Emitenții, ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare nu combină publicarea informațiilor privilegiate cu comercializarea propriilor activități. Emitenții, ofertanții și

persoanele care solicită admiterea la tranzacționare publică și mențin pe site-ul lor web, pentru o perioadă de cel puțin cinci ani, toate informațiile privilegiate pe care trebuie să le facă publice.

(2) Emitenții, ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare pot amâna, pe propria răspundere, publicarea informațiilor privilegiate menționate la art. 79, dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile următoare:

a) publicarea imediată ar putea prejudicia interesele legitime ale emitenților, ale ofertanților sau ale persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare;

b) amânarea publicării nu este susceptibilă să inducă în eroare publicul;

c) emitenții, ofertanții sau persoanele care solicită admiterea la tranzacționare pot asigura confidențialitatea informațiilor respective.

(3) În cazul în care un emitent, un ofertant sau o persoană care solicită admiterea la tranzacționare a amânat publicarea informațiilor privilegiate în temeiul alin. (2), acesta informează Comisia Națională că publicarea informațiilor a fost amânată și prezintă o explicație scrisă a modului în care au fost îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (2), imediat sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare, după ce informațiile sunt făcute publice.

(4) Pentru a asigura condiții uniforme de aplicare a prezentului articol, Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește mijloacele tehnice privind:

a) publicarea adecvată a informațiilor privilegiate, astfel cum se menționează la alin. (1); și

b) amânarea publicării informațiilor privilegiate, astfel cum se menționează la alin. (2) și (3).

Articolul 81. Interzicerea utilizării abuzive a informațiilor privilegiate

(1) În sensul prezentei legi, se consideră că utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate are loc atunci când o persoană deține informații privilegiate și utilizează informațiile respective pentru a achiziționa sau a ceda, în nume propriu sau în numele unui terț, în mod direct sau indirect, criptoactive la care se referă informațiile respective. Utilizarea informațiilor privilegiate prin anularea sau modificarea unui ordin privind un criptoactiv la care se referă informațiile, în cazul în care ordinul a fost emis înainte ca persoana în cauză să cunoască informațiile privilegiate, se consideră de asemenea ca fiind utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate. Utilizarea informațiilor privilegiate include și depunerea, modificarea sau retragerea unei oferte de către o persoană în nume propriu sau în numele unui terț.

(2) Nicio persoană nu trebuie să participe sau să încerce să participe la practici de utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate și nici nu trebuie să utilizeze informații privilegiate cu privire la criptoactive pentru a dobândi sau a ceda criptoactivele respective, în mod direct sau indirect, în nume propriu sau în

numele unui terț. Nicio persoană nu trebuie să recomande altei persoane să participe la practici de utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate sau să determine o altă persoană să participe la utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate.

(3) Nicio persoană care deține informații privilegiate cu privire la criptoactive nu trebuie ca, pe baza informațiilor privilegiate respective, să recomande altei persoane sau să determine altă persoană:

- a) să achiziționeze sau să cedeze criptoactivele respective; sau
- b) să anuleze sau să modifice un ordin asociat criptoactivelor respective.

(4) Utilizarea unei recomandări sau a unei acțiuni de incitare prevăzute la alin. (3) este considerată utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate în înțelesul prezentului articol, în cazul în care persoana care utilizează recomandarea sau dă curs acțiunii de incitare știe sau ar trebui să știe că se bazează pe informații privilegiate.

(5) Prezentul articol se aplică oricărei persoane care deține informații privilegiate ca urmare a faptului că:

- a) este membru al organelor administrative, de conducere sau de supraveghere ale emitentului, ofertantului sau persoanei care solicită admiterea la tranzacționare;
- b) deține o participație în capitalul emitentului, al ofertantului sau al persoanei care solicită admiterea la tranzacționare;
- c) are acces la informații prin ocuparea unui loc de muncă sau exercitarea unei profesii sau a unei funcții sau în legătură cu rolul său în tehnologia registrelor distribuite sau în tehnologii similare; sau
- d) este implicat în activități infracționale.

Prezentul articol se aplică, de asemenea, oricărei persoane care este în posesia unor informații privilegiate în alte împrejurări decât cele enumerate la lit. a)-d), dacă persoana în cauză știe sau ar trebui să știe că sunt informații privilegiate.

(6) În cazul în care persoana menționată la alin. (1) este o persoană juridică, prezentul articol se aplică, în conformitate cu cadrul legal, persoanelor fizice care participă la decizia de a efectua achiziția, cedarea, anularea sau modificarea unui ordin în numele persoanei juridice în cauză.

Articolul 82. Interzicerea divulgării neautorizate a informațiilor privilegiate

(1) Nicio persoană care deține informații privilegiate nu trebuie să divulge în mod neautorizat astfel de informații niciunei alte persoane, cu excepția cazului în care divulgarea se face în exercitarea normală a sarcinilor de serviciu, a profesiei sau a funcției.

(2) Divulgarea ulterioară a recomandărilor sau a acțiunilor de incitare menționate la art. 81 alin. (4) se consideră divulgare neautorizată de informații

privilegiate, în cazul în care persoana care divulgă recomandările sau acțiunile de incitare știe sau ar trebui să știe că ele se bazează pe informații privilegiate.

Articolul 83. Interzicerea manipulării pieței

(1) Nicio persoană nu trebuie să se implice sau să încerce să se implice în activități de manipulare a pieței.

(2) În sensul prezentei legi, manipularea pieței include următoarele tipuri de activități:

1) cu excepția cazului în care sunt efectuate din motive legitime, efectuarea unei tranzacții, plasarea unui ordin de tranzacționare sau orice alt comportament care:

a) oferă sau poate oferi semnale false sau înșelătoare în legătură cu oferta, cererea sau prețul unui criptoactiv;

b) fixează sau poate fixa prețul unuia sau mai multor criptoactive la un nivel anormal sau artificial;

2) efectuarea unei tranzacții, plasarea unui ordin de tranzacționare sau orice altă activitate sau comportament care influențează sau poate influența prețul unuia sau mai multor criptoactive, prin recurgerea la un procedeu fictiv sau la orice altă formă de înșelăciune sau acțiune dolosivă (artificiu);

3) difuzarea de informații prin mijloace de comunicare în masă, inclusiv prin internet sau prin orice alte mijloace, care oferă sau poate oferi semnale false sau înșelătoare în legătură cu oferta, cererea sau prețul unuia sau mai multor criptoactive sau care fixează sau poate fixa prețul unuia sau mai multor criptoactive la un nivel anormal sau artificial, inclusiv răspândirea de zvonuri, în contextul în care persoana care s-a implicat în difuzarea informațiilor știa sau trebuia să știe că informațiile sunt false sau înșelătoare.

(3) Următoarele comportamente sunt considerate, printre altele, manipulare a pieței:

1) asigurarea unei poziții dominante în raport cu oferta sau cererea unui criptoactiv, care are sau este probabil să aibă drept efect stabilirea directă sau indirectă a prețului de cumpărare sau de vânzare sau crearea ori posibilitatea de creare a altor condiții inechitabile de tranzacționare;

2) plasarea de ordine pe o platformă de tranzacționare pentru criptoactive, inclusiv anularea sau modificarea acestora, prin orice mijloc disponibil de tranzacționare, având unul dintre efectele menționate la alin. (2) pct. 1), prin:

a) întreruperea sau întârzierea funcționării platformei de tranzacționare pentru criptoactive sau implicarea în orice activitate care poate avea acest efect;

b) crearea de condiții în care devine mai dificil pentru alte persoane să identifice ordinele reale de pe platforma de tranzacționare pentru criptoactive sau implicarea în orice activitate care poate avea acest efect, inclusiv prin introducerea de ordine care duc la destabilizarea funcționării normale a platformei de tranzacționare pentru criptoactive;

c) crearea unui semnal fals sau înșelător cu privire la oferta, cererea sau prețul unui criptoactiv, în special prin introducerea de ordine pentru a iniția sau accentua o tendință sau implicarea în orice activitate care poate avea acest efect;

3) faptul de a profita de accesul ocazional sau regulat la mijloacele de comunicare în masă tradiționale sau electronice pentru a emite o opinie asupra unui criptoactiv, după ce, în prealabil, s-a adoptat o poziție asupra criptoactivului respectiv, și de a profita ulterior de pe urma impactului opiniilor exprimate asupra prețului criptoactivului respectiv, fără a fi făcut concomitent public, într-un mod corect și concret, conflictul de interese în cauză.

Articolul 84. Prevenirea și detectarea abuzului de piață

(1) Orice persoană care pregătește sau execută cu titlu profesional tranzacții cu criptoactive dispune de mecanisme, sisteme și proceduri eficace pentru a preveni și detecta abuzul de piață. Persoana respectivă este supusă normelor de notificare și raportează Comisiei Naționale, imediat, fără întârzieri nejustificate, orice suspiciune rezonabilă cu privire la un ordin sau o tranzacție, inclusiv orice anulare sau modificare a acestora, precum și alte aspecte ale funcționării tehnologiei registrelor distribuite, cum ar fi mecanismul de consens, în cazul în care ar putea exista circumstanțe care să indice faptul că un abuz de piață a fost comis, este în curs de a fi comis sau este probabil să fie comis.

(2) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi, privind cerințele și/sau standardele tehnice care detaliază cel puțin:

a) mecanismele, sistemele și procedurile adecvate care să permită persoanelor să respecte alin. (1);

b) modelul care trebuie utilizat de către persoane pentru a respecta alin. (1);

c) pentru situațiile de abuz de piață cu caracter transfrontalier, proceduri de coordonare între autoritățile competente și autoritățile relevante din alte state pentru detectarea și sancționarea abuzului de piață.

Capitolul VII AUTORITĂȚILE COMPETENTE

Secțiunea 1

Competențele autorităților competente și cooperarea dintre autoritățile competente

Articolul 85. Autoritățile competente

(1) Autoritățile publice responsabile cu îndeplinirea atribuțiilor de reglementare, autorizare și de supraveghere în privința ofertanților, a persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, a emitenților de tokenuri raportate la active, a emitenților de tokenuri de monedă electronică sau a furnizorilor de servicii de criptoactive conform prevederilor prezentei legi și a actelor normative emise în vederea executării legii sunt Comisia Națională a Pieței

Financiare și Banca Națională a Moldovei (denumite separat *autoritate competentă*, iar în comun – *autorități competente*).

(2) În exercitarea atribuțiilor și împuternicirilor sale stabilite de prezenta lege, Comisia Națională este responsabilă în raport cu persoanele juridice sau entitățile financiare în ceea ce privește desfășurarea oricăreia dintre următoarele activități:

- a) emitere de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică;
- b) oferta publică și/sau admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică;
- c) emiterea de tokenuri raportate la active;
- d) oferta publică și/sau admiterea la tranzacționare de tokenuri raportate la active;
- e) furnizarea de servicii de criptoactive;
- f) prevenirea și detectarea abuzului de piață care implică criptoactive.

(3) În exercitarea atribuțiilor și împuternicirilor sale stabilite de prezenta lege, Banca Națională este responsabilă în raport cu instituțiile de credit și instituțiile emitente de monedă electronică în ceea ce privește desfășurarea oricăreia dintre următoarele activități:

- a) emiterea de tokenuri de monedă electronică;
- b) oferta publică și/sau admiterea la tranzacționare de tokenuri de monedă electronică emise de către acestea;

(4) Pe lângă atribuțiile prevăzute la alin. (3), Banca Națională îndeplinește responsabilitățile care îi revin potrivit prevederilor prezentei legi, în calitate de bancă centrală în temeiul Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție în temeiul Legii nr. 232/2016, și autoritate de supraveghere prudentială în temeiul Legii nr. 202/2017, în raport cu o instituție de credit în sensul art. 3 alin. (1) pct.26) din prezenta lege.

(5) În aplicarea art. 93 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2023/1114, Comisia Națională este desemnată punct unic de contact pentru cooperarea cu Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) și, totodată, pentru cooperarea transfrontalieră cu alte autorități competente pentru activitățile desfășurate de tipul celor prevăzute la alin. (2).

(6) În aplicarea art. 93 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2023/1114, Banca Națională este desemnată punct unic de contact pentru cooperarea cu Autoritatea Bancară Europeană (ABE) și, totodată, pentru cooperarea transfrontalieră cu alte autorități competente în ceea ce privește activitățile de tipul celor prevăzute la alin. (3).

(7) În aplicarea prevederilor art. 99 din Regulamentul (UE) 2023/1114, actele normative cu putere de lege și actele normative de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2023/1114 emise de autoritățile competente, inclusiv orice dispoziții relevante de drept penal, se transmit de către Comisia Națională sau Banca Națională în funcție de atribuțiile fiecărei autorități conform alin. (2) și (3)

pentru a notifica ESMA, respectiv ABE. Autoritățile competente notifică fără întârziere ABE și ESMA orice eventuală modificare ulterioară a acestora.

(8) În aplicarea prevederilor art. 115 din Regulamentul (UE) 2023/1114, Comisia Națională transmite anual către ESMA informații agregate privind toate sancțiunile și alte măsuri impuse în conformitate cu art. 111 din Regulamentul (UE) 2023/1114.

(9) În aplicarea prevederilor art. 115 din Regulamentul (UE) 2023/1114, Banca Națională transmite anual către ABE informații agregate privind toate sancțiunile și alte măsuri impuse în conformitate cu art. 111 din Regulamentul (UE) 2023/1114.

Articolul 86. Competențele autorităților competente

(1) Pentru a-și îndeplini atribuțiile care îi revin în temeiul capitolelor II, III, V și VI, Comisia Națională, deține următoarele competențe de supraveghere, de investigare și de control:

a) să solicite oricărei persoane să furnizeze informațiile și documentele pe care Comisia Națională consideră că ar putea fi relevante pentru îndeplinirea sarcinilor sale;

b) să suspende sau să solicite unui furnizor de servicii de criptoactive să suspende furnizarea de servicii de criptoactive timp de cel mult 30 de zile lucrătoare consecutive, de fiecare dată când au motive întemeiate să suspecteze încălcarea prezentei legi;

c) să interzică furnizarea de servicii de criptoactive în cazul în care constată că a fost încălcată prezenta lege și/sau actele normative emise pentru punerea în aplicare a prezentei legi;

d) să dezvăluie sau să solicite unui furnizor de servicii de criptoactive să dezvăluie sau să prezinte toate informațiile semnificative care ar putea avea un efect asupra furnizării serviciilor de criptoactive în cauză, pentru a asigura protecția intereselor clienților, în special ale deținătorilor de retail, sau buna funcționare a pieței;

e) să facă public faptul că un furnizor de servicii de criptoactive nu își îndeplinește obligațiile;

f) să suspende sau să solicite unui furnizor de servicii de criptoactive să suspende furnizarea serviciilor de criptoactive în cazul în care Comisia Națională consideră că situația furnizorului de servicii de criptoactive este de așa natură încât furnizarea serviciilor de criptoactive ar prejudicia interesele clienților, în special ale deținătorilor de retail;

g) să impună transferul contractelor existente unui alt furnizor de servicii de criptoactive în cazul în care autorizația furnizorului de servicii de criptoactive este retrasă în conformitate cu art. 58, sub rezerva acordului clienților și al furnizorului de servicii de criptoactive căruia urmează să îi fie transferate contractele;

h) în cazul în care există motive pentru a presupune că o persoană furnizează servicii de criptoactive fără autorizație, să dispună încetarea imediată a activității fără avertizare prealabilă sau impunerea unui termen pentru încetare;

i) să solicite ofertanților, persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor sau emitenților de tokenuri raportate la active să își modifice cartea albă pentru criptoactive sau să își modifice din nou cartea albă pentru criptoactive modificată, în cazul în care constată că cartea albă pentru criptoactive sau cartea albă pentru criptoactive modificată nu conține informațiile prevăzute la art. 6 și 19;

j) să solicite ofertanților, persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor sau emitenților de tokenuri raportate la active să își modifice comunicările cu caracter publicitar în cazul în care constată că comunicările cu acestea nu respectă cerințele prevăzute la art. 7 și 29;

k) să solicite ofertanților, persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor sau emitenților de tokenuri raportate la active să includă informații suplimentare în cărțile lor albe pentru criptoactive, atunci când acest lucru este necesar pentru stabilitatea financiară sau pentru protecția intereselor deținătorilor de criptoactive, în special ale deținătorilor de retail;

l) să suspende o ofertă publică sau o admitere la tranzacționare de criptoactive timp de cel mult 30 de zile lucrătoare consecutive, de fiecare dată când Comisia Națională are motive întemeiate să suspecteze încălcarea prezentei legi;

m) să interzică o ofertă publică sau o admitere la tranzacționare de criptoactive în cazul în care Comisia Națională constată încălcarea prezentei legi sau are motive întemeiate să suspecteze că aceasta va fi încălcată;

n) să suspende sau să solicite unui furnizor de servicii de criptoactive care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive să suspende tranzacționarea criptoactivelor pentru o perioadă de cel mult 30 de zile lucrătoare consecutive, de fiecare dată când Comisia Națională are motive întemeiate să suspecteze încălcarea prezentei legi;

o) să interzică tranzacționarea de criptoactive pe o platformă de tranzacționare pentru criptoactive în cazul în care Comisia Națională constată încălcarea prezentei legi sau are motive întemeiate să suspecteze că aceasta va fi încălcată;

p) să suspende sau să interzică comunicările cu caracter publicitar în cazul în care Comisia Națională are motive întemeiate să suspecteze că prezenta lege a fost încălcată;

q) să solicite ofertanților, persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, emitenților de tokenuri raportate la active sau furnizorilor relevanți de servicii de criptoactive să înceteze sau să suspende comunicările cu caracter publicitar timp de cel mult 30 de zile lucrătoare consecutive, de fiecare dată când Comisia Națională are motive întemeiate să suspecteze încălcarea prezentei legi;

r) să facă public faptul că un ofertant, o persoană care solicită admiterea la tranzacționare a unui criptoactiv sau un emitent al unui token raportat la active nu își îndeplinește obligațiile;

s) să dezvăluie sau să solicite ofertantului, persoanei care solicită admiterea la tranzacționare a unui criptoactiv sau emitentului unui token raportat la active să dezvăluie sau să prezinte toate informațiile semnificative care ar putea avea un efect asupra evaluării criptoactivului oferit publicului sau admis la tranzacționare, pentru a asigura protecția intereselor deținătorilor de criptoactive, în special ale deținătorilor de retail, sau buna funcționare a pieței;

t) să suspende sau să solicite furnizorului de servicii de criptoactive relevant care operează platforma de tranzacționare pentru criptoactive să suspende criptoactivele de la tranzacționare, în cazul în care constată că situația ofertantului, a persoanei care solicită admiterea la tranzacționare a unui criptoactiv sau a emitentului unui token raportat la active sau al unui token de monedă electronică este de așa natură încât tranzacționarea ar prejudicia interesele deținătorilor de criptoactive, în special ale deținătorilor de retail;

u) atunci când există motive pentru a presupune că o persoană emite tokenuri raportate la active fără autorizație sau că o persoană oferă criptoactive sau solicită admiterea la tranzacționare de criptoactive, altele decât tokenuri raportate la active sau tokenuri de monedă electronică, tokenuri raportate la active fără a fi notificat o carte albă pentru criptoactivele respective în conformitate cu art. 8, 17 și 18, să dispună încetarea imediată a activității fără avertizare prealabilă sau impunerea unui termen pentru încetare;

v) să ia orice tip de măsuri rezonabile prevăzute de prezenta lege pentru a se asigura că un ofertant sau o persoană care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, un emitent al unui token raportat la active sau un furnizor de servicii de criptoactive respectă prezenta lege, inclusiv să solicite încetarea oricărei practici sau comportament pe care Comisia Națională le consideră contrar prezentei legi;

w) să efectueze controale, inspecții sau investigații la fața locului în alte locații decât reședințele private ale persoanelor fizice și, în acest scop, să intre în sedii sau încăperi pentru a avea acces la informații, la documente și la alte date sub orice formă sau la sistemele informaționale și de a solicita prezentarea de informații din bazele de date aferente, pentru a verifica respectarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative ale Comisiei Naționale;

x) să numească sau să atragă în cadrul controalelor, inspecțiilor sau investigațiilor exercitate auditori sau experți externi, inclusiv persoane juridice specializate;

y) să solicite îndepărtarea unei persoane fizice din organul de conducere al unui emitent al unui token raportat la active sau al unui furnizor de servicii de criptoactive;

z) să solicite oricărei persoane relevante în temeiul prezentei legi să ia măsuri pentru a-și reduce poziția sau expunerea la criptoactive;

aa) în cazul în care nu sunt disponibile alte mijloace eficace pentru a pune capăt încălcării prezentei legi și pentru a evita riscul unor prejudicii grave aduse intereselor clienților sau deținătorilor de criptoactive, să ia toate măsurile necesare, inclusiv solicitând unui terț sau unei autorități publice să pună în aplicare astfel de măsuri, pentru:

(i) a elimina conținutul unei interfețe online sau a restricționa accesul la aceasta sau pentru a dispune afișarea explicită a unui avertisment către clienți și deținătorii de criptoactive în momentul în care aceștia accesează interfața online;

(ii) a dispune ca un furnizor de servicii de găzduire să elimine, să dezactiveze sau să restricționeze accesul la o interfață online; sau

(iii) a dispune ca registrele de domenii sau operatorii de registre de domenii să șteargă un nume de domeniu complet calificat și a permite Comisiei Naționale să îl înregistreze;

ab) să solicite emitentului unui token raportat la active, în conformitate cu art. 23 alin. (4), cu art. 24 alin. (3), să introducă o valoare nominală minimă sau să limiteze volumul emis.

(2) Pentru a-și îndeplini atribuțiile care îi revin în temeiul capitolului IV, Banca Națională, deține următoarele competențe de supraveghere și de control:

a) să solicite oricărei persoane să furnizeze informațiile și documentele pe care Banca Națională consideră că ar putea fi relevante pentru îndeplinirea sarcinilor sale;

b) să solicite ofertanților, persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare sau emitenților de tokenuri de monedă electronică să își modifice cartea albă pentru criptoactive de tipul tokenurilor de monedă electronică sau să își modifice din nou cartea albă pentru criptoactive de tipul tokenurilor de monedă electronică modificată, în cazul în care constată că cartea albă pentru criptoactive de tipul tokenurilor de monedă electronică sau cartea albă pentru criptoactive de tipul tokenurilor de monedă electronică modificată nu conține informațiile prevăzute la art. 48;

c) să solicite ofertanților, persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare a tokenului de monedă electronică sau emitenților de tokenuri de monedă electronică să își modifice comunicările cu caracter publicitar în cazul în care Banca Națională constată că comunicările cu acestea nu respectă cerințele prevăzute la art. 50;

d) să solicite ofertanților, persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare a tokenului de monedă electronică sau emitenților de tokenuri de monedă electronică să includă informații suplimentare în cărțile lor albe pentru criptoactive de tipul tokenurilor de monedă electronică, atunci când acest lucru este necesar pentru stabilitatea financiară sau pentru protecția intereselor deținătorilor de tokenuri de monedă electronică, în special ale deținătorilor de retail;

e) să suspende o ofertă publică sau o admitere la tranzacționare a tokenului de monedă electronică timp de cel mult 30 de zile lucrătoare consecutive, de

fiecare dată când Banca Națională are motive întemeiate să suspecteze încălcarea prezentei legi;

f) să interzică o ofertă publică sau o admitere la tranzacționare a tokenului de monedă electronică în cazul în care Banca Națională constată încălcarea prezentei legi sau are motive întemeiate să suspecteze că aceasta va fi încălcată;

g) să suspende sau să solicite unui furnizor de servicii de criptoactive relevant care operează o platformă de tranzacționare pentru criptoactive să suspende tranzacționarea unui token de monedă electronică pentru o perioadă de cel mult 30 de zile lucrătoare consecutive, de fiecare dată când Banca Națională are motive întemeiate să suspecteze încălcarea prezentei legi;

h) să interzică tranzacționarea unui token de monedă electronică pe o platformă de tranzacționare pentru criptoactive în cazul în care Banca Națională constată încălcarea prezentei legi sau are motive întemeiate să suspecteze că aceasta va fi încălcată;

i) să suspende sau să interzică comunicările cu caracter publicitar cu privire la un tokenuri de monedă electronică în cazul în care Banca Națională are motive întemeiate să suspecteze că prezenta lege a fost încălcată;

j) să solicite ofertanților, persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare, emitenților de tokenuri de monedă electronică sau furnizorilor relevanți de servicii de criptoactive să înceteze sau să suspende comunicările cu caracter publicitar cu privire la un token de monedă electronică timp de cel mult 30 de zile lucrătoare consecutive, de fiecare dată când Banca Națională are motive întemeiate să suspecteze încălcarea prezentei legi;

k) să facă public faptul că un ofertant, o persoană care solicită admiterea la tranzacționare a unui token de monedă electronică sau un emitent al unui token de monedă electronică nu își îndeplinește obligațiile;

l) să dezvăluie sau să solicite ofertantului, persoanei care solicită admiterea la tranzacționare a unui token de monedă electronică sau emitentului unui token de monedă electronică să dezvăluie sau să prezinte toate informațiile semnificative care ar putea avea un efect asupra evaluării tokenului de monedă electronică oferit publicului sau admis la tranzacționare, pentru a asigura protecția intereselor deținătorilor de tokenuri de monedă electronică, în special ale deținătorilor de retail, sau buna funcționare a pieței;

m) să suspende sau să solicite furnizorului de servicii de criptoactive relevant care operează platforma de tranzacționare pentru criptoactive să suspende tokenul de monedă electronică de la tranzacționare, în cazul în care constată că situația emitentului unui token de monedă electronică este de așa natură încât tranzacționarea ar prejudicia interesele deținătorilor de tokenuri de monedă electronică, în special ale deținătorilor de retail;

n) atunci când există motive pentru a presupune că o persoană emite tokenuri de monedă electronică fără autorizație sau că o persoană oferă tokenuri de monedă electronică sau solicită admiterea la tranzacționare de tokenuri de monedă electronică, fără a fi notificat o carte albă pentru criptoactive de tipul

tokenurilor de monedă electronică respective în conformitate cu art. 45, să dispună încetarea imediată a activității fără avertizare prealabilă sau impunerea unui termen pentru încetare;

o) să ia orice tip de măsuri rezonabile prevăzute de prezenta lege pentru a se asigura că un ofertant sau o persoană care solicită admiterea la tranzacționare a unui token de monedă electronică, un emitent al unui token de monedă electronică sau un furnizor de servicii de criptoactive cu privire la un token de monedă electronică respectă prezenta lege, inclusiv să solicite încetarea oricărei practici sau comportament pe care Banca Națională le consideră contrar prezentei legi;

p) să efectueze controale, inspecții la fața locului în alte locații decât reședințele private ale persoanelor fizice și, în acest scop, să intre în sedii sau încăperi pentru a avea acces la informații, la documente și la alte date sub orice formă sau la sistemele informaționale și de a solicita prezentarea de informații din bazele de date aferente, pentru a verifica respectarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative ale Băncii Naționale;

q) să numească sau să atragă în cadrul controalelor, inspecțiilor exercitate auditori sau experți externi, inclusiv persoane juridice specializate;

r) să solicite îndepărtarea unei persoane fizice din organul de conducere al unui emitent al unui token de monedă electronică;

s) să solicite oricărei persoane relevante în temeiul prezentei legi să ia măsuri pentru a-și reduce poziția sau expunerea la criptoactive;

t) în cazul în care nu sunt disponibile alte mijloace eficace pentru a pune capăt încălcării prezentei legi și pentru a evita riscul unor prejudicii grave aduse intereselor clienților sau deținătorilor de criptoactive, să ia toate măsurile necesare, inclusiv solicitând unui terț sau unei autorități publice să pună în aplicare astfel de măsuri, pentru:

(i) a elimina conținutul unei interfețe online sau a restricționa accesul la aceasta sau pentru a dispune afișarea explicită a unui avertisment către clienți și deținătorii de criptoactive în momentul în care aceștia accesează interfața online;

(ii) a dispune ca un furnizor de servicii de găzduire să elimine, să dezactiveze sau să restricționeze accesul la o interfață online; sau

(iii) a dispune ca registrele de domenii sau operatorii de registre de domenii să șteargă un nume de domeniu complet calificat și a permite Băncii Naționale să îl înregistreze;

(3) Competențele de supraveghere, de investigare și de control exercitate în legătură cu ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare, emitenții și furnizorii de servicii de criptoactive nu aduc atingere competențelor conferite aceluiași sau altor autorități de supraveghere în ceea ce privește entitățile respective și nici competențelor de supraveghere prudențială și control conferite Băncii Naționale în temeiul Legii nr. 202/2017 și Legii nr. 114/2012.

(4) Pentru a-și îndeplini atribuțiile care îi revin în temeiul capitolului VI, Comisia Națională dispune de următoarele competențe de supraveghere de investigare și de control, suplimentar celor menționate la alin. (1):

a) să aibă acces la orice documente și date sub orice formă și dreptul de a primi sau de a face o copie a acestora;

b) să solicite sau să dispună transmiterea de informații din partea oricăror persoane, inclusiv a celor care intervin succesiv în transmiterea ordinelor sau în efectuarea operațiunilor respective, precum și mandatarilor acestora și, dacă este necesar, să citeze și să audieze orice astfel de persoană în vederea obținerii de informații;

c) să intre în reședințele persoanelor fizice și în sediile persoanelor juridice pentru a confisca documente și date sub orice formă, în cazul în care există suspiciuni rezonabile că documente sau date legate de obiectul unui control, inspecției sau investigației ar putea fi relevante pentru a dovedi utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate sau manipularea pieței;

d) să sesizeze organele de drept și/sau control competente în vederea efectuării urmăririi penale;

e) să solicite înregistrările existente ale traficului de date deținute de operatorii de telecomunicații, dacă există bănuieli rezonabile privind o infracțiune și dacă astfel de înregistrări ar putea fi relevante pentru investigarea unei încălcări a art. 80-83;

f) să solicite înghețarea sau punerea sub sechestru a activelor, a fondurilor, a criptoactivelor, a tokenurilor raportate la active, a tokenurilor de monedă electronică, sau ambele măsuri;

g) să interzică temporar exercitarea activității profesionale;

h) să ia toate măsurile necesare pentru a asigura informarea corectă a publicului, printre altele prin corectarea informațiilor false sau care induc în eroare ce au fost comunicate, inclusiv impunând asupra ofertantului, persoanei care solicită admiterea la tranzacționare sau emitentului ori altei persoane care a publicat sau a difuzat informații false sau care induc în eroare obligația de a publica o declarație de rectificare.

(5) La exercitarea competențelor conform alin. (4), în scopul protejării integrității pieței criptoactivelor și/sau a intereselor deținătorilor de criptoactive, în special ale deținătorilor de retail, Comisia Națională este în drept să ceară instanței de judecată competentă, aplicarea măsurilor menționate la alin. (4) lit. c), e) și f), în privința persoanei supuse controlului, inspecției sau investigației.

(6) La exercitarea competențelor conform prezentului articol de către autoritățile competente în funcție de aria de competențe stabilită de art. 85, persoanele supuse controlului, inspecției sau investigației sunt obligate:

a) să ofere, la cererea autorității competente, documente, informații și la alte date sub orice formă sau baze de date, inclusiv copii ale acestora, și suportul necesar în procesul realizării atribuțiilor de supraveghere, investigare și/sau control într-un termen restrâns care nu trebuie să depășească termenul stabilit de autoritate;

b) să asigure accesul angajaților împuterniciți ale autorității competente, care efectuează controlul, inspecția sau investigația, în încăperile lor, la sistemele informaționale utilizate și la utilajul tehnic folosit.

(7) Solicitarea de informații se face prin intermediul notificărilor în formă scrisă sau electronică, adresate persoanei supuse controlului, inspecției sau investigații și/sau reprezentantului împuternicit al acesteia, emise și semnate de angajații împuterniciți ale autorității competente.

(8) Autoritățile competente își exercită competențele menționate la alin. (1) și (2) în oricare dintre următoarele moduri:

- a) direct;
- b) în colaborare cu alte autorități sau organe de drept, inclusiv cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;
- c) sub responsabilitatea lor, prin delegare către autoritățile menționate la lit. b);
- d) prin sesizarea instanțelor de judecată competente.

(9) O persoană care pune informații la dispoziția autorității competente în conformitate cu prezenta lege nu este considerată vinovată de încălcarea vreunei restricții privind comunicarea de informații impuse prin contract sau prin acte cu putere de lege și acte administrative și nu poate fi în niciun fel trasă la răspundere cu privire la notificarea respectivă.

Articolul 87. Cooperarea dintre autoritățile competente și alte autorități relevante din Republica Moldova ori din alte state

(1) În vederea realizării obiectivelor și atribuțiilor lor prevăzute de prezenta lege, autoritățile competente cooperează strâns și realizează schimb de informații între acestea, precum și cu alte autorități relevante din Republica Moldova ori din alte state.

(2) Autoritățile competente își oferă sprijin reciproc, se consultă și cooperează în elaborarea actelor normative de punere în aplicare a prezentei legi, privind stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice, regulamentelor și instrucțiunilor necesare aplicării unitare a prezentei legi. Autoritățile competente fac schimb de informații fără întârzieri nejustificate și cooperează în cadrul activităților de supraveghere, de investigare și de control, precum și de asigurare a aplicării prezentei legi. Autoritățile competente coordonează strâns activitățile de supraveghere pentru a identifica și remedia cazurile de nerespectare a prezentei legi, pentru a elabora și promova bune practici, a facilita colaborarea și a stimula interpretarea consecventă a dispozițiilor legale, în vederea instituirii unei culturi comune în materie de supraveghere și a practicilor consecvente, precum și pentru a asigura proceduri uniforme. În vederea cooperării eficiente, autoritățile competente pot constitui grupuri comune de lucru, pot organiza reuniuni periodice și pot încheia acorduri de colaborare.

(3) Autoritățile relevante prevăzute la alin. (1) trebuie să fie consultate, în mod special, în contextul evaluării calității acționarilor sau asociațiilor, direcți sau

indirecți, ai solicitanților de autorizații, inclusiv celor din alte state, a reputației și experienței persoanelor care urmează să dețină sau dețin funcții de conducere și funcții-cheie în cadrul entităților solicitante. Caracterul confidențial sau secretul profesional conținut în informațiile deținute de autoritățile prevăzute la alin. (1) nu împiedică schimbul de informații între respectivii subiecți și poate fi realizat numai în cazul în care informațiile care urmează să fie comunicate beneficiază de garanții ale secretului profesional.

(4) În cazul în care informațiile obținute în temeiul prezentului articol, inclusiv cele provenite dintr-un alt stat, constituie secret profesional și urmează a fi divulgate altor autorități, inclusiv celor din alte state, acestea pot fi divulgate sau furnizate numai cu acordul expres al autorității care le-a furnizat și, după caz, exclusiv în scopul pentru care s-a dat acest acord.

(5) Prevederile alin. (4) nu împiedică schimbul de informații între autoritățile competente și alte autorități relevante din Republica Moldova și alte persoane împuternicite, inclusiv:

- a) organele de drept și/sau control abilitate;
- b) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;
- c) Serviciul de Informații și Securitate;
- d) instanțele de judecată.

(6) Prevederile alin. (5) se aplică cu respectarea următoarelor condiții:

a) informațiile trebuie să aibă ca scop exercitarea atribuțiilor de supraveghere, de investigare și de control în legătură cu ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare, emitenții și furnizorii de servicii de criptoactive;

b) informațiile primite trebuie să fie supuse obligației privind păstrarea secretului profesional potrivit prezentei lege și de alte acte normative aplicabile;

c) informațiile trebuie să fie folosite în scopul depistării și investigării respectării legislației și al constatării cazurilor de încălcare a acesteia.

(7) Exercitarea competențelor de cooperare și schimbul de informații prevăzute de prezenta lege nu aduc atingere regimului special de confidențialitate, de protecție a surselor și de limitare a divulgării prevăzut de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și de actele normative de punere în aplicare a acesteia. Informațiile provenite de la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, inclusiv cele obținute de acesta în cadrul cooperării internaționale, se supun și regimului prevăzut de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, care prevalează în măsura în care instituie cerințe mai restrictive. Divulgarea sau utilizarea ulterioară a acestor informații se realizează doar cu acordul prealabil, scris, al Serviciului și exclusiv în scopul pentru care au fost furnizate. Informațiile transmise Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de către autoritățile competente rămân supuse condițiilor de utilizare și divulgare stabilite de autoritatea care le-a furnizat.

Articolul 88. Promovarea convergenței în ceea ce privește clasificarea criptoactivelor

(1) Autoritățile competente în funcție de aria de competențe stabilită de art. 85, emit regulamente sau instrucțiuni, pentru a specifica conținutul și forma explicației care însoțește cartea albă pentru criptoactive menționată la art. 8 alin. (4) și a avizelor juridice privind calificarea tokenurilor raportate la active menționate la art. 17 alin. (1) punctul 2) lit. b) și la art. 18 alin. (2) lit. e). Regulamentele sau instrucțiunile includ un model pentru explicație și aviz și un test standardizat pentru clasificarea criptoactivelor.

(2) Autoritățile competente colaborează și realizează schimb de informații cu privire la clasificarea criptoactivelor, inclusiv cu privire la clasificarea criptoactivelor care sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentei legi în temeiul art. 2 alin. (3), cu scopul promovării unei abordări comune la clasificarea criptoactivelor.

(3) Autoritățile competente pot consulta autoritățile competente relevante din alte state privind clasificarea criptoactivelor, inclusiv a celor care sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentei legi în temeiul art. 2 alin. (3).

Articolul 89. Cooperarea cu alte autorități

(1) În cazul în care un ofertant, o persoană care solicită admiterea la tranzacționare, un emitent al unui token raportat la active sau al unui token de monedă electronică sau un furnizor de servicii de criptoactive desfășoară alte activități decât cele vizate de prezenta lege, autoritățile competente cooperează cu autoritățile responsabile de supravegherea sau controlul activităților respective în conformitate cu cadrul legal, inclusiv cu autoritățile fiscale și cu autoritățile de supraveghere relevante din alte state.

(2) Autoritățile competente cooperează cu Ministerul Mediului, inclusiv prin solicitarea, după caz, a opiniei acestuia, în limitele competențelor sale legale, cu privire la informațiile referitoare la indicatorii de sustenabilitate privind efectele negative asupra climei și alte efecte negative legate de mediu asociate mecanismelor de consens utilizate pentru emiterea unui criptoactiv, a unui token raportat la active sau a unui token de monedă electronică, astfel cum aceste informații sunt prezentate în cartea albă de către ofertant, persoana care solicită admiterea la tranzacționare, emitent sau, după caz, publicate de către furnizorul de servicii de criptoactive.

Articolul 90. Secretul profesional

(1) Toate informațiile care fac obiectul unui schimb între autoritățile competente în conformitate cu prezenta lege și care privesc condițiile comerciale sau operaționale și alte chestiuni economice sau personale sunt considerate confidențiale și intră sub incidența obligației de păstrare a secretului profesional, cu excepția cazului în care autoritățile competente precizează, la momentul comunicării, că se poate face divulgarea informațiilor respective sau a cazului în

care divulgarea lor este necesară pentru proceduri judiciare sau pentru cauze care fac obiectul dreptului fiscal sau penal.

(2) Obligația de păstrare a secretului profesional se aplică membrilor organelor de conducere și salariaților autorităților competente, precum și experților desemnați de acestea, auditori, administratorilor și/sau lichidatorilor, persoanelor juridice, precum și angajaților săi, antrenate de autoritățile competente pentru efectuarea de servicii sau de verificări. Obligația de păstrare a secretului profesional se referă la protejarea confidențialității tuturor informațiilor obținute atât pe parcursul exercitării atribuțiilor lor, cât și după ce nu mai îndeplinesc funcții, nu mai sunt angajați, nu mai sunt autorizați sau nu mai există în niciun alt raport juridic în baza căruia aceste persoane au avut acces la informațiile confidențiale.

(3) Informațiile care intră sub incidența secretului profesional nu pot fi divulgate niciunei alte persoane fizice sau juridice și niciunei alte autorități, decât în cazurile de executare a obligațiilor prevăzute prin legi speciale.

Articolul 91. Protecția datelor

(1) În ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul aplicării prezentei legi, autoritățile competente își îndeplinesc competențele și sarcinile lor în sensul prezentei legi în conformitate cu Legea nr. 195/2024.

(2) Datele cu caracter personal destinate transmiterii către un alt stat sunt protejate în conformitate cu prevederile Legii nr. 195/2024.

(3) Transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări sau care urmează a fi prelucrate după transmitere poate avea loc cu respectarea prevederilor Legii nr. 195/2024 și doar în cazul în care statul respectiv asigură un nivel adecvat de protecție a drepturilor subiecților datelor cu caracter personal și a datelor destinate transmiterii.

(4) Transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal aferente procesului de supraveghere, de investigare exercitate în legătură cu emitenții, ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare, și furnizorii de servicii de criptoactive are loc în conformitate cu prevederile Legii nr. 195/2024.

Articolul 92. Intervenția autorităților competente asupra produselor

(1) Autoritățile competente în funcție de aria de competențe stabilită la art. 85, pot interzice sau restricționa următoarele activități:

a) comercializarea, distribuția sau vânzarea anumitor criptoactive sau a criptoactivelor cu anumite caracteristici specificate; sau

b) un tip de activitate sau practică legată de criptoactive.

(2) Autoritățile competente iau o măsură în temeiul alin. (1) numai în cazul în care au certitudinea, din motive întemeiate, că:

a) un criptoactiv generează o preocupare semnificativă legată de protecția investitorilor sau o amenințare la adresa bunei funcționări și a integrității pieței

criptoactivelor ori a stabilității întregului sistem financiar sau a unei părți a acestuia;

b) cerințele de reglementare existente și aplicabile criptoactivului sau serviciului de criptoactive în cauză nu diminuează suficient riscurile menționate la lit. a), iar această situație nu ar fi abordată mai satisfăcător prin îmbunătățirea supravegherii sau asigurarea punerii în aplicare a cerințelor existente;

c) măsura este proporțională, ținând seama de natura riscurilor identificate, de nivelul de sofisticare al investitorilor sau al participanților la piață vizați și de efectul probabil al măsurii asupra investitorilor și participanților la piață care pot deține, utiliza sau beneficia de pe urma criptoactivului sau serviciului de criptoactive în cauză.

În cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la prezentul alineat, autoritățile competente în funcție de aria de competențe stabilită la art. 85 pot impune o interdicție sau o restricție prevăzută la alin. (1) din motive de prudență înainte de comercializarea, distribuția sau vânzarea unui criptoactiv către clienți. Autoritățile competente pot decide să aplice interdicția sau restricția menționată la alin. (1) numai în anumite circumstanțe sau să o supună unor excepții.

(3) Autoritățile competente publică pe site-ul lor web o notificare privind o decizie de impunere a unei restricții sau interdicții menționate la alin. (1). Notificarea respectivă precizează detaliile interdicției sau ale restricției impuse și specifică termenul după publicarea notificării de la care măsurile vor intra în vigoare și dovezile pe baza cărora autoritatea competentă respectivă a luat decizia și din care rezultă că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de la alin. (2). Interdicția sau restricția se aplică doar activităților întreprinse după intrarea în vigoare a măsurilor.

(4) Autoritățile competente retrag interdicția sau restricția în cazul în care condițiile enunțate la alin. (2) nu se mai aplică.

(5) Autoritățile competente stabilesc în actele lor normative criteriile și a factorile care sunt luați în considerare de către autoritățile competente la stabilirea dacă există o preocupare semnificativă legată de protecția investitorilor sau o amenințare la adresa bunei funcționări și a integrității piețelor criptoactivelor sau a piețelor de mărfuri ori la adresa stabilității întregului sistem financiar sau a unei părți a acestuia în sensul alin. (2) lit. a).

Articolul 93. Cooperarea cu alte state

(1) Atunci când este necesar, autoritățile competente încheie acorduri de cooperare cu autoritățile competente de supraveghere din alte state cu privire la schimbul de informații cu respectivele autorități competente de supraveghere din alte state și aplicarea în statele respective a obligațiilor ce rezultă din prezenta lege. Respectivul acorduri de cooperare asigură cel puțin un schimb eficient de informații care le permite autorităților competente să își exercite atribuțiile în conformitate cu prezenta lege.

(2) Autoritățile competente încheie acorduri de cooperare privind schimbul de informații cu autoritățile de supraveghere din alte state doar atunci când informațiile comunicate fac obiectul unor garanții de respectare a secretului profesional cel puțin echivalente cu cele prevăzute la art. 90 și privind protecția drepturilor subiectului datelor cu caracter personal. Un astfel de schimb de informații trebuie să aibă drept scop îndeplinirea sarcinilor în temeiul prezentei legi, ale autorităților competente respective.

(3) În cazul în care informațiile primite de autoritățile competente provin dintr-un alt stat, acestea se divulgă doar cu acordul expres al autorităților care le-au transmis, iar în unele cazuri, doar în scopurile pentru care autoritățile în cauză și-au dat acordul.

(4) În vederea aplicării alin. (1)-(3), Banca Națională și, respectiv, Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la standardele tehnice de stabilire a unui model de document pentru acordurile de cooperare dintre autoritățile competente și autoritățile de supraveghere din alte state pentru a fi utilizat atunci când este posibil.

Articolul 94. Tratarea petițiilor de către autoritățile competente

(1) Comisia Națională, în virtutea calității de autoritate cu prerogative de protejare a drepturilor consumatorilor de servicii financiare în temeiul Legii nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (denumită în continuare *Legea nr. 192/1998*), inclusiv în temeiul art. 93 alin. (5) din Legea nr. 114/2012, instituie proceduri care să le permită clienților și altor părți interesate, inclusiv asociațiilor de consumatori, să depună petiții, cu respectarea art. 75 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, cu privire la presupusele încălcări ale prezentei legi de către ofertanți, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare, emitenții de tokenuri raportate la active sau de tokenuri de monedă electronică sau de către furnizorii de servicii de criptoactive. Petițiile sunt acceptate în scris, inclusiv în format electronic, în limba română.

(2) Informațiile cu privire la procedurile de tratare a petițiilor menționate la alin. (1) sunt puse la dispoziție pe site-ul web oficial al fiecărei autorități competente, în funcție de aria de competențe conform art. 85. Comisia Națională publică în registrul privind criptoactivele menționat la art. 95 linkuri la secțiunile referitoare la procedurile de tratare a petițiilor de pe site-ul său oficial.

Secțiunea a 2-a Registrul privind criptoactivele

Articolul 95. Registrul privind criptoactivele

(1) Comisia Națională, în virtutea calității de autoritate cu prerogative de supraveghere și control a pieței financiare, precum și de protejare a drepturilor consumatorilor de servicii financiare în temeiul Legii nr. 192/1998 (denumită în continuare *deținătoare a registrului*), întocmește un registru al cărților albe pentru

criptoactive, al emitenților de tokenuri raportate la active și de tokenuri de monedă electronică și al furnizorilor de servicii (denumit în continuare *registru* privind *criptoactivele*), care cuprinde următoarele:

- a) cărțile albe pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică;
- b) emitenții de tokenuri raportate la active;
- c) emitenții de tokenuri de monedă electronică; și
- d) furnizorii de servicii de criptoactive.

Registru privind criptoactivele este pus la dispoziția publicului pe site-ul web oficial al deținătoarei registrului și este actualizat periodic. Pentru a facilita actualizarea periodică, autoritățile competente în funcție de aria de competențe stabilită de art.85, comunică deținătoarei registrului orice modificare notificată lor cu privire la informațiile detaliate la alin. (2)-(5), în măsura în care aceasta nu este însăși Comisia Națională.

Autoritățile competente în funcție de aria de competențe stabilită de art.85, furnizează deținătoarei registrului datele necesare pentru clasificarea în registru a cărților albe pentru criptoactive, astfel cum se precizează în alin. (8), în măsura în care aceasta nu este însăși Comisia Națională.

(2) În ceea ce privește cărțile albe pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, registru privind criptoactivele conține cărțile albe pentru criptoactive și eventualele cărți albe pentru criptoactive modificate. Orice versiune caducă a cărților albe pentru criptoactive se păstrează într-o arhivă separată și se marchează în mod clar ca versiune caducă.

(3) În ceea ce privește emitenții de tokenuri raportate la active, registru privind criptoactivele conține următoarele informații:

- a) denumirea, forma juridică și codul IDNO al emitentului;
- b) denumirea comercială, adresa juridică, numărul de telefon, adresa de e-mail și site-ul web al emitentului;
- c) cărțile albe pentru criptoactive și eventualele cărți albe pentru criptoactive modificate, versiunile caduce ale cărții albe pentru criptoactive fiind păstrate într-o arhivă separată și marcate în mod clar ca fiind caduce;
- d) data de început sau, dacă nu este disponibilă la momentul notificării de către autoritatea competentă, data preconizată de începere a ofertei publice sau a admiterii la tranzacționare;
- e) orice alte servicii prestate de emitent care nu intră sub incidența prezentei legi, cu o trimitere la cadrul legal aplicabil;
- f) data autorizației de a face oferte publice sau de a solicita admiterea la tranzacționare a unui token raportat la active sau a licenței de instituție de credit și, dacă este cazul, data retragerii oricărei autorizații/licențe.

(4) În ceea ce privește emitenții de tokenuri de monedă electronică, registru privind criptoactivele conține următoarele informații:

- a) denumirea, forma juridică și codul IDNO al emitentului;

b) denumirea comercială, adresa juridică, numărul de telefon, adresa de e-mail și site-ul web al emitentului;

c) cărțile albe pentru criptoactive și eventualele cărți albe pentru criptoactive modificate, versiunile caduce ale cărții albe pentru criptoactive fiind păstrate într-o arhivă separată și marcate în mod clar ca fiind caduce;

d) data de început sau, dacă nu este disponibilă la momentul notificării de către autoritatea competentă, data preconizată de începere a ofertei publice sau a admiterii la tranzacționare;

e) orice alte servicii prestate de emitent care nu intră sub incidența prezentei legi, cu o trimitere la cadrul legal aplicabil;

f) data licenței de instituție de credit sau de instituție emitentă de monedă electronică și, dacă este cazul, data retragerii licenței respective.

(5) În ceea ce privește furnizorii de servicii de criptoactive, registrul privind criptoactivele conține următoarele informații:

a) denumirea, forma juridică și codul IDNO al furnizorului de servicii de criptoactive și, după caz, ale sucursalelor furnizorului de servicii de criptoactive;

b) denumirea comercială, adresa fizică, numărul de telefon, e-mailul și site-ul web al furnizorului de servicii de criptoactive și, după caz, ale platformei de tranzacționare pentru criptoactive care este operată de furnizorul de servicii de criptoactive;

c) denumirea și adresa autorității competente care a acordat autorizația și datele de contact ale acesteia;

d) lista serviciilor de criptoactive furnizate de furnizorul de servicii de criptoactive;

e) data de început sau, dacă nu este disponibilă la momentul notificării de către autoritatea competentă, data preconizată de începere a furnizării de servicii de criptoactive;

f) orice alte servicii prestate de furnizorul de servicii de criptoactive care nu intră sub incidența prezentei legi, cu trimitere la cadrul legal aplicabil;

g) data autorizației și, dacă este cazul, data retragerii autorizației.

(6) Autoritățile competente în funcție de aria de competențe conform art. 85, notifică fără întârziere deținătoarei registrului cu privire la măsurile enumerate la art. 86 alin. (1) lit. b), c), f), l), m), n), o) sau t), precum și alin. (2) lit. e), f), g), h) și m), care afectează furnizarea serviciilor de criptoactive sau emiterea, oferta publică sau utilizarea de criptoactive, în măsura în care aceasta nu este însăși Comisia Națională. Deținătoarea registrului include aceste informații în registrul privind criptoactivele.

(7) Orice retragere a unei autorizații a unui emitent de tokenuri raportate la active, a unui emitent de tokenuri de monedă electronică sau a unui furnizor de servicii de criptoactive și orice măsură notificată în conformitate cu alin. (6) rămâne publicată în registru privind criptoactivele pentru o perioadă de 5 ani.

(8) Comisia Națională adoptă acte normative de punere în aplicare a prezentei legi cu privire la stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice care

detaliază datele necesare pentru clasificarea în registrul privind criptoactivele, în funcție de tipul de criptoactive, a cărților albe pentru criptoactive, și pentru a specifica modalitățile practice pentru a se asigura că datele respective pot fi citite automat.

Articolul 96. Registrul entităților neconforme care furnizează servicii de criptoactive

(1) Comisia Națională, în virtutea calității de autoritate cu prerogative de supraveghere și controlul pieței financiare, precum și de protejare a drepturilor consumatorilor de servicii financiare în temeiul Legii nr. 192/1998, instituie un registru neexhaustiv al entităților care furnizează servicii de criptoactive cu încălcarea art. 53 sau a art. 55 (denumit în continuare *registru entităților neconforme*).

(2) Registrul entităților neconforme conține cel puțin denumirea comercială sau site-ul web al entității neconforme.

(3) Registrul entităților neconforme este pus la dispoziția publicului pe site-ul web oficial al Comisiei Naționale, într-un format care poate fi citit automat, și este actualizat periodic pentru a ține seama de orice modificare a circumstanțelor sau de orice informație adusă în atenția Comisiei Naționale cu privire la entitățile neconforme înregistrate. Registrul entităților neconforme permite accesul centralizat la informații.

(4) Comisia Națională actualizează registrul entităților neconforme pentru a include informații cu privire la orice caz de încălcare a prezentei legi identificat din proprie inițiativă, sau orice informații referitoare la entități care furnizează servicii de criptoactive fără autorizarea sau înregistrarea necesară, transmise de autoritățile naționale și autoritățile de supraveghere relevante din alte state.

Secțiunea a 3-a

Sanctiunile și măsurile aplicate de autoritățile competente

Articolul 97. Încălcări, competența de constatare, măsuri și sancțiuni aplicabile

(1) Fără a aduce atingere competențelor de supraveghere, de investigare și de control enumerate la art. 86, autoritățile competente aplică, în funcție de aria de competență conform art. 85, măsuri și sancțiuni pentru încălcarea prezentei legi, a actelor normative emise pentru punerea sa în aplicare, precum și a cerințelor stabilite prin actele individuale emise de autoritățile competente.

(2) Comisia Națională este competentă să constate și să aplice măsuri și/sau sancțiuni pentru următoarele fapte:

- a) încălcarea cerințelor prevăzute de art. 4-14;
- b) încălcarea cerințelor prevăzute de art. 16, 17, 19, 22, 23, 25, de art. 27-41 și de art. 43 și 44;
- c) încălcarea cerințelor prevăzute de art. 53, 54, 58 și de art. 59-76;

- d) încălcarea cerințelor prevăzute de art. 80-84;
- e) nerespectarea actelor normative emise de Comisia Națională pentru punerea în aplicare a prezentei legi;
- f) nerespectarea măsurilor, prescripțiilor, recomandărilor, planurilor de remediere sau actelor administrative individuale emise de Comisia Națională în exercitarea competențelor prevăzute de prezenta lege;
- g) refuzul de cooperare, inclusiv în cadrul unei investigații, unui control, unei inspecții sau al unei solicitări menționate la art. 86 alin. (4), împiedicarea exercitării competențelor Comisiei Naționale, neprezentarea informațiilor solicitate sau prezentarea de informații, documente ori date false, eronate, incomplete sau de natură să inducă în eroare sau de a periclita desfășurarea activității de supraveghere și control.

(3) Banca Națională constată și aplică măsuri și/sau sancțiuni pentru următoarele fapte:

- a) încălcarea cerințelor prevăzute de art. 45-48 și de art. 50-52 în corelare cu art. 43 și 44, aplicabile *mutatis mutandis*;
- b) nerespectarea actelor normative emise de Banca Națională pentru punerea în aplicare a prezentei legi;
- c) nerespectarea măsurilor, prescripțiilor, recomandărilor, planurilor de remediere sau actelor administrative individuale emise de Banca Națională în exercitarea competențelor prevăzute de prezenta lege;
- d) refuzul de cooperare cu Banca Națională, inclusiv în cadrul unei solicitări, verificări, inspecții sau control, împiedicarea exercitării atribuțiilor Băncii Naționale, neprezentarea informațiilor solicitate sau prezentarea de informații, documente ori date false, eronate, incomplete sau de natură să inducă în eroare sau de a periclita desfășurarea activității de supraveghere și control.

(4) În cazul în care aceeași faptă sau fapte materiale conexe, rezultate din aceeași conduită, intră în aria de competență a ambelor autorități competente, Comisia Națională și Banca Națională cooperează reciproc și se consultă înainte de aplicarea măsurilor sau sancțiunilor, cu excepția cazurilor urgente în care întârzierea ar putea prejudicia grav interesele deținătorilor de criptoactive, ale clienților, stabilitatea financiară, funcționarea sistemelor de plăți sau buna funcționare a pieței.

(5) Autoritatea competentă principală se determină în funcție de obiectul principal al încălcării. Comisia Națională este autoritatea competentă principală pentru încălcările privind criptoactivele altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică, tokenurile raportate la active, furnizorii de servicii de criptoactive și abuzul de piață. Banca Națională este autoritatea competentă principală pentru încălcările privind tokenurile de monedă electronică și riscurile aferente stabilității financiare, funcționării sistemelor de plăți, transmisiei politicii monetare și suveranității monetare.

(6) În cazul în care încălcarea privește un token de monedă electronică tranzacționat pe o platformă de tranzacționare pentru criptoactive sau utilizat în

cadru serviciilor prestate de un furnizor de servicii de criptoactive, Banca Națională constată încălcarea aferentă tokenului de monedă electronică, iar Comisia Națională, după consultarea Băncii Naționale, dispune măsurile necesare în raport cu furnizorul de servicii de criptoactive sau cu operatorul platformei respectiv, potrivit competenței sale.

(7) Măsurile și sancțiunile prevăzute de prezenta lege pot fi aplicate persoanelor juridice, membrilor organului de conducere al acestora, angajaților, precum și oricăror alte persoane fizice sau juridice responsabile de încălcarea prezentei legi, a actelor normative emise pentru punerea sa în aplicare, precum și a cerințelor stabilite prin actele individuale emise de autoritățile competente în temeiul prezentei legi.

(8) Autoritățile competente, în funcție de aria de competențe stabilită de art. 85, pot dispune, în cazul constatării încălcărilor enumerate la alin. (2) lit. a)-c), e) și f) și alin. (3) lit. a)-c), următoarele măsuri de remediere, prevenire și protecție:

- a) emiterea de prescripții privind încetarea și lichidarea încălcărilor;
- b) dispunerea modificării mecanismelor, a politicilor și a procedurilor interne;
- c) interzicerea sau restricționarea desfășurării activității de emitere sau de prestare a unor sau a tuturor serviciilor până la lichidarea încălcărilor constatate;
- d) dispunerea prezentării unui plan de remediere sau restabilire a conformității cu cerințele prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia, plan care să detalieze măsurile și acțiunile ce vor fi întreprinse în acest sens și care să stabilească termenul de implementare a respectivelor măsuri și acțiuni;

(9) Autoritățile competente, în funcție de aria de competențe stabilită de art. 85, pot aplica, în cazul constatării încălcărilor enumerate la alin. (2) lit. a)-c), e) și f) și alin. (3) lit. a)-c), următoarele sancțiuni:

- 1) avertisment scris;
- 2) avertisment public în care se indică persoana fizică sau juridică responsabilă și natura încălcării;
- 3) amenzi maxime egale cu dublul cuantumului profiturilor obținute sau al pierderilor evitate ca urmare a încălcării comise, în cazul în care acestea pot fi determinate, chiar dacă această valoare depășește cunsumurile maxime menționate la lit. h) de la prezentul alineat, în ceea ce privește persoanele fizice, sau la alin. (9) în ceea ce privește persoanele juridice;
- 4) în cazul unei persoane fizice, amendă în mărime de până la 700 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională la data aplicării).
- 5) în cazul încălcărilor comise de o persoană juridică, amendă în mărime de până la cuantumul cel mai mare dintre următoarele:

- a) 5 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională la data aplicării) sau 3 % din

valoarea totală netă a cifrei de afaceri anuală a persoanei juridice, conform ultimelor situații financiare disponibile aprobate de organul de conducere, pentru încălcările menționate la alin. (2) lit. a);

b) 5 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională la data aplicării) sau 5 % din valoarea totală netă a cifrei de afaceri anuală a persoanei juridice, conform ultimelor situații financiare disponibile aprobate de organul de conducere, pentru încălcările menționate la alin. (2) lit. c);

c) 5 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională la data aplicării) sau 12,5 % din valoarea totală netă a cifrei de afaceri anuală a persoanei juridice, conform ultimelor situații financiare disponibile aprobate de organul de conducere, pentru încălcările menționate la alin. (2) lit. b), e) și f) și alin. (3) lit. a)-c).

(10) În cazul în care persoana juridică menționată la alin. (9) lit. a)-c) este o întreprindere-mamă sau o filială a întreprinderii-mamă care are obligația de a întocmi situații financiare consolidate în conformitate cu Legea nr. 287/2017 contabilității și raportării financiare (denumită în continuare *Legea nr. 287/2017*), cifra de afaceri anuală totală relevantă este cifra de afaceri anuală totală sau tipul de venit corespunzător, potrivit celei mai recente situații financiare consolidate disponibile aprobate de organul de conducere al întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang.

(11) Autoritățile competente, în funcție de aria de competențe stabilită de art. 85, pot aplica, în cazul constatării încălcărilor enumerate la alin. (2) lit. a)-c), e) și f) și alin. (3) lit. a) și b), următoarele măsuri sancționatorii:

a) suspendarea autorizației acordate pentru o perioadă menționată în decizia de suspendare sau retragerea autorizației acordate, în cazul unui emitent al unui token raportat la activ;

b) revocarea dreptului entităților notificatoare de a furniza servicii de criptoactive sau de a limita revocarea la un anumit serviciu de criptoactive;

c) suspendarea, pentru o perioadă menționată în decizia de suspendare, a autorizației acordate în cazul unui furnizor de servicii de criptoactive;

d) retragerea autorizației acordate în cazul unui furnizor de servicii de criptoactive sau de a limita retragerea la un anumit serviciu de criptoactive;

e) alte măsuri și sancțiuni prevăzute de Legea nr. 192/1998 și de Legea nr. 548/1995 ce nu contravin atribuțiilor autorităților competente conform art. 85 și 86, în măsura în care sunt compatibile cu prezenta lege.

(12) În plus față de sancțiunile, măsurile și amenziile menționate la alin. (8), (9) și (11), autoritățile competente în funcție de aria de competență conform art. 85, au dreptul să dispună, în cazul încălcărilor menționate la alin. (2) lit. b) și c), o interdicție sub forma suspendării temporare care să împiedice orice membru al organului de conducere al emitentului unui token raportat la active sau al furnizorului de servicii de criptoactive sau orice altă persoană fizică care este considerată responsabilă pentru încălcare, să exercite funcții de conducere în

cadrul emitentului unui token raportat la active sau al furnizorului de servicii de criptoactive sau a unei interdicții sub forma suspendării exercitării drepturilor de vot de către deținătorul unei participații calificate în cadrul unui emitent de tokenuri raportate la active sau al unui furnizor de servicii de criptoactive.

(13) În cazul încălcărilor menționate la alin. (2) lit. d), Comisia Națională are dreptul să dispună următoarele sancțiuni și măsuri, după cum urmează:

1) măsuri remediere, prevenire și protecție:

a) emiterea de prescripții privind încetarea și lichidarea încălcărilor;

b) recuperarea profiturilor obținute din încălcare sau a pierderilor evitate prin aceasta, în măsura în care acestea pot fi determinate;

2) măsuri sancționatorii:

a) retragerea sau suspendarea autorizației în cazul unui furnizor de servicii de criptoactive;

b) o interdicție sub forma suspendării temporare care împiedică orice membru al organului de conducere al furnizorului de servicii de criptoactive sau orice altă persoană fizică responsabilă de încălcare să exercite funcții de conducere în cadrul furnizorilor de servicii de criptoactive;

c) în situația unor încălcări repetate ale art.81, 82, 83 sau 84, o interdicție de 10 ani pentru orice membru al organului de conducere al furnizorului de servicii de criptoactive sau orice altă persoană fizică responsabilă pentru încălcare de a exercita funcții de conducere în cadrul unui furnizor de servicii de criptoactive;

d) o interdicție temporară care împiedică orice membru al organului de conducere al furnizorului de servicii de criptoactive sau orice altă persoană fizică responsabilă de încălcare să tranzacționeze pe cont propriu;

3) sancțiuni:

a) avertisment scris;

b) avertisment public în care se indică persoana fizică sau juridică responsabilă și natura încălcării;

c) amenzi maxime egale cu triplul cuantumului profiturilor obținute sau al pierderilor evitate ca urmare a încălcării comise, în cazul în care acestea pot fi determinate, chiar dacă această valoare depășește cuantumul maxime menționate la lit. i) sau j), după caz;

d) în cazul unei persoane fizice, amenzi maxime de:

1) 1 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională, la data aplicării) pentru încălcările art. 80;

2) 5 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională, la data aplicării) pentru încălcările art. 81-84;

e) în cazul persoanelor juridice, amenzi maxime de:

1) 2 500 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională, la data aplicării) sau 2 % din valoarea totală netă a cifrei de afaceri anuală a persoanei juridice potrivit ultimelor

situații financiare disponibile aprobate de organul de conducere, pentru încălcările art. 80;

2) 15 000 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională, la data aplicării) sau 15 % din valoarea totală netă a cifrei de afaceri anuală a persoanei juridice potrivit ultimelor situații financiare disponibile aprobate de organul de conducere, pentru încălcările art. 81-84.

(14) În sensul alin. (13) pct. 3 lit. e), în cazul în care persoana juridică este o întreprindere-mamă sau o filială a întreprinderii-mamă care are obligația de a întocmi situații financiare consolidate în conformitate cu Legea nr. 287/2017, valoarea totală netă a cifrei de afaceri anuală relevantă este valoarea totală netă a cifrei de afaceri anuală sau tipul de venit corespunzător, potrivit celei mai recente situații financiare consolidate disponibile aprobate de organul de conducere al întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang.

(15) În cazul în care ultimele situații financiare nu sunt disponibile sau nu au fost aprobate de organul de conducere a persoanei juridice, cifra de afaceri anuală se determină pe baza celor mai recente date financiare disponibile, inclusiv situații financiare interimare sau alte informații contabile relevante aflate la dispoziția autorităților competente.

(16) În ceea ce privește încălcarea menționată la alin. (2) lit. g) și alin. (3) lit. d), autoritățile competente în funcție de aria de competență conform art. 85, au dreptul de a aplica amenzi:

a) membrului organului de conducere sau personalului angajat, de la 5 până la 100 de salarii medii ale persoanei fizice sancționate, pentru ultimele 12 luni, care includ toate beneficiile (suplimente, prime și alte adaosuri la salariul de funcție);

b) persoanei fizice, alta decât cea menționată la lit. a), de la 5 000 EUR până la 500 000 EUR (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională, la data aplicării).

(17) Încălcarea dispozițiilor și interdicțiilor prevăzute de prezenta lege atrage, după caz, răspunderea contravențională sau penală, în condițiile și în limitele stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova și de Codul penal al Republicii Moldova.

(18) Încălcarea dispozițiilor și interdicțiilor prevăzute la art. 81-83 constituie încălcare a prezentei legi și atrage aplicarea măsurilor și sancțiunilor prevăzute de art. 97, în măsura în care fapta, prin valoarea prejudiciului cauzat, valoarea beneficiului obținut sau a pierderii evitate ori prin alte elemente prevăzute de lege, întrunește elementele constitutive ale unei contravenții ori ale unei infracțiuni, aceasta atrage răspunderea contravențională sau penală, după caz, în condițiile Codului contravențional al Republicii Moldova sau ale Codului penal al Republicii Moldova.

(19) Dacă autoritatea competentă constată indicii rezonabile privind săvârșirea unei contravenții sau infracțiuni, aceasta sesizează și transmite

materialele acumulate organelor de drept competente, potrivit legislației aplicabile. Transmiterea materialelor nu aduce atingere competenței autorității competente de a dispune măsuri de remediere, prevenire, încetare a conduitei ilicite sau protecție a deținătorilor de criptoactive, a clienților și a integrității pieței.

(20) Amenzile aplicate se varsă la bugetul de stat.

Articolul 98. Exercițarea competențelor de supraveghere și a competențelor de a impune măsuri și sancțiuni

(1) La stabilirea tipului și nivelului unei sancțiuni sau al unei măsuri care trebuie impusă în conformitate cu art. 97, autoritățile competente în funcție de aria de competență conform art. 85, iau în considerare toate circumstanțele relevante, inclusiv, după caz:

- a) gravitatea și durata încălcării;
- b) dacă încălcarea a fost săvârșită în mod intenționat sau din neglijență;
- c) gradul de responsabilitate al persoanei fizice sau juridice responsabile de încălcare;
- d) puterea financiară a persoanei fizice sau juridice responsabile de încălcare, astfel cum este indicată de cifra de afaceri totală a persoanei juridice responsabile sau de venitul anual și de activele nete ale persoanei fizice responsabile;
- e) cuantumul profiturilor obținute sau al pierderilor evitate de către persoana fizică sau juridică responsabilă de încălcare, în măsura în care acestea pot fi determinate;
- f) prejudiciile suferite de terți ca urmare a încălcării, în măsura în care acestea pot fi determinate;
- g) măsura în care persoana fizică sau juridică responsabilă pentru încălcare cooperează cu autoritățile competente, fără a aduce atingere necesității de a asigura recuperarea profiturilor obținute sau a pierderilor evitate de persoana respectivă;
- h) încălcările prezentei legi și a actelor normative emise în aplicarea prezentei legi săvârșite anterior de către persoana fizică sau juridică responsabilă de încălcare;
- i) măsurile luate de către persoana responsabilă de încălcare pentru a împiedica repetarea încălcării;
- j) impactul încălcării asupra intereselor deținătorilor de criptoactive și ale clienților furnizorilor de servicii de criptoactive, în special ale deținătorilor de retail.

(2) În exercitarea competențelor lor de a impune măsuri și sancțiuni în temeiul art. 97, autoritățile competente cooperează strâns pentru a garanta că exercitarea competențelor lor de supraveghere și de investigare și sancțiunile și măsurile pe care le impun sunt eficace și adecvate. Acestea își coordonează activitățile pentru a evita dublarea sau suprapunerea atunci când își exercită competențele de supraveghere, de investigare și de control și când impun sancțiuni și măsuri, inclusiv în cazuri transfrontaliere.

(3) Măsurile și sancțiunile aplicate potrivit prezentei legi trebuie să fie efective, proporționale și disuasive, având ca scop încetarea încălcării, remedierea consecințelor acesteia, prevenirea repetării încălcării și protejarea deținătorilor de criptoactive, a deținătorilor de tokenuri de monedă electronică, a clienților furnizorilor de servicii de criptoactive, a stabilității financiare, a bunei funcționări a pieței, a funcționării sistemelor de plăți, precum și, după caz, a transmisiei politicii monetare și a suveranității monetare.

(4) Măsurile prevăzute de prezenta lege pot fi aplicate independent de sancțiunile sau concomitent cu acestea, în măsura necesară pentru încetarea încălcării, remedierea deficiențelor constatate, prevenirea repetării încălcării, limitarea riscurilor și protejarea intereselor prevăzute la alin. (3).

(5) Aplicarea măsurilor și a sancțiunilor potrivit prezentei legi nu aduce atingere răspunderii civile, contravenționale sau penale, după caz. În cazul în care aceeași faptă poate angaja mai multe forme de răspundere juridică, autoritățile competente aplică măsurile și sancțiunile cu respectarea principiilor proporționalității, securității juridice și evitarea sancționării repetate a aceleiași persoane pentru aceeași faptă.

Articolul 99. Dreptul la o cale de atac

(1) Actele administrative individuale adoptate de autoritățile competente în temeiul prezentei legi sunt motivate în mod corespunzător și pot fi contestate în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018. Dreptul de contestare există și în situația în care, cu privire la o cerere de autorizare care conține toate informațiile necesare, nu se ia nicio decizie în termen de șase luni de la prezentarea sa.

(2) Organizațiile de protecție a consumatorilor care au un interes legitim în protejarea deținătorilor de criptoactive pot introduce, de asemenea, în interesul consumatorilor și în conformitate cu cadrul legal, o acțiune în fața instanțelor sau a autorităților publice competente, pentru a garanta aplicarea prezentei legi.

Articolul 100. Publicarea deciziilor

(1) Deciziile de aplicare a unor sancțiuni și măsuri pentru încălcarea prezentei legi în conformitate cu art. 97 se publică de către autoritățile competente pe site-urile lor web oficiale, fără întârzieri nejustificate, după ce persoana fizică sau juridică care face obiectul deciziei este informată cu privire la decizia respectivă. Publicarea cuprinde cel puțin informații privind tipul și natura încălcării și identitatea persoanelor fizice sau juridice responsabile. Nu este necesar să fie publicate deciziile de impunere a unor măsuri de natură investigativă.

(2) În cazul în care publicarea identității entităților juridice ori a identității sau a datelor cu caracter personal ale persoanelor fizice este considerată de către autoritățile competente ca fiind disproporționată, ca urmare a unei evaluări efectuate de la caz la caz cu privire la proporționalitatea publicării unor astfel de

date, sau în cazul în care publicarea respectivă ar pune în pericol o investigație în curs, autoritățile competente iau una dintre următoarele acțiuni:

a) amână publicarea deciziei de impunere a unei sancțiuni sau a unei măsuri până în momentul în care motivele nepublicării încetează să existe;

b) publică decizia de impunere a unei sancțiuni sau a unei măsuri anonim, într-un mod care să fie conform cu cadrul legal, în cazul în care o astfel de publicare anonimă asigură protecția eficientă a datelor cu caracter personal vizate;

c) nu publică decizia de impunere a unei sancțiuni sau a unei măsuri, în cazul în care opțiunile prevăzute la lit. a) și b) sunt considerate insuficiente pentru a se asigura:

(i) că nu se pune în pericol stabilitatea piețelor financiare;

(ii) că publicarea unei astfel de decizii este proporțională în raport cu măsurile care sunt considerate a fi de natură minoră.

În cazul deciziei de a publica o sancțiune sau o măsură în mod anonim, astfel cum se menționează la lit. b), publicarea datelor relevante poate fi amânată pentru un termen rezonabil, dacă se preconizează că în perioada respectivă motivele pentru publicarea anonimă vor înceta să existe.

(3) În cazul în care decizia de a impune o sancțiune sau o măsură face obiectul unei căi de atac în fața instanțelor, autoritățile competente publică, de asemenea, imediat după ce a fost emisă decizia respectivă sau cel târziu până la sfârșitul următoarelor zile lucrătoare, pe site-ul lor web oficial informații în acest sens și orice informații ulterioare cu privire la rezultatul unei astfel de căi de atac. În plus, se publică și orice decizie de anulare a unei decizii anterioare de impunere a unei sancțiuni sau a unei măsuri.

(4) Autoritățile competente se asigură că orice informație publicată în conformitate cu prezentul articol este menținută pe site-ul lor web oficial pentru o perioadă de cel puțin cinci ani de la publicare. Datele cu caracter personal incluse în informațiile publicate sunt menținute pe site-ul web oficial al autorității competente numai pe perioada impusă de normele aplicabile privind protecția datelor.

Articolul 101. Raportarea încălcărilor și protecția persoanelor care efectuează raportarea

Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate se aplică raportării încălcărilor prezentei legi și protecției persoanelor care raportează astfel de încălcări.

Articolul 102. Raportul anual al Comisiei Naționale privind evoluțiile pieței

(1) Până la data de 31 decembrie a fiecărui an, Comisia Națională, în cooperare cu Banca Națională, elaborează un raport privind aplicarea prezentei legi și evoluțiile pe piața de cryptoactive. Raportul se pune la dispoziția publicului pe site-ul web oficial al Comisiei Naționale.

Raportul conține cel puțin următoarele elemente:

a) numărul de emisiuni de criptoactive din Republica Moldova, numărul de cărți albe pentru criptoactive transmise sau notificate la autoritățile competente, tipul criptoactivelor emise și capitalizarea de piață a acestora și numărul criptoactivelor admise la tranzacționare;

b) numărul emitenților de tokenuri raportate la active și o analiză a categoriilor de active de rezervă, a dimensiunii rezervelor de active și a volumului tranzacțiilor efectuate cu tokenuri raportate la active;

c) numărul emitenților de tokenuri de monedă electronică și o analiză a monedelor oficiale la care se raportează tokenurile de monedă electronică, inclusiv clasificate pe categorii în funcție de tipul monedei oficiale la care sunt raportate, a componenței și a dimensiunii fondurilor depuse sau investite în conformitate cu art. 51 și a volumului plăților efectuate cu tokenuri de monedă electronică;

d) numărul furnizorilor de servicii de criptoactive;

e) o estimare a numărului de rezidenți din Republica Moldova care folosesc criptoactive emise în Republica Moldova sau care investesc în astfel de criptoactive;

f) atunci când este posibil, o estimare a numărului de rezidenți din Republica Moldova care utilizează criptoactive emise în afara Republicii Moldova sau care investesc în astfel de criptoactive, precum și o explicație referitoare la disponibilitatea datelor în această privință;

g) o hartă a localizării geografice și a nivelului de cunoaștere a clientelei, precum și a procedurilor de diligență privind clientela în cazul schimburilor neautorizate prin care se furnizează servicii de criptoactive rezidenților din Republica Moldova, inclusiv numărul de schimburi pentru care nu există un domiciliu clar și numărul de schimburi situate în jurisdicții incluse pe lista altor state cu risc ridicat în sensul normelor din Republica Moldova privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului sau pe lista jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale, clasificate în funcție de nivelul de conformitate cu procedurile adecvate de cunoaștere a clientelei;

h) ponderea tranzacțiilor cu criptoactive realizate prin intermediul unui furnizor de servicii de criptoactive sau al unui furnizor de servicii neautorizat ori peer-to-peer, precum și volumul tranzacțiilor acestora;

i) numărul și valoarea cazurilor de fraudă, de înșelăciune, de piraterie informatică, de utilizare a criptoactivelor pentru plăți asociate atacurilor cu programe ransomware, de atacuri cibernetice, de furt sau de pierderi având ca obiect criptoactive raportate în Republica Moldova, tipurile de comportament fraudulos, numărul plângerilor primite de furnizorii de servicii de criptoactive și de emitenții de tokenuri raportate la active, numărul petițiilor primite de autoritățile competente și subiectele plângerilor și petițiilor primite;

j) numărul plângerilor primite de furnizorii de servicii de criptoactive, de emitenți și a petițiilor primite de autoritățile competente referitoare la informații false și care induc în eroare cuprinse în cărțile albe pentru criptoactive sau în

materiale publicitare, inclusiv prin intermediul platformelor de comunicare socială.

(2) Banca Națională, în funcție de aria de competențe stabilită la art. 85, oferă Comisiei Naționale informațiile necesare pentru a întocmi raportul. În vederea întocmirii raportului, Comisia Națională poate solicita informații de la organele de aplicare a legii.

Secțiunea a 4-a Alte competențe

Articolul 103. Taxe sau plăți de autorizare și supraveghere a pieței criptoactivelor

(1) Autoritățile competente pot percepe taxe sau plăți pentru examinarea cererilor de autorizare, notificare sau aprobare, precum și taxe anuale de supraveghere a pieței criptoactivelor aplicabile emitenților și furnizorilor de servicii de criptoactive.

(2) În cazul percepției taxelor sau plăților prevăzute la alin. (1), cuantumul și procedura de percepere, categoriile de persoane sau entități obligate la plata taxelor sau plăților se stabilesc de către autoritățile competente prin actele sale normative de punere în aplicare a prezentei legi.

(3) Cuantumul taxelor sau plăților se determină pe baza principiului recuperării costurilor aferente activităților de autorizare și supraveghere exercitate de autoritățile competente.

(4) Cuantumul taxelor sau plăților nu poate fi majorat pe parcursul aceleiași perioade de gestiune. Orice modificare privind cuantumul taxelor sau plăților, categoriile de persoane sau entități obligate la plată se aplică începând cu următoarea perioadă de gestiune și se publică cu cel puțin șase luni înainte de intrarea în vigoare, cu excepția cazurilor de reducere sau scutire.

(5) Taxele sau plățile percepute de Comisia Națională potrivit prezentului articol constituie venituri ale Comisiei Naționale și se achită în condițiile Legii nr. 192/1998, în vederea acoperirii costurilor aferente activităților de reglementare, autorizare, supraveghere și control al pieței criptoactivelor. În cazul în care Banca Națională percepe taxe sau plăți potrivit prezentului articol, acestea se achită și se administrează în condițiile Legii nr. 548/1995 și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia.

Capitolul VIII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 104. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Prevederile art. 85 alin. (5)-(9), în partea ce vizează asigurarea comunicării punctului unic de contact, obligațiile de notificare și raportare către

ESMA și ABE, se pun în aplicare odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

(3) La data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană:

a) denumirea prezentei legi va avea următorul cuprins:

„LEGE
privind stabilirea unor măsuri de punere în aplicare
a Regulamentului (UE) 2023/1114 al Parlamentului European
și al Consiliului din 31 mai 2023 privind piețele criptoactivelor
și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 1095/2010
și a Directivelor 2013/36/UE și (UE) 2019/1937, precum și pentru
modificarea și completarea unor acte normative”;

b) clauza de armonizare indicată pe prima pagină a prezentei legi se exclude;

c) articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Obiectul și scopul legii

Prezenta lege stabilește măsuri de punere în aplicare a dispozițiilor Regulamentului (UE) 2023/1114 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind piețele criptoactivelor și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 1095/2010 și a Directivelor 2013/36/UE și (UE) 2019/1937 (denumit în continuare *Regulamentul (UE) 2023/1114*), în ceea ce privește stabilirea autorităților competente pentru aplicarea acestuia, a regimului sancționator, administrativ și penal aferent încălcării prevederilor sale, precum și alte măsuri necesare implementării.”;

d) articolele 2 și 3 se abrogă;

e) capitolele II, III, IV, V, VI se abrogă;

f) la articolul 85 alineatul (4), textul „în sensul art. 3 alin. (1) pct. 26) din prezenta lege” se exclude;

g) articolul 86:

la alineatul (1):

textul „în temeiul capitolelor II, III, V și VI din prezenta lege” se substituie cu textul „în temeiul titlurilor II, III, V și VI din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la litera g), textul „art. 58” se substituie cu textul „art. 64 din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la litera i), după textul „art. 6 și 19” se introduce textul „din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la litera j), după textul „art. 7 și 29” se introduce textul „din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la litera u), după textul „art. 8, 17 și 18” se introduce textul „din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la litera ab), textul „art. 23 alin. (4), cu art. 24 alin. (3)” se substituie cu textul „art. 23 alin. (4), cu art. 24 alin. (3) sau cu art. 58 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la alineatul (2):

textul „în temeiul capitolului IV din prezenta lege” se substituie cu textul „în temeiul titlului IV din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la litera b), textul „art. 48” se substituie cu textul „art. 51 din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la litera c), textul „art. 50” se substituie cu textul „art. 53 din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la alineatul (4):

textul „în temeiul capitolului VI” se substituie cu textul „în temeiul titlului VI din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la litera e), textul „art. 80-83” se substituie cu textul „art. 88-91 din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

h) articolele 88, 89, 90, 91, 92, 93 și 94 se abrogă;

i) la capitolul VII, secțiunea a 2-a „Registrul privind criptoactivele” se abrogă;

j) articolul 97:

la alineatul (2), literele a), b), c) și d) vor avea următorul cuprins:

„a) încălcarea cerințelor prevăzute de art. 4-14 din Regulamentul (UE) 2023/1114;

b) încălcarea cerințelor prevăzute de art. 16, 17, 19, 22, 23, 25, de art. 27-41 și de art. 46 și 47 din Regulamentul (UE) 2023/1114;

c) încălcarea cerințelor prevăzute de art. 59, 60, 64 și de art. 65-83 din Regulamentul (UE) 2023/1114;

d) încălcarea cerințelor prevăzute de art. 88-92 din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la alineatul (3), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) încălcarea cerințelor prevăzute de art. 48-51 și de art. 53-55 din Regulamentul (UE) 2023/1114 în corelare cu art. 46 și 47 din Regulamentul (UE) 2023/1114 aplicabile *mutatis mutandis*”;

alineatul (13) punctul 2) litera c), textul „art. 81, 82, 83 sau 84” se substituie cu textul „art. 89-91 sau 92 din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la alineatul (13) literele d) și e) subpunctul (l), textul „art. 80” se substituie cu textul „art. 88 din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

la alineatul (13) literele d) și e) subpunctul 2), textul „art. 81-84” se substituie cu textul „art. 89-92 din Regulamentul (UE) 2023/1114”;

k) articolul 102 se abrogă.

(4) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va asigura aducerea actelor sale normative în concordanță cu prezenta lege sau, după caz, va adopta actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

(5) Comisia Națională a Pieței Financiare, Banca Națională a Moldovei și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în limitele competențelor de care dispun, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor elabora și aproba actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

(6) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se modifică unele acte normative, conform anexei nr. 5.

Articolul 105. Regimul de tranziție către mecanismele Uniunii Europene de recunoaștere mutuală și cooperare europeană în domeniul criptoactivelor

(1) Până la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, autorizațiile, aprobările, notificările, înregistrările și alte acte emise de autoritățile competente în temeiul prezentei legi produc efecte juridice exclusiv pe teritoriul Republicii Moldova și nu conferă titularilor dreptul de a oferi public criptoactive sau de a solicita admiterea acestora la tranzacționare, de a presta servicii de criptoactive în Uniunea Europeană în baza mecanismelor de recunoaștere mutuală, regimului de pașaportizare sau notificare transfrontalieră prevăzute de Regulamentul (UE) 2023/1114 sau conform dreptului Uniunii Europene.

(2) Până la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, furnizarea serviciilor de criptoactive, oferta publică de criptoactive și admiterea criptoactivelor la tranzacționare pe teritoriul Republicii Moldova se efectuează numai în condițiile prezentei legi și ale actelor normative emise pentru aplicarea acesteia, fără aplicarea automată a autorizațiilor, aprobărilor, notificărilor sau înregistrărilor emise de autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene.

(3) Mecanismele de recunoaștere mutuală, de aplicare a regimului de pașaportizare, notificare transfrontalieră, includere în registrele europene relevante și cooperare cu ESMA, ABE și autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene prevăzute de Regulamentul (UE) 2023/1114 se aplică în Republica Moldova de la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și în condițiile prevăzute de Tratatul de aderare, dacă asemenea condiții au fost stabilite, precum și de dreptul Uniunii Europene și de legislația națională adoptată pentru aplicarea acestora.

(4) În vederea aplicării alin. (3), în termenul stabilit prin Tratatul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană sau, în lipsa unui asemenea termen, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a acestuia, Guvernul, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare, potrivit domeniilor de competență, vor elabora și vor prezenta Parlamentului propuneri de modificare a prezentei legi și a actelor normative conexe, pentru asigurarea aplicării mecanismelor Uniunii Europene privind furnizarea transfrontalieră de servicii de criptoactive, notificarea autorităților competente, schimbul de informații, cooperarea în activități de supraveghere și aplicare a legii, precum și raportarea către autoritățile europene competente.

(5) Până la intrarea în vigoare a modificărilor legislative prevăzute la alin. (4), autoritățile competente pot coopera și pot face schimb de informații cu autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene, cu ESMA, cu ABE și, după caz, BCE, în limitele prezentei legi și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, fără ca această cooperare să producă efecte de recunoaștere mutuală, de aplicare a regimului de pașaportizare sau autorizare transfrontalieră prevăzut de Regulamentul (UE) 2023/1114 sau conform dreptului Uniunii Europene.

(6) În vederea aplicării alin. (5), Comisia Națională și, respectiv, Banca Națională pot adopta acte normative de punere în aplicare a prezentei legi privind standardele tehnice referitoare la informațiile care trebuie să facă obiectul schimbului dintre autoritățile competente din statele membre, precum și în ceea ce privește formularele, modelele și procedurile standard pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente din statele membre, ESMA și ABE.

Articolul 106. Dispoziții tranzitorii

(1) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele sau entitățile care, până la data intrării în vigoare, care intenționează să desfășoare activități de emiteri de criptoactive, ofertă publică sau admitere la tranzacționare de criptoactive ori de furnizare de servicii de criptoactive, supuse notificării, aprobării sau autorizării potrivit prezentei legi,:

a) vor depune la autoritatea competentă, potrivit art. 85, notificarea, sau după caz cererea privind eliberarea autorizației pentru activitatea de emiteri, oferta publică, admiterea la tranzacționare, furnizare a serviciilor de criptoactive respective în conformitate cu prezenta lege și cu actele normative pentru punerea în aplicare a prezentei legi

b) vor întreprinde măsurile necesare pentru aducerea cadrului organizațional, politicilor, procedurilor interne, documentației contractuale, sistemelor tehnice și raporturile lor cu persoanele terțe în conformitate cu dispozițiile prezentei legi și ale actelor normative pentru punerea în aplicare a prezentei legi.

(2) Depunerea notificării sau a cererii privind eliberarea autorizației nu conferă dreptul de a desfășura activitățile prevăzute la alin. (1). Aceste activități pot fi desfășurate numai după obținerea autorizației ori, după caz, după îndeplinirea condițiilor aferente procedurii de notificare, în conformitate cu prezenta lege.

(3) Persoanele sau entitățile care nu au îndeplinit cerințele prevăzute la alin. (1) sau a căror cerere de eliberare a autorizației a fost respinsă ori care nu îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege, nu au dreptul să desfășoare activități de emiteri, oferta publică, admiterea la tranzacționare de criptoactive, de furnizare a serviciilor de criptoactive.

(4) Desfășurarea activităților enumerate la alin. (1), care sunt supuse autorizării sau notificării conform prevederilor prezentei legi, fără obținerea autorizației, fără îndeplinirea condițiilor aferente procedurii de notificare, este interzisă și se sancționează conform prevederilor Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002.

(5) Dispozițiile prezentului articol nu constituie autorizare provizorie, aprobare tacită, recunoaștere, validare sau legalizare a activităților privind activele virtuale ori criptoactivele desfășurate anterior intrării în vigoare a prezentei legi cu încălcarea regimului juridic aplicabil și nu aduc atingere răspunderii juridice pentru faptele săvârșite până la această dată.

(6) Până la obținerea autorizației ori, după caz, până la îndeplinirea condițiilor aferente procedurii de notificare, se interzice atragerea de clienți, încheierea de tranzacții noi, executarea de ordine, schimbul de criptoactive contra fonduri sau contra alte criptoactive, custodia, transferul sau orice altă prestare de servicii privind criptoactivele, precum și promovarea publică a unor asemenea activități.

Anexa nr. 1
la Legea nr. /2026 privind piața criptoactivelor

INFORMAȚII
care trebuie publicate în cartea albă pentru criptoactive, altele decât tokenurile
raportate la active sau tokenurile de monedă electronică

Partea 1. Informații despre ofertant sau persoana care solicită admiterea la tranzacționare

- 1.1. Denumirea;
- 1.2. Forma juridică;
- 1.3. Sediul și adresa poștală pentru corespondență, dacă sunt diferite;
- 1.4. Data înregistrării;
- 1.5. Codul IDNO al persoanei juridice;
- 1.6. Numărul de telefon și adresa de e-mail ale ofertantului sau ale persoanei care solicită admiterea la tranzacționare, precum și termenul de zile în care un investitor care contactează ofertantul sau persoana care solicită admiterea la tranzacționare va primi un răspuns prin intermediul numărului de telefon sau al adresei de e-mail respective;
- 1.7. După caz, denumirea societății-mamă;
- 1.8. Identitatea, adresele profesionale și funcțiile persoanelor care sunt membri ai organului de conducere al ofertantului sau ale persoanei care solicită admiterea la tranzacționare;
- 1.9. Activitatea economică sau profesională a ofertantului sau a persoanei care solicită admiterea la tranzacționare și, după caz, a societății-mamă aferente;
- 1.10. Situația financiară a ofertantului sau a persoanei care solicită admiterea la tranzacționare din ultimii trei ani sau, în cazul în care ofertantul sau persoana care solicită admiterea la tranzacționare a fost înființat(ă) cu mai puțin de trei ani în urmă, situația financiară de la data înregistrării sale.

Situația financiară se evaluează pe baza unei prezentări corecte a evoluției și a performanței activității ofertantului sau a persoanei care solicită admiterea la tranzacționare, precum și a poziției sale pentru fiecare an și perioadă intermediară pentru care se solicită istoricul financiar, inclusiv a cauzelor care au determinat schimbări semnificative.

Prezentarea trebuie să fie o analiză echilibrată și cuprinzătoare a evoluției și a performanței activității ofertantului sau a persoanei care solicită admiterea la tranzacționare, precum și a poziției sale, corelată cu dimensiunea și complexitatea activității.

Partea a 2-a. Informații despre emitent, în cazul în care acesta este diferit de ofertant sau de persoana care solicită admiterea la tranzacționare

- 2.1. Denumirea;
- 2.2. Forma juridică;
- 2.3. Sediul și adresa poștală pentru corespondență, dacă sunt diferite;
- 2.4. Data înregistrării;
- 2.5. Codul IDNO;
- 2.6. După caz, denumirea societății-mamă;
- 2.7. Identitatea, adresele profesionale și funcțiile persoanelor care sunt membri ai organului de conducere al emitentului;
- 2.8. Activitatea economică sau profesională a emitentului și, după caz, a societății-mamă aferente.

Partea a 3-a. Informații despre operatorul platformei de tranzacționare în cazurile în care acesta elaborează cartea albă pentru criptoactive

- 3.1. Denumirea;
- 3.2. Forma juridică;
- 3.3. Sediul și adresa poștală pentru corespondență, dacă sunt diferite;
- 3.4. Data înregistrării;
- 3.5. Codul IDNO;
- 3.6. După caz, identitatea societății-mamă;
- 3.7. Motivul pentru care operatorul respectiv a elaborat cartea albă pentru criptoactive;
- 3.8. Identitatea, adresele profesionale și funcțiile persoanelor care sunt membri ai organului de conducere al operatorului;
- 3.9. Activitatea economică sau profesională a operatorului și, după caz, a societății-mamă aferente.

Partea a 4-a. Informații despre proiectul de criptoactive

- 4.1. Denumirea proiectului de criptoactive și a criptoactivelor, dacă este diferită de denumirea ofertantului sau a persoanei care solicită admiterea la tranzacționare, și abrevierea sau codul acestora;
- 4.2. O scurtă descriere a proiectului de criptoactive;
- 4.3. Date privind toate persoanele fizice sau juridice (inclusiv adresele profesionale sau sediul societății) implicate în implementarea proiectului de criptoactive, cum ar fi consultanții, echipa de dezvoltatori și furnizorii de servicii de criptoactive;
- 4.4. În cazul în care proiectul de criptoactive vizează tokenurile utilitare, principalele caracteristici ale bunurilor sau serviciilor care urmează să fie dezvoltate;
- 4.5. Informații referitoare la proiectul de criptoactive, mai ales descrierea obiectivelor de etapă anterioare și viitoare ale proiectului și, după caz, resursele deja alocate proiectului;
- 4.6. După caz, informații despre planurile de utilizare a fondurilor sau a altor criptoactive colectate.

Partea a 5-a. Informații despre oferta publică de criptoactive sau admiterea la tranzacționare a acestora

- 5.1. O mențiune din care să rezulte dacă cartea albă privind criptoactivele se referă sau nu la o ofertă publică de criptoactive sau la admiterea la tranzacționare a acestora;
- 5.2. Motivele care stau la baza ofertei publice sau a admiterii la tranzacționare;
- 5.3. Dacă este cazul, suma pe care intenționează să o mobilizeze oferta publică în orice fonduri sau în orice alt criptactiv, inclusiv, dacă este cazul, orice valoare minimă sau maximă de subscriere stabilită pentru oferta publică de criptoactive, și dacă sunt acceptate suprasubscrieri și modul în care acestea sunt alocate;
- 5.4. Prețul de emisiune al criptoactivelor care fac obiectul ofertei publice (în lei moldovenești sau orice alte criptoactive), orice taxă de subscriere aplicabilă sau metoda după care se va stabili prețul de ofertă;
- 5.5. După caz, numărul total de criptoactive care urmează a fi oferite public sau admise la tranzacționare;
- 5.6. Indicarea deținătorilor potențiali cărora li se adresează oferta publică de criptoactive sau admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, inclusiv a eventualelor restricții privind tipul de deținători de astfel de criptoactive;
- 5.7. Un anunț specific care să indice că cumpărătorii participanți la oferta publică de criptoactive vor putea beneficia de o rambursare în cazul în care obiectivul minim de subscriere vizat nu este atins la sfârșitul ofertei publice, în cazul în care cumpărătorii își exercită dreptul de retragere prevăzut la art. 13 sau în cazul anulării ofertei publice, precum și o descriere

detaliată a mecanismului de rambursare, inclusiv termenul preconizat pentru finalizarea unor astfel de rambursări;

5.8. Informații referitoare la diferitele etape ale ofertei publice de criptoactive, inclusiv informații referitoare la prețul de achiziție redus pentru primii cumpărători de criptoactive (vânzări anterioare ofertei publice); în cazul unui preț de achiziție redus pentru unii cumpărători, motivele pentru care prețurile de achiziție pot fi diferite, precum și o descriere a impactului asupra celorlalți investitori;

5.9. Pentru ofertele cu durată limitată, perioada de subscriere în cursul căreia este deschisă oferta publică;

5.10. Mecanismele de protecție a fondurilor sau a altor criptoactive, astfel cum se menționează la art. 10, în timpul ofertei publice cu durată limitată sau în cursul perioadei de retragere;

5.11. Metodele de plată utilizate pentru achiziționarea criptoactivelor care fac obiectul ofertei și metodele de transferare a valorii către cumpărători, atunci când aceștia au dreptul la rambursare;

5.12. În cazul ofertelor publice, informații privind dreptul de retragere menționat la art. 13;

5.13. Informații privind modalitățile și calendarul transferului către deținători al criptoactivelor achiziționate;

5.14. Informații privind cerințele tehnice pe care cumpărătorul trebuie să le îndeplinească pentru a deține criptoactivele;

5.15. După caz, denumirea furnizorului de servicii de criptoactive responsabil cu plasarea criptoactivelor și forma unui astfel de plasament (cu sau fără angajament ferm);

5.16. După caz, denumirea platformei de tranzacționare pentru criptoactive pe care se solicită admiterea la tranzacționare și informații cu privire la modul în care investitorii pot accesa astfel de platforme de tranzacționare și la costurile implicate;

5.17. Cheltuielile legate de oferta publică de criptoactive;

5.18. Potențiale conflicte de interese ale persoanelor implicate în oferta publică sau în admiterea la tranzacționare, legate de ofertă sau de admiterea la tranzacționare;

5.19. Cadrul legal aplicabil ofertei publice de criptoactive, precum și instanța competentă.

Partea a 6-a. Informații despre criptoactive

6.1. Tipul de criptoactive care vor face obiectul ofertei publice sau pentru care se solicită admiterea la tranzacționare;

6.2. O descriere a caracteristicilor, inclusiv a datelor necesare pentru clasificarea cărții albe pentru criptoactive în registrul menționat la art. 95, astfel cum se precizează în alin. (8) de la articolul menționat, precum și a funcționalităților criptoactivelor care fac obiectul ofertei sau sunt admise la tranzacționare, inclusiv informații privind momentul în care, conform planificării, vor putea fi utilizate aceste funcționalități.

Partea a 7-a. Informații despre drepturile și obligațiile aferente criptoactivelor

7.1. O descriere a drepturilor și, dacă este cazul, a obligațiilor cumpărătorului, precum și procedura și condițiile de exercitare a drepturilor respective;

7.2. O descriere a condițiilor în care pot fi modificate drepturile și obligațiile;

7.3. După caz, informații privind viitoarele oferte publice de criptoactive ale emitentului și numărul de criptoactive păstrate de acesta;

7.4. În cazul în care oferta publică de criptoactive sau admiterea acestora la tranzacționare se referă la tokenuri utilitare, informații despre calitatea și cantitatea bunurilor sau serviciilor la care oferă acces tokenurile utilitare;

7.5. În cazul în care ofertele publice de criptoactive sau admiterea acestora la tranzacționare se referă la tokenuri utilitare, informații cu privire la modul în care tokenurile utilitare pot fi răscumpărate în bunurile sau serviciile de care sunt legate;

7.6. În cazul în care nu se solicită admiterea la tranzacționare, informații cu privire la modul și locul în care criptoactivele pot fi achiziționate sau vândute după oferta publică;

7.7. Eventualele restricții impuse asupra transferabilității criptoactivelor oferite sau admise la tranzacționare;

7.8. În cazul în care pentru criptoactive există protocoale de creștere sau reducere a ofertei ca răspuns la variațiile cererii, o descriere a funcționării protocoalelor de acest tip;

7.9. După caz, o descriere a mecanismelor de protecție prin care se protejează valoarea criptoactivelor și a mecanismelor de compensare;

7.10. Cadrul legal aplicabil criptoactivelor, precum și instanța competentă.

Partea a 8-a. Informații despre tehnologia-suport

8.1. Informații despre tehnologia utilizată, inclusiv tehnologia registrelor distribuite, protocoalele și standardele tehnice utilizate;

8.2. Mecanismul de consens, după caz;

8.3. Mecanismele de stimulare pentru securizarea tranzacțiilor și eventualele comisioane aplicabile;

8.4. În cazul în care criptoactivele sunt emise, transferate și stocate utilizând tehnologia registrelor distribuite care este operată de emitent, de ofertant sau de un terț care acționează în numele acestora, o descriere detaliată a funcționării tehnologiei registrelor distribuite;

8.5. Informații privind rezultatul auditului tehnologiei utilizate, dacă un astfel de audit a fost efectuat.

Partea a 9-a. Informații privind riscurile

9.1. O descriere a riscurilor aferente ofertei publice de criptoactive sau admiterii la tranzacționare a acestora;

9.2. O descriere a riscurilor aferente emitentului, în cazul în care acesta este diferit de ofertant sau de persoana care solicită admiterea la tranzacționare;

9.3. O descriere a riscurilor aferente criptoactivelor;

9.4. O descriere a riscurilor aferente implementării proiectului;

9.5. O descriere a riscurilor aferente tehnologiei utilizate, precum și a măsurilor de atenuare, dacă este cazul.

Partea a 10-a. Informații privind principalele efecte negative asupra climei și alte efecte negative legate de mediu ale mecanismului de consens utilizat pentru emiterea criptoactivului, conform actelor normative de punere în aplicare a prezentei legi în ceea ce privește:

10.1. Conținutul;

10.2. Metodologiile;

10.3. Modul de prezentare a informațiilor în ceea ce privește indicatorii de sustenabilitate în legătură cu efectele negative asupra climei și cu alte efecte negative legate de mediu.

Anexa nr. 2
la Legea nr. /2026 privind piața criptoactivelor

INFORMAȚII
care trebuie publicate în cartea albă pentru criptoactive de tipul tokenurilor
raportate la active

Partea 1. Informații despre emitentul tokenului raportat la active

- 1.1. Denumirea;
- 1.2. Forma juridică;
- 1.3. Sediul și adresa poștală pentru corespondență, dacă sunt diferite;
- 1.4. Data înregistrării;
- 1.5. Codul IDNO;
- 1.6. După caz, identitatea societății-mamă;
- 1.7. Identitatea, adresele profesionale și funcțiile persoanelor care sunt membri ai organului de conducere al emitentului;
- 1.8. Activitatea economică sau profesională a emitentului și, după caz, a societății-mamă aferente;
- 1.9. Situația financiară a emitentului din ultimii trei ani sau, în cazul în care emitentul a fost înființat cu mai puțin de trei ani în urmă, situația financiară de la data înregistrării sale.

Situația financiară se evaluează pe baza unei prezentări corecte a evoluției și a performanței activității emitentului, precum și a poziției sale pentru fiecare an și perioadă intermediară pentru care se solicită istoricul financiar, inclusiv a cauzelor care au determinat schimbări semnificative.

Prezentarea trebuie să fie o analiză echilibrată și cuprinzătoare a evoluției și a performanței activității emitentului, precum și a poziției sale, corelată cu dimensiunea și complexitatea activității.

- 1.10. O descriere detaliată a cadrului de guvernanță al emitentului;
- 1.11. Cu excepția emitenților de tokenuri raportate la active cărora nu li se aplică obligația de autorizare în conformitate cu art. 17, informații detaliate despre autorizarea ca emitent al unui token raportat la active acordată de Comisia Națională.

Pentru instituțiile de credit, denumirea autorității competente care a eliberat autorizația/licența instituției de credit.

- 1.12. În cazul în care emitentul tokenului raportat la active a emis și alte criptoactive sau desfășoară și alte activități legate de criptoactive, acest lucru ar trebui să fie precizat în mod clar; emitentul ar trebui să precizeze și dacă există vreo legătură între emitent și entitatea care gestionează tehnologia registrelor distribuite utilizată pentru emiterea criptoactivului, inclusiv dacă protocoalele sunt gestionate sau controlate de o persoană strâns asociată cu participanții la proiect.

Partea a 2-a. Informații despre tokenul raportat la active

- 2.1. Denumirea tokenului raportat la active și abrevierea sau codul acestuia;
- 2.2. O descriere a caracteristicilor tokenului raportat la active, inclusiv a datelor necesare pentru clasificarea cărții albe pentru criptoactive în registrul menționat la art. 95, astfel cum se precizează în alin. (8) de la articolul menționat;
- 2.3. Informații detaliate despre toate persoanele fizice sau juridice (inclusiv adresele profesionale sau domiciliul societății) implicate în operaționalizarea tokenului raportat la active, cum ar fi consultanții, echipa de dezvoltatori și furnizorii de servicii de criptoactive;
- 2.4. O descriere a rolului, a responsabilităților și a răspunderii entităților terțe menționate la art. 34 alin. (5) lit. h);

2.5. Informații privind planurile pentru tokenurile raportate la active, inclusiv descrierea obiectivelor de etapă anterioare și viitoare și, după caz, resursele deja alocate.

Partea a 3-a. Informații despre oferta publică privind tokenul raportat la active sau admiterea acestuia la tranzacționare

3.1. O mențiune din care să rezulte dacă cartea albă pentru criptoactive se referă sau nu la o ofertă publică privind tokenul raportat la active sau la admiterea acestuia la tranzacționare;

3.2. Dacă este cazul, suma pe care vizează să o mobilizeze oferta publică privind tokenul raportat la active în orice fonduri sau în orice alt criptoactiv, inclusiv, dacă este cazul, orice valoare minimă sau maximă de subscriere stabilită pentru oferta publică privind tokenul raportat la active, și dacă sunt acceptate suprasubscrieri și modul în care acestea sunt alocate;

3.3. După caz, numărul total al unităților de token raportat la active care urmează a fi oferite public sau admise la tranzacționare;

3.4. O mențiune privind deținătorii potențiali cărora li se adresează oferta publică privind tokenul raportat la active sau admiterea la tranzacționare a unui astfel de token raportat la active, inclusiv eventualele restricții privind tipul de deținători de astfel de tokenuri raportate la active;

3.5. Un anunț specific care să indice că cumpărătorii care participă la oferta publică privind tokenul raportat la active vor putea beneficia de o rambursare în cazul în care obiectivul minim de subscriere vizat nu este atins la sfârșitul ofertei publice, inclusiv termenul preconizat pentru finalizarea unor astfel de rambursări; consecințele depășirii unui obiectiv maxim de subscriere vizat ar trebui să fie prezentate explicit;

3.6. Informații cu privire la diferitele etape ale ofertei publice privind tokenul raportat la active, inclusiv informații privind prețul de achiziție redus pentru primii cumpărători ai tokenului raportat la active (vânzări anterioare ofertei publice) și, în cazul unui preț de achiziție redus pentru unii cumpărători, o explicație a motivului pentru care prețurile de achiziție pot fi diferite, precum și o descriere a impactului asupra celorlalți investitori;

3.7. Pentru ofertele cu durată limitată, perioada de subscriere în cursul căreia este deschisă oferta publică;

3.8. Metodele de plată utilizate pentru achiziționarea și răscumpărarea tokenului raportat la active care face obiectul ofertei;

3.9. Informații privind modalitățile și calendarul transferului către deținători al tokenului raportat la active achiziționat;

3.10. Informații privind cerințele tehnice pe care cumpărătorul trebuie să le îndeplinească pentru a deține tokenurile raportate la active;

3.11. După caz, denumirea furnizorului de servicii de criptoactive responsabil cu plasarea tokenului raportat la active și forma unui astfel de plasament (cu sau fără angajament ferm);

3.12. După caz, denumirea platformei de tranzacționare pentru criptoactive pe care se solicită admiterea la tranzacționare și informații cu privire la modul în care investitorii pot accesa astfel de platforme de tranzacționare și la costurile implicate;

3.13. Cheltuielile legate de oferta publică privind tokenul raportat la active;

3.14. Potențiale conflicte de interese ale persoanelor implicate în oferta publică sau în admiterea la tranzacționare, legate de ofertă sau de admiterea la tranzacționare;

3.15. Dreptul aplicabil ofertei publice privind tokenul raportat la active, precum și instanța competentă.

Partea a 4-a. Informații despre drepturile și obligațiile aferente tokenului raportat la active

4.1. O descriere a caracteristicilor și funcționalităților tokenului raportat la active care face obiectul ofertei sau este admis la tranzacționare, inclusiv informații privind momentul în care, conform planificării, vor putea fi utilizate aceste funcționalități;

4.2. O descriere a drepturilor și, dacă este cazul, a obligațiilor cumpărătorului, precum și procedura și condițiile de exercitare a drepturilor respective;

4.3. O descriere a condițiilor în care pot fi modificate drepturile și obligațiile;

4.4. După caz, informații privind viitoarele oferte publice privind tokenul raportat la active ale emitentului și numărul de unități de token raportat la active păstrate de acesta;

4.5. În cazul în care nu se solicită admiterea la tranzacționare, informații cu privire la modul și locul în care tokenul raportat la active poate fi achiziționat sau vândut după oferta publică;

4.6. Eventualele restricții impuse asupra transferabilității tokenului raportat la active oferit sau admis la tranzacționare;

4.7. În cazul în care pentru tokenul raportat la active există protocoale de creștere sau reducere a ofertei ca răspuns la variațiile cererii, o descriere a funcționării protocoalelor de acest tip;

4.8. După caz, o descriere a mecanismelor de protecție prin care se protejează valoarea tokenurilor raportate la active și a mecanismelor de compensare;

4.9. Informații privind natura și forța executorie a drepturilor, inclusiv a drepturilor permanente de răscumpărare și a oricăror creanțe pe care deținătorii și orice persoană fizică sau juridică, astfel cum se menționează la art. 39 alin. (2), le pot pretinde emitentului, inclusiv informații privind modul în care aceste drepturi vor fi tratate în cazul procedurilor de insolvență, informații privind atribuirea unor drepturi diferite unor deținători diferiți și motivele nediscriminatorii pentru un astfel de tratament diferit;

4.10. O descriere detaliată a creanței pe care o reprezintă tokenul raportat la active pentru deținători, inclusiv:

a) descrierea fiecărui activ la care se face raportarea și proporțiile specificate ale fiecăruia dintre activele respective;

b) relația dintre valoarea activelor de referință și valoarea creanței și rezerva de active; și

c) o descriere a gradului de corectitudine și transparență al realizării evaluării componentelor creanței, identificând, dacă este cazul, părțile independente;

4.11. După caz, informații cu privire la mecanismele instituite de emitent pentru a asigura lichiditatea tokenului raportat la active, inclusiv denumirile entităților responsabile cu asigurarea lichidității unui astfel de token;

4.12. Datele de contact pentru înaintarea plângerilor și descrierea procedurii de tratare a plângerilor și a oricărui mecanism de soluționare a litigiilor sau a oricărei proceduri de solicitare a unor măsuri de reparare instituite de emitentul tokenului raportat la active;

4.13. O descriere a drepturilor deținătorilor în cazul în care emitentul nu este în măsură să își îndeplinească obligațiile, inclusiv în caz de insolvență;

4.14. O descriere a drepturilor în contextul punerii în aplicare a planului de redresare;

4.15. O descriere a drepturilor în contextul punerii în aplicare a planului de răscumpărare;

4.16. Informații detaliate cu privire la modul în care este răscumpărat tokenul raportat la active, inclusiv dacă deținătorul va putea alege forma de răscumpărare, forma de transfer sau moneda de răscumpărare;

4.17. Dreptul aplicabil tokenului raportat la active, precum și instanța competentă.

Partea a 5-a. Informații despre tehnologia-suport

5.1. Informații despre tehnologia utilizată, inclusiv tehnologia registrelor distribuite, precum și protocoalele și standardele tehnice utilizate care permit deținerea, stocarea și transferul tokenurilor raportate la active;

5.2. Mecanismul de consens, după caz;

5.3. Mecanismele de stimulare pentru securizarea tranzacțiilor și eventualele comisioane aplicabile;

5.4. În cazul în care tokenurile raportate la active sunt emise, transferate și stocate utilizând tehnologia registrelor distribuite care este operat de emitent sau de un terț care acționează în numele emitentului, o descriere detaliată a funcționării respectivei tehnologii a registrelor distribuite;

5.5. Informații privind rezultatul auditului tehnologiei utilizate, dacă un astfel de audit a fost efectuat.

Partea a 6-a. Informații privind riscurile

6.1. Riscurile aferente rezervei de active în cazul în care emitentul nu este în măsură să își îndeplinească obligațiile;

6.2. O descriere a riscurilor aferente emitentului tokenului raportat la active;

6.3. O descriere a riscurilor aferente ofertei publice privind tokenul raportat la active sau admiterii acestuia la tranzacționare;

6.4. O descriere a riscurilor aferente tokenului raportat la active, în special în ceea ce privește activele la care se realizează raportarea;

6.5. O descriere a riscurilor aferente operaționalizării proiectelor care vizează tokenul raportat la active;

6.6. O descriere a riscurilor aferente tehnologiei utilizate, precum și a măsurilor de atenuare, dacă este cazul.

Partea a 7-a. Informații privind activele de rezervă

7.1. O descriere detaliată a mecanismului care vizează alinierea valorii rezervei de active la creanța asociată tokenului raportat la active, inclusiv aspectele juridice și tehnice;

7.2. O descriere detaliată a rezervei de active și a componenței acestora;

7.3. O descriere a mecanismului de emitere și răscumpărare a tokenurilor raportate la active;

7.4. Informații care să indice dacă o parte din activele de rezervă sunt investite și, după caz, o descriere a politicii de investiții în ceea ce privește activele de rezervă;

7.5. O descriere a mecanismelor de custodie pentru activele de rezervă, inclusiv separarea acestora, și numele furnizorilor de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților, al instituțiilor de credit sau al firmelor de investiții desemnate drept custozi ai activelor de rezervă.

Anexa nr. 3
la Legea nr. /2026 privind piața criptoactivelor

INFORMAȚII
care trebuie publicate în cartea albă pentru criptoactive de tipul tokenurilor
de monedă electronică

Partea 1. Informații despre emitentul tokenului de monedă electronică

- 1.1. Denumirea;
- 1.2. Forma juridică;
- 1.3. Sediul și adresa poștală pentru corespondență, dacă sunt diferite;
- 1.4. Data înregistrării;
- 1.5. Codul IDNO;
- 1.6. Numărul de telefon și adresa de e-mail pentru a se putea contacta emitentul, precum și numărul de zile în care un investitor care contactează emitentul prin intermediul acestui număr de telefon sau al acestei adrese de e-mail va primi un răspuns;
- 1.7. După caz, identitatea societății-mamă;
- 1.8. Identitatea, adresele profesionale și funcțiile persoanelor care sunt membri ai organului de conducere al emitentului;
- 1.9. Activitatea economică sau profesională a emitentului și, după caz, a societății-mamă aferente;
- 1.10. Posibilele conflicte de interese;
- 1.11. În cazul în care emitentul tokenurilor de monedă electronică emite și alte criptoactive sau desfășoară și alte activități legate de criptoactive, acest lucru ar trebui să fie precizat în mod clar; emitentul ar trebui să precizeze și dacă există vreo legătură între emitent și entitatea care gestionează tehnologia registrelor distribuite utilizată pentru emiterea criptoactivului, inclusiv dacă protocoalele sunt gestionate sau controlate de o persoană strâns asociată cu participanții la proiect;
- 1.12. Situația financiară a emitentului din ultimii trei ani sau, în cazul în care emitentul a fost înființat cu mai puțin de trei ani în urmă, situația financiară de la data înregistrării sale.
Situația financiară se evaluează pe baza unei prezentări corecte a evoluției și a performanței activității emitentului, precum și a poziției sale pentru fiecare an și perioadă intermediară pentru care se solicită istoricul financiar, inclusiv a cauzelor care au determinat schimbări semnificative.
Prezentarea trebuie să fie o analiză echilibrată și cuprinzătoare a evoluției și a performanței activității emitentului, precum și a poziției sale, corelată cu dimensiunea și complexitatea activității;
- 1.13. Cu excepția emitenților de tokenuri de monedă electronică cărora nu li se aplică obligația de autorizare în conformitate cu art. 45 alin. (5), informații detaliate despre autorizarea ca emitent al unui token de monedă electronică acordată de Banca Națională în virtutea calității de autoritate responsabilă de supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, în temeiul Legii nr. 114/2012.

Partea a 2-a. Informații despre tokenul de monedă electronică

- 2.1. Denumirea și abrevierea;
- 2.2. O descriere a caracteristicilor tokenului de monedă electronică, inclusiv a datelor necesare pentru clasificarea cărții albe pentru criptoactive în registrul menționat la art. 95, astfel cum se precizează în alin. (8) de la articolul menționat;

2.3. Informații detaliate despre toate persoanele fizice sau juridice (inclusiv adresele profesionale și/sau domiciliul societății) implicate în concepere și implementare, cum ar fi consultanții, echipa de dezvoltatori și furnizorii de servicii de criptoactive.

Partea a 3-a. Informații despre oferta publică privind tokenul de monedă electronică sau admiterea acestuia la tranzacționare

3.1. O mențiune din care să rezulte dacă cartea albă privind criptoactivele se referă sau nu la o ofertă publică privind tokenul de monedă electronică sau la admiterea acestuia la tranzacționare;

3.2. După caz, numărul total de unități de token de monedă electronică care urmează a fi oferite public sau admise la tranzacționare;

3.3. După caz, denumirea platformelor de tranzacționare pentru criptoactive pe care se solicită admiterea la tranzacționare a tokenului de monedă electronică;

3.4. Dreptul aplicabil ofertei publice privind tokenul de monedă electronică, precum și instanța competentă.

Partea a 4-a. Informații despre drepturile și obligațiile aferente tokenurilor de monedă electronică

4.1. O descriere detaliată a drepturilor și obligațiilor, dacă este cazul, deținătorului tokenului de monedă electronică, inclusiv dreptul de răscumpărare la valoarea nominală, precum și procedura și condițiile de exercitare a drepturilor respective;

4.2. O descriere a condițiilor în care pot fi modificate drepturile și obligațiile;

4.3. O descriere a drepturilor deținătorilor în cazul în care emitentul nu este în măsură să își îndeplinească obligațiile, inclusiv în caz de insolvabilitate;

4.4. O descriere a drepturilor în contextul punerii în aplicare a planului de redresare;

4.5. O descriere a drepturilor în contextul punerii în aplicare a planului de răscumpărare;

4.6. Datele de contact pentru înaintarea plângerilor și descrierea procedurii de tratare a plângerilor și a oricărui mecanism de soluționare a litigiilor sau a oricărei proceduri de solicitare a unor măsuri de reparare instituite de emitentul tokenului de monedă electronică;

4.7. După caz, o descriere a mecanismelor de protecție prin care se protejează valoarea criptoactivelor și a mecanismelor de compensare;

4.8. Cadrul legal aplicabil tokenului de monedă electronică, precum și instanța competentă.

Partea a 5-a. Informații despre tehnologia-suport

5.1. Informații despre tehnologia utilizată, inclusiv tehnologia registrelor distribuite, precum și protocoalele și standardele tehnice utilizate care permit deținerea, stocarea și transferul tokenurilor de monedă electronică;

5.2. Informații privind cerințele tehnice pe care cumpărătorul trebuie să le îndeplinească pentru a dobândi controlul asupra tokenului de monedă electronică;

5.3. Mecanismul de consens, după caz;

5.4. Mecanismele de stimulare pentru securizarea tranzacțiilor și eventualele comisioane aplicabile;

5.5. În cazul în care tokenul de monedă electronică este emis, transferat și stocat utilizând tehnologia registrelor distribuite care este operat de emitent sau de un terț care acționează în numele acestuia, o descriere detaliată a funcționării respectivei tehnologii a registrelor distribuite;

5.6. Informații privind rezultatul auditului tehnologiei utilizate, dacă un astfel de audit a fost efectuat.

Partea a 6-a. Informații privind riscurile

- 6.1. O descriere a riscurilor aferente emitentului tokenului de monedă electronică;
- 6.2. O descriere a riscurilor aferente tokenului de monedă electronică;
- 6.3. O descriere a riscurilor aferente tehnologiei utilizate, precum și a măsurilor de atenuare, dacă este cazul.

Anexa nr. 4
la Legea nr. /2026 privind piața criptoactivelor

**CERINȚE DE CAPITAL MINIM
aplicabile furnizorilor de servicii de criptoactive**

Furnizori de servicii de criptoactive	Tip de servicii de criptoactive	Cerințe de capital minim în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) (echivalentul în lei, calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională)
Categoria 1	Furnizor de servicii de criptoactive autorizat pentru următoarele servicii de criptoactive: 1) executarea ordinelor în contul clienților; 2) plasarea de criptoactive; 3) furnizarea de servicii de transfer de criptoactive în numele clienților; 4) primirea și transmiterea ordinelor aferente criptoactivelor în numele clienților; 5) oferirea de consultanță cu privire la criptoactive; și/sau 6) administrarea de portofolii de criptoactive	50 000 EUR
Categoria 2	Furnizor de servicii de criptoactive autorizat pentru orice servicii de criptoactive din categoria 1 și: 7) asigurarea custodiei și a administrării criptoactivelor în numele clienților; 8) schimbul de criptoactive contra unor fonduri; și/sau 9) schimbul de criptoactive contra altor criptoactive	125 000 EUR
Categoria 3	Furnizor de servicii de criptoactive autorizat pentru orice servicii de criptoactive din categoria 2 și: 10) operarea unei platforme de tranzacționare pentru criptoactive	150 000 EUR

Anexa nr. 5

la Legea nr. /2026 privind piața criptoactivelor

Modificarea unor acte normative

Art. I. – Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 297-300, art. 544), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5:

alineatul (1) se completează cu litera p¹) cu următorul cuprins:

„p¹) acționează ca organ cu funcții de reglementare, autorizare, supraveghere și control asupra activității desfășurate pe piața criptoactivelor prevăzute la art. 85 alin. (3) din Legea nr. /2026 privind piața criptoactivelor”.

2. Articolul 75²:

se completează cu alineatul (2³) cu următorul cuprins:

„(2³) Sancțiunile și măsurile care pot fi aplicate de Banca Națională față de persoanele sau entitățile care desfășoară activități prevăzute la art. 85 alin. (3) Legea nr. /2026 privind piața criptoactivelor se aplică de către Comitetul executiv. Măsurile și sancțiunile prevăzute la art. 86 alin. (2) și art. 97 alin. (9) pct. 1) și 2) din Legea nr. /2026 privind piața criptoactivelor pot fi aplicate de către guvernatorul, prim-viceguvernatorul sau viceguvernatorii Băncii Naționale.”

Art. II. – Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126BIS), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, după cuvintele „pe piața de capital” se introduce textul „și pe piața criptoactivelor, respectiv în raport cu emitenții, ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, emitenții de tokenuri raportate la active și furnizorii de servicii de criptoactive”, iar după cuvintele „manipulării pe piața de capital” se introduc cuvintele „și pe piața criptoactivelor”.

2. La articolul 4:

alineatul (1), după cuvintele „și investitorii” se introduce textul: „emitenții, ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, emitenții de tokenuri raportate la active, furnizorii de servicii de criptoactive”;

alineatul (2¹) se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) emitenții, ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, emitenții de tokenuri raportate la active, emitenții de tokenuri de monedă electronică, furnizorii de servicii de criptoactive”;

se completează cu alineatele (2⁵) și (2⁶) cu următorul cuprins:

„(2⁵) Atribuțiile Comisiei Naționale privind reglementarea, autorizarea, supravegherea, investigarea și controlul se extinde asupra activităților desfășurate pe piața criptoactivelor în limitele competențelor stabilite la art. 85 alin. (2) din Legea nr. /2026 privind piața criptoactivelor;

(2⁶) Comisia Națională adoptă acte normative privind stabilirea cerințelor și/sau standardelor tehnice aferente activităților desfășurate pe piața criptoactivelor, în limitele competențelor stabilite la art. 85 alin. (2) din Legea nr. /2026 privind piața criptoactivelor”.

3. La articolul 6, litera h) se completează cu o liniuță nouă cu următorul cuprins:

„– plățile furnizorilor de servicii de criptoactive, emitenților de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, emitenților de tokenuri raportate la active, în mărime de până la 0,1 la sută din valoarea anuală a venitului din prestarea serviciilor sau a veniturilor înregistrate”.

4. La articolul 8 litera m), după cuvintele „registrul agențiilor de rating de credit” se introduc cuvintele „registrul privind criptoactivele”.

Art. III – Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 661), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 25, alineatul (1) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) furnizarea serviciilor de criptoactive, în limitele și în condițiile stabilite în conformitate cu legislația privind piața criptoactivelor.”

2. La articolul 88, alineatul (1) se completează cu literele e) și f) cu următorul cuprins:

„e) emiterea tokenului de monedă electronică, realizarea ofertei publice și/sau admiterea la tranzacționare a respectivului token de monedă electronică, în conformitate cu legislația privind piața criptoactivelor;

f) furnizarea serviciilor de criptoactive, în limitele și în condițiile stabilite în conformitate cu legislația privind piața criptoactivelor.”

Art. IV – Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 434-439, art. 727), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 14, alineatul (1) se completează cu literele o¹), o²) și o³) cu următorul cuprins:

„o¹) emiterea de token raportat la active, realizarea ofertei publice și/sau admiterea la tranzacționare a respectivului token raportat la active, în conformitate cu legislația privind piața criptoactivelor;

o²) emiterea tokenului de monedă electronică, realizarea ofertei publice și/sau admiterea la tranzacționare a respectivului token de monedă electronică, în conformitate cu legislația privind piața criptoactivelor;

o³) furnizarea serviciilor de criptoactive, în limitele și în condițiile stabilite în conformitate cu legislația privind piața criptoactivelor.”

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege privind piața cryptoactivelor

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de Lege privind piața cryptoactivelor, în continuare – proiectul de lege, este elaborat de Banca Națională a Moldovei (BNM), iar în temeiul pct.45 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, și pct.6 subpct.9) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.696/2017, este promovat de către Ministerul Finanțelor.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de lege este elaborat întru realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza art.267 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (ratificat prin Legea nr.112/2014), și a prevederilor Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.306/2025 (Cluster 2. Piața internă, Capitolul 9. Servicii financiare, anexa A, acțiunea 79), care prevede transpunerea până în decembrie 2026, a Regulamentului (UE) 2023/1114 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind piețele cryptoactivelor și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 1095/2010 și a Directivelor 2013/36/UE și (UE) 2019/1937(Text cu relevanță pentru SEE) (în continuare - Regulamentul „MiCA”), precum și în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Agenda de Reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025 (Pilonul 1 „Dezvoltarea sectorului privat”, Subdomeniul 1.2: Competitivitatea sectorului de afaceri, Reforma 1.5.12-16: Dezvoltarea industriei și a serviciilor, Anexa 1, măsura nr. 1-4-14), care prevede adoptarea și punerea în aplicare a cadrului de reglementare pentru crypto-active și a furnizorilor de servicii de crypto-active până în iunie 2027. Proiectul de lege are drept scop stabilirea unui cadru robust de reglementare pentru cryptoactive și a furnizorilor de servicii de crypto-active, în alinierea treptată la legislația UE (MiCA) până la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, fapt care este în corelare cu politica prudentă promovată de Republica Moldova. Cadrul normativ va încuraja creșterea responsabilă în sectorul financiar, asigurând concomitent stabilitatea financiară, protecția solidă a consumatorului și conformitatea cu standardele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor. Prin stimularea inovațiilor, amplificând transparența și atenuând riscurile financiare, Republica Moldova dorește să se poziționeze ca un jucător competitiv în economia digitală emergentă. Totodată, necesitatea implementării unui cadru legal și de reglementare cuprinzător, aliniat la Directivele UE și standardele FATF/GAFI, orientat spre autorizarea sau înregistrarea și supravegherea consolidată a furnizorilor de servicii de cryptoactive (VASP) este evidențiată prin recomandările formulate în Raportul¹ Evaluării Naționale a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțarea Terorismului aferente Activelor Virtuale și Furnizorilor de Servicii privind Activele Virtuale din anul 2024 elaborat de către Serviciul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (Unitatea de Informații Financiare din Moldova). De asemenea, Centrul Național Anticorupție în Analiza Strategică² privind riscurile asociate activelor virtuale pe teritoriul Republicii Moldova realizată în 2024, formulează recomandări similare, accentuând necesitatea stringentă de creare a unui cadru de reglementare specific pentru

¹ https://spcsb.md/wp-content/uploads/2025/10/NRA_FINAL_RO-Active-virtuale.pdf

² <https://cna.md/ro/analize-strategice-sectoriale>

criptoactive prin elaborarea de legi și reglementări care să abordeze în mod specific criptoactivele și tehnologiile registrelor distribuite (blockchain), și care să includă cerințe de licențiere pentru platformele de schimb și furnizorii de servicii de criptoactive, precum și standarde de conformitate pentru prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În Republica Moldova, criptoactivele și/sau activitatea furnizorilor de servicii de criptoactive nu este reglementată printr-o lege dedicată în mod special, cadrul normativ actual de reglementare fiind deficitar și la o etapă incipientă de dezvoltare.

Autoritățile Republicii Moldova au reacționat la fenomenul criptoactivelor încă din 2017, când BNM a emis un prim avertisment, recomandând entităților și persoanelor fizice să evite implicarea în tranzacții cu criptoactive, subliniind expunerea la o serie de riscuri, inclusiv de prevenire și combaterea spălării banilor. În 2018, BNM a emis încă trei avertismente și clarificări suplimentare, reiterând riscurile asociate criptoactivelor și recomandând cetățenilor să fie prudenți în activitățile legate de criptoactive.

Mai târziu, BNM a emis o altă circulară pe 28 octombrie 2022, prin care a informat băncile și prestatorii de servicii de plată nebankari (PSP) despre riscul ridicat legat de tranzacțiile cu VASP și a dispus încetarea facilitării/intermedierii plăților din/în conturi de plăți și de monedă electronică către platformele respective, precum și încetarea colaborării/deservirii companiilor care au ca domeniu de activitate schimbul de monede virtuale cu monedă fiduciară. BNM a invocat, printre altele, obligațiile prevăzute în la Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (denumită în continuare Legea nr. 308/2017), care impune entităților raportoare să aplice măsuri de precauție adecvate în funcție de riscurile identificate.

Lipsa unor reglementări clare pentru criptoactive/VASP i-a determinat pe factorii de decizie să adopte unele măsuri rapide, menite să reducă expunerea sistemului financiar bancar și non-bancar la utilizarea abuzivă a criptoactivelor. Această abordare strategică a devenit deosebit de relevantă în contextul riscurilor crescute de eludare a sancțiunilor economice internaționale ca răspuns la războiul de agresiune asupra Ucrainei. Astfel, Republica Moldova a optat pentru varianta de acțiune cea mai restrictivă.

Începând cu 1 iulie 2023, prin Legea nr. 66/2023³ pentru modificarea unor acte normative au fost introduse modificări la Legea nr. 308/2017, care definesc noțiunile de "*activ virtual*", de "*furnizor de servicii privind activele virtuale*" și de "*transfer al activelor virtuale*". Prin aceeași Lege, sunt stabilite: i) categoriile de servicii ce se încadrează în activitatea de prestare a serviciilor privind activele virtuale, și ii) interdicția de prestare a acestor tipuri de servicii pe teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, cadrul legislativ actual instituie prohibiția pe teritoriul Republicii Moldova de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază. La fel, aceasta impune respectarea de către entitățile raportoare a limitei de 50 000 de lei pe parcursul unei luni la efectuarea tranzacțiilor de către clienții rezidenți în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state cu condiția deschiderii conturilor speciale.

În acest context, pe de o parte, astfel de măsuri stricte reduc la minimum riscurile de utilizare ilegală, iar pe de altă parte, măsurile respective privează de posibilitatea utilizării activelor virtuale în scopuri legale, restrângând astfel oportunitățile de inovare și dezvoltare economică pe piața națională. Așadar, concomitent cu standardele europene și internaționale, precum și riscurile aferente prohibiției instituite, în Republica Moldova apare necesitatea acută de reglementare legală a acestui sector.

După cum a fost menționat supra, necesitatea implementării unui cadru legal și de reglementare cuprinzător, aliniat la Directivele UE și standardele FATF/GAFI, orientat spre autorizarea sau

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136851&lang=ro#

Înregistrarea și supravegherea consolidată a furnizorilor de servicii de criptoactive (VASP) este evidențiată și prin Raportul Evaluării Naționale a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțarea Terorismului aferente Activelor Virtuale și Furnizorilor de Servicii privind Activele Virtuale din anul 2024 elaborat de către Serviciul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) și care a fost realizat printr-un proces de autoevaluare de către autoritățile din Republica Moldova, cu sprijinul Biroului Coordonatorului pentru Activități Economice și de Mediu al OSCE (OCEEA).

Conform rezultatelor evaluării vulnerabilității de prevenire și combatere a spălării banilor asociate criptoactivelor/VASP, unul dintre elementele care ridică nivelul de vulnerabilitate al Republicii Moldova este absența unui cadru de reglementare cuprinzător dedicat supravegherii criptoactivelor și a furnizorilor de servicii de criptoactive (VASP). Astfel, s-a recomandat consolidarea cadrului de reglementare prin introducerea unor măsuri adecvate pentru supravegherea eficientă a acestui sector și pentru a impune sancțiuni în cazul constatării unor nereguli. Implementarea proiectului de lege ar impacta autoritățile publice prin atribuirea de competențe juridice de supraveghere prudențială și de prevenire și combatere a spălării banilor.

La fel, Centrul Național Anticorupție în Analiza Strategică privind riscurile asociate activelor virtuale pe teritoriul Republicii Moldova realizată în 2024 a propus recomandări similare, accentuând necesitatea stringentă de creare a unui cadru de reglementare specific pentru criptoactive prin elaborarea de legi și reglementări care să abordeze în mod specific criptoactivele și tehnologiile blockchain (tehnologiile registrelor distribuite), și care să includă cerințe de licențiere pentru platformele de schimb și furnizorii de servicii de criptoactive, precum și standarde de conformitate pentru prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului. Potrivit Analizei Strategice CNA⁴, problematica enunțată de organele de drept interpelate sunt caracterul insuficient al reglementărilor legale în domeniul activelor virtuale care creează incertitudine în ceea ce privește modul în care acestea ar trebui abordate din punct de vedere juridic, existența unui deficit semnificativ de cunoștințe specializate în domeniul activelor virtuale în rândul personalului implicat în aplicarea legii, situație care prejudiciază eficiența investigațiilor, lipsa tehnicilor și instrumentelor adecvate pentru monitorizarea și investigarea tranzacțiilor cu active virtuale pune în dificultate procesul de urmărire și colectare a probelor. Gradul de anonimitate permis de activele virtuale, care face anevoios procesul de identificare a persoanelor implicate și trasabilitatea tranzacțiilor. De remarcat că, tranzacțiile cu active virtuale implică adesea multiple jurisdicții, ceea ce duce la tergiversarea procedurilor legale și necesită utilizarea instrumentelor de cooperare internațională. Din cauza naturii descentralizate și anonime a activelor virtuale, confiscarea acestora are un caracter complex, situație care constituie un obstacol în aplicarea măsurilor de sancționare și recuperare a prejudiciilor.

Astfel, odată cu implementarea unui cadru legal cu privire la piața criptoactivelor, impactul principal va fi resimțit de autoritățile implicate în aplicarea legii, prin aducerea de claritate în modul de operare cu furnizorii de servicii pentru active virtuale și a monitorizării criptoactivelor. Cadrul de reglementare a pieței criptoactivelor va contribui la crearea unui mediu mai sigur pentru utilizarea acestora, reducând riscurile de fraudă și sporind protecția consumatorilor pe acest segment.

În lunile februarie și martie 2025, Consiliul Europei (CE) a prezentat Republicii Moldova două documente informative tehnice - Viitoarea reglementare a VASPS în Moldova și Propunere de foaie de parcurs pentru reglementarea pe termen scurt și lung a VASP-urilor din Moldova - realizate de expertul David Parody în contextul Parteneriatului pentru Buna Guvernare III PGG III axat pe Consolidarea regimului de combatere a spălării banilor și de recuperare a activelor în Republica Moldova. În analiza sa, expertul CE propune, cu titlu de recomandare trei opțiuni etapizate pe pentru reglementarea pieței criptoactivelor în Moldova: 1) pe termen scurt:

⁴ Centrul Național Anticorupție, Direcția Analitică, *Analiza Strategică privind riscurile asociate activelor virtuale pe teritoriul Republicii Moldova*, 2024, p. 51

modificarea Legii nr. 308/2017 pentru a include VASP-urile în regimul de înregistrare pentru conformitate AML/CFT pentru o implementare imediată; 2) pe termen mediu: modificarea Legii nr. 114/2012 pentru a include licențierea VASP; și 3) pe termen lung: explorarea adoptării unui regim prudential aliniat la Regulamentul MiCA cu tot spectrul de prevederi aferente.

Având în vedere contextul de dezvoltare economică și financiară al Republicii Moldova, a fost explorată opțiunea de a crea un cadru normativ clar și detaliat pentru criptoactive și furnizorii de servicii de criptoactive, astfel încât inițiativa legislativă să vizeze atât reglementarea drepturilor și obligațiile emitenților de criptoactive, ale ofertanților, ale persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor și ale furnizorilor de servicii de criptoactiv, cât și protejarea deținătorilor/investitorilor, prevenirea și detectarea abuzului de piață în cazul criptoactivelor sau utilizării în activități ilicite sau frauduloase, asigurând alinierea la standardele europene prevăzute de Regulamentul MiCA.

Regulamentul MiCA, precum se specifică și în preambulul acestuia, urmărește să soluționeze probleme precum: absența unui cadru general pentru piețele criptoactivelor care poate duce la o lipsă de încredere a utilizatorilor în aceste active, ceea ce ar putea împiedica semnificativ dezvoltarea unei piețe a acestor active și ar putea duce la ratarea unor oportunități în materie de servicii digitale inovatoare, instrumente de plată alternative sau noi surse de finanțare pentru întreprinderi. Totodată, acesta asigură protecția deținătorilor de criptoactive și a clienților furnizorilor de servicii de criptoactive, în special a celor de retail, contribuind la menținerea integrității pieței și stabilității financiare.

În UE, piețele criptoactivelor sunt încă modeste ca dimensiuni și nu reprezintă în prezent o amenințare pentru stabilitatea financiară. Cu toate acestea, este posibil ca deținătorii retail să adopte în viitor pe scară largă tipuri de criptoactive care vizează stabilizarea prețului lor în raport cu un anumit activ sau cu un coș de active, iar o astfel de evoluție ar putea da naștere unor provocări suplimentare pentru stabilitatea financiară, buna funcționare a sistemelor de plăți, transmisia politicii monetare sau suveranitatea monetară⁵.

Proiectul de Lege privind piața criptoactivelor stabilește un cadru juridic aplicabil ofertei publice și admiterii la tranzacționare a criptoactivelor, inclusiv a tokenurilor raportate la active și a tokenurilor de monedă electronică, precum și cerințele privind transparența și publicarea informațiilor, autorizarea și supravegherea emitenților și a furnizorilor de servicii de criptoactive, organizarea și guvernanța acestora, protecția deținătorilor și a clienților, precum și măsurile de prevenire a abuzului de piață, în vederea asigurării integrității pieței criptoactivelor, care până în prezent nu au fost reglementate de alte acte normative naționale din domeniul serviciilor financiare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege are ca scop stabilirea unui cadru normativ de bază pentru dezvoltarea și funcționarea corectă, transparentă și sigură a pieței criptoactivelor, pentru asigurarea unui tratament proporțional și sporirea securității juridice a emitenților și furnizorilor de servicii de criptoactive, pentru protejarea drepturilor și intereselor legitime ale deținătorilor și investitorilor, inclusiv prin aplicarea cerințelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor, urmărind menținerea stabilității financiare, stimularea dezvoltării tehnologice și a inovării pe această piață, în conformitate cu standardele europene și internaționale.

Structura proiectului de Lege. Acesta este structurat în 7 capitole, după cum urmează:

Capitolul I – obiectul și scopul legii, domeniul de aplicare și definițiile relevante;

⁵ Preambulul Regulamentului (UE) 2023/1114 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind piețele criptoactivelor și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 1095/2010 și a Directivelor 2013/36/UE și (UE) 2019/1937

Capitolul II – regimul juridic al criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică;

Capitolul III – regimul juridic al tokenurilor raportate la active (criptoactive a căror valoare este stabilizată prin raportare la unul sau mai multe active ori la un coș de active);

Capitolul IV – regimul juridic al tokenurilor de monedă electronică (criptoactive a căror valoare este stabilizată prin raportare la o monedă oficială unică);

Capitolul V – condițiile de autorizare și funcționare a furnizorilor de servicii de criptoactive;

Capitolul VI – norme privind prevenirea și sancționarea abuzului de piață în domeniul criptoactivelor;

Capitolul VII – autoritățile competente și stabilirea competențelor acestora;

Capitolul VIII – dispoziții finale și tranzitorii.

Obiectul de reglementare. Normele proiectului de Lege vizează:

- cerințe pentru oferta publică de criptoactive (denumită în continuare „oferta publică”) și admiterea la tranzacționare a criptoactivelor pe o platformă de tranzacționare (denumită în continuare „admitere la tranzacționare”) pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, a tokenurilor raportate la active și a tokenurilor de monedă electronică, precum și cerințele pentru furnizorii de servicii de criptoactive;
- cerințe în materie de transparență și publicare de informații pentru emiterea, oferta publică și admiterea la tranzacționare;
- cerințe pentru autorizarea și supravegherea furnizorilor de servicii de criptoactive, a emitenților de tokenuri raportate la active și a emitenților de tokenuri de monedă electronică, precum și pentru funcționarea, organizarea și guvernanta acestora;
- cerințe pentru protecția deținătorilor de criptoactive în cadrul emiterii, al ofertei publice și al admiterii la tranzacționare a criptoactivelor;
- cerințe pentru protecția clienților furnizorilor de servicii de criptoactive;
- măsuri de prevenire a utilizării abuzive a informațiilor privilegiate, a divulgării ilegale a informațiilor privilegiate și a manipulării pieței de criptoactive, pentru a asigura integritatea pieței de criptoactive.

Domeniul de aplicare.

Proiectul de Lege **se aplică** persoanelor fizice și juridice din Republica Moldova, persoanelor fizice și juridice străine și apatrizilor care sunt implicate în emiterea, oferta publică de criptoactive și admiterea la tranzacționare a criptoactivelor sau care furnizează servicii de criptoactive ori desfășoară activități pe piața de criptoactive în Republica Moldova.

1) Proiectul de Lege **nu se aplică**:

- a) persoanelor care furnizează servicii de criptoactive exclusiv în cadrul grupului (întreprindere-mamă, filiale sau alte filiale ale aceleiași întreprinderi-mamă);
- b) lichidatorilor sau administratorilor insolabilității care acționează în cadrul procedurii de insolabilitate, cu excepția situației prevăzute la art. 44;
- c) Băncii Naționale a Moldovei, atunci când acționează în calitate de autoritate monetară;
- d) autorităților publice;
- e) organismelor internaționale și regionale (ex. BCE, BEI, FESF, MES);
- f) organizațiilor internaționale publice (ex. FMI, BIS).

2) Proiectul de Lege **nu se aplică**:

- a) criptoactivelor unice și nefungibile (NFT-uri);
- b) criptoactivelor care se califică drept:
 - instrumente financiare;
 - depozite;
 - fonduri (cu excepția cazului care se califică drept tokenuri de monedă electronică);
 - poziții din securitizare;

- produse de asigurare sau reasigurare;
- produse sau sisteme de pensii (facultative, ocupaționale sau individuale);
- sisteme de securitate socială (asigurări sociale, asigurare medicală obligatorie, sistem public de pensii sau alte forme de protecție socială reglementate de legislație).

Proiectul de Lege distinge următoarele **tipuri de criptoactive**:

- **tokenuri de monedă electronică** (criptoactive care își stabilizează valoarea în raport cu o monedă oficială unică);
- **tokenuri raportate la active** (criptoactive care își stabilizează valoarea în raport cu alte active sau cu un coș de active);
- **criptoactive**, altele decât tokenuri raportate la active sau tokenuri de monedă electronică.

Proiectul de Lege distinge următoarele **tipuri de servicii de criptoactive**:

- a) custodia și administrarea criptoactivelor în numele clienților;
- b) operarea unei platforme de tranzacționare pentru criptoactive;
- c) schimbul de criptoactive contra fonduri;
- d) schimbul de criptoactive contra alte criptoactive;
- e) executarea ordinelor privind criptoactivele în numele clienților;
- f) plasarea de criptoactive;
- g) primirea și transmiterea ordinelor privind criptoactivele în numele clienților;
- h) furnizarea de consultanță privind criptoactivele;
- i) administrarea portofoliilor de criptoactive;
- j) furnizarea de servicii de transfer de criptoactive în numele clienților.

Autoritățile competente. Autoritățile competente pentru aplicarea prezentei legi sunt **Comisia Națională a Pieței Financiare(CNPF)** și **Banca Națională a Moldovei(BNM)**, în limitele atribuțiilor stabilite prin proiectul dat de Lege și prin actele normative emise în vederea executării Legii date (denumite individual „autoritate competentă”, iar împreună „autorități competente”).

- **CNPF** exercită atribuții de reglementare, autorizare și supraveghere în raport cu persoanele juridice și entitățile financiare, după caz, în ceea ce privește:

- a) emiterea de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică;
- b) oferta publică și/sau admiterea la tranzacționare a acestor criptoactive;
- c) emiterea de tokenuri raportate la active;
- d) oferta publică și/sau admiterea la tranzacționare a tokenurilor raportate la active;
- e) furnizarea de servicii de criptoactive;
- f) prevenirea și constatarea abuzului de piață în domeniul criptoactivelor.

- **BNM** exercită atribuții de reglementare, autorizare și supraveghere în raport cu instituțiile de credit și instituțiile emitente de monedă electronică, în ceea ce privește:

- a) emiterea de tokenuri de monedă electronică;
- b) oferta publică și/sau admiterea la tranzacționare a tokenurilor de monedă electronică emise de acestea.

Proiectul de Lege distinge **următorii subiecți și reglementează cerințele care trebuie îndeplinite** de către aceștia pentru a desfășura activități pe piața criptoactivelor:

Ofertanții sau persoanele care pot face o ofertă publică sau solicita admiterea la tranzacționare a **criptoactivelor**, altele decât tokenuri raportate la active și tokenuri de monedă electronică trebuie:

- să fie persoană juridică înregistrată în R. Moldova sau în alt stat;
- să elaboreze, să notifice autoritatea competentă (CNPF) și să publice o carte albă pentru criptoactive și eventualele comunicări cu caracter publicitar;
- să acționeze cu onestitate, corectitudine și profesionalism;

- să comunice cu deținătorii actuali și potențiali de active într-un mod corect, clar și care să nu inducă în eroare;
- să identifice, să prevină, să gestioneze și să divulge orice conflict de interese;
- să își asume răspunderea pentru daunele cauzate de informațiile incorecte din cartea albă;
- să ofere deținătorilor de criptoactive un drept de retragere.

Emitenții de tokenuri raportate la active, care le oferă publicului sau solicită admiterea acestora la tranzacționare pe o platformă de tranzacționare pentru criptoactive trebuie:

- să fie o persoană juridică înregistrată în R. Moldova;
- să aibă o autorizație din partea autorității competente (CNPF); sau
- să fie o instituție de credit care elaborează o carte albă pentru criptoactive care să fie aprobată de autoritatea competentă (CNPF);
- notifică autoritatea competentă (CNPF) cu cel puțin 90 de zile lucrătoare înainte de emiterea pentru prima dată a tokenului raportat la active, transmițându-i toate informațiile necesare conform prevederilor;
- să-și răscumpere tokenurile raportate la active în orice moment, la cererea deținătorilor, la valoarea de piață a activelor de referință sau prin livrarea activelor de referință;
- să publice pe site-ul lor web cartea albă pentru criptoactive aprobată și eventualele materiale de comunicare de marketing și să își asume răspunderea pentru daunele cauzate de informațiile incorecte din cartea albă;
- să acționeze cu onestitate, corectitudine și profesionalism;
- să comunice cu deținătorii actuali și potențiali de tokenuri într-un mod corect, clar și care să nu inducă în eroare;
- să acționeze în interesul superior al deținătorilor de tokenuri și să îi trateze în mod egal;
- să stabilească și să mențină proceduri eficiente și transparente pentru tratarea promptă, echitabilă și consecventă a plângerilor;
- să identifice, să prevină, să gestioneze și să divulge orice conflict de interese;
- să mențină în permanență o rezervă de active care să acopere obligațiile față de deținătorii de tokenuri și să dețină fonduri proprii cel puțin egale cu cel mai mare dintre următoarele cuantumuri:
 - 350 000 EUR,
 - 2 % din valoarea medie a rezervei de active,
 - un sfert din cheltuielile generale fixe din anul precedent;
- să stabilească planuri de redresare și de răscumpărare în cazul în care nu își pot îndeplini obligațiile.

Emitenții de tokenuri de monedă electronică care le oferă pe acestea publicului sau solicită admiterea lor la tranzacționare pe o platformă de tranzacționare pentru criptoactive trebuie:

- să fie licențiați/autorizați ca instituții de credit sau instituție emitente de monedă electronică;
- să notifice autoritatea competentă (BNM) și să publice pe site-ul lor web o carte albă pentru criptoactive și eventualele comunicări cu caracter publicitar și să își asume răspunderea pentru daunele cauzate de informațiile incorecte din cartea albă;
- să respecte normele privind emiterea și răscumpărarea tokenurilor de monedă electronică;
- să emită tokenuri de monedă electronică la valoarea nominală și la primirea fondurilor;
- să răscumpere, la cererea unui deținător, tokenurile în orice moment și la valoarea nominală;
- să investească fondurile primite în active sigure, cu risc scăzut, în aceeași monedă și să le depună într-un cont separat la o instituție de credit;
- să stabilească planuri de redresare și de răscumpărare pentru cazurile în care nu își pot îndeplini obligațiile.

Furnizor de servicii de criptoactive poate fi:

- o persoană juridică înregistrată în Republica Moldova, autorizată ca furnizor de servicii de criptoactive în temeiul unei cereri depuse către autoritatea competentă (CNPf) în conformitate cu prevederile proiectului de Lege; sau
- în anumite condiții, o instituție de credit, un Depozitar central unic al valorilor mobiliare, o societate de investiții, un operator de piață, o instituție emitentă de monedă electronică, o societate de administrare a OPCVM sau un administrator de fonduri de investiții alternative care este autorizat să furnizeze servicii de criptoactive de către autoritatea competentă (CNPf) în conformitate cu prevederile proiectului de Lege.

Furnizorii de criptoactive au următoarele **obligatii**:

- **în raport cu clienții:**
 - să acționeze cu onestitate, corectitudine și profesionalism în interesul superior al clienților lor actuali și potențiali;
 - să furnizeze clienților informații corecte, clare și care să nu inducă în eroare;
 - să nu inducă în eroare clienții, în mod deliberat sau din neglijență, cu privire la avantajele reale sau percepute ale criptoactivelor și să îi avertizeze cu privire la riscurile implicate;
- **în materie de transparență:**
 - să publice la vedere pe site-ul lor politica de prețuri, costuri și comisioane, precum și impactul fiecărui criptactiv asupra clienților și a mediului;
 - să stabilească și să mențină proceduri eficiente și transparente pentru tratarea promptă, echitabilă și consecventă a plângerilor clienților;
- **în materie prudențială și organizatorică:**
 - să dispună de garanții prudențiale cel puțin egale cu cel mai mare dintre următoarele cuantumuri:
 - cerințele de capital minim permanent de 50 000 EUR, 125 000 EUR sau 150 000 EUR în dependență de categoria de servicii de criptoactive indicate în anexa IV, sau
 - un sfert din cheltuielile generale fixe din anul precedent;
 - să se asigure că membrii organului de conducere au o bună reputație și dețin cunoștințele, experiența, competențele și timpul necesar pentru a-și îndeplini sarcinile în mod eficient;
 - să pună în aplicare politici și proceduri pentru a preveni orice spălare de bani, finanțare a terorismului sau alte infracțiuni;
 - să păstreze criptoactivele și fondurile clienților separate de alte active și să nu le utilizeze pe cont propriu;
 - să mențină și să aplice o politică eficace de identificare, prevenire, gestionare și divulgare a conflictelor de interese;
 - să ia toate măsurile rezonabile pentru a evita orice risc atunci când externalizează activități;
 - să elaboreze un plan de lichidare ordonată a activităților lor, dacă este necesar.

Proiectul de Lege stabilește norme pentru a descuraja **abuzul de piață în cazul criptoactivelor** care sunt admise la tranzacționare. Normele privind prevenirea și interzicerea abuzului de piață care implică criptoactive. Abuzul de piață se aplică tuturor criptoactivelor admise la tranzacționare și interzic utilizarea informațiilor privilegiate, divulgarea neautorizată a acestora și orice formă de manipulare a pieței, inclusiv crearea de semnale false sau fixarea artificială a prețurilor. Emitenții au obligația de a publica cât mai curând posibil informațiile privilegiate care îi privesc, cu posibilitatea amânării doar în condiții strict reglementate și cu notificarea autorității competente. Entitățile care tranzacționează profesional criptoactive trebuie să implementeze mecanisme de prevenire și detectare a abuzului de piață și să raporteze fără întârziere orice suspiciune autorităților competente.

Autoritățile competente au **competența de a aplica sancțiuni și măsuri** pentru încălcarea obligațiilor prevăzute de proiectul de Lege, inclusiv în materia emiterii și oferirii de criptoactive, a furnizării de servicii și a prevenirii abuzului de piață, precum și pentru necooperarea în cadrul controalelor sau investigațiilor.

Tipurile de sancțiuni includ avertismente publice și scrise, recuperarea profiturilor obținute sau a pierderilor evitate, suspendarea ori retragerea autorizației, precum și interdicții temporare sau de lungă durată aplicabile membrilor organelor de conducere sau altor persoane responsabile, precum și amenzi.

Cuantumurile amenzilor prevăzute de proiectul de Lege pot ajunge, în cazul persoanelor fizice, până la milioane de euro, iar în cazul persoanelor juridice până la zeci de milioane de euro sau la procente semnificative din cifra de afaceri anuală (până la 15%), în funcție de natura și gravitatea faptei.

De asemenea, proiectul de Lege stabilește că pentru încălcarea dispozițiilor și interdicțiilor prevăzute de Lege, acestea atrag, după caz, și răspunderea contravențională sau penală, în condițiile și în limitele stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova și de Codul penal al Republicii Moldova.

Legea privind piața criptoactivelor va intra în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, termen ce va permite asigurarea cadrului normativ secundar și realizarea tuturor măsurilor preparatorii de punere în aplicare a acesteia.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Alte opțiuni nu au fost luate în considerare, având în vedere că acest proiect de Lege are drept scop alinierea la acquis-ul UE, adoptarea unei legi noi fiind cea mai optimă opțiune, analizată prin prisma complexității modificării legislației naționale în vigoare, precum și a coerenței normative. De asemenea, Legea nouă este necesară pentru a aborda schimbările semnificative în mediul tehnologic, digital și economic care nu sunt acoperite de legislația existentă.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de lege nu produce efecte asupra sectorului public, întrucât noile prevederi nu instituie atribuții sau responsabilități suplimentare pentru alte autorități publice, cu excepția BNM și CNPF, în calitate sa de autorități competente, precum și SPCSB în calitate de autoritate cu funcții de supraveghere în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Adoptarea proiectului de Lege va genera, pe de o parte, costuri inițiale de conformare pentru operatorii din domeniul criptoactivelor (autorizare, cerințe de capital, guvernanță, control intern, raportare, sisteme IT și AML/CFT), resimțite mai accentuat de IMM-uri și start-up-uri comparativ cu entitățile financiare deja reglementate, însă, pe de altă parte, va crea un cadru juridic clar și convergent cu cel al Uniunii Europene, care va consolida securitatea juridică, va stimula dezvoltarea piețelor criptoactive, va facilita apariția unor servicii digitale inovatoare, instrumente de plată alternative și noi surse de finanțare pentru companii, va crește încrederea utilizatorilor și va atrage noi categorii de consumatori și investitori, contribuind pe termen mediu și lung la îmbunătățirea mediului de afaceri național, menținerea competitivității pe piețele financiare și tehnologice și la oferirea unor servicii financiare mai rapide, mai sigure și potențial mai accesibile, precum și alte beneficii ce decurg din reglementarea eficientă a domeniului criptoactivelor.

4.4. Impactul social

Având în vedere că autoritățile naționale competente stabilite prin proiect vor asigura autorizarea entităților participante și supravegherea activităților desfășurate de acestea, adoptarea proiectului de Lege va avea un impact social preponderent pozitiv, prin creșterea protecției consumatorilor și a încrederii publice (în special pentru tineri, utilizatori digitali și în plăți transfrontaliere), reducerea riscurilor de fraudă și excluziune financiară și consolidarea accesului sigur la servicii financiare digitale. De asemenea, va fi stimulată și ocuparea forței de muncă în domenii cu valoare adăugată ridicată (conformitate, IT, audit, supraveghere), cu beneficii pe termen mediu și lung asupra nivelului de salarizare, incluziunii financiare și reducerii vulnerabilității sociale.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Prelucrarea datelor cu caracter personal obținute de către autoritățile competente se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Proiectul de lege conține norme care asigură protecția datelor cu caracter personal în conformitate cu legislația în vigoare.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul de Lege prin reglementarea pieței de criptoactive urmărește inclusiv reglementarea conținutului, metodologiilor și a modului de prezentare a informațiilor referitoare la indicatorii de sustenabilitate privind impactul negativ asupra climei și alte impacturi negative asupra mediului și prezentarea indicatorilor-cheie în domeniul energiei, precum și asigurarea coerenței și consistenței informațiilor publicate de emitenții de criptoactive și de furnizorii de servicii de criptoactive, aspecte ce sunt luate în considerare la evaluarea în vederea autorizării activităților în cauză.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Regulamentul (UE) 2023/1114 (MiCA) are ca obiective cadru juridic unitar la nivelul Uniunii Europene, prin stabilirea unor reguli direct aplicabile și armonizarea cerințelor de autorizare și supraveghere pentru emitenții de criptoactive și furnizorii de servicii de criptoactive, instituind mecanismul pașaportului european și asigurând protecția consumatorilor, integritatea pieței și stabilitatea financiară. Proiectul de Lege reprezintă o transpunere primară, parțială și adaptată la cadrul juridic național din Republica Moldova de stat non-membru UE, deși prin preluarea fidelă a dispozițiilor referitoare la autorizare, cerințe prudențiale, guvernanță, transparență și supraveghere națională, cu excluderea prevederilor referitoare la tokenurile semnificative (tokenuri raportate la active și tokenuri de monedă electronică semnificative) care sunt atribuite competenței de supraveghere a Autorității Bancare Europene (ABE), precum și excluderea a altor prevederi care presupun responsabilități specifice și mecanisme instituționale specifice statelor membre ale Uniunii Europene (inclusiv cooperarea cu ABE, ESMA în cadrul AES și procedurile de notificare intracomunitară). Proiectul de lege prevede eventualele reglementări suplimentare lăsate la discreția statelor potrivit prevederilor MiCA (de exemplu, clarificări privind competența autorităților naționale, identificarea eventualelor încălcări, stabilirea tipurilor și mecanismelor de sancționare, sau

dispoziții tranzitorii) care sunt justificate prin necesitatea asigurării coerenței cu cadrul constituțional, inclusiv conține unele limitări pentru instituțiile de credit, instituțiile emitente de monedă electronică și instituțiile de plată privind prestarea unor anumite tipuri de servicii de criptoactive, având la bază considerente de adaptare graduală și proporțională a sectorului financiar-bancar intern, astfel încât să nu afecteze soliditatea prudențială, încrederea deponenților și buna funcționare a sistemului financiar. Limitarea serviciilor permise reprezintă o măsură de precauție justificată, menită să permită acumularea de experiență de supraveghere și dezvoltarea unor mecanisme adecvate de gestionare a riscurilor înaintea unei eventuale extinderi ulterioare. Transpunerea integrală va fi realizată odată cu aderarea la UE, prin acte normative subsecvente de punere în aplicare directă a MiCA, și după caz modificarea legislației aferente (financiar-bancare, piața de capital, PSB/CFT).

În context, pentru prezentul proiect de Lege a fost elaborat tabelul de concordanță corespunzător.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Regulamentul (UE) 2023/1114 (MiCA) – constituie actul normativ UE care asigură crearea cadrului armonizat specific la nivelul Uniunii pentru piețele criptoactivelor, care prevede norme specifice pentru criptoactive și serviciile de criptoactive și activitățile conexe care nu sunt vizate de actele legislative ale Uniunii privind serviciile financiare. Acesta va fi aplicabil direct în R. Moldova la data aderării, iar până la acest moment, proiectul de Lege asigură crearea temeiurilor legale pentru emiterea actelor normative secundare de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2023/1114 (MiCA) la nivel național.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și portalul particip.gov.md:

- <https://www.mf.gov.md/ro/content/proiectul-de-lege-privind-pia%C8%9Ba-criptoactivelor>
- <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-privind-piata-criptoactivelor/15537>

În perioada mai-iunie 2025, proiectul a parcurs o rundă de consultare și examinare prealabilă de către Comisia Națională a Pieței Financiare și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

În conformitate cu art. 32 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege privind piața criptoactivelor, a fost remis spre avizare autorităților și instituțiilor interesate și supus consultărilor publice, iar în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială Ministerului Finanțelor și portalul particip.gov.md, și poate fi accesat la linkurile de mai sus.

Avizele și recomandările parvenite în proces de avizare și consultare publică au fost procesate, iar obiecțiile și propunerile înaintate au fost luate în considerație la definitivarea proiectului.

7. Concluziile expertizelor

Potrivit art. 34 alin.(1), art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost remis Centrului de Armonizare a Legislației pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE, și a fost revizuit conform recomandărilor prezentate în Declarația de compatibilitate.

Astfel, Regulamentul (UE) 2023/1114 nu a constituit anterior obiect al transpunerii în legislația națională, acest proiect fiind un exercițiu primar de transpunere al acestuia.

Respectiv, proiectul de lege vine să asigure transpunere parțială a dispozițiilor Regulamentului (UE) 2023/1114.

Totodată, potrivit art. 36-37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost remis Centrului Național Anticorupție și Ministerului Justiției și a fost supus expertizei anticorupție și expertizei juridice.

Obiecțiile și propunerile parvenite din partea Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție au fost luate în considerație, după caz, la definitivarea proiectului, fiind expuse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege urmează a fi corelat cu prevederile actelor normative în vigoare, care se află în conexiune, și nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al cadrului normativ în vigoare.

Se impune modificarea unor acte normative conexe, în special a Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, Codul fiscal, Codul contravențional al Republicii Moldova și de Codul penal al Republicii Moldova și alte acte normative relevante.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului de Lege implică elaborarea și adoptarea de către autoritățile relevante, BNM și CNPF a unor acte normative privind aprobarea cerințelor și/sau standardelor tehnice, regulamente și instrucțiuni necesare pentru punerea în aplicare a legii, prin transpunerea prevederilor regulamentelor UE de punere în aplicare și delegate, care asigură implementarea Regulamentului (UE) 2023/1114 (MiCA).

Alte autorități publice care sunt vizate de aceasta direct sau indirect, vor trebui să asigure aducerea actelor sale normative în concordanță cu prezenta lege sau, după caz, vor elabora și adopta actele normative necesare pentru implementarea Legii privind piața criptoactivelor.

Ministra finanțelor

Victoria BELOUS

**SINTEZA obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor
la proiectul de Lege privind piața criptoactivelor (număr unic: 338/MF/BNM/2026)**

Participantul la avizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluzii	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Mediului <i>Nr. 13-05/1285 din 17.04.2026</i>	1.	Având în vedere necesitatea integrării principiilor de conservare a biodiversității și utilizare durabilă a resurselor naturale, se consideră necesară completarea la art. 6 alin. (12) cu textul propus: La finalul art. 6 alin. (12) se introduce o nouă propoziție cu următorul cuprins: „La elaborarea cerințelor și standardelor tehnice privind indicatorii de sustenabilitate, autoritățile competente consultă în mod obligatoriu Ministerul Mediului.”	Nu se acceptă. Proiectele actelor normative de reglementare în vederea stabilirii cerințelor și/sau standardelor tehnice în ceea ce privește conținutul, metodologiile și modul de prezentare a informațiilor, în ceea ce privește indicatorii de sustenabilitate în legătură cu efectele negative asupra climei și cu alte efecte negative legate de mediu vor fi transmise pentru consultare cu Ministerul Mediului în cadrul etapei obligatorii de avizare și consultare publică prevăzute de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
	2.	La completarea art. 14 se propune următorul text: La art. 14 se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins: „(4) Ofertanții și furnizorii de servicii de criptoactive care dezvoltă sau operează infrastructuri fizice necesare funcționării mecanismelor de consens sunt obligați să respecte cerințele legislației de mediu privind conservarea biodiversității, inclusiv regimul ariilor naturale protejate și al speciilor de floră și faună sălbatică.” Specificăm că această completare reafirmă aplicabilitatea cadrului legal de mediu și previne eventualele efecte negative asupra patrimoniului natural.	Nu se acceptă. Reglementarea suplimentară în textul proiectului de lege a aspectului privind respectarea cerințelor legislației de mediu privind conservarea biodiversității, inclusiv regimul ariilor naturale protejate și al speciilor de floră și faună sălbatică nu este necesară. Legea privind protecția mediului înconjurător nr.1515-XII din 16.06.1993, precum și alte acte normative de domeniul mediului reprezintă legi speciale (lex specialis) în materie, stabilind clar cerințele privind conservarea biodiversității, inclusiv regimul ariilor naturale protejate și al speciilor de floră și faună sălbatică. În plus, respectarea legislației în vigoare este obligatorie pentru toți subiecții de drept, neputând fi invocată necunoașterea acesteia. Considerăm că cadrul legal oferit de Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515-XII din 16.06.1993, precum și alte acte normative în de domeniul mediului este pe deplin suficient, nu necesită dublare.
	3.	La articolul 85 se propune introducerea unui nou alineat cu următorul text: „În exercitarea atribuțiilor ce vizează evaluarea impactului asupra mediului și biodiversității, autoritățile competente cooperează cu Ministerul Mediului.”	Se acceptă parțial. Textul proiectului de Lege se completează la art.89. Cooperarea cu alte autorități cu alineatul (2), cu următorul cuprins: <i>”(2) Autoritățile competente cooperează cu Ministerul Mediului, inclusiv prin solicitarea, după caz, a opiniei acestuia, în limitele competențelor sale legale, cu privire la informațiile referitoare la indicatorii de sustenabilitate privind efectele</i>

		Această completare se impune reieșind din faptul că cooperarea interinstituțională contribuie la o implementare coerentă a politicilor publice și la protejarea eficientă a biodiversității.	<i>negative asupra climei și alte efecte negative legate de mediu asociate mecanismelor de consens utilizate pentru emiterea unui criptoactiv, a unui token raportat la active sau a unui token de monedă electronică, astfel cum aceste informații sunt prezentate în cartea albă de către ofertant, persoana care solicită admiterea la tranzacționare, emitent sau, după caz, publicate de către furnizorul de servicii de criptoactive.”</i>
	4.	Consecvent, pe tot parcursul textului proiectului de lege, precum și în tabelul de concordanță - coloana „Proiectul de act normativ național”, cuvintele „producția de deșeuri” se substituie cu sintagma „generarea deșeurilor”, astfel cum este utilizat în Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și legislația națională.	Se acceptă. Se ajustează textul proiectului de Lege corespunzător.
Ministerul Afacerilor Interne <i>Nr. 38/1642 din 27.04.2026</i>	5.	Din perspectiva atribuțiilor Ministerului Afacerilor Interne în domeniul prevenirii și combaterii criminalității, proiectul necesită completări pentru a asigura prevenirea utilizării criptoactivelor în scopuri infracționale, inclusiv spălarea banilor, finanțarea terorismului, criminalitatea organizată, traficul de droguri, criminalitatea informatică și alte forme de criminalitate gravă.	Nu se acceptă. Obiectivul principal al proiectului de Lege este transpunerea prevederilor MiCA prin crearea unui cadru normativ în legislația națională, care instituie cerințe clare pentru oferta, admiterea la tranzacționare și furnizarea de servicii privind criptoactivele, cerințe de transparență și informare, regimuri de autorizare și supraveghere a subiecților prevăzuți de Lege, a normelor de conduită și guvernanta, precum și a măsurilor destinate protecției deținătorilor de criptoactive și asigurării integrității pieței criptoactivelor. Deși proiectul de lege instituie anumite cerințe privind conformarea cu legislația națională în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului, acesta nu are ca obiect principal prevenirea și combaterea spălării banilor, finanțării terorismului sau a altor forme de criminalitate, iar delimitarea perimetrului entităților reglementate, instituirea regimurilor de autorizare și supraveghere, precum și creșterea transparenței activităților acestora contribuie indirect la limitarea posibilităților de utilizare abuzivă a criptoactivelor. Transpunerea prevederilor MiCA se înscrie într-un proces mai amplu și complementar de aliniere în cascadă a cadrului normativ național la acquis-ul UE în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Obligațiile specifice de natură AML/CFT aplicabile sectorului criptoactivelor urmează să fie reglementate printr-un proiect de lege separat elaborat de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor pentru transpunerea integrală a Directivei (UE) 2024/1640, prin implementarea standardelor internaționale adoptate de Grupul de Acțiune Financiară Internațională,

			precum și prin alinierea la Regulamentul (UE) 2023/1113 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive. Prin urmare, completarea proiectului de lege privind piața criptoactivelor cu norme generale referitoare la prevenirea utilizării criptoactivelor în scopuri infracționale nu este necesară, aceste aspecte urmând a fi abordate în mod sistemic prin legislația specială (AML/CFT), legislația penală și mecanismele instituționale de prevenire, investigare și combatere a criminalității.
6.	La articolul 1, după litera f), se propune completarea cu o literă nouă, cu următorul cuprins: <i>„g) măsuri de prevenire și combatere a utilizării criptoactivelor și a serviciilor de criptoactive în scopuri infracționale, inclusiv pentru spălarea banilor, finanțarea terorismului, criminalitatea organizată, criminalitatea informatică, traficul ilicit de droguri, arme, persoane și alte forme de criminalitate gravă.”</i> Completarea se impune în vederea asigurării unui cadru normativ comprehensiv, care să reflecte nu doar obiectivele de reglementare financiară, dar și dimensiunea de securitate publică, inclusiv componentele specifice de prevenire și combatere a criminalității.		Nu se acceptă. Proiectul de lege privind piața criptoactivelor instituie un cadru normativ având ca obiect reglementarea și supravegherea pieței criptoactivelor, inclusiv prin cerințe prudențiale, iar prevenirea și combaterea utilizării criptoactivelor în scopuri infracționale se circumscriu legislației speciale în domeniul AML/CFT, legislației penale și mecanismelor de securitate publică, la atingerea obiectivelor cărora proiectul contribuie doar în mod indirect.
7.	La articolul 2 alin. (6), textul se propune a fi completat după cum urmează: <i>„Orice persoană care este implicată în emiterea, oferta publică de criptoactive și admiterea la tranzacționare a criptoactivelor sau care furnizează servicii de criptoactive în Republica Moldova este obligată să respecte prevederile Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, prevederile Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară, prevederile actelor normative din domeniul fiscal, precum și obligațiile de cooperare cu autoritățile competente și organele de aplicare a legii, în condițiile Codului de procedură penală și ale legislației speciale.”</i> Formularea actuală din proiect se limitează la reglementări din domeniul valutar și fiscal, fără a include obligații explicite privind cooperarea cu organele de drept. Luând în considerație riscurile asociate utilizării criptoactivelor în scopuri infracționale, se impune instituirea expresă a unei astfel de obligații, pentru a asigura un cadru eficient de prevenire, identificare și combatere a activităților ilicite.		Nu se acceptă. Alineatul (6) la art. 2 din proiectul de Lege se exclude la propunerea SPCSB.
8.	La articolul 3, se recomandă completarea cu noțiuni noi:		Se acceptă parțial.

	„portofel necustodial – soluție tehnologică prin care utilizatorul deține și controlează direct cheile private sau mijloacele de acces la criptoactive, fără intermedierea unui furnizor de servicii de criptoactive;” „servicii de anonimizare a tranzacțiilor cu criptoactive – servicii, aplicații, protocoale sau mecanisme tehnice, inclusiv mixing, tumbling ori alte tehnologii similare, utilizate pentru ascunderea, fragmentarea sau îngreunarea identificării originii, destinației ori beneficiarului real al criptoactivelor;” „adresă de criptoactive – identificator alfanumeric sau tehnic utilizat pentru transmiterea, recepționarea ori stocarea criptoactivelor.” Aceste noțiuni sunt relevante pentru investigațiile penale și pentru analiza tranzacțiilor suspecte, în special în cauze privind criminalitatea informatică, spălarea banilor și finanțarea activităților ilicite.	Pentru claritate și previzibilitate, proiectul de Lege se completează la art.3 cu unele definiții relevante din Regulamentul (UE) 2023/1113 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive, care sunt utilizate în textul ghidurilor ESMA, precum și regulamentele delegate sau de punere în aplicare ale MiCA, și anume: „adresă de registru distribuit”, „cont de criptoactive”, „transfer de criptoactive”, „inițiator”, „beneficiar”, „bancomate de criptoactive sau ATM-uri crypto”. (ex. A se vedea Ghidul ESMA 35-1872330276-2032 privind procedurile și politicile, inclusiv drepturile clienților, în contextul serviciilor de transfer de criptoactive în temeiul Regulamentului MiCA, referitoare la protecția investitorilor, Regulamentul delegat (UE) 2025/416, Regulamentul delegat (UE) 2025/417), Celelalte noțiuni propuse nu se circumscriu obiectului de reglementare proiectului de Lege, urmând a fi propuse pentru transpunere în legislația specială (AML/CFT) și legislația penală.
9.	La articolele 4–8, se recomandă completarea mecanismului de notificare cu informarea autorităților relevante în materie AML/CFT și aplicare a legii, în cazul în care, în procesul examinării notificării, autoritatea competentă identifică riscuri relevante de spălare a banilor, finanțare a terorismului, fraudă, criminalitate organizată sau criminalitate informatică, aceasta informează, după caz, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Ministerul Afacerilor Interne sau alte autorități competente, cu respectarea cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal.	Nu se acceptă. Proiectul de lege privind piața criptoactivelor instituie un cadru normativ având ca obiect reglementarea și supravegherea pieței criptoactivelor, inclusiv prin cerințe prudențiale, iar prevenirea și combaterea utilizării criptoactivelor în scopuri infracționale se circumscriu legislației speciale în domeniul AML/CFT, legislației penale și mecanismelor de securitate publică, la atingerea obiectivelor cărora proiectul contribuie doar în mod indirect. Totodată, identificarea riscurilor relevante de spălare a banilor, finanțare a terorismului, fraudă, criminalitate organizată sau criminalitate informatică nu ține de competența autorităților competente – BNM și CNPF.
10.	La articolul 6, privind conținutul cărții albe, se propune completarea cu o cerință suplimentară: „Cartea albă pentru criptoactive va include, după caz, informații privind măsurile implementate pentru prevenirea utilizării criptoactivului în scopuri ilicite, inclusiv riscurile aferente anonimizării tranzacțiilor, transferurilor transfrontaliere și utilizării criptoactivului în scheme de fraudă, spălare a banilor sau finanțare a terorismului.”.	Nu se acceptă. Proiectul de lege privind piața criptoactivelor instituie un cadru normativ având ca obiect reglementarea și supravegherea pieței criptoactivelor, inclusiv prin cerințe prudențiale, iar prevenirea și combaterea utilizării criptoactivelor în scopuri infracționale se circumscriu legislației speciale în domeniul AML/CFT, legislației penale și mecanismelor de securitate publică, la atingerea obiectivelor cărora proiectul contribuie doar în mod indirect.

		Astfel, Cartea albă pentru criptoactive va asigura transparența inclusiv în ceea ce privește riscurile de utilizare ilicită, contribuind la prevenirea și combaterea criminalității asociate acestui domeniu.	Cerințele privind conținutul cărții albe pentru criptoactive trebuie să rămână aliniate prevederilor MiCA, care au ca obiect informarea deținătorilor cu privire la ofertant, emitent, proiectul de criptoactive, caracteristicile criptoactivului, drepturile și riscurile aferente, iar includerea informațiilor privind măsurile de prevenire a utilizării criptoactivelor în scopuri ilicite ar extinde nejustificat scopul cărții albe, inclusiv ar putea impune obligații care ar dubla cerințele reglementate de legislația specială în domeniul AML/CFT.
11.	La articolul 14 , privind obligațiile ofertanților și persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare, se propune completarea cu o literă nouă: <i>„e) să instituie mecanisme interne de identificare, evaluare și diminuare a riscurilor de utilizare a criptoactivelor în scopuri ilicite, inclusiv prin aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, monitorizare a tranzacțiilor și raportare a activităților suspecte, în conformitate cu legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.”.</i> Completarea este necesară pentru a asigura corelarea efectivă a proiectului de lege cu prevederile Legii nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, prin integrarea specifică a principiilor și mecanismelor AML/CFT în obligațiile operatorilor din piața criptoactivelor, inclusiv prin aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, monitorizarea tranzacțiilor și raportarea activităților suspecte.	Nu se acceptă. Proiectul de lege privind piața criptoactivelor instituie un cadru normativ având ca obiect reglementarea și supravegherea pieței criptoactivelor, inclusiv prin cerințe prudențiale, iar prevenirea și combaterea utilizării criptoactivelor în scopuri infracționale se circumscriu legislației speciale în domeniul AML/CFT, legislației penale și mecanismelor de securitate publică, la atingerea obiectivelor cărora proiectul contribuie doar în mod indirect. Propunerile de completare extind nejustificat obiectul obligațiilor stabilite de MiCA pentru ofertanții de criptoactive și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare și ar putea conduce la instituirea unor obligații care dublează cerințele reglementate de legislația specială în domeniul AML/CFT.	
12.	La articolul 85 , privind autoritățile competente, proiectul stabilește că autoritățile responsabile de reglementare, autorizare și supraveghere sunt Comisia Națională și Banca Națională a Moldovei . Din perspectiva MAI, se recomandă completarea articolului cu un alineat nou: <i>„Autoritățile competente cooperează cu Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Procuratura Generală, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal și alte autorități publice relevante, în vederea prevenirii, identificării și combaterii utilizării criptoactivelor în activități ilicite.”.</i> Comisia Națională a Pieței Financiare și Banca Națională a Moldovei urmează să își mențină rolul de autorități de reglementare și supraveghere, însă legea trebuie să prevadă expres mecanisme de cooperare cu organele de aplicare a legii, în vederea prevenirii, identificării și combaterii utilizării criptoactivelor în activități ilicite.	Se acceptă parțial. Prevederile propuse cu referire la cooperarea interinstituțională sunt deja cuprinse în textul proiectului de lege, și anume la art. 87 din proiectul Legii privind piața criptoactivelor.	
13.	După articolul 85 , se propune introducerea unui articol nou:	Se acceptă parțial.	

	„Articolul 85¹. Cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii (1) Furnizorii de servicii de criptoactive sunt obligați să coopereze cu organele de urmărire penală și cu alte autorități competente, în condițiile legii, inclusiv prin furnizarea informațiilor necesare identificării clienților, beneficiarilor efectivi, adreselor de criptoactive, tranzacțiilor efectuate și mijloacelor de acces aflate în custodie. (2) Furnizarea informațiilor prevăzute la alin. (1) se realizează în condițiile Codului de procedură penală, ale legislației privind protecția datelor cu caracter personal, precum și ale legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. (3) Furnizorii de servicii de criptoactive asigură păstrarea datelor relevante pentru identificarea și trasabilitatea tranzacțiilor pe o perioadă stabilită de legislația specială, dar nu mai mică decât termenul prevăzut de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.”.	Proiectul a fost completat cu prevederi ce țin de obligația furnizorilor de servicii de criptoactive de a coopera cu autoritățile de resort: „Articolul 62. Cooperarea furnizorilor de servicii de criptoactive cu alte autorități (1) Furnizorii de servicii de criptoactive sunt obligați, în condițiile Codului de procedură penală, legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, legislației privind protecția datelor cu caracter personal și altor acte normative aplicabile, să coopereze cu organele de urmărire penală, procurorul, instanța de judecată și alte autorități, inclusiv prin furnizarea informațiilor și datelor pe care le dețin, necesare identificării clienților, beneficiarilor efectivi, conturilor de criptoactive, adreselor de registru distribuit și tranzacțiilor efectuate. (2) Furnizorii de servicii de criptoactive asigură păstrarea datelor relevante privind clienții, beneficiarii efectivi, conturile, adresele de registru distribuit și tranzacțiile efectuate, în condițiile și pe termenele stabilite de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și de alte acte normative aplicabile.”
14.	Se recomandă introducerea unui articol distinct privind înghețarea, sechestrarea și confiscarea criptoactivelor: „ Măsuri privind indisponibilizarea criptoactivelor (1) Criptoactivele pot constitui obiect al măsurilor procesuale de indisponibilizare, inclusiv înghețare, sechestrare și confiscare, în condițiile Codului penal, Codului de procedură penală și ale legislației speciale. (2) Furnizorii de servicii de criptoactive sunt obligați să execute, în condițiile legii, actele dispuse de organul de urmărire penală, procuror sau instanța de judecată privind blocarea, indisponibilizarea, transferul, păstrarea ori valorificarea criptoactivelor. (3) Autoritățile competente, în cooperare cu Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, pot elabora proceduri tehnice privind identificarea, conservarea, transferul și păstrarea criptoactivelor ridicate sau indisponibilizate în cadrul procesului penal.”.	Nu se acceptă. Măsurile de indisponibilizarea criptoactivelor, inclusiv prin înghețare, sechestrare, confiscare, ridicare, păstrare sau valorificare a criptoactivelor, țin de materia dreptului penal, procesual-penal și a legislației speciale privind recuperarea bunurilor infracționale, fiind dispuse și executate în condițiile Codului penal, Codului de procedură penală și ale actelor normative aplicabile. Introducerea unor asemenea norme în proiectul de Lege privind piața criptoactivelor ar depăși obiectul de reglementare al acestuia, care vizează transpunerea cadrului MiCA privind reglementarea, autorizarea și supravegherea pieței criptoactivelor, și ar putea genera suprapuneri sau incertitudini privind competențele autorităților de supraveghere sectorială în raport cu organele de urmărire penală, procurorul și instanța de judecată.
15.	La compartimentul nr. 8 din Nota de fundamentare se prevede expres	Nu se acceptă.

	că va fi necesară modificarea Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Codului contravențional și Codului penal. Cu toate acestea, din anexa proiectului de lege rezultă doar modificări la un număr limitat de legi speciale, fără intervenții concrete asupra Legii nr. 308/2017, Codului contravențional și Codului penal. În aceste condiții, se constată o necorelare între Nota de fundamentare și conținutul proiectului de lege.	Mențiunea din Nota de fundamentare are caracter explicativ și indică faptul că proiectul de lege urmează a fi corelat cu actele normative în vigoare aflate în conexiune cu domeniul reglementat, fără a afecta concepția generală sau caracterul unitar al cadrului normativ existent. În acest sens, Nota de fundamentare enumeră unele acte normative care pot necesita modificări ulterioare pentru integrarea noii reglementări privind piața criptoactivelor în sistemul legislativ național. După cum a fost menționat supra, transpunerea prevederilor MiCA în cadrul normativ național se înscrie într-un proces mai amplu și complementar de aliniere în cascadă la acquis-ul UE în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, iar obligațiile specifice de natură AML/CFT aplicabile sectorului criptoactivelor urmează să fie reglementate printr-un proiect de lege separat, elaborat de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Complementar, art. 104 alin. (4) și (5) din proiect, aferent dispozițiilor tranzitorii, instituie în sarcina autorităților relevante obligația de a identifica, elabora și promova modificările necesare pentru corelarea cadrului normativ existent cu noua reglementare privind piața criptoactivelor, inclusiv, după caz, la Legea nr. 308/2017, Codul contravențional, Codul penal și alte acte legislative incidente.
16.	Ministerul Afacerilor Interne susține promovarea proiectului, cu condiția completării acestuia cu prevederi clare privind cooperarea cu organele de drept, trasabilitatea tranzacțiilor, accesul legal la informații, păstrarea datelor relevante, precum și indisponibilizarea și confiscarea criptoactivelor utilizate în activități infracționale. În lipsa acestor completări, proiectul este susceptibil să instituie un cadru normativ limitat la dimensiunea financiară, insuficient pentru a asigura un răspuns eficient la riscurile generate de utilizarea criptoactivelor în criminalitatea organizată, spălarea banilor, finanțarea terorismului și criminalitatea informatică.	Nu se acceptă. Nu se acceptă condiționarea promovării proiectului de Lege de includerea propunerilor înaintate, întrucât proiectul are ca obiect transpunerea cadrului MiCA privind reglementarea și supravegherea pieței criptoactivelor, iar aspectele referitoare la cooperarea cu organele de drept, accesul la informații, păstrarea datelor, trasabilitatea tranzacțiilor, indisponibilizarea și confiscarea bunurilor utilizate în activități infracționale sunt reglementate sau urmează a fi reglementate prin legislația specială în domeniul AML/CFT, legislația penală și procesual-penală, precum și prin mecanismele instituționale aplicabile. Totodată, proiectul conține deja prevederi privind cooperarea instituțională, art. 87 alin. (5) prevăzând posibilitatea schimbului de informații între autoritățile competente și alte autorități relevante, inclusiv organele de drept și/sau control abilitate, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Serviciul de Informații și Securitate și instanțele de judecată.

			Prin urmare, neinclusiunea propunerilor înaintate nu afectează promovarea proiectului, ci reflectă delimitarea obiectului său de reglementare față de cadrul juridic special privind prevenirea și combaterea criminalității.
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor <i>Nr. 01/2-30-770</i> <i>Din 05.05.2026</i>	17.	În rezultatul analizei coroborate ale prevederilor proiectului de lege, se constată că deși acesta instituie un cadru juridic necesar pentru reglementarea pieței criptoactivelor anumite dispoziții necesită revizuire sub aspectul clarității, delimitării sferei de aplicare și corelării cu regimul juridic aplicabil în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și sub aspectul delimitării atribuțiilor instituționale.	Se acceptă parțial. Asigurarea corelării proiectului dat de Lege va fi posibilă o dată cu posibilitatea examinării și lansării spre consultări publice a noii legislații în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.
	18.	Cu privire la art. 2, alin. (6) din proiectul de lege, textul propus instituie o obligație generală în sarcina oricărei persoane implicate în emiterea, oferta publică sau admiterea la tranzacționare a criptoactivelor ceea ce constituie o formulare neconformă cu cadrul european aplicabil pieței criptoactivelor și standardelor internaționale ale Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI/FATF), întrucât extinde în mod excesiv și nediferențiat sfera subiecților obligați în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Prin urmare, considerăm că formularea este nejustificat de extinsă, deoarece în redacția actuală în mod implicit se asimilează oricărei persoane implicate în emiterea, oferta publică sau admiterea la tranzacționare a criptoactivelor un regim juridic specific entităților raportoare care cad sub incidența Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (<i>în continuare – Legea nr. 308/2017</i>). Mai mult decât atât, abordarea respectivă nu rezultă nici din prevederile Regulamentului MiCA, nici din noul pachet legislativ al Uniunii Europene în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului adoptat în anul 2024, precum și nici din standardele GAFI/FATF. În acest context, este de precizat că Regulamentul MiCA reglementează distinct condițiile cu privire la emiterea, ofertei publice, admiterea la tranzacționare și furnizarea serviciilor de criptoactive, fără a consacra regula potrivit căreia orice persoană implicată în aceste activități dobândește, prin simplul fapt al implicării, calitatea de entitate raportoare în sensul Legii nr. 308/2017. În mod similar, noul pachet european în domeniu reglementează, în mod expres, <i>furnizorii de servicii de criptoactive</i> (CASP) ca subiecți care cad sub incidența regimului de prevenire și combatere a spălării	Se acceptă. Alineatul (6) la art. 2 din proiectul de Lege se exclude.

		banilor și finanțării terorismului. Prin urmare, obligațiile din domeniu nu pot fi extinse printr-o formulare generală asupra unei categorii nedefinite de „ <i>orice persoană implicată în emitere, ofertă publică ori admitere la tranzacționare</i> ”, ceea ce impune reformularea dispoziției normei prin excluderea acestora.	
	19.	În aceeași ordine de idei, se propune excluderea procedurii prevăzute la art. 20, alin. (4), or prin aceasta se instituie în sarcina Serviciului obligația de efectuare a evaluării conformității cu cerințele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului în privința „ <i>emitenților solicitanți</i> ”, ceea ce denotă că în redacția actuală norma supune unei evaluări de conformitate o categorie de persoane căreia <i>Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului</i> nu le va atribui obligații în acest domeniu. Or, evaluarea conformității cu cerințele din domeniu poate viza doar entitățile raportoare cărora asemenea obligații le sunt atribuite expres prin lege. Subsecvent, se propune excluderea alin. (4) de la art. 20 din proiect, or menținerea acesteia riscă să genereze confuzii.	Se acceptă parțial. Art. 20 din MiCA permite autorității competente, în procesul de evaluare a cererii de autorizare, să coopereze cu autoritățile din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, cu unitățile de informații financiare sau cu alte organisme publice. În acest context, la solicitarea Comisiei Naționale, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor poate furniza informații, opinii sau evaluări specializate cu privire la riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului aferente emitentului solicitant, persoanelor asociate acestuia, acestea urmând a fi avute în vedere de autoritatea competentă la aprecierea existenței unor motive obiective că emitentul sau sectorul ar putea fi expus unor riscuri grave de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Această cooperare nu echivalează cu atribuirea automată a calității de entitate raportoare emitentului solicitant și nu instituie în sarcina Serviciului obligația de evaluare generală a conformității acestuia, ci reprezintă un mecanism de fundamentare a deciziei de autorizare, refuz sau retragere, în cazurile prevăzute de proiectul de lege. Se ajustează prevederea în următoarea redacție: <i>(4) În cursul procesului de evaluare, fără a aduce atingere alin. (5)–(7), Comisia Națională poate coopera cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau cu alte autorități publice din Republica Moldova, după caz cu autoritățile competente sau cu alte autorități ori organisme din alte state în temeiul acordurilor de cooperare încheiate. În scopul dat, la solicitarea Comisiei Naționale, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de 20 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării, furnizează informații și opinii specializate privind riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului aferente emitentului solicitant și persoanelor relevante asociate acestuia. Informațiile și opiniile furnizate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au caracter consultativ.</i>

	20.	Cu privire la art. 18, alin. (2), lit. g), autorul prevede că persoanele juridice care intenționează să efectueze o ofertă publică sau să solicite admiterea la tranzacționare a tokenurilor raportate la active, „<i>în cazul în care există acorduri de cooperare cu anumiți furnizori de servicii de criptoactive</i>”, urmează să prezinte Comisiei Naționale, în cadrul procedurii de autorizare „<i>o descriere a mecanismelor și procedurilor de control intern ale acestora pentru a asigura respectarea obligațiilor legate de prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului în temeiul Legii nr. 308/2017</i>”. În redacția actuală norma este neclară, poate genera obligații dificil sau imposibil de realizat și poate conduce la practici neuniforme de aplicare din partea autorității competente. Or, persoanele implicate în oferta publică și admiterea la tranzacționare nu sunt, prin ele însele, subiecți ai obligațiilor instituite de legislația cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, iar mecanismele și procedurile interne de control pentru respectarea obligațiilor prevăzute de legea din domeniu aparțin, după caz, furnizorilor de servicii de criptoactive cărora aceasta le atribuie asemenea obligații. În aceste condiții, nu este clar în ce măsură persoana juridică solicitantă poate furniza, în mod complet și exact, descrierea mecanismelor și procedurilor interne ale unei alte entități. Prin urmare, se impune clarificarea textului de la art. 18, alin. (2), lit. g), în sensul limitării obligației la prezentarea elementelor contractuale sau informațiilor disponibile în mod legitim solicitantului.	Nu se acceptă. Prevederea transpune fidel cerința MiCA aferentă documentației prezentate în procedura de autorizare a emitentului de tokenuri raportate la active și urmărește evaluarea cadrului de cooperare dintre solicitant și furnizorii de servicii de criptoactive implicați, inclusiv sub aspectul măsurilor de control intern relevante pentru conformarea cu legislația cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Informația nu este „a unei alte entități” inaccesibilă solicitantului, ci este legitim disponibilă acestuia tocmai în virtutea acordului de cooperare și a obligației de due diligence asupra contrapărților. Norma nu trebuie interpretată ca instituind în sarcina solicitantului obligația de a certifica sau garanta conformarea procedurilor interne ale unei alte entități (furnizor de servicii de criptoactive), ci ca obligație de prezentare a unei descrieri a informațiilor relevante disponibile în mod legal și contractual în cadrul acordurilor de cooperare.
	21.	Cu privire la art. 54, alin. (11) și (12), având în vedere că în sensul articolului respectiv sunt vizate inclusiv instituțiile de credit care vor furniza servicii de criptoactive, se consideră oportună includerea Băncii Naționale a Moldovei.	Se acceptă parțial. Se ajustează textul prevederilor proiectului de Lege la art. 54, cu prevederile după cum urmează: <i>(11) Înainte de a confirma sau refuza dreptul unei entități de a furniza servicii de criptoactive specificate la alin.(1)-(6), Comisia Națională consultă Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și, după caz, Banca Națională în calitate de autoritate de supraveghere conform prevederilor legislației speciale sectoriale pentru instituțiile de credit, instituțiile emitente de monedă electronică și instituțiile de plată, prin transmiterea unei solicitări însoțite de informațiile și documentele relevante prezentate de entitatea notificatoare.</i> <i>(12) În scopul aplicării alin. (11), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor la solicitarea Comisiei Naționale, în termen de 20 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării,</i>

			furnizează informații, opinii sau evaluări specializate privind riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului aferente entității notificatoare, persoanelor relevante asociate acesteia și serviciilor de criptoactive ce urmează a fi furnizate, inclusiv, după caz, privind conformitatea informațiilor și documentelor relevante prevăzute la alin. (7) cu cerințele legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și ale actelor normative de punere în aplicare a acesteia. Informațiile, opiniile și evaluările furnizate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au caracter consultativ. (13) În scopul aplicării alin. (11), Banca Națională la solicitarea Comisiei Naționale, în termen de 20 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării, în cazul entităților notificatoare aflate în supraveghere sa, furnizează informațiile relevante deținute și rezultate din exercitarea atribuțiilor sale de supraveghere, inclusiv, după caz, informații privind statutul de autorizare a entității, măsurile de supraveghere și sancțiunile aplicate, în măsura în care acestea sunt în vigoare sau produc efecte, nivelul de conformare cu cerințele prudențiale, precum și cu cerințele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, în măsura în care acestea sunt relevante pentru aprecierea dreptului entității de a furniza servicii de criptoactive. Informațiile furnizate de Banca Națională au caracter consultativ.”
22.	La art. 56, alin. (2), lit. j), se propune excluderea sintagmei „ <i>inclusiv a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului</i> ”, or aceasta reiese nemijlocit de la lit. i) care face trimitere la „ <i>respectarea legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și actelor normative de punere în aplicare a acesteia</i> ”.		Nu se acceptă. Prevederea transpune fidel cerința MiCA aferentă documentației prezentate în procedura de autorizare unui furnizor de servicii de criptoactive. Cerința de la lit. i) vizează cum se conformează entitatea cu cerințele la prevăzute cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și actelor normative de punere în aplicare a acesteia, iar lit. j) vizează cum entitatea identifică, evaluează și gestionează riscurile, inclusiv riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului (<i>cerință de risk management</i>). Cerințele vizate au obiect distinct și complementar, nu sunt repetitive.

	23. La art. 57, alin. (7), prevederea atribuie Serviciului obligația furnizării inclusiv a evaluării „nivelului de risc” al solicitantului, înainte de autorizare și în lipsa unei activități efectiv desfășurate, ceea ce nu este pe deplin justificat, întrucât o asemenea evaluare nu se poate fundamenta în lipsa unor date operaționale reale, care nu sunt disponibile în etapa prealabilă autorizării. Or, în această etapă procedurală, evaluarea poate viza exclusiv conformitatea cadrului intern prezentat de solicitant cu cerințele legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Prin urmare, se impune reformularea alineatului (7), după cum urmează: <i>„(7) În sensul alin. (6), la solicitarea Comisiei Naționale și în termen de 30 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor furnizează informații privind evaluarea conformității furnizorului de servicii de criptoactive solicitant, a informațiilor și documentelor prevăzute la art. 56, lit. i) și m) din prezenta lege, cu cerințele legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și ale actelor normative de punere în aplicare a acesteia.”</i>	Se acceptă parțial. Textul prevederii la art. 57, alin (7) din proiectul de Lege si ajustează după cum urmează: <i>„(7) În sensul alin. (6), la solicitarea Comisiei Naționale și în termen de 30 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor furnizează informații, opinii sau evaluări specializate privind conformitatea furnizorului de servicii de criptoactive solicitant, persoanelor asociate acestuia, riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului aferente activității propuse, precum și, după caz, conformitatea informațiilor și documentelor relevante prezentate conform art. 56 alin. (2) cu cerințele legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și ale actelor normative de punere în aplicare a acesteia. Informațiile, opiniile și evaluările furnizate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au caracter consultativ.”</i>
	24. Totodată, în vederea asigurării armonizării <i>Legii privind piața criptoactivelor</i> în ceea ce privește eliminarea interdicției de prestare a serviciilor aferente activelor virtuale stabilite prin Legea nr. 308/2017, includerea <i>furnizorilor de servicii privind criptoactivele</i> în categoria entităților raportoare, desemnarea autorității competente cu funcții de supraveghere a acestor furnizori, precum și alte aspecte conexe cerințelor cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, acestea nu vor fi reglementate în Anexa nr. 1 la prezentul proiect de lege, deoarece acestea au fost incluse în <i>noul proiect de lege cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului</i>, ce are drept obiectiv alinierea cadrului normativ național la prevederile celui de-al șaselea pachet legislativ al Uniunii Europene în domeniu. Este de precizat că proiectul definitivat a fost transmis Consiliului Europei pentru expertizare și revizuire, urmând ca după integrarea propunerilor formulate să fie supus consultărilor publice conform procedurii.	Se acceptă. Anexa la proiectul de Lege „Modificarea unor acte normative” nu conține și nu vor fi incluse modificări pentru Legea 308/2017. Modificările pentru Legea 308/2017 aferente eliminării interdicției de prestare a serviciilor privind activele virtuale, includerii furnizorilor de servicii de criptoactive în categoria entităților raportoare, desemnării autorității competente cu funcții de supraveghere AML/CFT și altor aspecte conexe urmează a fi reglementate prin proiectul de lege separat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, elaborat în contextul alinierii cadrului normativ național celui de-al șaselea pachet legislativ al UE în domeniul AML/CFT.
	25. Cu privire la art. 85-86, dispozițiile reglementează competențele autorităților, însă nu conțin o referință expresă la respectarea regimului juridic aplicabil informațiilor gestionate de Serviciu. În vederea evitării oricăror interpretări care ar putea afecta acest regim, se propune completarea art. 86, alin. (3) cu mențiunea:	Se acceptă parțial. Propunerea este rezonabilă ca finalitate, însă nu poate fi inclusă al articolul dat, având în vedere că art. 85–86 reglementează atribuțiile CNPF și ale BNM. Totuși, completarea urmează a fi formulată cu caracter general, în cadrul art. 87, astfel încât să nu

	„Exercitarea competențelor prevăzute de prezentul articol nu aduce atingere regimului special de confidențialitate și limitare a divulgării prevăzut de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.”	limiteze nejustificat competențele CNPF și ale BNM și să nu instituie un regim exclusiv aplicabil unei singure autorități. Prin urmare, propunerea se va insera printr-un alineat distinct la art. 87 care reglementează cooperarea dintre autoritățile competente și alte autorități relevante din Republica Moldova, inclusiv nominalizează expres Serviciul ca parte a schimbului de informații. Completare prevede că schimbul de informații se realizează cu respectarea regimurilor speciale de confidențialitate, protecție a surselor, protecție a datelor cu caracter personal, secret profesional, limitare a divulgării și utilizare a informațiilor, inclusiv a regimului special prevăzut de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, și va avea următorul cuprins: ”(7) <i>Exercitarea competențelor de cooperare și schimbul de informații prevăzute de prezenta lege nu aduc atingere regimului special de confidențialitate, de protecție a surselor și de limitare a divulgării prevăzut de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și de actele normative de punere în aplicare a acesteia. Informațiile provenite de la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, inclusiv cele obținute de acesta în cadrul cooperării internaționale, se supun și regimului prevăzut de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, care prevalează în măsura în care instituie cerințe mai restrictive. Divulgarea sau utilizarea ulterioară a acestor informații se realizează doar cu acordul prealabil, scris, al Serviciului și exclusiv în scopul pentru care au fost furnizate. Informațiile transmise Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de către autoritățile competente rămân supuse condițiilor de utilizare și divulgare stabilite de autoritatea care le-a furnizat.</i>”
26.	Cu privire la art. 87, alin. (4)-(6), analiza acestor dispoziții evidențiază o corelare insuficientă cu regimul juridic aplicabil informațiilor deținute de Serviciu. Deși sunt stabilite condiții generale privind schimbul de informații, formularea actuală, în special sintagma de la alin. (5), lit. b) „<i>nu împiedică schimbul de informații</i>”, poate fi interpretată ca o derogare implicită de la regimul special aplicabil acestor informații.	Nu se acceptă. Propunerea este epuizată prin soluția indicată supra la pct.28. Noul alineat reglementează expres regimul aplicabil informațiilor provenite de la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, inclusiv celor obținute în cadrul cooperării internaționale, precum și condițiile de divulgare sau utilizare ulterioară.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Nr. 17-1551 Din 07.05.2026</i>		În lipsa unei precizări exprese privind prevalența regimului special, există riscul apariției unor interpretări divergente și unor dificultăți în aplicare, or Serviciul în cadrul cooperărilor internaționale cu privire la schimbul de informații solicită acordul expres al serviciilor cu competențe similare străine de diseminare a informațiilor obținute și care urmează a fi utilizate doar în scopul pentru care au fost solicitate, adică în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Subsecvent, pentru asigurarea clarității și coerenței normative, se propune completarea art. 87 cu un nou alineat, după cum urmează: <i>„(7) Informațiile primite de la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de către autoritățile competente, în temeiul prezentului articol, se supun integral regimului de confidențialitate, limitării divulgării și condițiilor de utilizare prevăzute de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Orice divulgare sau utilizare ulterioară a acestor informații se realizează doar cu acordul prealabil, scris, al Serviciului și exclusiv în scopul pentru care au fost solicitate.”</i>	
	27.	Cu privire la referințele la „<i>Legea nr. 308/2017</i>”, având în vedere existența noului proiect de lege în domeniu destinat să înlocuiască cadrul normativ existent prin <i>abrogarea Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului</i>, întru asigurarea stabilității și coerenței normelor se impune în textul proiectului utilizarea unei formulări generale, și anume „<i>legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului</i>”. Totodată, este de precizat faptul că aspectele ce țin de includerea „<i>furnizorilor de servicii de criptoactive</i>” în categoria entităților raportoare, desemnarea autorității competente și alte elemente conexe urmează a fi reglementate la fel în cadrul noului proiect de lege elaborat de Serviciu.	Se acceptă. Se ajustează corespunzător textul proiectului de Lege.
	28.	La art. 4 și art. 53, proiectul de lege restricționează gama de servicii de criptoactive pe care instituțiile de plată le pot furniza și exclude entitățile străine de la excepțiile aplicabile ofertelor de valoare redusă (sub echivalentul a 1.000.000 EUR). Ministerul recomandă revizuirea acestor limite în sensul alinierii mai fidele la standardele MiCA, astfel încât să fie stimulată competitivitatea pieței autohtone și să fie evitată crearea unui dezavantaj concurențial față de operatorii din statele membre UE.	Nu se acceptă. Limitările prevăzute la art. 4 și art. 53 reflectă opțiunea de reglementare etapizată a pieței criptoactivelor, raportată la nivelul actual de dezvoltare a pieței, capacitatea de supraveghere și profilul de risc asumat de Republica Moldova. Deși MiCA stabilește anumite excepții și mecanisme aplicabile în cadrul pieței interne a UE, aplicarea acestora în dreptul național trebuie corelată cu faptul că Republica Moldova nu

			beneficiază, la această etapă, de mecanismele de pașaportare, recunoaștere mutuală și cooperare europeană deplină. Prin urmare, menținerea limitărilor propuse este justificată pentru asigurarea unei implementări prudente, proporționale și supravegheabile a cadrului privind piața criptoactivelor.
29.	La art. 6 și art. 19, proiectul de lege impune redactarea cărții albe exclusiv în limba română. Se recomandă examinarea oportunității de a permite redactarea acestui document și în limba engleză, alternativ sau cumulativ, în scopul facilitării accesului emitenților internaționali pe piața autohtonă și al reducerii costurilor de conformare pentru start-up-urile cu activitate transfrontalieră. O astfel de reglementare ar fi concordantă cu practica statelor membre UE în aplicarea Regulamentului (UE) 2023/1114 (MiCA) și nu ar afecta capacitatea autorităților competente de supraveghere, întrucât actele adresate acestora pot rămâne în limba română.	Nu se acceptă. Cerința redactării cărții albe în limba română este justificată de necesitatea asigurării accesului efectiv al deținătorilor și potențialilor deținători de criptoactive la informațiile esențiale privind oferta, riscurile, drepturile și obligațiile aferente criptoactivelor, precum și de necesitatea desfășurării procedurilor administrative în limba oficială a statului. Totodată, limba română este una dintre limbile oficiale ale Uniunii Europene, iar utilizarea acesteia este pe deplin compatibilă cu obiectivul de armonizare a cadrului normativ național cu acquis-ul Uniunii Europene și cu cerințele de transparență și protecție a consumatorilor. Versiunile în alte limbi pot fi utilizate, după caz, în scopuri comerciale sau informative, însă versiunea în limba română trebuie să rămână versiunea oficială și relevantă pentru conformarea cu cerințele proiectului de lege, pentru exercitarea atribuțiilor autorităților competente și pentru asigurarea securității juridice.	
30.	La art. 43 și art. 52, termenele prevăzute pentru elaborarea și activarea planurilor de redresare și răscumpărare ale emitenților de tokenuri raportate la active și de tokenuri de monedă electronică sunt, în unele situații, mai scurte decât cerințele stabilite de Regulamentul (UE) 2023/1114. Se recomandă revizuirea acestor termene în sensul alinierii la standardul european, având în vedere că termenele excesiv de scurte pot genera presiuni operaționale disproporționate pentru emițenți, în special în contextul funcționării piețelor criptoactivelor în regim continuu.	Nu se acceptă. Prevederile proiectului de lege stabilește clar termenul de notificare autorităților competente a planurilor de redresare și răscumpărare, în cazul emitenților de tokenuri raportate la active, în termen de 6 luni de la data autorizării în temeiul art. 21 sau în termen de 6 luni de la data aprobării cărții albe pentru criptoactive în temeiul art. 17, iar în cazul emitenților de tokenuri de monedă electronică în termen de 6 luni de la data ofertei publice sau de la admiterea la tranzacționare. Cît privește temenele de punere în aplicare a măsurilor prevăzute de planurilor de redresare și răscumpărare, nici MiCA și nici cadrul secundar aplicabil nu stabilesc un termen exhaustiv după depășirea unui indicator prevăzut în plan. Conform orientărilor și standardelor relevante ale EBA, accentul este pus pe identificarea timpurie a deteriorării situației emitentului și pe capacitatea acestuia de a reacționa prompt. De	

			asemenea, standardele UE stabilesc termene clare pentru escaladarea internă și notificarea autorității competente, inclusiv obligația de informare a organului de conducere și de notificare a autorității competente într-un termen de până la 24 de ore de la producerea evenimentelor relevante. Prin urmare, soluția prevăzută în proiect, potrivit căreia măsurile de redresare urmează a fi aplicate fără întârziere nejustificată, într-un interval cuprins între câteva ore și 72 de ore, este justificată de natura riscurilor aferente tokenurilor raportate la active. Acest interval permite intervenția promptă în cazul deteriorării poziției financiare a emitentului, reducerii valorii activelor de rezervă, disfuncționalităților operaționale sau retragerilor masive, fără a institui un termen unic și rigid. În mod similar, pentru planul de răscumpărare, proiectul prevede că plățile către deținători se efectuează fără întârziere nejustificată, într-un interval cuprins între 24 de ore și maximum 15 zile lucrătoare, în funcție de complexitatea situației, natura activelor de rezervă și condițiile de piață. Această soluție asigură atât protecția deținătorilor, cât și evitarea prejudiciilor economice nejustificate sau a unor efecte negative asupra stabilității piețelor activelor de rezervă. În consecință, termenele prevăzute de proiect nu instituie obligații disproporționate, ci reprezintă mecanisme operaționale necesare pentru intervenția rapidă și eficientă în situații de criză, menținând flexibilitatea necesară adaptării la circumstanțele concrete ale fiecărui caz. Mai mult ca atât, se reține că recomandarea MDDE privind revizuirea termenelor nu este însoțită de o propunere concretă de modificare.
31.	La art. 103, având în vedere costurile semnificative de conformare pe care le implică autorizarea în domeniul criptoactivelor, se propune stabilirea unor taxe de autorizare și supraveghere diferențiate, proporționale cu volumul tranzacțiilor și cu categoria de servicii prestate, în conformitate cu principiul proporționalității prevăzut de Regulamentul (UE) 2023/1114. Totodată, se recomandă introducerea unui mecanism de testare reglementată (“Regulatory Sandbox”), care să permită companiilor fintech să experimenteze soluții inovatoare sub supravegherea BNM și/sau a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în baza unor derogări temporare și condiționate de la anumite cerințe de autorizare. Un astfel de regim ar stimula inovarea tehnologică și ar atrage investitorii din sectorul economiei digitale.	Nu se acceptă. Proiectul de lege reglementează deja cadrul general privind taxele de autorizare și supraveghere a pieței criptoactivelor. Potrivit art. 103, autoritățile competente pot percepe taxe pentru examinarea cererilor de autorizare, notificare sau aprobare, precum și taxe anuale de supraveghere, iar cuantumul acestora, procedura de percepere și categoriile de persoane sau entități obligate la plată urmează să fie stabilite prin actele normative de punere în aplicare ale autorităților competente. Totodată, cuantumul taxelor se determină în baza principiului recuperării costurilor aferente activităților de autorizare și supraveghere.	

			În aceste condiții, aspectele privind eventuala diferențiere a taxelor în funcție de categoria entităților, dimensiunea activității sau profilul de risc pot fi analizate și reglementate la nivelul actelor normative de punere în aplicare, fără a fi necesară modificarea proiectului de lege. În ceea ce privește instituirea unui mecanism de testare reglementată de tip „regulatory sandbox”, aceasta presupune o analiză distinctă privind impactul bugetar, capacitatea de supraveghere, criteriile de eligibilitate, protecția clienților, limitele derogărilor, mecanismele de monitorizare și condițiile de ieșire din regimul de testare. Aceste aspecte exced obiectul principal al proiectului de lege, care urmărește instituirea cadrului de reglementare și supraveghere a pieței criptoactivelor în conformitate cu principiile MiCA. Prin urmare, propunerea ar putea fi examinată separat, în contextul elaborării unui cadru normativ dedicat inovării financiare și testării reglementate.
Asociația Băncilor din Moldova <i>Nr. 02-06/128 din 11.05.2026</i>	32.	1. Observații generale privind cadrul normativ, aplicabilitatea și delimitarea competențelor Proiectul transpune parțial Regulamentul (UE) 2023/1114 privind piețele criptoactivelor, cunoscut drept MiCA, și instituie un cadru complex de autorizare și supraveghere pentru emitenții de criptoactive și furnizorii de servicii privind criptoactivele, în continuare CASP. În ansamblu, abordarea este oportună. Totuși, pentru asigurarea securității juridice și a aplicării uniforme, considerăm necesară consolidarea unor prevederi direct la nivelul legii, nu exclusiv prin acte normative subsecvente, în special în privința elementelor esențiale ale regimului de autorizare, supraveghere, segregare a fondurilor, interacțiune cu infrastructura bancară și gestionare a riscurilor. În acest context, se recomandă: a) clarificarea expresă a delimitării competențelor dintre Comisia Națională a Pieței Financiare și Banca Națională a Moldovei, inclusiv în situațiile în care aceeași instituție desfășoară activități reglementate concomitent de Proiect, de Legea nr. 114/2012 privind serviciile de plată și moneda electronică și de Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor; b) evitarea suprapunerilor de competență și a lacunelor operaționale între autoritățile de supraveghere, în special în cazul instituțiilor de credit, emitenților de monedă electronică și prestatorilor de servicii de plată care ar putea desfășura activități aferente criptoactivelor; c) reducerea dependenței de acte normative subsecvente pentru elementele esențiale ale regimului juridic, precum criteriile tehnice,	Se acceptă parțial Proiectul de lege instituie cadrul primar de reglementare, autorizare și supraveghere a pieței criptoactivelor, în conformitate cu cerințele MiCA, și stabilește elementele esențiale ale regimului aplicabil emitenților de criptoactive, ofertanților, persoanelor care solicită admiterea la tranzacționare și furnizorilor de servicii de criptoactive. Totodată, proiectul delimitează atribuțiile de bază ale autorităților competente la art. 85 și instituie, prin art. 87, cadrul legal necesar cooperării interinstituționale, schimbului de informații, consultării și coordonării activităților de supraveghere, investigare, control și aplicare a legii, inclusiv în cazul entităților care pot intra simultan sub incidența mai multor regimuri de supraveghere. Cerințele privind armonizarea legislației cu legislația UE impun formularea prevederilor naționale într-o manieră cât mai apropiată de textul și logica regulamentului european, pentru a evita apariția unor divergențe de interpretare, dificultăți de aplicare și riscuri de implementare neuniformă a cadrului normativ. Clarificarea elementelor invocate privind procedurile operaționale, formularele, standardele de raportare, criteriile metodologice, cerințele tehnice, interoperabilitatea, accesul la date, mecanismele de cooperare și ghidurile de supraveghere reprezintă aspecte de aplicare care urmează să fie dezvoltate

	cerințele operaționale critice, procedurile de segregare a fondurilor, standardele minime de interoperabilitate, cerințele de raportare și cerințele privind accesul autorităților la date; d) corelarea expresă a Proiectului cu regimul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului prevăzut de Legea nr. 308/2017, inclusiv în relația dintre bănci și CASP, pentru a asigura un echilibru adecvat între accesul la servicii bancare și dreptul instituțiilor financiare de a aplica măsuri justificate de reducere a riscurilor, inclusiv măsuri de tip de-risking.	prin cadrul normativ secundar. Această abordare este necesară pentru a asigura flexibilitatea reglementării, adaptarea la evoluțiile tehnologice și alinierea la standardele tehnice elaborate la nivel european de ESMA și EBA și aprobate de Comisia Europeană prin regulamente delegate și de punere în aplicare. În ceea ce privește corelarea cu regimul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, aceasta se realizează prin legislația specială AML/CFT și prin actele normative de punere în aplicare a acesteia. Aspectele privind relația bănci–CASP, accesul la servicii bancare, aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, monitorizarea tranzacțiilor, raportarea activităților suspecte și măsurile de reducere a riscurilor, inclusiv practicile de tip de-risking, depășesc obiectul principal al proiectului de Lege privind piața criptoactivelor și urmează a fi abordate în cadrul legislației speciale și al reglementărilor sectoriale aplicabile.
33.	2. Utilizarea criptoactivelor ca mijloc de plată și interacțiunea cu infrastructura bancară de plăți Din perspectiva băncilor responsabile de acceptarea plăților în mediul fizic și digital, inclusiv prin POS terminale, e-commerce și sistemul MIA, Proiectul este binevenit, însă impactul asupra infrastructurii bancare de plăți este abordat limitat și necesită clarificări suplimentare. În forma actuală, Proiectul descrie doar succint procesarea plăților în monedă fiduciară aferente tranzacționării criptoactivelor, realizată prin platforme dedicate și prin furnizori autorizați de servicii privind criptoactivele, fără a defini explicit rolul băncilor în calitate de acceptatori ai plăților prin POS, e-commerce, MIA sau alte infrastructuri de plată. De asemenea, Proiectul nu reglementează expres situațiile în care criptoactivele sunt utilizate pentru achitarea bunurilor și serviciilor, respectiv ca mijloc de plată. Lipsa unor prevederi clare poate genera incertitudini operaționale, de conformitate și de responsabilitate pentru bănci, prestatori de servicii de plată, comercianți și CASP. În acest context, considerăm necesară delimitarea expresă între: a) acceptarea plăților în monedă fiduciară pentru achiziția, vânzarea sau tranzacționarea criptoactivelor, situație în care rolul băncilor poate fi limitat la cel de acceptator de plăți sau prestator de servicii de plată; b) utilizarea criptoactivelor ca mijloc de plată pentru bunuri și servicii, situație care implică riscuri și responsabilități distincte privind conversia, decontarea, transparența cursului, aplicarea comisioanelor,	Se acceptă parțial Proiectul de lege are ca obiect transpunerea cadrului MiCA privind emiterea, oferta, admiterea la tranzacționare și furnizarea serviciilor de criptoactive, fără a reglementa infrastructura națională de plăți, activitatea de acceptare a plăților prin POS, e-commerce, MIA, mecanismele de decontare, chargeback, returnări sau disputele aferente plăților de retail. Potrivit Constituției Republicii Moldova și Legii nr. 1232/1992 cu privire la bani, leul moldovenesc este unicul mijloc legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova, iar proiectul nu conferă criptoactivelor calitatea de mijloc legal de plată. Corelarea cu regimul serviciilor de plată și al monedei electronice este asigurată în cazul tokenurilor de monedă electronică, prin aplicarea corespunzătoare a Legii nr. 114/2012, în măsura prevăzută de proiect, fără a afecta regimul monedei naționale ca mijloc legal de plată. Cerințele privind armonizarea legislației cu acquis-ul UE impun formularea prevederilor naționale într-o manieră cât mai apropiată de obiectul, structura și logica Regulamentului MiCA, pentru a evita divergențele de interpretare, dificultățile de aplicare și riscurile de implementare neuniformă. Aspectele privind relația bănci–CASP, interoperabilitatea tehnică, API-urile, screening-ul de sancțiuni, monitorizarea

	soluționarea disputelor, returnările, chargeback-ul, prevenirea fraudelor și protecția consumatorilor. Totodată, se recomandă clarificarea poziției legislative privind acceptarea criptoactivelor ca mijloc de plată pe teritoriul Republicii Moldova, respectiv dacă această utilizare este interzisă, permisă limitat sau permisă condiționat. În lipsa unei asemenea clarificări, pot apărea interpretări divergente privind calificarea criptoactivelor drept monedă, instrument financiar, bun digital sau altă categorie juridică. În cazul în care se permite acceptarea criptoactivelor ca mijloc de plată, este necesară reglementarea obligațiilor comercianților, băncilor acceptatoare, prestatorilor de servicii de plată, emitentului/participanților la MIA și CASP în materie de: a) identificare și cunoaștere a clientelei, inclusiv cerințe KYC/AML/CFT; b) conversie în monedă fiduciară; c) transparență a cursului de schimb și a comisioanelor; d) soluționare a disputelor, returnărilor și reclamațiilor; e) gestionare a riscurilor operaționale și de fraudă; f) monitorizare a tranzacțiilor și screening al sancțiunilor; g) gestionare a incidentelor operaționale și de securitate. De asemenea, se recomandă emiterea sau cel puțin anunțarea expresă a unor standarde tehnice de interoperabilitate și securitate pentru integrarea CASP cu infrastructura bancară, inclusiv în privința API-urilor, monitorizării tranzacțiilor, screening-ului de sancțiuni, raportării incidentelor și cooperării operaționale între entitățile implicate. O asemenea clarificare este esențială pentru aplicarea coerentă și predictibilă a noului cadru legal și pentru evitarea unor interpretări neuniforme în practică.	tranzacțiilor, soluționarea disputelor și gestionarea incidentelor țin de legislația sectorială, reglementările BNM și actele normative subsecvente, iar includerea lor în proiect ar crea paralelism legislativ și ar depăși obiectul reglementării MiCA.
--	--	---

	34. 3. Tokenuri de monedă electronică, stablecoins și regimul EMT Proiectul califică tokenurile de monedă electronică, în continuare EMT, drept monedă electronică și le supune, în principal, regimului Legii nr. 114/2012, cu particularitățile prevăzute de Proiect. În practică, este esențială delimitarea clară între operațiunile de plată, activitatea de emisie a monedei electronice și serviciile privind criptoactivele, pentru a evita dubla licențiere, interpretările divergente și suprapunerea neclară a obligațiilor prudențiale și operaționale. În acest sens, considerăm necesară clarificarea expresă a următoarelor aspecte: a) dacă este admisă emisia și/sau utilizarea stablecoins ori EMT denumite în lei moldovenești; b) în cazul admiterii EMT denumite în MDL, care sunt criteriile de evaluare a riscurilor asupra suveranității monetare, transmisiei politicii monetare și stabilității financiare, precum și rolul BNM în această evaluare; c) dacă activitatea de emisie și transfer a EMT de către un emitent de monedă electronică licențiat este acoperită integral de licența existentă sau necesită o autorizare suplimentară în calitate de CASP, în special pentru serviciile de transfer de criptoactive; d) dacă transferurile de EMT între clienții aceleiași instituții sunt considerate operațiuni de plată în sensul Legii nr. 114/2012 sau servicii privind criptoactivele, cu implicații asupra cerințelor prudențiale, raportărilor, responsabilității instituției și obligațiilor față de client; e) în ce condiții se aplică dreptul de răscumpărare la valoarea nominală pentru EMT, inclusiv termenele operaționale, mijloacele de plată admise și măsurile de gestionare a lichidității, inclusiv în scenarii de stres; f) care sunt cerințele privind fondurile de rezervă aferente EMT, inclusiv dacă acestea pot fi păstrate în bilanțul propriu al instituției emitente sau trebuie externalizate și/sau separate la o altă instituție de credit; g) dacă, în situația în care emitentul sau CASP este și instituție de credit, plasarea fondurilor clienților în conturi deschise în cadrul aceleiași instituții este considerată conformă cerințelor de segregare și protecție a fondurilor; h) ce tipuri de conturi sunt considerate conforme pentru segregarea fondurilor clienților și a fondurilor de rezervă, inclusiv conturi fiduciare, conturi escrow sau conturi interne distincte; i) dacă cerința de capital minim pentru emisia EMT se aplică la nivelul instituției emitente sau separat pentru fiecare emisiune/token;	Se acceptă parțial Proiectul de lege reglementează regimul tokenurilor de monedă electronică în conformitate cu logica MiCA, prin calificarea acestora drept monedă electronică și aplicarea corespunzătoare a prevederilor Legii nr. 114/2012 privind serviciile de plată și moneda electronică, cu particularitățile prevăzute de proiect. Definițiile de la art. 3 permit raportarea tokenurilor raportate la active și a tokenurilor de monedă electronică la o monedă oficială, iar noțiunea de „monedă oficială” include, prin trimitere la Legea nr. 1232/1992 cu privire la bani, și leul moldovenesc. Rolul Băncii Naționale a Moldovei în evaluarea riscurilor privind stabilitatea financiară, buna funcționare a sistemelor de plăți, transmisia politicii monetare și suveranitatea monetară este reflectat în proiect prin mecanismele de consultare și avizare prevăzute pentru tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică. În cazul tokenurilor de monedă electronică, activitatea de emisie se realizează de entitățile autorizate potrivit legislației privind moneda electronică, iar prestarea serviciilor de criptoactive aferente, inclusiv serviciile de transfer, urmează regimul de notificare prevăzut de proiect, fără instituirea unei autorizări paralele nejustificate, în măsura în care entitatea se încadrează în categoria subiecților eligibili pentru acest regim. Dreptul de răscumpărare la valoarea nominală este reglementat la art. 46 din proiect, iar aspectele operaționale privind termenele de executare, mijloacele de plată, scenariile de stres, lichiditatea, tipurile de conturi, segregarea fondurilor și plasarea acestora urmează să fie detaliate prin acte normative subsecvente, în corelare cu Legea nr. 114/2012 și cu particularitățile cadrului MiCA. În ceea ce privește cerințele de capital, acestea se aplică la nivelul instituției emitente, potrivit regimului prudențial aplicabil monedei electronice, și nu separat pentru fiecare token sau valută, cu excepția cazului în care cadrul normativ subsecvent va stabili cerințe suplimentare justificate de profilul de risc. Proiectul se corelează cu prevederile Legii nr. 114/2012, inclusiv în partea ce ține de capitalul minim și capitalul reglementat raportat la valoarea medie a monedei electronice aflate în circulație, aplicabile corespunzător tokenurilor de monedă electronică.
--	--	---

		j) dacă, în cazul emiterii de EMT în mai multe valute, de exemplu MDL, EUR și USD, în cadrul aceluiași program, cerințele de capital se aplică în mod consolidat sau separat pentru fiecare categorie de token/valută; k) dacă există cerințe suplimentare de capital determinate de volumul EMT emis, valoarea tranzacțiilor procesate sau numărul de utilizatori clienți. Considerăm că evaluarea adecvată a capacităților reale de integrare ale băncilor în acest domeniu va fi posibilă doar în condițiile unui cadru clar și predictibil, în special din perspectiva gestionării riscurilor, conformității AML/CFT, cerințelor de capital, protecției fondurilor clienților și adaptării infrastructurii IT.	Clarificarea aspectelor invocate, inclusiv a detaliilor operaționale privind termenele de plată, scenariile de stres, tipurile de conturi, segregarea și plasarea fondurilor, reprezintă elemente tehnice de aplicare care urmează să fie dezvoltate prin cadrul normativ secundar. Această abordare este necesară pentru a asigura flexibilitatea reglementării, adaptarea la evoluțiile tehnologice și alinierea la standardele tehnice elaborate la nivel european de ESMA și EBA și aprobate de Comisia Europeană prin regulamente delegate și de punere în aplicare. Introducerea acestor elemente în legea primară ar rigidiza nejustificat cadrul normativ și ar limita capacitatea autorităților competente de a adapta cerințele la profilul de risc și la evoluțiile pieței
--	--	---	--

35.	4. Tokenuri raportate la active, rezerve, custodie și impact sistemic Regimul tokenurilor raportate la active, în continuare ART, este unul prudent, având în vedere cerințele privind rezerva de active separată juridic, politicile de custodie și auditul periodic. Totuși, anumite elemente necesită clarificare pentru aplicarea practică și pentru evaluarea riscului bancar în relația cu emitentul, custodele sau CASP distribuitor. În acest sens, se recomandă clarificarea următoarelor aspecte: a) în ce măsură se aplică cerințele minime de lichiditate, inclusiv pragul de mijloace bănești păstrate ca depozite la instituții de credit; b) cum se tratează situația în care rezerva este constituită în mai multe valute, de exemplu MDL, EUR și USD; c) care sunt criteriile concrete de evaluare mark-to-market și mark-to-model și cum se asigură calitatea datelor de piață în absența unor piețe locale lichide pentru anumite active de rezervă; d) cum se gestionează riscul de concentrare atunci când custodele este parte a aceluiași grup cu emitentul sau cu un CASP distribuitor; e) dacă se impun limite explicite de concentrare și mecanisme de raportare periodică; f) care este procedura de calcul și verificare a pragurilor în cazul în care ART este utilizat pe scară largă ca mijloc de schimb și Proiectul prevede măsuri de sistare a emiterii; g) care este rolul băncilor în furnizarea de date relevante pentru verificarea pragurilor și monitorizarea utilizării ART. Aceste clarificări sunt necesare pentru a evita acumularea unor riscuri de lichiditate, concentrare, custodie și stabilitate financiară în afara unui cadru predictibil de monitorizare și intervenție.	Se acceptă parțial Proiectul de lege instituie cadrul juridic principal aplicabil tokenurilor raportate la active, inclusiv cerințele privind constituirea și administrarea rezervei de active, separarea acestora de patrimoniul emitentului, custodia activelor de rezervă, drepturile deținătorilor, obligațiile de raportare și atribuțiile autorităților competente în cazul riscurilor asupra stabilității financiare, bunei funcționări a sistemelor de plăți, transmisiei politicii monetare și suveranității monetare. Clarificările cu referire la aspectele invocate privind cerințele minime de lichiditate, tratamentul rezervelor constituite în mai multe valute, metodele de evaluare mark-to-market și mark-to-model, limitele de concentrare, relația cu custodele, raportarea periodică, verificarea pragurilor de utilizare ca mijloc de schimb și furnizarea datelor relevante de către bănci reprezintă elemente tehnice și operaționale de aplicare. Aceste elemente urmează să fie dezvoltate prin acte normative subsecvente, în conformitate cu standardele tehnice elaborate la nivel european de EBA și ESMA și cu particularitățile pieței naționale. Introducerea lor detaliată în legea primară ar rigidiza cadrul normativ și ar limita capacitatea autorităților competente de a adapta cerințele la evoluția pieței, profilul de risc al emitenților și riscurile de lichiditate, custodie, concentrare și stabilitate financiară.
36.	5. Autorizarea și supravegherea CASP: proporționalitate, externalizare, TIC și securitate cibernetică Cerințele de autorizare și supraveghere a CASP, inclusiv cele privind guvernanța, capitalul minim, auditul TIC, continuitatea activității și protecția clienților, sunt în principiu aliniate practicilor europene. Totuși, acestea pot genera sarcini semnificative, în special pentru operatorii mici sau pentru entitățile care desfășoară activități limitate ca volum și risc. Pentru predictibilitate, considerăm utilă precizarea în lege a elementelor esențiale ale standardelor tehnice care vor fi dezvoltate ulterior prin acte normative subsecvente. În special, se recomandă:	Se acceptă parțial Proiectul de lege instituie cadrul primar de autorizare și supraveghere a furnizorilor de servicii de criptoactive, inclusiv cerințele esențiale privind guvernanța, cerințele prudențiale, continuitatea activității, protecția clienților, administrarea riscurilor, sistemele TIC, externalizarea și obligațiile de păstrare a evidențelor, în conformitate cu logica MiCA. În ceea ce privește externalizarea funcțiilor critice, proiectul stabilește la art. 66 principiul răspunderii juridice depline a furnizorului de servicii de criptoactive pentru activitățile externalizate, indiferent de locația infrastructurii TIC sau de faptul că furnizorul de servicii TIC este localizat în afara Republicii Moldova. Totodată, prestarea transfrontalieră de

	a) introducerea unor criterii obiective pentru aplicarea principiului proporționalității, cum ar fi dimensiunea entității, volumul tranzacțiilor, tipul serviciilor prestate, numărul de clienți, complexitatea operațională și profilul de risc; b) aplicarea proporțională a cerințelor TIC, a auditului extern și a obligațiilor de raportare, în funcție de riscurile efective ale activității; c) stabilirea unor cerințe minime clare privind externalizarea și subcontractarea funcțiilor critice, inclusiv localizarea datelor, drepturile de acces ale autorităților, auditabilitatea serviciilor externalizate și răspunderea integrală a CASP pentru activitățile externalizate; d) corelarea cerințelor de securitate cibernetică cu Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică; e) definirea unui set minim de controale pentru cheile private, administrarea portofelelor digitale, wallet management, prevenirea accesului neautorizat, răspunsul la incidente și raportarea incidentelor de securitate. Totodată, se impune clarificarea regimului aplicabil în următoarele situații: a) prestarea transfrontalieră de servicii privind criptoactivele către rezidenți ai Republicii Moldova de către entități stabilite în alte jurisdicții, fără prezență locală; b) suficiența registrului și a mecanismului de supraveghere propus pentru prevenirea arbitrajului reglementar în cazul prestatorilor străini; c) regimul juridic al interfețelor online și al furnizării de servicii către public prin aplicații mobile; d) cerințele de informare precontractuală și de consimțământ explicit al clientului în mediul digital; e) operaționalizarea obligațiilor de păstrare a evidențelor și accesul autorităților la date atunci când infrastructura este de tip cloud, iar furnizorul TIC este localizat în afara Republicii Moldova.	servicii de criptoactive către rezidenții Republicii Moldova de către entități stabilite în alte jurisdicții, fără prezență locală, este admisă doar în condițiile strict prevăzute de proiect, inclusiv în cazul furnizării serviciilor la inițiativa exclusivă a clientului, potrivit art. 55. Aspectele invocate privind criteriile detaliate de proporționalitate, auditul TIC, localizarea datelor, accesul autorităților la infrastructuri externalizate sau cloud, controalele privind cheile private, administrarea portofelelor digitale, raportarea incidentelor, interfețele online, aplicațiile mobile și mecanismele de contractare electronică reprezintă elemente tehnice și operaționale de aplicare. Aceste elemente urmează să fie dezvoltate prin acte normative subsecvente, reglementări privind reziliența operațională digitală adoptate de autoritățile competente, ghiduri de supraveghere și, după caz, prin corelare cu legislația privind securitatea cibernetică, inclusiv Legea nr. 48/2023, precum și cu standardele tehnice europene relevante. Reglementarea detaliată a acestor aspecte în legea primară ar rigidiza cadrul normativ și ar reduce capacitatea autorităților competente de a aplica proporțional cerințele în funcție de natura serviciilor, volumul activității, complexitatea operațională și profilul de risc al fiecărui furnizor de servicii de criptoactive.
37.	6. Protecția consumatorilor, transparența, cartea albă și publicitatea Proiectul introduce exigențe importante privind cartea albă, comunicările publicitare, avertismentele de risc și dreptul de retragere pentru investitorii retail în anumite condiții. Aceste prevederi sunt necesare pentru protecția consumatorilor, dar eficacitatea lor depinde de claritatea aplicării practice. În acest sens, se recomandă clarificarea următoarelor aspecte: a) modul de aplicare a dreptului de retragere de 14 zile pentru clienții retail	Se acceptă parțial Proiectul de lege instituie cadrul primar privind protecția deținătorilor și a clienților, inclusiv cerințele privind cartea albă, rezumatul acesteia, comunicările publicitare, avertismentele de risc, răspunderea pentru informații incomplete sau înșelătoare și dreptul de retragere al deținătorilor retail, în condițiile prevăzute de proiect. Totodată, proiectul prevede expres informații obligatorii care trebuie aduse la cunoștința potențialilor deținători, inclusiv faptul că criptoactivul își poate pierde parțial sau integral valoarea, poate să nu fie lichid, poate să nu poată fi

	atunci când cryptoactivul este achiziționat prin intermediul unui CASP și este transferat imediat către un portofel extern al clientului; b) dacă, în asemenea situații, sunt prevăzute mecanisme de reversare, înghețare, condiționare a transferului sau alte măsuri operaționale care să permită exercitarea efectivă a dreptului de retragere; c) criteriile de evaluare a caracterului clar, corect și neînșelător al comunicărilor de marketing online, inclusiv în cazul influencerilor, programelor de afiliere și programelor de recomandare; d) responsabilitățile pentru actualizarea rapidă a cărții albe în cazul apariției unor evenimente semnificative; e) sancțiunile specifice pentru omisiuni materiale, informații incomplete sau informații care pot induce în eroare, mai ales având în vedere că, în multe cazuri, cartea albă nu este aprobată ex ante. Totodată, se recomandă stabilirea unor standarde minime de informare precontractuală pentru interfețele online și aplicațiile mobile, astfel încât clientul să înțeleagă în mod real riscurile aferente cryptoactivelor, natura juridică a produsului, costurile, comisioanele, posibilitatea pierderii valorii și lipsa unor garanții similare celor aplicabile depozitelor bancare.	transferat întotdeauna și nu beneficiază de garanții similare celor aferente depozitelor bancare sau sistemelor de compensare a investitorilor. Aspectele invocate privind mecanismele operaționale de exercitare a dreptului de retragere, inclusiv în cazul transferului cryptoactivelor către portofele externe, reversarea sau condiționarea transferurilor, criteriile detaliate de evaluare a comunicărilor publicitare online, activitatea influencerilor, programele de afiliere și standardele de informare precontractuală în aplicații mobile sau interfețe digitale reprezintă elemente tehnice și operaționale de aplicare. Aceste elemente urmează să fie dezvoltate prin acte normative subsecvente, ghiduri de supraveghere și standarde tehnice elaborate în linie cu cadrul european ESMA/EBA și cu actele delegate și de punere în aplicare relevante. Reglementarea exhaustivă a acestor aspecte la nivelul legii primare ar rigidiza cadrul normativ și ar reduce capacitatea autorităților competente de a adapta cerințele la evoluțiile tehnologice, modelele de distribuție digitală și profilul de risc al produselor și serviciilor oferite.
38.	7. Prevenirea abuzului de piață și integritatea piețelor crypto ABM consideră binevenită introducerea unui regim privind informațiile privilegiate, manipularea pieței și integritatea piețelor crypto. Din perspectiva sectorului bancar, este important ca obligațiile de monitorizare și raportare să fie clar definite, inclusiv pentru platforme, CASP și instituțiile de credit care pot interacționa cu aceste entități. În acest sens, se recomandă: a) clarificarea obligațiilor de raportare a suspiciunilor de abuz de piață, inclusiv canalele de raportare, termenele, conținutul minim al raportării și autoritatea competentă; b) coordonarea obligațiilor de raportare a suspiciunilor de abuz de piață cu obligațiile AML/CFT, pentru a evita raportările paralele, inconsistente sau insuficient corelate; c) detalierea regulilor de admitere la tranzacționare a cryptoactivelor; d) stabilirea criteriilor de excludere sau delistare pentru cryptoactivele cu risc sporit, inclusiv cele care includ funcții de anonimizare; e) clarificarea impactului delistării asupra clienților existenți, inclusiv asupra drepturilor acestora, perioadelor de tranziție, posibilității de retragere a activelor și obligațiilor de informare.	Se acceptă parțial Proiectul de lege transpune cadrul MiCA privind prevenirea și sancționarea abuzului de piață, stabilind la nivel de lege primară interdicțiile fundamentale, obligațiile de prevenire, detectare și raportare a suspiciunilor de abuz de piață, precum și atribuțiile autorității competente în materia integrității pieței cryptoactivelor. În acest sens, proiectul include obligații privind notificarea sau raportarea fără întârzieri nejustificate a suspiciunilor rezonabile referitoare la ordine, tranzacții, abuz de piață sau tentative de abuz de piață, inclusiv în cadrul ori prin intermediul sistemelor de tranzacționare. Aspectele invocate privind canalele tehnice de raportare, termenele operaționale, conținutul minim al raportărilor, corelarea procedurală cu fluxurile AML/CFT, criteriile specifice de suspendare, excludere sau delistare a cryptoactivelor cu risc sporit și măsurile aplicabile clienților existenți reprezintă elemente de aplicare care excedă nivelul legii primare. Acestea urmează să fie dezvoltate prin acte normative subsecvente ale autorității competente, inclusiv în temeiul atribuțiilor de reglementare prevăzute de proiect, în

			conformitate cu standardele tehnice și ghidurile europene relevante.
39.	8. AML/CFT, jurisdicții cu risc sporit și relația bancă–CASP Proiectul face trimitere la Legea nr. 308/2017, însă pentru implementare uniformă considerăm necesare repere suplimentare privind evaluarea riscurilor, în special în relația cu jurisdicțiile cu risc sporit, transferurile către și de la portofele ne-custodiale și accesul CASP la servicii bancare. În acest sens, se recomandă clarificarea următoarelor aspecte: a) dacă va exista o listă oficială consolidată a jurisdicțiilor cu risc sporit în domeniul criptoactivelor, inclusiv cu referire la listele FATF și ale Uniunii Europene, sau dacă fiecare instituție va realiza individual această calificare; b) modul de actualizare, publicare și utilizare a unei asemenea liste, în cazul în care aceasta va fi instituită; c) tratamentul aplicabil transferurilor către și de la portofele ne-custodiale, inclusiv self-hosted wallets; d) cerințele minime pentru verificarea titularului portofelului ne-custodial; e) aplicarea regulii de transmitere a informațiilor privind transferurile, respectiv travel rule, în contextul criptoactivelor; f) modul de coordonare dintre obligațiile de monitorizare AML/CFT ale băncilor și obligațiile CASP; g) măsura în care o instituție de credit poate aplica politici de de-risking față de CASP fără a fi expusă la acuzații de tratament discriminatoriu, în condițiile în care decizia este fundamentată pe evaluarea riscurilor AML/CFT, reputaționale, operaționale, sancționatorii sau de conformitate. O abordare neunitară poate genera practici divergente, riscuri de conformitate și incertitudine juridică atât pentru bănci, cât și pentru CASP. Din acest motiv, este necesar un cadru clar care să permită dezvoltarea pieței, dar fără a limita capacitatea instituțiilor financiare de a-și administra prudent riscurile.	Nu se acceptă. Proiectul de lege are ca obiect transpunerea cadrului MiCA privind emiterea, oferta, admiterea la tranzacționare și furnizarea serviciilor de criptoactive, iar aspectele specifice privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului țin de legislația specială AML/CFT și de actele normative de punere în aplicare a acesteia. Elemente precum listele jurisdicțiilor cu risc sporit, tratamentul portofelelor ne-custodiale, verificarea titularului portofelului, aplicarea regulii de transmitere a informațiilor privind transferurile de criptoactive, monitorizarea tranzacțiilor, screening-ul sancțiunilor și coordonarea obligațiilor dintre bănci și CASP nu țin de obiectul principal al proiectului de lege privind piața criptoactivelor. Aceste aspecte urmează să fie reglementate prin cadrul special AML/CFT, inclusiv în contextul alinierii la Directiva (UE) 2024/1640, Regulamentul (UE) 2023/1113 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive și standardele internaționale FATF/GAFI. Totodată, relația bănci–CASP, inclusiv dreptul instituțiilor financiare de a aplica măsuri prudente de reducere a riscurilor, inclusiv de-risking, trebuie analizată și aplicată în cadrul legislației AML/CFT, prudentiale și sectoriale aplicabile, nu prin extinderea obiectului proiectului MiCA. Introducerea acestor reguli în legea primară privind piața criptoactivelor ar crea paralelism legislativ, risc de suprapunere instituțională și incertitudine privind raportul dintre regimul MiCA și legislația specială AML/CFT.	
40.	9. Sancțiuni, taxe și dispoziții tranzitorii Regimul sancționator prevăzut de Proiect este semnificativ și poate avea un efect de descurajare a încălcărilor. Totuși, eficacitatea acestuia depinde de claritatea criteriilor de aplicare, proporționalitatea sancțiunilor și existența unor căi efective de contestare. În acest sens, se recomandă: a) detalierea criteriilor de individualizare a sancțiunilor, inclusiv gravitatea încălcării, durata, caracterul intenționat sau neglijent al	Nu se acceptă. Proiectul de lege instituie cadrul primar al măsurilor și sancțiunilor administrative, inclusiv competențele autorităților, categoriile de încălcări, plafoanele maxime ale sancțiunilor, măsurile de supraveghere și pârghiile de intervenție necesare aplicării regimului MiCA. Totodată, proiectul stabilește că aplicarea sancțiunilor se realizează cu respectarea principiilor proporționalității, individualizării, securității juridice, dreptului	

	faptei, prejudiciul cauzat, numărul persoanelor afectate, cooperarea cu autoritatea, măsurile de remediere și istoricul de conformare al entității; b) clarificarea că sancțiunile trebuie aplicate proporțional, predictibil și diferențiat în funcție de profilul de risc al entității și natura încălcării; c) precizarea căilor de contestare și a efectelor contestației asupra măsurilor dispuse de autoritate; d) stabilirea principiilor de calcul al taxelor de autorizare și supraveghere, inclusiv principiul cost-based și principiul proporționalității; e) evaluarea impactului taxelor asupra participanților la piață, inclusiv asupra entităților mici sau nou-intrate pe piață; f) corelarea termenului de conformare cu timpul necesar pentru elaborarea actelor normative subsecvente, dezvoltarea registrelor, adaptarea sistemelor IT ale autorităților și pregătirea infrastructurii de supraveghere; g) instituirea unor dispoziții tranzitorii realiste, care să permită entităților vizate să își adapteze guvernanta, infrastructura IT, procedurile AML/CFT, politicile de risc, contractele cu clienții și relațiile cu furnizorii externalizați.	la apărare și accesului la căile de contestare prevăzute de legislația aplicabilă. Aspectele invocate privind criteriile detaliate de individualizare a sancțiunilor, metodologia de calcul, factorii agravanți și atenuanți, publicarea și anonimizarea sancțiunilor, principiile tehnice de calcul al taxelor de autorizare și supraveghere, evaluarea impactului asupra entităților mici sau nou-intrate pe piață și procedurile operaționale de aplicare reprezintă elemente metodologice și de executare. Acestea urmează să fie dezvoltate prin acte normative subsecvente ale autorităților competente, proceduri interne și ghiduri de supraveghere. În ceea ce privește dispozițiile tranzitorii, proiectul stabilește cadrul de principiu pentru implementarea noului regim, iar corelarea practică cu elaborarea actelor normative subsecvente, dezvoltarea registrelor, adaptarea infrastructurii IT și pregătirea participanților la piață va fi realizată în etapa de implementare.
41.	General: Deși obligația aplicării unei abordări bazate pe risc, inclusiv a măsurilor de precauție, a restricționării anumitor operațiuni sau a refuzului inițierii ori continuării relațiilor de afaceri derivă deja din prevederile Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, considerăm necesară reflectarea expresă a acestor prerogative și în cadrul proiectului de lege privind piața cryptoactivelor. O asemenea reglementare este justificată inclusiv prin specificul activităților aferente cryptoactivelor și nivelul sporit de risc pe care anumite categorii de operațiuni le pot genera din perspectiva conformității, trasabilității tranzacțiilor și gestionării riscurilor operaționale și reputaționale. Totodată, având în vedere că băncile și prestatorii de servicii de plată vor avea calitatea de entități raportoare, considerăm important ca proiectul să prevadă expres posibilitatea aplicării unor măsuri bazate pe risc în raport cu participanții la piața cryptoactivelor.	Nu se acceptă. Proiectul de lege transpune fidel reglementările MiCA, concentrându-se pe structura pieței și cerințele prudențiale ale sectorului, instituind un cadru prudențial și de conformitate care contribuie indirect la reducerea riscurilor AML/CFT, respectiv, nu conține măsuri concrete, ci doar câteva mecanisme care fac parte din măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor, finanțării terorismului. În ceea ce privește expres posibilitatea aplicării unor măsuri bazate pe risc în raport cu participanții la piața cryptoactivelor constituie obiectul de reglementare a legislației speciale în materia spălării banilor și finanțării terorismului (Legea nr. 308/2017) și nu necesită a fi dublată.

	42. Art. 3 Pct. 29) din art. 3 indică faptul că, instituția de credit reprezintă întreprindere a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu, inclusiv banca, astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (în continuare – Legea nr. 202/2017) și care dispune de o licență eliberată de Banca Națională, în condițiile stabilite de Legea nr. 202/2017. Menționăm faptul că, această definiție urmează să fie corelată cu cadrul normativ legal invocat or, Legea 202/2017, în particular art. 3, nu operează cu noțiunea de instituție de credit, ci doar cu noțiunea de „entitate din sectorul financiar” sau în general noțiunea de – „bancă” atunci când se referă la persoana juridică (și nu „întreprindere”) a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu. Corespunzător, urmează a fi corectată terminologia în tot textul de lege unde se utilizează termenul „instituții de credit”. Termenul a fost preluat din Regulamentul (UE) 2023/1114 însă este un termen impropriu pentru cadrul normativ a RM. La fel, articolul 3 utilizează concomitent noțiunile de „token de monedă electronică”, „fonduri”, „servicii de plată”, „prestator de servicii de plată”, „instituție emitentă de monedă electronică” și „monedă electronică”. În forma actuală, proiectul nu delimitează suficient raportul juridic dintre aceste concepte, iar în lipsa unei delimitări clare există riscul apariției unor dificultăți semnificative de calificare juridică a anumitor produse și operațiuni, inclusiv din perspectiva regimului fondurilor clienților; obligațiilor de autorizare; aplicării cerințelor prudențiale; protecției consumatorilor; delimitării competențelor de supraveghere între autoritățile competente. a) În acest context, considerăm necesară completarea proiectului cu prevederi exprese privind: delimitarea dintre tokenurile de monedă electronică și moneda electronică reglementată de Legea nr. 114/2012; b) raportul dintre serviciile de criptoactive și serviciile de plată; c) regimul juridic aplicabil fondurilor clienților aferente operațiunilor cu criptoactive; d) delimitarea competențelor de supraveghere aferente activităților mixte.	Nu se acceptă. Noțiunile și terminologia utilizată este aliniată la reglementările Aquis-ului european, inclusiv reglementările mai multor acte normative la care sunt făcute referințe sunt în proces de aliniere prin modificarea acestora. Cerințele privind armonizarea legislației cu legislația UE impun formularea prevederilor naționale într-o manieră cât mai apropiată de textul și logica regulamentului european, pentru a evita apariția unor divergențe de interpretare, dificultăți de aplicare și riscuri de implementare neuniformă a cadrului normativ.
--	--	--

Asociația Businessului European (EBA Moldova) <i>Nr. 50-26/AD din 14.05.2026</i>	43.	Art. 2 alin. (6) Prevederea stabilește obligația generală a participanților la piața criptoactivelor de a respecta prevederile Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Proiectul însă nu reglementează în mod suficient modul în care participanții implicați (alta decât băncile) sunt obligați să respecte prevederile Legii, fără ca aceștia să fie incluse în lista entităților raportoare, precum și mecanismele concrete de interacțiune și cooperare dintre furnizorii de servicii de criptoactive și bănci, prestatori de servicii de plată ș.a. entități raportoare care asigură infrastructura de plăți și deservirea bancară aferentă acestor activități. În practică, implementarea cadrului propus poate genera riscul de transferare indirectă asupra instituțiilor financiare și a prestatorilor de servicii de plată a unui nivel semnificativ de risc operațional, reputațional și de conformitate, inclusiv sub aspectul: - aplicării măsurilor de precauție, inclusiv obligația de verificare a sursei fondurilor; - monitorizării tranzacțiilor; - identificării beneficiarilor efectivi; - evaluării trasabilității tranzacțiilor; - screening-ului sancțiunilor internaționale; - evaluării mecanismelor utilizate în cadrul tranzacțiilor cu criptoactive; ș.a. Or, spre deosebire de infrastructura financiară tradițională, anumite categorii de tranzacții cu criptoactive implică elemente sporite de opacitate și dificultăți de trasabilitate, și chiar interacțiunii cu platforme sau jurisdicții care nu sunt supuse unor standarde echivalente de reglementare și supraveghere. Totodată, proiectul nu stabilește obligații suficiente în sarcina furnizorilor de servicii de criptoactive privind transparența informațională și furnizarea datelor necesare instituțiilor financiare pentru realizarea măsurilor control și monitorizare continuă. Or, utilizarea termenului de „transparență” în tot textul proiectului de lege este făcută în mod vag, neclar. În acest context, considerăm necesară includerea categoriilor de persoane implicate în emiterea, oferta publică de criptoactive și admiterea la tranzacționare a criptoactivelor sau care furnizează servicii de criptoactive în Republica Moldova – în categoria entităților raportoare în conținutul art. 4 din Legea 308/2017, sau după caz, completarea normei cu prevederi exprese care:	Se acceptă parțial. Alineatul (6) de la articol 2 din proiectul de Lege se exclude.
---	-----	---	--

	a) să instituie obligația persoanelor implicate de a furniza băncilor și prestatorilor de servicii de plată informațiile necesare pentru realizarea măsurilor AML/CFT; SP-2 b) să confirme dreptul băncilor și al prestatorilor de servicii de plată de a aplica măsuri bazate pe risc, inclusiv restricționarea sau refuzul anumitor relații de afaceri și operațiuni aferente activităților cu criptoactive; c) să prevadă mecanisme minime de cooperare și schimb de informații între participanții la piață și entitățile din sectorul financiar.	
44.	Art. 10 alin. (3) și (4) Articolul 10 alin. (3) și (4) prevede păstrarea fondurilor colectate în cadrul ofertei publice, la instituțiile de credit sau al furnizorilor de servicii de criptoactive care asigură custodia și administrarea criptoactivelor. În forma actuală, norma nu stabilește regimul juridic al fondurilor respective, delimitarea responsabilităților dintre ofertant și instituția de credit și limitele obligațiilor instituției de credit aferente verificării operațiunilor și proiectului de criptoactive. În lipsa unor clarificări exprese, există riscul interpretării potrivit căreia instituțiile de credit ar deține obligații suplimentare de acceptare, monitorizare, supraveghere sau garantare indirectă a fondurilor sau a criptoactivelor. În acest context, considerăm necesară completarea normei cu prevederi exprese privind: a) delimitarea responsabilităților ofertantului și instituției de credit; b) inexistența obligației instituției de credit de validare a legalității, viabilității sau sustenabilității proiectului de criptoactive; c) regimul juridic și mecanismele de protecție aplicabile fondurilor colectate.	Nu se acceptă. Proiectul de lege instituie cadrul primar de reglementare și supraveghere a pieței criptoactivelor, în conformitate cu cerințele MiCA, stabilind obligația de bază de păstrare în siguranță a fondurilor colectate în cadrul ofertei publice pentru a asigura protecția investitorilor. Cerințele privind armonizarea legislației cu legislația UE impun formularea prevederilor naționale într-o manieră cât mai apropiată de textul și logica regulamentului european, pentru a evita apariția unor divergențe de interpretare, dificultăți de aplicare și riscuri de implementare neuniformă a cadrului normativ. Elementele de detaliu privind aplicarea tehnică, procedurile operaționale, delimitarea detaliată a responsabilităților operaționale dintre ofertant și instituția de credit (pct. a-c) urmează să fie dezvoltate prin acte normative subsecvente care transpun standarde tehnice elaborate de ESMA și EBA aprobate de Comisia Europeană prin regulamente delegate și de punere în aplicare.
45.	Art. 13 Articolul menționat, reglementează dreptul de retragere al deținătorilor de retail (adică al oricărei persoane fizice ce acționează în scopuri care nu sunt legate de activitatea sa comercială, economică, meșteșugărească sau profesională) și obligația rambursării sumelor achitate. Totuși, prevederea nu reglementează suficient responsabilitatea operațională pentru efectuarea rambursării, mecanismele de reversare a tranzacțiilor, implicațiile pentru prestatorii de servicii de plată implicați în executarea transferurilor, situațiile în care activele au fost	Nu se acceptă. Proiectul de lege instituie cadrul primar de reglementare și supraveghere a pieței criptoactivelor, în conformitate cu cerințele MiCA, instituind dreptul imperativ de retragere al deținătorilor de retail ca o obligație de fond ce revine în exclusivitate ofertantului sau furnizorului de servicii de criptoactive. Cerințele privind armonizarea legislației cu legislația UE impun formularea prevederilor naționale într-o manieră cât mai apropiată de textul și logica regulamentului european, pentru a evita apariția unor divergențe de interpretare, dificultăți de

	deja convertite, transferate sau tranzacționate, cine suportă toate costurile operaționale, cine suportă după caz riscurile valutare etc. În lipsa unor clarificări exprese, există riscul transferării indirecte asupra băncilor și prestatorilor de servicii de plată a unor responsabilități operaționale sau chiar litigioase care exced natura serviciilor bancare și/sau de plată prestate. În acest context, considerăm necesară completarea normei cu prevederi exprese care să stabilească faptul că obligația de rambursare aparține exclusiv ofertantului sau furnizorului de servicii de criptoactive și nu poate genera obligații financiare proprii pentru bănci sau prestatorii de servicii de plată implicați exclusiv în executarea transferurilor. Înțelegem faptul că prevederea constituie o transpunere a art. 13 din Regulamentul MiCA dar, spre deosebire de cadrul european, unde mecanismul dreptului de retragere operează într-un ecosistem armonizat și integrat cu standardele operaționale MiCA și cu mecanismele de supraveghere aferente pieței UE, pentru piața financiară a Republicii Moldova, proiectul nu clarifică suficient responsabilitatea operațională pentru procesarea rambursărilor.	aplicare și riscuri de implementare neuniformă a cadrului normativ. Elementele de detaliu privind aplicarea tehnică, procedurile operaționale, privind procesarea efectivă a rambursărilor, mecanismele de reversare a tranzacțiilor pe blockchain și alocarea riscurilor valutare sau de preț excedează cadrul de reglementare primar și urmează să fie dezvoltate prin acte normative subsecvente care transpun standarde tehnice elaborate de ESMA și EBA aprobate de Comisia Europeană prin regulamente delegate și de punere în aplicare.
46.	Art. 17 alin. (1) Cu privire la art. 17 din proiect, considerăm necesară reevaluarea și clarificarea mecanismului propus pentru instituțiile de credit care intenționează să emită tokenuri raportate la active. Deși la fel ca în cazul celorlalte prevederi, proiectul transpune, în esență, abordarea prevăzută de Regulamentul (UE) 2023/1114, formularea actuală a normei nu delimitează suficient raportul dintre cerințele suplimentare instituite prin proiect și obligațiile prudențiale deja aplicabile „instituțiilor de credit” în cadrul supravegherii exercitate de Banca Națională a Moldovei. Or, instituțiile de credit (în sensul utilizat în proiectul de lege) reprezintă entități deja supuse unui cadru complex de reglementare și supraveghere, inclusiv sub aspectul guvernanței interne, gestionării riscurilor operaționale și TIC, continuității activității, mecanismelor de control intern, auditului ș.a. În acest context, obligațiile prevăzute la art. 17 alin. (1) lit. iii)-ix), aferente prezentării cadrului de guvernanță, politicilor și procedurilor interne, mecanismelor de control și auditului extern TIC, riscă să genereze suprapuneri semnificative cu mecanismele deja implementate și supravegheate în cadrul regimului prudențial aplicabil sectorului bancar. Totodată, norma nu clarifică în ce măsură Comisia Națională va realiza o reevaluare autonomă a unor mecanisme și procese deja verificate în cadrul supravegherii bancare și nici nu	Nu se acceptă. Proiectul de lege instituie cadrul primar de reglementare și supraveghere a pieței criptoactivelor, în conformitate cu cerințele MiCA, venind deja în întâmpinarea îngrijorărilor sectorului bancar privind riscul dublării reglementărilor. În acest sens, a se reține că, potrivit art. 17 alin. (4) din proiectul de lege, instituțiile de credit care emit tokenuri raportate la active nu fac obiectul articolelor 18, 20, 21, 24, 35, 41 și 42, fiind exceptate prin efectul legii de la acele obligații care sunt deja acoperite structural de regimul prudențial bancar. Obligațiile prevăzute la art. 17 alin. (1) lit. iii)-ix), aferente prezentării cadrului de guvernanță, politicilor și procedurilor interne, mecanismelor de control și auditului extern TIC, vizează aspecte strict specifice care necesită o adaptare obligatorie din perspectiva unică a domeniului criptoactivelor. Cerințele privind armonizarea legislației cu legislația UE impun formularea prevederilor naționale într-o manieră cât mai apropiată de textul și logica regulamentului european, pentru a evita apariția unor divergențe de interpretare, dificultăți de aplicare și riscuri de implementare neuniformă a cadrului normativ. Elementele de detaliu privind aplicarea tehnică, procedurile operaționale, specifice pentru emiterile de tokenuri raportate la

	delimitează suficient competențele autorităților implicate. În lipsa unor asemenea clarificări, există riscul dublării cerințelor de conformitate, audit și raportare, precum și al aplicării unor standarde paralele sau neuniforme față de instituțiile de credit. În opinia noastră, art. 17 necesită completări suplimentare care să asigure corelarea corespunzătoare a cerințelor aferente emiterii tokenurilor raportate la active cu cadrul prudential deja aplicabil băncilor.	active (ART) urmează să fie dezvoltate prin acte normative subsecvente care transpun standarde tehnice elaborate de ESMA și EBA aprobate de Comisia Europeană prin regulamente delegate și de punere în aplicare.
47.	Art. 51 Considerăm necesară clarificarea suplimentară a mecanismului aferent păstrării și investirii fondurilor primite în schimbul tokenurilor de monedă electronică, inclusiv din perspectiva rolului instituțiilor de credit implicate în acest proces. În esență, norma instituie obligația emitentului de a menține o rezervă aferentă tokenurilor de monedă electronică, inclusiv prin păstrarea unei părți din fonduri în conturi deschise la „instituții de credit” și investirea restului în active considerate sigure și cu risc scăzut. Proiectul însă nu specifică rolul instituției de credit în cadrul acestui mecanism și nici limitele responsabilităților acesteia în raport cu emitentul și deținătorii tokenurilor respective. În special, nu este clar dacă „instituția de credit” are exclusiv un rol de păstrare a fondurilor sau dacă asupra acesteia pot fi interpretate obligații suplimentare aferente verificării, monitorizării sau validării mecanismului de rezervă utilizat de emitent. Totodată, nu este specificată în acest caz, în mod expres dacă instituția financiară are obligația în acest caz să aplice abordarea bazată pe risc sau măsurile de precauție prevăzute de Legea nr. 308/2017. De asemenea, noțiunea de „active sigure, cu risc scăzut” este formulată într-o manieră generală, fără a fi clarificate criteriile efective de eligibilitate și mecanismele de administrare a riscurilor aferente acestor investiții. În opinia noastră, norma necesită clarificări suplimentare inclusiv din perspectiva riscurilor operaționale, reputaționale și de conformitate care pot apărea pentru instituțiile de credit implicate în păstrarea rezervelor aferente tokenurilor de monedă electronică, precum și a delimitării exprese a responsabilităților emitentului față de cele ale instituției de credit care asigură infrastructura bancară aferentă acestor fonduri.	Nu se acceptă. Proiectul de lege instituie cadrul primar de reglementare și supraveghere a pieței criptoactivelor, în conformitate cu cerințele MiCA, stabilind cerințe generale privind investirea fondurilor primite în schimbul tokenurilor de monedă electronică, evidențiind clar că rolul instituțiilor de credit este strict cel de depozitar și custode al fondurilor. Cerințele privind armonizarea legislației cu legislația UE impun formularea prevederilor naționale într-o manieră cât mai apropiată de textul și logica regulamentului european, pentru a evita apariția unor divergențe de interpretare, dificultăți de aplicare și riscuri de implementare neuniformă a cadrului normativ. Elementele de detaliu privind aplicarea tehnică, procedurile operaționale — cum ar fi criteriile exacte pentru „active sigure, cu risc scăzut” sau delimitarea exactă a responsabilităților operaționale urmează să fie dezvoltate prin acte normative subsecvente care transpun standarde tehnice elaborate de ESMA și EBA aprobate de Comisia Europeană prin regulamente delegate și de punere în aplicare. În ceea ce privește componenta AML/CFT, obligațiile instituției de credit în raport cu emitentul derivă direct din legislația specială în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (Legea nr. 308/2017), pe care instituțiile de credit o aplică deja ca regulă generală în toate relațiile lor de afaceri.
48.	Art. 97 alin. (1)	Nu se acceptă. Prevederile proiectului de lege delimitează competențele autorităților competente în funcție de activitatea desfășurată,

		Prevederea indică faptul că, sancțiunile pot fi aplicate de către autoritățile competente, în funcție de aria de competență conform art.85. Prevederile art. 85 însă nu delimitează clar sfera de competență a CNPF și BNM asupra „instituțiilor de credit”. Respectiv, considerăm necesară reglementarea mai clară a delimitare a atribuțiilor inclusiv sub aspectul măsurilor și sancțiunilor aplicabile entităților care, prin natura activității desfășurate, se află simultan sub supravegherea Băncii Naționale a Moldovei și a Comisiei Naționale a Pieței Financiare. În lipsa unui mecanism clar de coordonare instituțională și delimitare a competențelor sancționatorii, există riscul aplicării unor sancțiuni paralele pentru aceeași conduită sau pentru același set de circumstanțe factice, inclusiv de către autorități diferite, ceea ce poate ridica probleme inclusiv din perspectiva principiului non bis in idem și a securității juridice. În opinia noastră, norma necesită completări suplimentare care să asigure coordonarea corespunzătoare a competențelor de supraveghere și sancționare exercitate de autoritățile competente, inclusiv în vederea evitării dublării măsurilor administrative și asigurării respectării principiului proporționalității și securității juridice pentru entitățile reglementate.	natura obligației încălcate și obiectul de supraveghere prevăzut la art. 85. Delimitarea competențelor de supraveghere și sancționare rezultă din atribuțiile legale ale fiecărei autorități, precum și din natura încălcării constatate. Totuși, pentru evitarea interpretărilor divergente, aplicarea măsurilor și sancțiunilor în cazul entităților aflate simultan sub supravegherea Băncii Naționale a Moldovei și a Comisiei Naționale a Pieței Financiare se va realiza cu respectarea principiului proporționalității, a principiului evitării dublei sancționări pentru aceeași faptă sau aceeași conduită, precum și a mecanismelor de cooperare interinstituțională prevăzute la art. 87 din proiect. Potrivit acestui articol, autoritățile competente cooperează strâns, fac schimb de informații, se consultă, își oferă sprijin reciproc și coordonează activitățile de supraveghere, investigare, control și asigurare a aplicării legii, inclusiv prin constituirea grupurilor comune de lucru, organizarea reuniunilor periodice și încheierea acordurilor de colaborare.
Comisia Națională a Pieței Financiare - Nr. 06-4/2051 din 26.05.2026 - Nr. 06-4/2206 din 05.06.2026 La nr. 06-4/2051 din 26.05.2026	49.	1. La art. 6 alin. (9), art. 19 alin. (8), și art. 48 alin. (8), proiectul de lege stabilește în mod expres obligația ca cartea albă pentru criptoactive să fie redactată în limba română. Se consideră oportună examinarea acestei cerințe din perspectiva practicii de piață și a naturii transfrontaliere a emitenților și ofertelor de criptoactive, în vederea extinderii posibilității de redactare și în limba engleză. O astfel de abordare este aliniată naturii globale a pieței criptoactivelor și practicilor curente la nivel european și internațional, unde documentele de informare sunt frecvent puse la dispoziția publicului într-o limbă de circulație internațională, în paralel cu cerințele lingvistice naționale. Astfel, la articolele nominalizate se recomandă expunerea în redacția prevăzută de Regulamentul UE care asigură convergența principiilor de circulație a limbilor în cadrul uniunii.	Nu se acceptă. Cerința redactării cărții albe în limba română este justificată de necesitatea asigurării accesului efectiv al deținătorilor și potențialilor deținători de criptoactive la informațiile esențiale privind oferta, riscurile, drepturile și obligațiile aferente criptoactivelor, precum și de necesitatea desfășurării procedurilor administrative în limba oficială a statului. Totodată, limba română este una dintre limbile oficiale ale Uniunii Europene, iar utilizarea acesteia este pe deplin compatibilă cu obiectivul de armonizare a cadrului normativ național cu acquis-ul Uniunii Europene și cu cerințele de transparență și protecție a consumatorilor. Versiunile în alte limbi pot fi utilizate, după caz, în scopuri comerciale sau informative, însă versiunea în limba română trebuie să rămână versiunea oficială și relevantă pentru conformarea cu cerințele proiectului de lege, pentru exercitarea atribuțiilor autorităților competente și pentru asigurarea securității juridice.
	50.	2. La art. 17 alin. (3) se va expune în următoarea redacție: „(3) <i>Comisia Națională primește notificarea menționată la alin. (1) lit. b) și evaluează, în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea</i>	Se acceptă parțial. Se ajustează textul prevederii în partea ce vizează clarificarea aspectelor procedurale ale notificării. Nu se acceptă eliminarea

		informațiilor enumerate, dacă au fost furnizate informațiile prevăzute în temeiul literei respective. În cazul în care Comisia Națională ajunge la concluzia că o notificare nu este completă deoarece lipsesc informații, aceasta informează imediat instituția de credit notificatoare în acest sens și stabilește un termen până la care instituția de credit respectivă trebuie să furnizeze informațiile care lipsesc. Termenul pentru furnizarea oricăror informații care lipsesc nu depășește 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. Comisia Națională informează instituția de credit atunci când cererea este considerată completă. Până la expirarea termenului respectiv, termenul stabilit la alin. (1) lit. b) se suspendă de drept. Orice solicitări suplimentare formulate de Comisia Națională în vederea completării sau clarificării informațiilor sunt la discreția acesteia, dar nu duc la suspendarea termenului prevăzut la alin. (1) lit. b). În cazul în care instituția de credit nu prezintă informațiile solicitate în termenul stabilit, Comisia Națională o informează despre constatarea renunțării tacite la notificare. Instituția de credit nu face o ofertă publică sau nu solicită admiterea la tranzacționare a tokenului raportat la active atât timp cât notificarea este incompletă.”.	sintagmei „sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare”, întrucât aceasta prevede un termen de notificare mai precis și determinabil. Textul prevederii la art. 17 alin. (3) proiectului de Lege se expune în următoarea redacție: „(3) Comisia Națională primește notificarea menționată la alin. (1) lit. b) și evaluează, în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea informațiilor enumerate, dacă au fost furnizate informațiile prevăzute în temeiul literei respective. În cazul în care Comisia Națională ajunge la concluzia că o notificare nu este completă deoarece lipsesc informații, aceasta informează imediat sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare instituția de credit notificatoare în acest sens și stabilește un termen până la care instituția de credit respectivă trebuie să furnizeze informațiile care lipsesc. Termenul stabilit pentru furnizarea oricăror informații care lipsesc nu depășește 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. Până la expirarea termenului respectiv, termenul stabilit la alin. (1) lit. b) se suspendă de drept. Orice solicitări suplimentare formulate de Comisia Națională în vederea completării sau clarificării informațiilor sunt la discreția acesteia, dar nu duc la suspendarea termenului prevăzut la alin. (1) lit. b). După primirea informațiilor necesare și constatarea caracterului complet al notificării, Comisia Națională informează instituția de credit în acest sens. În cazul în care instituția de credit nu prezintă informațiile solicitate în termenul stabilit și nu există temeiuri de repunere în termen, Comisia Națională poate constata renunțarea tacită la notificare și informează instituția de credit în acest sens. Informațiile prezentate după expirarea termenului nu sunt luate în considerare în cadrul notificării respective. Instituția de credit nu face o ofertă publică sau nu solicită admiterea la tranzacționare a tokenului raportat la active atât timp cât notificarea este incompletă.”
--	--	---	--

51.	3. La art. 17 alin. (5) textul „<i>pot emite</i>” se va substitui cu cuvântul „<i>emit</i>” pentru a corespunde textului actului UE.	Se acceptă parțial. Proiectul de Lege este parte a cadrului juridic național al Republicii Moldova și provine de la un stat terț, iar aceasta nu poate institui obligații juridice directe în sarcina BCE sau a unei bănci centrale a altui stat. Pentru BNM se ajustează formularea în sensul caracterului obligatoriu al emiterii avizului („emite”), avizul acesteia având efect obligatoriu. Pentru BCE și băncile centrale ale altor state se menține formularea „pot emite”, întrucât proiectul, ca act al unui stat terț, nu poate institui în sarcina acestora o obligație; totodată, avizul lor are caracter consultativ, fiind luat în considerare de Comisia Națională fără a o obliga. Această soluție este compatibilă cu statutul de stat terț și cu etapa de preaderare. Textul prevederii la art. 17 alin. (5) proiectului de Lege se expune în următoarea redacție: <i>„(5) Comisia Națională comunică fără întârziere Băncii Naționale informațiile complete primite în temeiul alin. (1) și, în cazul în care tokenul raportat la active se raportează la moneda euro sau la o monedă oficială a unui alt stat, poate transmite, în același timp informațiile menționate pentru consultare Băncii Centrale Europene (BCE) sau, după caz, băncii centrale a statului respectiv. Banca Națională emite, în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea informațiilor menționate, un aviz cu privire la informațiile respective și îl transmite Comisiei Naționale. BCE sau banca centrală a altui stat emitent al monedei oficiale la care se raportează tokenul raportat la active, poate emite, în același termen, un aviz cu privire la informațiile respective și îl poate transmite Comisiei Naționale. Comisia Națională solicită instituției de credit să nu facă o ofertă publică și să nu solicite admiterea la tranzacționare a tokenului raportat la active în cazurile în care Banca Națională sau, după caz, BCE sau banca centrală a altui stat, astfel cum se menționează în prezentul alineat, emite un aviz negativ din motive legate de un risc la adresa bunei funcționări a sistemelor de plăți, de transmisie a politicii monetare sau de suveranitate monetară.”</i>
52.	4. Art. 20 din proiect prevede în esență, procedura de verificare cererii de autorizare depuse de emitentul solicitant. În subsidiar, art. 20 alin. (1) și alin. (2) din proiect împarte analiza cererii de autorizare în două etape distincte, respectiv verificarea completitudinii cererii în termen	Se acceptă parțial. Se admite propunerea de ajustare în partea ce vizează delimitarea celor două etape procedurale prevăzute la art. 20 alin. (1) și alin. (2) din perspectiva clarității și previzibilității. Astfel, alin. (1) reglementează verificarea formală a cererii,

	de 25 de zile lucrătoare și evaluarea de fond a acesteia în termen de 60 de zile lucrătoare de la primirea unei cereri complete. În ceea ce privește alin. (1), utilizarea sintagmei „<i>evaluează</i>” poate genera confuzie cu privire la natura juridică a operațiunii efectuate de autoritatea respectivă, întrucât aceasta se limitează, de facto, la verificarea caracterului complet al cererii, fără a implica o analiză de fond. În consecință, se recomandă înlocuirea sintagmei „<i>evaluează</i>” din alin. (1) cu cuvintele „<i>verifică completitudinea cererii</i>” cu scopul de a distinge cele două etape prevăzute la alin. (1) și alin. (2). Totodată, deși Regulamentul UE operează la norma transpusă în alin. (1) cu termenul „<i>imediat</i>”, în proiect se utilizează textul „<i>imediat după ce a luat cunoștință, sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare</i>”, care îngreunează norma și crează incertitudine în aplicare, fără a aduce valoare adăugată. Or, abaterea de la norma europeană nu este justificată în condițiile în care scopul normei este de a impune autorității o conduită proactivă de notificare imediată din momentul identificării carențelor de plenitudine (ceea ce se asigură prin menținerea termenului „<i>imediat</i>”), însă nu este orientată spre stabilirea unei limite temporale în care autoritatea este obligată (în interiorul termenului de 25 zile lucrătoare) să identifice caracterul incomplet.	inclusiv al cărții albe pentru criptoactive și al informațiilor și documentelor care trebuie să însoțească cererea sub aspectul caracterului complet al informațiilor și documentelor prezentate, iar alin. (2) reglementează evaluarea de fond a îndeplinirii cerințelor de autorizare. În acest sens, sintagma „<i>o evaluează</i>” de la alin. (1) a fost înlocuită cu formula „<i>verifică (...), dacă cererea respectivă, inclusiv cartea albă pentru criptoactive menționată la art. 19 este completă</i>”. În ceea ce privește sintagma „<i>imediat după ce a luat cunoștință, sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare</i>”, este de menționat că termenul „<i>imediat</i>” din actul UE constituie un standard de celeritate nedeterminat și ambiguu, iar precizarea are ca scop stabilirea unui termen-limită obiectiv, determinabil și care sporește securitatea juridică și previzibilitatea conduitei autorității, care corespunde practicii naționale de tehnică legislativă. Pentru claritate, textul a fost reformulat după cum urmează: „(...) <i>Comisia Națională notifică emitentul solicitant imediat după ce constată, sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare, că cererea, inclusiv cartea albă pentru criptoactive, nu cuprinde toate informațiile și/sau documentele necesar.</i>”
--	---	--

53.	5. La art. 20 alin. (2) din proiect textul „<i>adoptă o decizie motivată</i>” se va substitui cu textul „<i>adoptă un proiect de decizie</i>”, conform Regulamentului UE. Iar textul „<i>În cursul procesului de evaluare, Comisia Națională se consultă cu Banca Națională, cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau cu alte autorități publice din Republica Moldova, după caz cu autoritățile competente sau cu alte autorități ori organisme din alte state în temeiul acordurilor de cooperare încheiate.</i>”, se substituie cu textul „<i>În cursul procesului de evaluare, în cazul în care atestă necesitatea, Comisia Națională cooperează cu alte autorități publice din Republica Moldova, după caz cu autoritățile competente sau cu alte autorități ori organisme din alte state în temeiul acordurilor de cooperare încheiate</i>”. Modificarea respectivă este necesară în sensul asigurării unei clarități în privința proceselor de coordonare și delimitarea clară a scopului normei date de cele subsecvente referitoare la consultarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.	Se acceptă parțial. Textul prevederilor se reformulează, cu delimitarea mecanismelor speciale de consultare și avizare prevăzute la art. 20 alin. (4)–(7), după cum urmează: ” (2) În termen de 60 de zile lucrătoare de la primirea unei cereri complete, Comisia Națională evaluează dacă emitentul solicitant respectă cerințele stabilite în prezentul capitol și adoptă un proiect de decizie motivat prin care acordă sau refuză să acorde autorizația. În cursul celor 60 de zile lucrătoare, Comisia Națională poate solicita emitentului solicitant orice informații și/sau documente cu privire la cerere privind autorizarea, inclusiv cu privire la cartea albă pentru criptoactive menționată la art. 19. (3)Termenele de verificare și evaluare prevăzute la alin. (1) și (2) se suspendă de drept pe perioada cuprinsă între data solicitării din partea Comisiei Naționale de furnizare a informațiilor și/sau a documentelor care lipsesc și data primirii de către aceasta a răspunsului din partea emitentului solicitant. Suspendarea nu depășește 20 de zile lucrătoare. Orice solicitări suplimentare formulate de Comisia Națională în vederea completării sau clarificării informațiilor sunt la discreția acesteia, dar nu duc la suspendarea termenelor de verificare și evaluare prevăzute la alineatele (1) și (2). (4)În cursul procesului de evaluare, fără a aduce atingere alin. (5)–(7), Comisia Națională poate coopera cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau cu alte autorități publice din Republica Moldova, după caz cu autoritățile competente sau cu alte autorități ori organisme din alte state în temeiul acordurilor de cooperare încheiate. În scopul dat, la solicitarea Comisiei Naționale, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de 20 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării, furnizează informații și opinii specializate privind riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului aferente emitentului solicitant și persoanelor relevante asociate acestuia. Informațiile și opiniile furnizate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au caracter consultativ.
54.	6. La art. 20 alin. (3) după cuvântul „<i>suspendă</i>” se completează cu textul „<i>de drept</i>”.	
55.	7. Art. 20 alin. (4) se completează la final cu textul: „<i>În cazul în care Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu furnizează un răspuns în termenul prevăzut, se prezumă lipsa deținerii informațiilor relevante.</i>”. Norma respectivă este necesară în vederea aducerii clarității privind efectele coordonării asupra deciziei finale a CNPF.	

56.	8. La art. 20 alin. (5) din proiect se va substitui textul „În cursul perioadei” cu cuvintele „După aprobarea proiectului deciziei în condițiile alin. (2)”, or, potrivit art. 20 alin. (2) Comisia Națională adoptă în termen de 60 de zile lucrătoare un proiect de decizie, iar Regulamentul UE stabilește solicitarea emiterii avizului de către banca centrală, după aprobarea respectivului proiect.	(5) După scurgerea perioadei de 60 de zile lucrătoare menționate la alin. (2), Comisia Națională transmite proiectul deciziei sale și cererea emitentului solicitant către Banca Națională în virtutea calității de bancă centrală, iar în cazul în care tokenul raportat la active se raportează la moneda euro sau la o monedă oficială a unui alt stat, poate transmite, în același timp, proiectul său de decizie și cererea pentru consultare BCE sau, după caz, băncii centrale a statului respectiv.” Totodată, nu se acceptă propunerea de instituire a unei prezumții legale potrivit căreia lipsa unui răspuns al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termenul stabilit echivalează cu lipsa deținerii informațiilor relevante sau cu emiterea tacită a unui aviz nu este oportună. Lipsa unui răspuns în termen nu poate fi calificată, prin efectul legii, ca inexistență a informațiilor relevante și nu poate substitui evaluarea specializată a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului.
57.	9. La art. 20 alin. (7) textul „pot emite” se va substitui cu cuvântul „emit” pentru a corespunde textului actului UE.	Se acceptă parțial. Proiectul de Lege este parte a cadrului juridic național al Republicii Moldova și provine de la un stat terț, iar aceasta nu poate institui obligații juridice directe în sarcina BCE sau a unei bănci centrale a altui stat. Pentru BNM se ajustează formularea în sensul caracterului obligatoriu al emiterii avizului („emite”), avizul acesteia având efect obligatoriu. Pentru BCE și băncile centrale ale altor state se menține formularea „pot emite”,

			întrucât proiectul, ca act al unui stat terț, nu poate institui în sarcina acestora o obligație; totodată, avizul lor are caracter consultativ, fiind luat în considerare de Comisia Națională fără a o obliga. Această soluție este compatibilă cu statutul de stat terț și cu etapa de preaderare. Textul prevederii la art. 20 alin.(7) al proiectului de Lege se expune în următoarea redacție: <i>”(7) Totodată, în același termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea proiectului de decizie și a cererii, Banca Națională în calitate de bană centrală, emite un aviz cu privire la riscurile pe care emiterea respectivului token raportat la active le-ar putea prezenta pentru stabilitatea financiară, buna funcționare a sistemelor de plăți, transmisia politicii monetare și suveranitatea monetară și transmite avizul respectiv Comisiei Naționale. După caz, BCE sau banca centrală a altui stat menționată la alin. (5), poate emite, în același termen, un aviz în ceea ce privește evaluarea riscurilor pe care emiterea respectivului token raportat la active le-ar putea prezenta și îl poate transmite Comisiei Naționale.”</i>
58.	10. În condițiile amendamentelor propuse mai sus dar și ținând cont de necesitatea aducerii clarității privind conduita CNPF la expirarea termenului acordat pentru emiterea avizului, se propune la art. 21 alin. (1) după textul „alin. (6) și (7)” completarea cu textul „sau la expirarea termenelor prevăzute de respectivele alineate”.	Se acceptă parțial. Completarea propusă este admisibilă numai în privința avizului BCE sau al băncii centrale a altui stat menționat la art. 20 alin. (5) și alin. (7), care are caracter facultativ. Cooperarea cu BNM menționată la art. 20, alin. (6) și (7) este obligatorie, termenul de 20 de zile lucrătoare este un termen de emitere a avizelor, nu un mecanism prin care Comisia Națională poate trece peste avizul BNM. Textul prevederii la art. 21 alin.(1) al proiectului de Lege se expune în următoarea redacție: <i>„(1)În termen de 25 de zile lucrătoare de la primirea avizelor menționate la art. 20 alin. (6) și (7), iar în cazul în care avizul BCE sau al băncii centrale a unui alt stat prevăzut la art. 20 alin. (7) nu a fost primit, de la expirarea termenului prevăzut de respectivul alineat, Comisia Națională adoptă o decizie motivată prin care acordă sau refuză să acorde autorizația emitentului solicitant și, în termen de 5 zile lucrătoare de la adoptarea deciziei respective, comunică respectiva decizie emitentului solicitant. În cazul în care emitentul solicitant primește autorizația, se consideră că și cartea sa albă pentru criptoactive este aprobată.”</i>	

	59.	11. La art. 25 alin. (2) textul „În cazul în care autoritatea competentă face o astfel de solicitare, termenul-limită de 30 de zile lucrătoare începe să curgă numai în momentul în care autoritatea competentă a primit informațiile suplimentare solicitate.” se va substitui cu textul „Termenul procedurii administrative se suspendă de drept din data solicitării până la data recepționării informațiilor, explicațiilor sau justificărilor.”.	Se acceptă. Se corelează cu soluțiile procedurale aplicate la art. 17 și 20. La art. 25 alin.(2) al proiectului de Lege, textul prevederii se ajustează, după cum urmează: „(...)Pe parcursul examinării proiectului de carte albă pentru criptoactive modificată, Comisia Națională poate solicita orice informații, explicații sau justificări suplimentare privind proiectul de carte albă pentru criptoactive modificată, acordând un termen pentru prezentarea acestora, care nu poate depăși 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. În cazul în care Comisia Națională face o astfel de solicitare, termenul-limită de 30 de zile lucrătoare se suspendă de drept pe perioada cuprinsă între data solicitării și data recepționării informațiilor, explicațiilor sau justificărilor suplimentare solicitate.
--	-----	--	--

60.	12. La art. 25 alin. (3) la final se va completa cu textul „În cazul în care în termen de 20 de zile lucrătoare nu este furnizat un aviz, se prezumă lipsa unor obiecții.	Se acceptă parțial. Proiectul de Lege este parte a cadrului juridic național al Republicii Moldova și provine de la un stat terț, iar aceasta nu poate institui obligații juridice directe în sarcina BCE sau a unei bănci centrale a altui stat. Pentru BNM se ajustează formularea în sensul caracterului obligatoriu al emiterii avizului („emite”), avizul acesteia având efect obligatoriu. Pentru BCE și băncile centrale ale altor state se menține formularea „pot emite”, întrucât proiectul, ca act al unui stat terț, nu poate institui în sarcina acestora o obligație; totodată, avizul lor are caracter consultativ, fiind luat în considerare de Comisia Națională fără a o obliga. Această soluție este compatibilă cu statutul de stat terț și cu etapa de preaderare. <i>La art. 25 alin.(3) al proiectului de Lege, textul prevederii se ajustează, după cum urmează:</i> <i>”(3)În cazul în care Comisia Națională, consideră că modificările aduse unei cărți albe pentru criptoactive sunt potențial relevante pentru buna funcționare a sistemelor de plăți, pentru transmisia politicii monetare și pentru suveranitatea monetară, Comisia Națională se consultă cu Banca Națională, în virtutea calității sale de bancă centrală, și, după caz, poate transmite pentru consultare BCE sau băncii centrale menționate la articolul 20 alin. (5). La rândul său, Banca Națională, în calitate de bancă centrală, prezintă un aviz în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea consultării menționate la prezentul alineat. BCE sau banca centrală menționată la art. 20 alin. (5) poate prezenta avizul în același termen. În cazul în care BCE sau banca centrală menționată la art. 20 alin. (5) nu transmite avizul în termenul prevăzut, Comisia Națională poate continua examinarea proiectului de carte albă modificată pe baza informațiilor disponibile.”</i>
61.	13. Pentru asigurarea clarității modului de aplicare, art. 31 alin. (4) se va expune în următoarea redacție: <i>„Emitenții de tokenuri raportate la active analizează toate plângerile în mod corect cât mai curând posibil, fără a depăși 15 zile lucrătoare de la data primirii plângerii și le comunică deținătorilor de tokenuri raportate la active rezultatul acestor analize în termenul respectiv. În cazul în care, în situații excepționale, decizia cu privire la o plângere nu poate fi furnizată în termenul prevăzut, emitenții de tokenuri raportate la active informează obligatoriu deținătorii de tokenuri raportate la active, fără întârzieri nejustificate, cu privire la motivele</i>	Se acceptă parțial. Textul prevederii la art. 31 alin. (4) al proiectului de Lege, se va expune în următoarea redacție: <i>„(4)Emitenții de tokenuri raportate la active analizează toate plângerile în timp util și în mod corect și le comunică deținătorilor de tokenuri raportate la active rezultatul acestor analize într-un limbaj simplu și ușor de înțeles, în scris, într-un termen rezonabil, fără a depăși 15 zile lucrătoare de la data primirii plângerii. În cazul în care, în situații excepționale, decizia cu privire la o plângere nu poate fi furnizată în termenul</i>

	<i>întârzierii și la data preconizată până la care va fi emisă decizia, dar care nu poate depăși 2 luni de la data primirii plângerii.”.</i>	<i>prevăzut, emitenții de tokenuri raportate la active informează obligatoriu deținătorii de tokenuri raportate la active, fără întârzieri nejustificate, cu privire la motivele întârzierii și la data preconizată până la care va fi emisă decizia, dar care nu poate depăși 2 luni de la data primirii plângerii. În cazul în care decizia nu soluționează integral plângerea deținătorului, răspunsul include o explicație detaliată a poziției emitentului și indică posibilitatea adresării către mecanisme alternative de soluționare a litigiilor sau către autoritatea competentă potrivit legislației aplicabile.”</i>
62.	14. La art. 41 alin. (3) textul „cu promptitudine și, în orice caz,” se exclude pentru asigurarea caracterului cert al normei. În același sens, la art. 41 alin. (5) textul „înainte de finalizarea evaluării și, în orice caz,” se va exclude.	Nu se acceptă. Prevederile corespund transpunerii fidele din MiCA. Formulările „cu promptitudine și, în orice caz” și „înainte de finalizarea evaluării și, în orice caz” nu afectează caracterul cert al normei; dimpotrivă, îl consolidează și. stabilesc o obligație de diligență procedurală cumulată cu un termen maxim cert.
63.	15. La art. 41 alin. (5) , paragraful 2 și 3 se vor expune în următoarea redacție: „Perioada de evaluare menționată la alin. (4) se suspendă de drept de la data expedierii de către Comisia Națională a solicitării de furnizare a informațiilor suplimentare , până la data recepționării acestora. Durata suspendării nu poate depăși 20 de zile lucrătoare. Orice altă solicitare de către Comisia Națională a unor informații suplimentare sau a unor clarificări privind informațiile primite nu duce la o nouă suspendare a perioadei de evaluare. Durata suspendării nu poate depăși 30 de zile lucrătoare, în cazul în care achizitorul potențial este situat în afara Republicii Moldova sau este reglementat de dreptul unei țări terțe.”	Se acceptă parțial. La art. 41 alin. (5), paragraful 2 și 3 se vor expune în următoarea redacție: „Perioada de evaluare menționată la alin. (4) se suspendă de drept de la data transmiterii de către Comisia Națională a solicitării de furnizare a informațiilor suplimentare până la data recepționării acestora. Durata suspendării nu poate depăși 20 de zile lucrătoare, iar în cazul în care achizitorul potențial este situat în afara Republicii Moldova sau este reglementat de dreptul unei țări terțe, durata suspendării nu poate depăși 30 de zile lucrătoare. Orice altă solicitare de către Comisia Națională a unor informații suplimentare sau a unor clarificări privind informațiile primite nu duce la o nouă suspendare a perioadei de evaluare.”
64.	16. La art. 41 alin. (6) se va expune în următoarea redacție: „În cazul în care, la finalizarea evaluării menționate la alin. (4), Comisia Națională decide să se opună propunerii de achiziție menționate la alin. (1), aceasta aprobă o decizie motivată în scris, care se comunică achizitorului potențial în termen de două zile lucrătoare de la data aprobării, dar nu mai târziu de expirarea termenului prevăzut la alin. (4), care este prelungit, dacă este cazul, în conformitate cu alin. (5).”.	Se acceptă. Textul prevederii la art. 41 alin. (6) al proiectului de Lege, se va expune în următoarea redacție: „În cazul în care, la finalizarea evaluării menționate la alin. (4), Comisia Națională decide să se opună propunerii de achiziție menționate la alin. (1), aceasta adoaptă o decizie motivată în scris, care se comunică achizitorului potențial în termen de două zile lucrătoare de la data adoptării , și, în orice caz, înainte de data de expirare a perioadei de evaluare menționată la alin. (4), care este prelungită, dacă este cazul, cu termenele în conformitate cu alin. (5).”

65.	17. La art. 54 alin. (8) textul „sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare” se va exclude, în acord cu prevederile Regulamentului și obiecțiilor expuse ante la art. 20. Totodată, paragraful 2 se va expune în următoarea redacție: <i>„Termenul pentru furnizarea oricăror informații care lipsesc nu depășește 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. Comisia Națională informează entitatea notificatoare atunci când cererea este considerată completă. Până la expirarea acestui termen, fiecare termen prevăzut la alin. (1)-(6) se suspendă de drept. Orice solicitare suplimentară formulată de autoritatea competentă în vederea completării sau clarificării informațiilor este la discreția acesteia, dar nu duce la suspendarea niciunui termen prevăzut la alin. (1)-(6). În cazul în care entitatea notificatoare nu prezintă informațiile solicitate în termenul stabilit, Comisia Națională o informează despre constatarea renunțării tacite la notificare.”.</i>	Se acceptă parțial. Se ajustează textul prevederii în partea ce vizează clarificarea aspectelor procedurale ale notificării. Nu se acceptă eliminarea sintagmei „sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare”, întrucât aceasta prevede un termen de notificare mai precis și determinabil. Textul prevederii la art. 54 alin. (8) al proiectului de Lege, se va expune în următoarea redacție: <i>(8)Comisia Națională primește notificarea, astfel cum se menționează la alin. (1)-(6), și o evaluează, în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea acesteia, dacă au fost furnizate toate informațiile menționate la alin. (7). În cazul în care Comisia Națională ajunge la concluzia că o notificare nu este completă, aceasta informează imediat sau cel târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare, entitatea notificatoare în acest sens și stabilește un termen până la care entitatea respectivă trebuie să furnizeze informațiile care lipsesc. Termenul stabilit pentru furnizarea oricăror informații care lipsesc nu depășește 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. Până la expirarea acestui termen, fiecare termen prevăzut la alin. (1)-(6) se suspendă de drept. Orice solicitare suplimentară formulată de Comisia Națională în vederea completării sau clarificării informațiilor este la discreția acesteia, dar nu duce la suspendarea niciunui termen prevăzut la alin. (1)-(6). După primirea informațiilor necesare și constatarea caracterului complet al notificării, Comisia Națională informează entitatea notificatoare în acest sens. În cazul în care entitatea notificatoare nu prezintă informațiile solicitate în termenul stabilit și nu există temeiuri de repunere în termen, Comisia Națională poate constata renunțarea tacită la notificare și informează entitatea notificatoare în acest sens. Informațiile prezentate după expirarea termenului nu sunt luate în considerare în cadrul notificării respective.”</i>
66.	18. Art. 54 alin. (12) se va completa la final cu textul „În cazul în care Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu furnizează un răspuns în termenul indicate, se prezumă lipsa deținerii informațiilor relevante sau emiterea tacită a avizului.”.	Nu se acceptă. Instituirea unei prezumții legale potrivit căreia lipsa unui răspuns al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termenul stabilit echivalează cu lipsa deținerii informațiilor relevante sau cu emiterea tacită a unui aviz nu este oportună. Lipsa unui răspuns în termen nu poate fi calificată, prin efectul legii, ca inexistență a informațiilor relevante și nu

		poate substitui evaluarea specializată a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului.
67.	19. La art. 54 alin. (13) lit. b) după textul „ <i>alin. (1)-(6)</i> ” se va completa cu textul „ <i>cu indicarea motivelor de refuz</i> ”.	Se acceptă. Textul prevederii la art. 54 alin. (13) lit. b) al proiectului de Lege, după textul „ <i>alin. (1)-(6)</i> ” se completează cu textul „ <i>cu indicarea motivelor de refuz</i> ” (urmărire a ajustărilor – se regăsește la art. 54 alin. (14) lit. b).
68.	20. La art. 57, alin. (3) se va expune în următoarea redacție: „ <i>În cazul în care furnizorul de servicii de criptoactive solicitant nu prezintă informațiile solicitate în termenul stabilit, Comisia Națională îl informează despre constatarea renunțării tacite la cerere.</i> ”.	Se acceptă parțial. Textul prevederii la art. 57, alin. (3) al proiectului de Lege, se va expune în următoarea redacție: „(3) Comisia Națională poate constata renunțarea tacită la cererea de autorizare și informează furnizorul de servicii de criptoactive solicitant în acest sens, în cazul în care acesta nu prezintă informațiile solicitate în termenul stabilit și nu există temeiuri de repunere în termen. Informațiile prezentate după expirarea termenului stabilit nu se iau în considerare în cadrul cererii respective.”
69.	21. La art. 57 alin. (10) se va completa la final cu următorul text: „ <i>În cazul în care autoritățile consultate nu furnizează un răspuns în termen de 30 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării, se prezumă lipsa deținerii informațiilor relevante.</i> ”.	Nu se acceptă. Instituirea unei prezumții legale potrivit căreia lipsa unui răspuns al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termenul stabilit echivalează cu lipsa deținerii informațiilor relevante sau cu emiterea tacită a unui aviz nu este oportună. Lipsa unui răspuns în termen nu poate fi calificată, prin efectul legii, ca inexistență a informațiilor relevante și nu poate substitui evaluarea specializată a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului.
70.	22. La art. 57 alin. (12) din proiect, cuvântul „ <i>emite</i> ” se propune a fi substituit cu cuvântul „ <i>adoptă</i> ”.	Se acceptă. Textul prevederii se ajustează corespunzător.
71.	23. La art. 64 alin. (4) va avea următorul cuprins: „ <i>Furnizorii de servicii de criptoactive analizează toate plângerile în mod corect, cât mai curând posibil, fără a depăși 15 zile lucrătoare de la data primirii plângerii și le comunică clienților rezultatul acestor analize în termenul respectiv. În cazul în care, în situații excepționale, decizia cu privire la o plângere nu poate fi furnizată în termenul prevăzut, furnizorii de servicii de criptoactive informează obligatoriu clienții, fără întârzieri nejustificate, cu privire la motivele întârzierii și la data preconizată până la care va fi emisă decizia, dar care nu poate depăși 2 luni de la data primirii plângerii.</i> ”.	Se acceptă parțial. Textul prevederii la art. 31 alin. (4) al proiectului de Lege, se va expune în următoarea redacție: „(4) Furnizorii de servicii de criptoactive analizează toate plângerile în timp util și în mod corect și le comunică clienților rezultatul acestor analize într-un limbaj simplu și ușor de înțeles, în scris , într-un termen rezonabil, fără a depăși 15 zile lucrătoare de la data primirii plângerii . În cazul în care, în situații excepționale, decizia cu privire la o plângere nu poate fi furnizată în termenul prevăzut, furnizorii de servicii de criptoactive informează obligatoriu clienții, fără întârzieri nejustificate, cu privire la motivele întârzierii și la data

			preconizată până la care va fi emisă decizia, dar care nu poate depăși 2 luni de la data primirii plângerii. În cazul în care decizia nu soluționează integral plângerea clientului, răspunsul include o explicație detaliată a poziției furnizorului de servicii de criptoactive și indică posibilitatea adresării către mecanisme alternative de soluționare a litigiilor sau către autoritatea competentă potrivit legislației aplicabile.”
72.	24. La art. 76 alin. (7) se va expune în următoarea redacție: „În cazul în care, la finalizarea evaluării menționate la alin. (4) Comisia Națională decide să se opună propunerii de achiziție menționate la alin. (1), aceasta aprobă o decizie motivată în scris care se comunică achizitorului potențial termen de 5 zile lucrătoare de la data aprobării, dar nu mai târziu de expirarea termenului menționat la alin. (4), prelungit, dacă este cazul, cu termenele în conformitate cu alin. (6). ”.	Se acceptă parțial. Textul prevederii la art. 76 alin. (7) al proiectului de Lege, se va expune în următoarea redacție: „În cazul în care, la finalizarea evaluării menționate la alin. (4) Comisia Națională decide să se opună propunerii de achiziție menționate la alin. (1), aceasta adoptă o decizie motivată în scris, care se comunică achizitorului potențial în termen de 5 zile lucrătoare de la data adoptării , și, în orice caz, înainte de data de expirare a perioadei de evaluare menționată la alin. (4), care este prelungită, dacă este cazul, cu termenele în conformitate cu alin. (6).”	
73.	25. La art. 86 alin. (6) lit. a) textul „termen restrâns” se va substitui cu textul „termenul stabilit de autoritate”.	Se acceptă parțial. La art. 86 alin. (6) lit. a) textul prevederii, după sintagma „termen restrâns” se completează cu textul ” care nu trebuie să depășească termenul stabilit de autoritate;”, după cum urmează: „...investigare și/sau control într-un termen restrâns, care nu trebuie să depășească termenul stabilit de autoritate;”.	
74.	26. La Anexa proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (pct. 2 – modificarea Legii nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare), se propun următoarele completări: - Cu referire la art. 3 , după textul „pe piața de capital” se completează cu textul „și pe piața criptoactivelor, respectiv în raport cu emitenții de criptoactive, ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare și furnizorii de servicii de criptoactive” iar după textul „manipulării pe piața de capital” se completează cu textul „și pe piața criptoactivelor” - Cu referire la art. 4 , la alin. (1), după textul „și investitorii” se completează cu textul: „emitenții de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, furnizorii de servicii de criptoactive”.” - La art. 6 lit. h) se completează cu o liniuță nouă cu următorul cuprins „– plățile datorate de furnizorii de servicii de criptoactive și/sau de	Se acceptă. Articolul 3 se completează după textul „pe piața de capital” cu textul „și pe piața criptoactivelor, respectiv în raport cu emitenții, ofertanții, persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, emitenții de tokenuri raportate la active și furnizorii de servicii de criptoactive”, iar după textul „manipulării pe piața de capital” se completează cu textul „și pe piața criptoactivelor”. La articolul 4: alineatul (1) se completează după textul „și investitorii” cu textul: „emitenții, ofertanții și persoanele care solicită admiterea la tranzacționare a criptoactivelor, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, emitenții de tokenuri raportate la active, furnizorii de servicii de criptoactive”.	

	<i>emitenții de criptoactive, în mărime de până la 0,1 la sută din valoarea anuală a venitului din prestarea serviciilor stabilite în condițiile legii.”.</i> - La art. 8 lit. m), după textul „<i>registru agențiilor de rating de credit</i>” se completează cu textul „<i>registru privind criptoactivele</i>”.	La articolul 6: litera h), se completează cu o liniuță nouă cu următorul cuprins: „– plățile furnizorilor de servicii de criptoactive, emitenților de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, emitenților de tokenuri raportate la active, în mărime de până la 0,1 la sută din valoarea anuală a venitului din prestarea serviciilor sau a veniturilor înregistrate;”. 4. La articolul 8: litera m), se completează după textul „<i>registru agențiilor de rating de credit</i>” cu textul „<i>registru privind criptoactivele</i>”.
75.	Proiectul de lege reprezintă o inițiativă importantă pentru creșterea siguranței investitorilor și a dezvoltării corecte a pieței de criptoactive, respectiv CNPF susține proiectul supus avizării, cu revizuirea unor dispoziții ale acestuia conform obiectivelor și recomandărilor expuse mai sus.	Se ia act. Nu necesită intervenție.
76.	Propunerile formulate rezultă din promovarea noului cadru normativ privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții, care va substitui reglementările relevante cuprinse în Legea nr. 171/2012 privind piața de capital. În vederea asigurării coerenței și sustenabilității reglementării, precum și pentru evitarea unor viitoare modificări tehnice ale actului normativ, se propune utilizarea unor trimiteri la cadrul normativ relevant din domeniul piețelor instrumentelor financiare, în locul referințelor exprese la Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, în acest sens, se propun următoarele modificări: 1. La art. 3 subpct. 30, noțiunea „firmă de investiții” urmează a fi revizuită și definită prin raportare la legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții. În acest sens, se propune ca noțiunea „firmă de investiții” să aibă următorul cuprins: „<i>firmă de investiții</i> – orice persoană juridică a cărei ocupație sau activitate obișnuită constă în furnizarea unuia sau mai multor servicii de investiții pentru terți și/sau în desfășurarea uneia sau mai multor activități de investiții cu titlu profesional astfel cum este definită de legislația instrumentelor financiare.”	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.
77.	2. La art. 3 subpct. 31, textul „la art. 6 din Legea nr. 171/2012 privind piața de capital” se substituie cu textul „de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.
78.	4. La art. 3 subpct. 38, textul „Legea nr. 171/2012 privind piața de capital” se substituie cu textul „legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.

79.	5. La art. 3 subpct. 45, textul „în sensul definiției de la art. 6 din Legea nr. 171/2012 privind piața de capital” se substituie cu textul „în sensul legislației privind fondurile de investiții”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
80.	6. La art. 3 subpct. 47, textul „astfel cum sunt enumerate la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 171/2012 privind piața de capital” se substituie cu textul „astfel cum sunt definite de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
81.	7. La art. 6 alin. (5) lit. e) și alin. (7) lit. d), se vor menține referințe la Legea nr. 171/2012 privind piața de capital.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
82.	8. La art. 19 alin. (4) lit. d) și alin. (6) lit. d), se vor menține referințe la Legea nr. 171/2012 privind piața de capital.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
83.	9. La art. 34 alin. (13), textul „prevăzute de Legea nr. 171/2012 privind piața de capital” se substituie cu textul „prevăzute de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
84.	10. La art. 38 alin. (5), textul „prevăzute la art. 112 din Legea nr. 171/2012 privind piața de capital” se substituie cu textul „prevăzute de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
85.	11. La art. 48 alin. (4) lit. a) și alin. (6) lit. d), se vor menține referințe la Legea nr. 171/2012 privind piața de capital.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
86.	12. La art. 54 alin. (3), precum și la lit. a)-h) ale aceluiași alineat, toate referințele la Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, inclusiv trimerile la articole, alineate, litere, capitole, servicii și activități de investiții reglementate de aceasta, se substituie cu referințe la legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
87.	13. La art. 54 alin. (5) textul „în temeiul prevederilor Legii nr. 171/2012 privind piața de capital sau al Legii nr. 2/2020 cu privire la organismele de plasament colectiv” se substituie cu textul „în temeiul prevederilor legislației privind fondurile de investiții”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
88.	14. La art. 54 alin. (5) lit. a), b) și c) toate referințele la Legea nr. 171/2012 privind piața de capital și la Legea nr. 2/2020 cu privire la organismele de plasament colectiv urmează a fi substituite cu referințe	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	

		la legislația privind fondurile de investiții, la forma gramaticală corespunzătoare.	
89.	15. La art. 54 alin. (6) textul „în temeiul Legii nr. 171/2012 privind piața de capital „se substituie cu textul „în temeiul legislației privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
90.	16. La art. 74 alin. (9) referința la Legea nr. 171/2012 privind piața de capital urmează a fi menținută, întrucât aceasta rămâne relevantă pentru aplicarea normei respective.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
91.	17. La art. 54 alin. (2) textul „Depozitarul central unic al valorilor mobiliare” se substituie cu textul „Depozitarii centrali de instrumente financiare”. De asemenea, textul: „în cadrul unui serviciu de decontare menționat în art. 5 alin. (2) pct. 2) din Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare” se substituie cu textul „în cadrul unui serviciu de decontare prevăzut de legislația privind Depozitarii centrali de instrumente financiare”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
92.	18. La art. 53 alin. (1) lit. b) textul „Depozitarul central unic al valorilor mobiliare” se substituie cu textul „Depozitarii centrali de instrumente financiare”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	
93.	19. La art. 57 alin. (5) textul „un depozitar central de titluri de valoare” se substituie cu textul „un depozitar central de instrumente financiare”.	Se acceptă. Textul prevederilor din proiectul de Lege se ajustează/modifică corespunzător.	

Consiliul Concurenței <i>Nr. DJ-06/531-977 din 04.06.2026</i>	94. Prevederile art. 41 și art. 76 din proiect stabilesc modalitatea de notificare și evaluare de către CNPF a intenției de achiziție directă și indirectă de participație calificată sau să majoreze direct sau indirect o participație calificată în cadrul unui emitent sau a unui furnizor de servicii de criptoactive, tranzacții care pot prezenta și operațiuni de concentrare economică notificabilă în acord cu Legea concurenței nr. 183/2012, în cazul în care se va obține astfel controlul asupra acestora. Prin urmare, în vederea asigurării previzibilității normelor juridice și neadmitere a concentrării pieței sau a consolidării unei poziții dominante, se consideră oportună completarea art. 41 și art. 76 din proiect cu un nou alineat, care să prevadă, în mod similar normelor de trimitere prevăzute de Legea nr. 171/2012 privind piața de capital și de Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, necesitatea notificării intenției de realizare a acestor tranzacții către Consiliul Concurenței de către persoanele/întreprinderile care dobândesc controlul, pentru evaluarea compatibilității concentrării economice cu mediul concurențial normal până la luarea unei decizii de către CNPF în privința evaluării și autorizării acestor intenții de achiziții.	Se acceptă. Art.41 alin.(1) și art.76 alin.(1) din proiect au fost completate conform obiecției date.
Evaluare externă - facultativă efectuată de expertul internațional oferit de Consiliul Europei, Rosvaldas Krušna, <i>/Technical Paper- Review of the draft Law on the Crypto-Assets Market of the Republic of Moldova, Prepared by: Rosvaldas Krušna, Council of Europe international expert/</i> <i>ECCD-ACT-AML-MD-TP2-2026 (EN) Review of the draft Cryptoassets law RM_FINAL_30 April 2026</i>	95. Harmonise terminology throughout the core text and annexes, in particular the use of “asset-referenced token” versus “asset-backed token”, the spelling of “crypto-asset/cryptoasset”, and the official short name of the National Commission. However, this might be the case where differences arose due to translation. Review all EU-specific references and specify clearly whether they operate immediately, by analogy, or only upon EU accession, so that the law remains fully workable in the pre accession phase. Ensure that all consequential amendments to related laws enter into force in a coordinated manner with the crypto-assets law and do not leave temporary regulatory gaps. <i>Traducere neoficială în limba română:</i> <i>Armonizarea terminologiei în întregul text de bază și în anexe, în special în ceea ce privește utilizarea termenilor „asset-referenced token” versus „asset-backed token”, grafia termenilor „crypto-asset/cryptoasset”, precum și denumirea oficială prescurtată a Comisiei Naționale. Totuși, acesta ar putea fi un caz în care diferențele au apărut ca urmare a traducerii.</i> <i>Revizuirea tuturor trimiterilor specifice Uniunii Europene și precizarea clară dacă acestea se aplică imediat, prin analogie sau numai după aderarea la Uniunea Europeană, astfel încât legea să rămână pe deplin aplicabilă în etapa preaderare.</i>	Se acceptă. Toate neconcordanțele lexicale, de terminologie și de tehnică legislativă au fost înlăturate din proiectul de lege. Trimiterile la mecanismele, autoritățile și obligațiile specifice Uniunii Europene au fost corelate cu etapa preaderare, iar la art. 104 alin. (2) se precizează că prevederile art. 85 alin. (5)–(9), în partea ce vizează comunicarea punctului unic de contact și obligațiile de notificare/raportare către ESMA și ABE, se vor pune în aplicare de la intrarea în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Modificările conexe urmează să fie coordonate cu intrarea în vigoare a legii pentru evitarea lacunelor temporare de reglementare.

		<i>Asigurarea faptului că toate modificările subsecvente aduse legilor conexe intră în vigoare într-un mod coordonat cu legea privind criptoactivele și nu creează lacune temporare de reglementare.</i>	
96.	Retain the current high-level allocation in Article 85, but complement it with a detailed matrix identifying the lead authority for each relevant combination of entity type and activity. Introduce mandatory consultation procedures, with deadlines, for applications and notifications involving credit institutions, electronic money institutions, payment institutions, investment firms, market operators, central securities depositories, UCITS managers and AIFMs. Adopt a binding cooperation arrangement between the National Commission and the National Bank covering case allocation, information sharing, joint inspections, joint crisis handling, complaints routing and publication of coordinated decisions. For hybrid entities, distinguish clearly between issuer supervision, prudential supervision and crypto-service conduct supervision; the lead authority should be determined by the legal status of the entity and the dominant risk driver. Ensure systematic consultation of the FIU / MLPCS in authorization, notification, qualifying-holding and major enforcement cases where AML/CFT concerns are material. Establish a single public entry point for complaints and warnings, with internal routing to the competent authority or authorities concerned. <i>Traducere neoficială în limba română:</i> <i>Menținerea actualei alocări de principiu prevăzute la articolul 85, însă completarea acesteia cu o matrice detaliată care să identifice autoritatea principală pentru fiecare combinație relevantă de tip de entitate și activitate.</i> <i>Introducerea unor proceduri obligatorii de consultare, cu termene-limită, pentru cererile și notificările care implică instituții de credit, instituții emitente de monedă electronică, instituții de plată, firme de investiții, operatori de piață, depozitari centrali de titluri de valoare, administratori de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare — UCITS — și administratori de fonduri de investiții alternative — AIFM.</i> <i>Adoptarea unui acord de cooperare obligatoriu între Comisia Națională și Banca Națională, care să acopere alocarea cazurilor,</i>	Se ia act. Proiectul menține alocarea de principiu a competențelor prevăzută la art. 85 și instituie cadrul juridic pentru cooperarea dintre CNPF, BNM, SPCSB și alte autorități relevante. Procedurile de consultare, schimb de informații, coordonare a cazurilor, examinare a entităților hibride, repartizare operațională a responsabilităților și cooperare în materie de supraveghere urmează să fie detaliate prin cadrul secundar, acorduri interinstituționale și acte administrative ale autorităților competente. Totodată, proiectul include deja mecanisme de consultare a SPCSB în procedurile relevante de autorizare și notificare. .	

		<i>schimbul de informații, inspecțiile comune, gestionarea comună a situațiilor de criză, direcționarea plângerilor și publicarea deciziilor coordonate.</i> <i>În cazul entităților hibride, delimitarea clară între supravegherea emitentului, supravegherea prudențială și supravegherea conduitei în prestarea serviciilor de cryptoactive; autoritatea principală ar trebui determinată în funcție de statutul juridic al entității și de principalul factor generator de risc.</i> <i>Asigurarea consultării sistematice a FIU / SPCSB în cazurile de autorizare, notificare, dețineri calificate și în cazurile majore de aplicare a măsurilor de supraveghere sau sancționare, atunci când preocupările privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului — AML/CFT — sunt relevante.</i> <i>Instituirea unui punct public unic de acces pentru plângeri și avertismente, cu direcționare internă către autoritatea sau autoritățile competente vizate.</i>	
	97.	4.3. FATF and perimeter issues Finalise the annexed amendments to Law No. 308/2017 so that CASPs are fully embedded in the Moldovan AML/CFT framework and the current prohibition-based approach is clearly replaced by a regulated and risk-based model. Adopt detailed secondary AML/CFT rules on travel rule implementation, suspicious transaction reporting, beneficial ownership, enhanced due diligence, high-risk jurisdictions and sanctions for AML/CFT failures by CASPs and notifying entities. Clarify in guidance and enforcement practice that the sole-initiative / reverse-solicitation rule is narrow and cannot be circumvented through disclaimers or indirect marketing. Make perimeter enforcement against unauthorised domestic and foreign providers an early supervisory priority, using the non-compliant entities register and public warnings. <i>Traducere neoficială în limba română</i> 4.3. FATF și aspecte privind perimetrul de reglementare <i>Finalizarea modificărilor anexate la Legea nr. 308/2017, astfel încât prestatorii de servicii de cryptoactive — CASP — să fie integrați pe deplin în cadrul AML/CFT al Republicii Moldova, iar abordarea actuală bazată pe interdicție să fie în mod clar înlocuită cu un model reglementat și bazat pe risc.</i>	Se ia act. Integrarea deplină a CASP în cadrul AML/CFT urmează să fie realizată prin proiectul de lege separat elaborat de SPCSB, în contextul alinierii cadrului național la cel de-al șaselea pachet legislativ al Uniunii Europene în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (Directiva (UE) 2024/1640), Regulamentul (UE) 2023/1113 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite cryptoactive și standardele internaționale FATF/GAFI. Pentru evitarea suprapunerilor legislative, modificările aferente Legii nr. 308/2017 nu se includ în anexa proiectului privind piața cryptoactivelor, având în vedere că noul cadru AML/CFT va reglementa distinct travel rule, raportarea tranzacțiilor suspecte, beneficiarul efectiv, precauția sporită, jurisdicțiile cu risc ridicat și sancțiunile AML/CFT aplicabile CASP. Aspectele privind reverse solicitation, entitățile neautorizate, registrul entităților neconforme și avertismentele publice vor fi dezvoltate prin acte secundare, ghiduri și practică de supraveghere.

	<i>Adoptarea unor norme secundare AML/CFT detaliate privind implementarea regulii de transfer al informațiilor — travel rule —, raportarea tranzacțiilor suspecte, beneficiarul efectiv, măsurile de precauție sporită, jurisdicțiile cu risc ridicat și sancțiunile pentru încălcările AML/CFT comise de CASP și de entitățile care notifică.</i> <i>Clarificarea, prin ghiduri și practică de aplicare, că regula inițiativei exclusive a clientului / reverse solicitation are un caracter restrâns și nu poate fi eludată prin declarații de exonerare sau prin marketing indirect.</i> <i>Stabilirea aplicării perimetrului de reglementare față de prestatorii neautorizați, interni și străini, ca prioritate timpurie de supraveghere, prin utilizarea registrului entităților neconforme și a avertismentelor publice.</i>	
98.	4.4. Sanctions and enforcement Clarify expressly the relationship between administrative sanctions under the law, contraventional liability and the proposed criminal offences, including case allocation and information-sharing with prosecutors, to avoid uncertainty and duplication. Ensure that notifying entities under Article 54, unlicensed actors and persons breaching market-abuse reporting duties are fully and explicitly covered by the sanction's perimeter. Adopt internal or joint guidance on sanction publication, anonymisation, aggravating and mitigating factors, and coordination between the National Commission and the National Bank in crossover cases. <i>Traducere neoficială în limba română:</i> 4.4. Sancțiuni și aplicarea legii <i>Clarificarea expresă a relației dintre sancțiunile administrative prevăzute de lege, răspunderea contravențională și infracțiunile propuse, inclusiv alocarea cazurilor și schimbul de informații cu procurorii, pentru a evita incertitudinea și dublarea procedurilor.</i> <i>Asigurarea faptului că entitățile care notifică în temeiul articolului 54, actorii nelicențiați și persoanele care încalcă obligațiile de raportare privind abuzul de piață sunt acoperite pe deplin și explicit de perimetrul sancționator.</i> <i>Adoptarea unor ghiduri interne sau comune privind publicarea sancțiunilor, anonimizarea, factorii agravanți și atenuanți, precum și coordonarea dintre Comisia Națională și Banca Națională în cazurile de competență mixtă sau suprapusă.</i>	Se ia act. Se va asigura coerența dintre regimul măsurilor și sancțiunilor administrative prevăzute de lege, răspunderea contravențională și eventualele infracțiuni conexe. Aspectele metodologice privind publicarea sancțiunilor, anonimizarea, factorii agravanți și atenuanți și coordonarea dintre Comisia Națională și Banca Națională în cazurile de competență mixtă urmează să fie detaliate prin acte normative subsecvente, proceduri interne sau mecanisme comune de cooperare.

	99.	4.5. Implementation and market readiness Prepare and publish the first package of implementing acts, forms, templates, registers and complaint procedures before or at the very beginning of the transition period. Use the six-month transition period as a structured pre-authorization window for existing actors, supported by Q&A, industry outreach and clear supervisory expectations. Develop a joint data and analytics capability, including blockchain analytics, incident reporting, cross-border intelligence and a methodology for the annual market report. Prepare internal manuals and training for supervisory staff on DLT, custody, reserve management, market abuse, cyber risk and crypto-specific AML/CFT. Conduct a formal implementation review approximately 12 months after entry into force and update secondary legislation or guidance in light of early market experience and the final sectoral risk assessment. <i>Traducere neoficială în limba română:</i> 4.5. Implementare și pregătirea pieței <i>Pregătirea și publicarea primului pachet de acte de punere în aplicare, formulare, modele, registre și proceduri de soluționare a plângerilor înainte de perioada de tranziție sau chiar la începutul acesteia.</i> <i>Utilizarea perioadei de tranziție de șase luni ca fereastră structurată de preautorizare pentru actorii existenți, susținută prin sesiuni de întrebări și răspunsuri, dialog cu industria și așteptări clare de supraveghere.</i> <i>Dezvoltarea unei capacități comune de date și analiză, inclusiv analiză blockchain, raportarea incidentelor, informații transfrontaliere și o metodologie pentru raportul anual privind piața.</i> <i>Pregătirea manualelor interne și a instruirilor pentru personalul de supraveghere privind DLT, custodia, administrarea rezervelor, abuzul de piață, riscul cibernetic și AML/CFT specific criptoactivelor.</i> <i>Efectuarea unei revizui formale a implementării la aproximativ 12 luni de la intrarea în vigoare și actualizarea legislației secundare sau a ghidurilor în lumina experienței inițiale de piață și a evaluărilor sectoriale finale a riscurilor.</i>	Se ia act. Actele normative secundare pentru implementarea Legii, formularele, modelele, registrele, procedurile privind plângerile și ghidurile relevante vor fi elaborate și aprobate până la intrarea în vigoare sau în perioada de tranzitorie, în vederea asigurării aplicării coerente a legii.
Serviciul Fiscal de Stat Nr. 26-12/4-08-71312 din 15.04.2026	100.	Lipsa de obiecții și propuneri.	

Ministerul Sănătății <i>Nr. 27/1377 din 21.04.2026</i>	101.	Lipsa de obiecții și propuneri.	
Agencia pentru Securitate Cibernetică <i>Nr. 08-315 din 07.05.2026</i>	102.	Lipsa de obiecții și propuneri.	.
Avizare și consultare publică repetată			
Comisia Națională a Pieței Financiar <i>Nr. 06-4/2442 din 17.06.2026 Re: proiectul de lege privind piața criptoactivelor (număr unic 338/MF/BNM/2026)</i>	103.	Prin prezenta, Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), urmare a examinării, în limitele competențelor conferite de Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, a proiectului de lege privind piața criptoactivelor (număr unic 338/MF/BNM/2026), autor – Ministerul Finanțelor/Banca Națională a Moldovei, remis spre informare la etapa de expertizare, propune revizuirea prevederilor art. 86, art. 92 și art. 97 din proiect prin delimitarea expresă a măsurilor de sancțiuni aplicabile în temeiul legii. În acest sens, se recomandă reglementarea distinctă a măsurilor cu caracter preventiv/remediere de sancțiunile punitive (ex.: amendă, avertisment), prin enumerarea separată a acestora în cuprinsul articolelor vizate. O asemenea abordare ar asigura claritatea, coerența și previzibilitatea normei, precum și o delimitare clară a naturii intervențiilor de către autoritățile competente.	Se acceptă parțial. Textul prevederilor art. 97 din proiectul de Lege se ajustează corespunzător.
Asociația Băncilor din Moldova <i>nr. 02-06/176 din 22.06.2026 Ref: Proiectul de lege privind piața criptoactivelor (nr. unic338/MF/BNM/2026)</i>	104.	În contextul procesului de consultare a Proiectului de Lege privind piața criptoactivelor, Asociația Băncilor din Moldova a analizat prevederile acestuia prin prisma impactului potențial asupra sectorului bancar și a infrastructurii financiare. Recunoscând importanța instituirii unui cadru de reglementare pentru acest segment al pieței financiare, prezentăm o serie de observații și propuneri (suplimentar la Scrisoarea ANM nr. 02-06/128 din 11.05.2026), orientate spre consolidarea clarității juridice, gestionarea riscurilor și facilitarea implementării eficiente a prevederilor Proiectului. Totodată, în spirit constructiv și în vederea perfecționării Proiectului, expunem mai jos o serie de propuneri, recomandări și sugestii formulate de ABM.	Se ia act. Nu necesită intervenții.
	105.	General: Deși obligația aplicării unei abordări bazate pe risc, inclusiv a măsurilor de precauție, a restricționării anumitor operațiuni sau a refuzului inițierii ori continuării relațiilor de afaceri derivă deja din	Nu se acceptă. Obligația aplicării abordării bazate pe risc, inclusiv aplicarea măsurilor de precauție, restricționarea unor operațiuni, refuzul inițierii sau încetarea relațiilor de afaceri, derivă din legislația

		prevederile Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, considerăm necesară reflectarea expresă a acestor prerogative și în cadrul proiectului de lege privind piața criptoactivelor. O asemenea reglementare este justificată inclusiv prin specificul activităților aferente criptoactivelor și nivelul sporit de risc pe care anumite categorii de operațiuni le pot genera din perspectiva conformității, trasabilității tranzacțiilor și gestionării riscurilor operaționale și reputaționale. Totodată, având în vedere că băncile și prestatorii de servicii de plată vor avea calitatea de entități raportoare, considerăm important ca proiectul să prevadă expres posibilitatea aplicării unor măsuri bazate pe risc în raport cu participanții la piața criptoactivelor.	specială în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și din reglementările prudențiale și interne aplicabile entităților raportoare. Prin urmare, aceste prerogative nu trebuie dublate în proiectul Legii privind piața criptoactivelor, care are ca obiect principal transpunerea cadrului MiCA privind emiterea, oferta, admiterea la tranzacționare, autorizarea și supravegherea furnizorilor de servicii de criptoactive.
	106.	Art. 2 alin. (4) lit. a) interpretat în acord cu prevederile alin. (5) din același articol Proiectul exclude din domeniul său de aplicare criptoactivele care se califică drept instrumente financiare și delegă CNPF stabilirea condițiilor și criteriilor pentru calificarea criptoactivelor drept instrumente financiare. Delimitarea dintre criptoactivele reglementate de prezenta lege și instrumentele financiare reglementate de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții produce consecințe directe asupra regimului juridic aplicabil (carte albă vs prospect, regim de autorizare, cerințe de conduită și de evaluare a adecvării). Or, delimitarea dintre criptoactivele supuse prezentei legi și instrumentele financiare reglementate de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții determină regimul juridic aplicabil, inclusiv sub aspectul obligațiilor de publicare (carte albă vs prospect), al cerințelor de autorizare, al regulilor de conduită și al cerințelor privind evaluarea adecvării. În acest context, considerăm că elementele esențiale care permit delimitarea sferei de aplicare a celor două regimuri juridice ar trebui stabilite la nivel de lege, în conformitate cu principiile previzibilității și securității raporturilor juridice, urmând ca actele normative ale CNPF ulterior să detalieze criteriile tehnice și modalitatea practică de aplicare a acestora. Delegarea integrală a acestor aspecte către reglementarea secundară poate conduce la transferul către autoritatea de supraveghere a unor opțiuni de politică legislativă care, prin natura și efectele lor, ar trebui consacrate prin lege.	Se acceptă parțial. Nu se poate reține că proiectul transferă către Comisia Națională o opțiune de politică legislativă. Elementul esențial este deja stabilit la nivel de lege: prezenta lege nu se aplică criptoactivelor care se califică drept instrumente financiare. Calificarea ca instrument financiar nu este creată autonom de Comisia Națională, ci se face prin raportare la legislația națională privind piața de capital, piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții. Prin urmare, actele Comisiei Naționale nu vor stabili o nouă categorie juridică, ci vor detalia criteriile tehnice și metodologia de aplicare a delimitării existente în lege. Această abordare corespunde arhitecturii MiCA. Regulamentul MiCA exclude din domeniul său de aplicare criptoactivele care se califică drept instrumente financiare, iar detalierea condițiilor și criteriilor de calificare este realizată la nivel european prin Ghidurile ESMA emise în temeiul art. 2 alin. (5) din MiCA. Aceste ghiduri au statut de ghiduri și recomandări ESMA, nu de regulament delegat sau standard tehnic obligatoriu, iar autoritățile competente din UE trebuie să depună toate eforturile pentru a se conforma și să le integreze în cadrul național sau de supraveghere, după caz. Prin urmare, nu se justifică introducerea în proiectul de Lege a tuturor criteriilor tehnice de calificare. Totuși, pentru consolidarea previzibilității, textul poate fi clarificat astfel: <i>”(5) În sensul alin. (4) lit. a), Comisia Națională a Pieței Financiare stabilește, prin acte normative, condițiile și criteriile pentru calificarea criptoactivelor drept instrumente financiare, în conformitate cu legislația privind piața de</i>

		La fel, recomandăm elaborarea acestora în mod transparent și aliniat la ghidurile emise de ESMA în temeiul art. 2 alin. (5) din Regulamentul (UE) 2023/1114.	<i>capital și legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții.”</i>
	107.	Art. 3 Pct. 29) din alin. (1) al art. 3 indică faptul că, instituția de credit reprezintă întreprindere a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu, inclusiv banca, astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (în continuare – Legea nr. 202/2017) și care dispune de o licență eliberată de Banca Națională, în condițiile stabilite de Legea nr. 202/2017. Menționăm faptul că, această definiție urmează să fie corelată cu cadrul normativ legal invocat or, Legea 202/2017, în particular art. 3, nu operează cu noțiunea de instituție de credit, ci doar cu noțiunea de „entitate din sectorul financiar” sau în general noțiunea de – „bancă” atunci când se referă la persoana juridică (și nu „întreprindere”) a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu. Corespunzător, urmează a fi corectată terminologia în tot textul de lege unde se utilizează termenul „instituții de credit”. Luăm act de argumentul autorului din tabelul de sinteză potrivit căruia terminologia utilizată urmărește alinierea la acquis-ul Uniunii Europene. Totuși, proiectul de lege prevede expres că realizează o transpunere parțială a Regulamentului (UE) 2023/1114, iar Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, nu impune o reproducere literală a terminologiei europene, ci integrarea acesteia în mod coerent în cadrul normativ național. În acest context, utilizarea noțiunii de „instituție de credit”, care nu este consacrată de Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, riscă să genereze necorelări terminologice și dificultăți de interpretare. Subsidiar, art. 3 alin. (2) din textul proiectului de lege prevede că, Autoritățile competente în funcție de aria de competențe stabilită de art. 85 sunt în drept să stabilească în actele lor normative, dispoziții suplimentare prin care să detalieze elementele tehnice ale definițiilor prevăzute la alin. (1) și să adapteze definițiile respective în funcție de evoluțiile pieței și de evoluțiile tehnologice. Menționăm faptul că, definițiile prevăzute la art. 3 alin. (1) fac parte din conținutul esențial al legii și au aceeași forță juridică cu aceasta. Or, posibilitatea conferită autorităților competente de a „adapta definițiile respective în funcție de evoluțiile pieței și de evoluțiile	Se acceptă parțial. În ceea ce privește noțiunea de „<i>instituție de credit</i>”, această observație a fost soluționată la pct.136 din sinteza, textul prevederii se ajustează. În ceea ce privește art. 3 alin. (2), observația a fost soluționată la pct.120 din sinteza, textul prevederii se ajustează corespunzător.

		tehnologice” echivalează, în fapt, cu acordarea competenței de a modifica sau completa noțiunile legale prin acte normative subordonate legii. Această soluție este problematică, deoarece, în lumina art. 7 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, forța juridică a actelor normative este determinată de categoria actului și de competența autorității emitente, și doar un act normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară, și nu invers. În consecință, definițiile stabilite prin lege nu pot fi adaptate sau redefinite prin acte normative ale autorităților competente, acestea putând cel mult să detalieze aspectele tehnice de aplicare, fără a interveni asupra conținutului noțiunilor consacrate de legiuitor. Suplimentar, se remarcă faptul că proiectul instituie un regim sancționator deosebit de sever, cu amenzi de până la 5 000 000 EUR sau de până la 12,5% din cifra de afaceri anuală, iar art. 97 alin. (16) prevede posibilitatea angajării răspunderii contravenționale sau penale. În aceste condiții, posibilitatea acordată autorităților competente de a adapta prin acte normative subordonate definițiile prevăzute de lege este susceptibilă să producă efecte directe asupra încadrării juridice a faptelor și, implicit, asupra sferei de aplicare a sancțiunilor, aspect care ridică probleme de previzibilitate și securitate juridică, cu atât mai mult cu cât respectivele sancțiuni pot intra, sub aspectul severității lor, în sfera noțiunii autonome de „acuză în materie penală” în sensul art. 6 CEDO.	
	108.	Art. 6 alin. (2) și art. 19 alin. (2) Sintagma „omisiuni semnificative” din textele alineatelor (2) din conținutul articolelor 6 și 19, prezintă un grad ridicat de generalitate și nu permite determinarea cu suficientă claritate a criteriilor în funcție de care o informație omisă urmează a fi calificată drept „semnificativă”. În lipsa unor repere obiective sau a unei trimiteri la criterii de materialitate, formularea poate genera interpretări neuniforme și un grad sporit de discreție în procesul de supraveghere și sancționare, afectând previzibilitatea normei și posibilitatea destinatarilor acesteia de a-și conforma conduita.	Nu se acceptă. Sintagma „<i>omisiuni semnificative</i>” este preluată din Regulamentul MiCA și trebuie interpretată în contextul obligației ca informațiile din cartea albă să fie corecte, clare și să nu inducă în eroare. Caracterul semnificativ al unei omisiuni se apreciază în raport cu informațiile obligatorii prevăzute la art. 6 alin. (1), art. 19 alin. (1) și anexele nr. 1 și nr. 2, precum și cu impactul asupra capacității deținătorilor sau potențialilor deținători de a înțelege cryptoactivul, riscurile și condițiile ofertei. Nu este necesară o definiție exhaustivă în lege, deoarece aceasta ar limita flexibilitatea necesară evaluării cazurilor concrete și ar putea crea neconcordanțe cu MiCA. Aplicarea noțiunii este ghidată de cerințele legii, de conținutul anexelor și de principiile proporționalității și securității

			juridice, iar eventualele clarificări pot fi stabilite prin reglementări secundare.
109.	Art. 10 alin. (3) și (4) Art. 10 alin. (3) și (4) prevede păstrarea fondurilor colectate în cadrul ofertei publice, la instituțiile de credit sau al furnizorilor de servicii de cryptoactive care asigură custodia și administrarea cryptoactivelor. În forma actuală, norma nu stabilește regimul juridic al fondurilor respective, delimitarea responsabilităților dintre ofertant și instituția de credit și limitele obligațiilor instituției de credit aferente verificării operațiunilor și proiectului de cryptoactive. În lipsa unor clarificări exprese, există riscul interpretării potrivit căreia instituțiile de credit ar deține obligații suplimentare de acceptare, monitorizare, supraveghere sau garantare indirectă a fondurilor sau a cryptoactivelor. Înțelegem faptul că, aspectele de ordin tehnic urmează a fi dezvoltate prin acte normative subsecvente. Totuși, observațiile formulate în opinia exprimată anterior nu vizează procedurile operaționale de executare, ci delimitarea obligațiilor legale principale și a responsabilităților entităților implicate. Astfel, deși proiectul stabilește obligația ofertantului de a asigura păstrarea în siguranță a fondurilor colectate, norma nu clarifică suficient dacă și în ce măsură instituția de credit care asigură custodia fondurilor dobândește obligații proprii de monitorizare, verificare, control sau răspundere în raport cu desfășurarea ofertei publice. În acest context, considerăm necesară completarea normei cu prevederi exprese privind: a) delimitarea responsabilităților ofertantului și instituției de credit; - b)lipsa obligației Băncilor de validare a legalității, viabilității sau sustenabilității proiectului de cryptoactive; - c)regimul juridic și mecanismele de protecție aplicabile fondurilor colectate. Lipsa unor clarificări exprese, poate conduce la atragerea instituțiilor de credit în litigii cu investitorii, la apariția unor așteptări nejustificate privind asumarea de către acestea a riscurilor aferente ofertei și la dificultăți privind delimitarea răspunderii între ofertant și instituția de credit, inclusiv în situațiile exercitării dreptului de retragere sau ale eșecului proiectului de cryptoactive. Totodată, având în vedere că băncile și prestatorii de servicii de plată sunt entități raportoare în sensul Legii nr. 308/2017, menținerea în custodie a fondurilor colectate poate genera obligații continue de monitorizare a relației de afaceri, inclusiv obligației de actualizare a	Nu se acceptă. Se reiterează răspunsul formulat anterior la observația privind același articol: proiectul instituie obligația de păstrare în condiții de siguranță a fondurilor colectate în cadrul ofertei publice, iar titularul acestei obligații este ofertantul, nu instituția de credit. În concepția art. 10, instituția de credit are rolul de entitate la care sunt plasate fondurile colectate, fără ca această împrejurare să echivaleze cu validarea, aprobarea sau garantarea ofertei publice ori a proiectului de cryptoactive. Instituția de credit nu răspunde pentru legalitatea, viabilitatea, sustenabilitatea sau succesul proiectului și nu devine debitor al obligației de rambursare față de deținătorii de retail; această obligație revine ofertantului, potrivit proiectului. Protecția fondurilor este asigurată prin mecanismul de păstrare separată și prin regimul juridic aplicabil fondurilor colectate, iar nu prin instituirea unei garanții bancare implicite. Totodată, obligațiile instituției de credit privind cunoașterea clientelei, monitorizarea relației de afaceri, analiza sursei fondurilor și raportarea activităților suspecte nu derivă din art. 10, ci din Legea nr. 308/2017 și din cadrul normativ aplicabil entităților raportoare. Aceste obligații se aplică în paralel, pe temei propriu, fără a fi create, extinse sau înlăturate prin norma analizată. Prin urmare, nu este necesară completarea legii primare cu un regim detaliat al raporturilor dintre ofertant și instituția de credit. Eventualele aspecte operaționale privind modalitatea de evidență, segregare, utilizare, restituire sau transfer al fondurilor colectate pot fi dezvoltate, după caz, prin acte normative subsecvente, reglementări sectoriale ori clauze contractuale, fără a modifica principiul stabilit de lege: răspunderea pentru ofertă și pentru utilizarea fondurilor colectate revine ofertantului.	

		profilului de risc al clientului, de analiză a sursei fondurilor, a scopului și naturii operațiunilor. Totodată, utilizarea noțiunii de „custodie” fără a fi incluse clarificările solicitate, poate genera incertitudini cu privire la întinderea obligațiilor instituției de credit în raport cu fondurile colectate, inclusiv în situațiile exercitării dreptului de retragere de către investitori, ale indisponibilizării fondurilor, ale insolvenței ofertantului sau ale utilizării fondurilor în alte scopuri decât cele aferente ofertei publice. Precizăm că observația formulată nu urmărește excluderea mecanismului de asigurare a custodiei fondurilor de către instituțiile de credit și nici nu pune în discuție soluția de fond prevăzută de Regulamentul (UE) 2023/1114. Scopul acesteia constă exclusiv în asigurarea unei delimitări clare a rolului și a întinderii obligațiilor instituțiilor de credit implicate, în vederea evitării transferării indirecte asupra acestora a unor responsabilități care exced natura serviciilor bancare.	
	110.	Art. 13 Articolul menționat, reglementează dreptul de retragere al deținătorilor de retail (adică al oricărei persoane fizice ce acționează în scopuri care nu sunt legate de activitatea sa comercială, economică, meșteșugărească sau profesională) și obligația rambursării sumelor achitate. Totuși, norma nu delimitează suficient responsabilitățile ofertantului sau ale furnizorului de servicii de criptoactive față de rolul băncilor și al prestatorilor de servicii de plată implicați exclusiv în executarea transferurilor. Astfel, prevederea nu reglementează suficient responsabilitatea operațională pentru efectuarea rambursării, mecanismele de reversare a tranzacțiilor, implicațiile pentru prestatorii de servicii de plată implicați în executarea transferurilor, situațiile în care activele au fost deja convertite, transferate sau tranzacționate, cine suportă toate costurile operaționale, cine suportă după caz riscurile valutare etc. În lipsa unor clarificări exprese, există riscul transferării indirecte asupra băncilor și prestatorilor de servicii de plată a unor responsabilități operaționale sau chiar litigioase care exced natura serviciilor bancare și/sau de plată prestate. Înțelegem faptul că prevederea constituie o transpunere a art. 13 din Regulamentul MiCA dar, nu susținem modificarea substanței dreptului de retragere reglementat potrivit art. 13 MiCA și nici diminuarea obligației ofertantului/furnizorului de servicii de criptoactive de a rambursa sumele achitate de deținătorii de retail.	Nu se acceptă. Aspectele semnalate au fost deja epuizate prin răspunsul deja formulat la pct. 34 din tabelul de sinteză. Suplimentar, se relevă că dreptul de retragere și obligația de rambursare revin ofertantului sau furnizorului de servicii de criptoactive, potrivit proiectului de Lege și art. 13 MiCA. Norma instituie un drept imperativ de retragere, iar obligația corelativă de rambursare este adresată, prin chiar textul alin. (1) și (2), exclusiv ofertantului sau furnizorului de servicii de criptoactive care plasează criptoactive în numele ofertantului, categorii din care nu fac parte băncile și prestatorii de servicii de plată implicați doar în executarea transferurilor. Băncile și prestatorii de servicii de plată care intervin exclusiv în executarea transferurilor nu devin, prin efectul acestei norme, debitori ai obligației de rambursare și nu suportă riscurile economice ale ofertei, ale conversiei, ale prețului sau ale proiectului de criptoactive. Aspectele privind reversarea tehnică, comisioanele de plată, costurile operaționale sau riscurile valutare țin de legislația privind serviciile de plată, de contractele aplicabile și de cadrul secundar, nu de legea primară privind reglementarea pieței criptoactivelor.

		Observația vizează exclusiv necesitatea delimitării exprese a responsabilității operaționale și financiare a terților implicați incidental în executarea transferurilor, în special băncile și prestatorii de servicii de plată. Invocarea faptului că proiectul trebuie să urmeze textul și logica MiCA nu exclude posibilitatea introducerii unor clarificări la nivel național care să nu contravină regulamentului european, ci să asigure aplicarea previzibilă a acestuia în infrastructura financiară locală. Dimpotrivă, în lipsa unei asemenea delimitări, pot apărea interpretări potrivit cărora băncile sau prestatorii de servicii de plată, deși nu au calitatea de ofertant sau furnizor de servicii de criptoactive, ar putea fi implicați în litigii privind rambursarea, suportarea costurilor operaționale ori a riscurilor valutare/de preț. Totodată, trimiterea generală că aceste modificări urmează a fi adoptate prin acte normative subsecvente nu o considerăm ca fiind suficientă în măsura în care obligația de fond este instituită prin lege, iar efectele acesteia pot afecta drepturile și obligațiile unor categorii de participanți care nu sunt destinatarii direcți ai normei. Prin urmare, cadrul primar ar trebui să stabilească cel puțin regula de principiu că obligația de rambursare aparține exclusiv ofertantului sau furnizorului de servicii de criptoactive, fără a genera obligații financiare proprii pentru băncile și prestatorii de servicii de plată care acționează exclusiv în calitate de intermediari ai transferurilor. O asemenea completare nu ar crea divergențe față de MiCA, ci ar consolida securitatea juridică și ar preveni extinderea nejustificată a răspunderii către entități care nu participă la oferta publică de criptoactive și nu controlează mecanismele de emitere, retragere, conversie sau tranzacționare a acestora.	
	111.	art. 17 alin. (5) Prevederea în cauză stabilește că instituția de credit adoptă în prealabil actele interne necesare și notifică Comisia Națională, iar aceasta din urmă asigură transmiterea notificării către Banca Națională a Moldovei în vederea obținerii avizului aferent emiterii de către instituția de credit a unui token raportat la active. Respectiv, fără a pune în discuție soluția de fond consacrată de Regulamentul (UE) 2023/1114 și necesitatea asigurării unei transpuneri conforme a acestuia, propunem reconsiderarea succesiunii etapelor procedurale prevăzute de proiect, din perspectiva eficienței administrative și a proporționalității sarcinilor impuse instituției bancare.	Nu se acceptă. Mecanismul stabilit de proiectul de Lege, este unul distinct și nu trebuie confundat cu mecanismul de obținere a aprobărilor sau avizelor prealabile din partea Băncii Naționale a Moldovei, care este reglementat de legislația sectorială, în special de Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, ce stabilește raporturile de supraveghere prudențială și procedurile aplicabile instituțiilor de credit. Prin urmare, eventualele obligații de aprobare prealabilă în raport cu Banca Națională în calitate de autoritate de supraveghere se aplică în temeiul acestei legislații speciale și nu necesită a fi replicate sau integrate în procedura de notificare prevăzută de prezentul proiect.

	În acest sens, recomandăm reglementarea obținerii prealabile a avizului Băncii Naționale a Moldovei anterior depunerii notificării la Comisia Națională. O asemenea succesiune a etapelor procedurale ar permite clarificarea, într-o etapă incipientă, a aspectelor ce țin de competența specifică a Băncii Naționale a Moldovei, inclusiv în situațiile în care aceasta, în calitate de autoritate de supraveghere, identifică riscuri la adresa bunei funcționări a sistemelor de plăți, a mecanismului de transmisie a politicii monetare sau a suveranității monetare. Totodată, având în vedere că instituțiile de credit sunt entități aflate sub supravegherea Băncii Naționale a Moldovei, iar avizul acesteia vizează aspecte esențiale privind organizarea internă, administrarea riscurilor și desfășurarea activității, se consideră că examinarea prealabilă a acestor elemente de către Banca Națională a Moldovei ar contribui la eficientizarea procedurii și la evitarea unor cicluri succesive de completare și revizuire a documentației între autoritățile implicate. O reconsiderare a succesiunii ar determina depunerea la CNPF a unui dosar consolidat și deja validat din perspectiva cerințelor aflate în competența autorității bancare, contribuind astfel la sporirea eficienței procedurii, reducerea sarcinilor administrative și utilizarea mai eficientă a resurselor. Totodată, o asemenea soluție ar elimina necesitatea intermedierei procedurale între autorități pentru obținerea unui aviz care, prin natura sa, este emis exclusiv de Banca Națională a Moldovei. O asemenea abordare nu afectează conținutul obligațiilor prevăzute de Regulamentul (UE) 2023/1114, ci vizează exclusiv eficientizarea procedurii la nivel național. Subsidiar, în considerarea opiniei exprimate anterior, iterăm faptul că, obligațiile prevăzute la art. 17 alin. (1) lit. iii)-ix), dezvoltate la art. 34 aferente prezentării descrierii cadrului de guvernare, politicilor, mecanismelor de control și auditului extern TIC, riscă să genereze suprapuneri semnificative cu mecanismele deja implementate și supravegheate în cadrul regimului prudențial aplicabil sectorului bancar. Astfel, deși luăm act de argumentul autorului proiectului de lege potrivit căruia cerințele prevăzute la art. 17 alin. (1) lit. iii)-ix) vizează aspecte specifice domeniului criptoactivelor și trebuie transpuse în conformitate cu Regulamentul MiCA, observația formulată nu pune în discuție necesitatea acestor cerințe, ci lipsa unor clarificări privind delimitarea competențelor autorităților implicate.	Art. 17 transpune fidel MiCA, instituind Comisia Națională ca punct unic de intrare pentru procedura de notificare, iar consultarea Băncii Naționale se realizează în interiorul acestei proceduri, în calitatea sa de bancă centrală, având ca scop evaluarea riscurilor pe care emiterea respectivului token raportat la active le-ar putea prezenta pentru stabilitatea financiară, buna funcționare a sistemelor de plăți, transmisia politicii monetare și suveranitatea monetară, Banca Națională urmând să transmită avizul său autorității competente în cauză.
--	---	--

		Astfel, instituțiile de credit urmează să prezinte Comisiei Naționale informații și documente referitoare la cadrul de guvernare, mecanismele de control intern, gestionarea riscurilor, continuitatea activității și sistemele TIC, deși aceste elemente fac deja obiectul supravegherii prudențiale exercitate de BNM. În acest context, proiectul nu clarifică în ce măsură CNPF va realiza o evaluare autonomă a unor mecanisme și procese deja verificate de BNM și nici nu delimitează suficient competențele autorităților implicate. În lipsa unor asemenea clarificări, există riscul dublării cerințelor de conformitate, audit și raportare, precum și al aplicării unor standarde paralele sau neuniforme față de instituțiile de credit. Prin urmare, se consideră oportună instituirea unor mecanisme exprese de coordonare și delimitare a competențelor, fără a aduce atingere cerințelor materiale prevăzute de Regulamentul (UE) 2023/1114.	
	112.	Art. 37 Prim, cu privire alin. (1) lit. a), noțiunea de „acces rapid la activele de rezervă” nu este suficient de determinată, nefiind clar standardul de timp și nici modul în care aceasta se corelează cu obligațiile legale ale instituțiilor de credit privind efectuarea verificărilor de conformitate, aplicarea măsurilor restrictive, indisponibilizările sau alte limitări legale. O asemenea formulare poate genera incertitudini privind întinderea obligațiilor custodelui și expunerea acestuia la litigii. Secund, considerăm faptul că teza „Custodele trebuie să fie o persoană juridică diferită de emitent” din conținutul alin. (2), necesită a fi revizuită în privința instituțiilor de credit. În condițiile în care instituțiile de credit sunt supuse unui regim prudențial și de supraveghere consolidat, impunerea obligativității desemnării unui custode distinct poate genera dependențe operaționale față de terți, fără a ține seama de particularitățile cadrului bancar. De altfel, inclusiv în cazul mecanismelor de protecție instituite prin Legea nr. 160/2023 cu privire la garantarea depozitelor în bănci, legiuitorul a optat pentru instituirea, prin art. 7 alin. (1), a Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar ca persoană juridică de drept public autonomă și independentă, fără a impune transferul activelor sau fondurilor băncilor către o entitate custode distinctă. În acest sens, se propune revizuirea cerinței potrivit căreia custodele trebuie să fie o persoană juridică diferită de emitent, cel puțin în cazul instituțiilor de credit. Tertio, în cazul alin. (6) lit. d) nu este clară întinderea obligației instituției de credit de a „verifica dreptul de proprietate” al emitentului asupra activelor de rezervă și nici standardul de diligență aplicabil	Nu se acceptă. Art. 37 transpune cerințele MiCA privind custodia activelor de rezervă, inclusiv segregarea, custodele distinct de emitent, obligația de a acționa cu diligență și răspunderea pentru pierderea activelor. Aceste elemente sunt garanții esențiale pentru protecția deținătorilor de tokenuri raportate la active. Pe fond, obiecțiile sunt epuizate de însuși textul articolului. „<i>Accesul rapid</i>” de la alin. (1) lit. c) este calibrat funcțional de normă, la nivelul necesar onorării cererilor de răscumpărare, neavând caracter nedeterminat. Cerința de la alin. (4) ca „<i>custodele să fie o persoană juridică diferită de emitent</i>” nu exclude instituțiile de credit, care sunt custozii eligibili pentru toate tipurile de active de rezervă potrivit alin. (3) lit. b), ci interzice doar ca emitentul să fie propriul custode; este o garanție anti-conflict de interese și de protecție a activelor de rezervă împotriva creditorilor custodelui (alin. (4) teza finală), indisociabilă de regimul tokenurilor raportate la active și nederogabilă fără a contraveni, inclusiv cerințelor MICA. Întinderea verificării dreptului de proprietate de la alin. (6) lit. d) este, de asemenea, delimitată de text: evaluarea se întemeiază pe informațiile și documentele furnizate de emitent și, dacă sunt disponibile, pe dovezi externe, fără a institui în sarcina instituției de credit o garanție absolută a titlului. Sintagma „<i>în interesul deținătorilor</i>” de la alin. (8) reprezintă un standard de conduită, iar nu o răspundere fiduciară directă față de investitori: conflictele de interese se gestionează prin separarea funcțională și ierarhică prevăzută la alin. (9), iar răspunderea

		acestei verificări. Riscurile concrete asociate acestei obligații reprezintă transferul concret asupra băncii a unor obligații de due diligence juridic care exced sfera activității bancare și asumarea răspunderii pentru documente sau informații inexacte furnizate de emitent, inclusiv riscuri de litigii aferente drepturilor de proprietate. Din acest motiv, recomandăm excluderea acestei obligații din sarcina instituțiilor de credit. Quarto, cu privire la alin. (8), aferent obligației instituțiilor de credit de a acționa în interesul emitentului și al deținătorilor tokenurilor raportate la active, menționăm că această obligație poate fi interpretată ca instituind obligații de natură fiduciară față de investitori. Această mențiune poate conduce la extinderea nejustificată a sferei răspunderii instituțiilor de credit, inclusiv prin formularea unor pretenții directe de către investitori sau de către emiteții de tokenuri. În acest context, se propune excluderea sintagmei „și în interesul emitenților de tokenuri raportate la active și al deținătorilor respectivelor tokenuri.”. Precizăm că recomandarea formulată nu urmărește diminuarea obligației instituțiilor de credit și a altor entități reglementate de a acționa cu onestitate, echitate, profesionalism și în interesul superior al clienților. Dar, de cealaltă parte, instituțiile de credit își desfășoară activitatea într-un cadru complex de obligații legale și de conformitate, inclusiv de natură prudențială, operațională și privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Sexto, alin. (10) stabilește obligația de compensare sau restituire în cazul „pierderii” activelor păstrate în custodie necesită clarificări suplimentare, întrucât noțiunea de „pierdere” nu este definită și nu permite delimitarea suficientă a situațiilor în care răspunderea custodelui poate fi angajată, în special în cazul unor evenimente generate de terți, de infrastructuri externe sau de alte circumstanțe aflate în afara controlului rezonabil al instituției de credit.	pentru pierdere de la alin. (10) este datorată emitentului, nu direct deținătorilor. În fine, „<i>pierdere</i>” de la alin. (10) este însoțită de un regim explicit de compensare/restituire și de o clauză de exonerare pentru evenimentele exterioare, aflate în afara controlului rezonabil al custodelui, ipoteză care acoperă tocmai situațiile generate de terți sau de infrastructuri externe invocate. Prin urmare, garanțiile solicitate sunt deja consacrate la nivel de lege; doar elementele de detaliu pur tehnic urmează a fi precizate prin acte normative subsecvente ale autorităților competente, care transpun standardele tehnice elaborate de ESMA și EBA și aprobate de Comisia Europeană prin regulamente delegate și de punere în aplicare.
	113.	Art. 39 alin. (1), alin. (3) Formularea potrivit căreia deținătorii tokenurilor raportate la active au drept de răscumpărare cu privire la activele de rezervă atunci când emitentul nu este în măsură să își îndeplinească obligațiile prevăzute de secțiunea 5 necesită clarificări suplimentare. În particular, norma nu stabilește criteriile și mecanismul de constatare a unei asemenea situații că emitentul nu este în măsură să își îndeplinească obligațiile și nici autoritatea competentă să determine existența acesteia, aspecte care pot genera incertitudini juridice în procesul de exercitare a dreptului de răscumpărare și de executare a obligațiilor aferente activelor de rezervă.	Nu se acceptă. Dreptul de răscumpărare nu este condiționat de constatarea prealabilă a faptului că emitentul „nu este în măsură să își îndeplinească obligațiile”: potrivit alin. (1) coroborat cu alin. (2), el este permanent și se exercită în orice moment, la simpla cerere a deținătorului, direct împotriva emitentului, care răscumpără la valoarea de piață a activelor de referință. Sintagma vizată marchează doar momentul de la care creanța se îndreaptă direct asupra activelor de rezervă — o protecție suplimentară ce operează împreună cu planul de redresare (art. 43) și răscumpărarea ordonată (art. 44) — iar nu declanșatorul

		Totodată, și alin. (3) necesită clarificări suplimentare cu privire la întinderea interdicției privind perceperea taxelor sau comisioanelor. În particular, se consideră oportună clarificarea faptului că interdicția privește comisioanele percepute de emitent pentru exercitarea dreptului de răscumpărare și nu afectează regimul juridic al costurilor aferente serviciilor bancare, de plată sau de schimb valutar prestate de terți. Formularea respective poate genera incertitudini cu privire la riscul transferării asupra emitenților sau terților implicați, inclusiv instituțiilor de credit și prestatorilor de servicii de plată, a costurilor aferente executării operațiunilor de răscumpărare, fără ca proiectul să delimiteze expres sfera de aplicare a acestei interdicții. În esență riscul este unul de alocare neclară a costurilor.	răscumpărării. Nu se impune, așadar, instituirea unor criterii sau a unei competențe distincte de constatare, întrucât condițiile, pragurile, perioadele, evaluarea și decontarea sunt deja stabilite, la nivel de lege, prin politica de răscumpărare a emitentului prevăzută la alin. (2) lit. a)–e), supusă autorizării și supravegherii. Cu privire la alin. (3), interdicția este suficient determinată și transpune fidel MiCA. Întinderea ei rezultă din coroborarea cu alin. (2): deținătorul primește integral valoarea de piață, fără nicio deducere. Costurile serviciilor bancare, de plată sau de schimb valutar angajate pentru executarea răscumpărării țin de relația emitentului cu acești prestatori și rămân în sarcina sa, neputând fi transferate deținătorului. În schimb, costurile din raporturile proprii ale deținătorului cu terți (de exemplu, banca prin care primește fondurile) sunt reglementate separat și nu pot fi imputate emitentului. Nu există, prin urmare, un risc de alocare neclară a costurilor: norma exclude orice diminuare a sumei cuvenite deținătorului, în linie cu obiectivul de protecție a investitorilor consacrat de MiCA.
	114.	Art. 45 alin. (8) Prevederea necesită completări suplimentare, întrucât posibilitatea impunerii prin decizie motivată de către Banca Națională a unor cerințe suplimentare privind fondurile proprii, lichiditatea, guvernanta, administrarea riscurilor, auditul sau planurile de redresare și răscumpărare presupune existența unui temei legal suficient de clar și previzibil cu privire la condițiile și limitele exercitării unei asemenea competențe. Or, în forma actuală, norma se limitează la enumerarea unor categorii generale de riscuri, fără a stabili criterii obiective și elementele esențiale care pot justifica instituirea unor măsuri cu impact semnificativ asupra activității și costurilor de conformitate ale entităților vizate. În acest context, considerăm necesară consolidarea cadrului legal primar, astfel încât deciziile individuale ale BNM să se întemeieze pe criterii și limite expres prevăzute de lege, iar nu exclusiv pe o formulare generală referitoare la existența unor riscuri. Subsidiar, având în vedere impactul semnificativ pe care asemenea măsuri îl pot avea asupra activității instituțiilor de credit, nu apreciem ca fiind suficientă reglementarea criteriilor și condițiilor de aplicare exclusiv prin acte normative subordonate legii (e.g. Hotărâri BNM), acestea	Nu se acceptă. Norma reflectă o competență de supraveghere bazată pe risc, necesară în materia tokenurilor de monedă electronică și este aliniată cadrului stabilit de Regulamentul MiCA, în special art. 58. Acesta prevede expres posibilitatea autorităților competente de a impune cerințe suplimentare emitenților de tokenuri de monedă electronică, inclusiv celor care nu sunt clasificate drept semnificative, atunci când acest lucru este necesar pentru a aborda riscuri precum cele de lichiditate, operaționale sau cele legate de administrarea rezervei de active. Spre deosebire de norma europeană, care enumeră aceste riscuri doar cu titlu exemplificativ („cum ar fi” riscurile de lichiditate, operaționale sau cele decurgând din administrarea rezervei de active), proiectul național le detaliază mai precis — riscuri de lichiditate, operaționale, prudențiale, aferente administrării fondurilor sau activelor care susțin tokenurile, precum și riscuri pentru stabilitatea financiară, buna funcționare a sistemelor de plăți, transmisia politicii monetare sau suveranitatea monetară, și delimitează totodată domeniile în care pot fi impuse cerințe suplimentare. Respectiv, departe de a institui o formulare generală, proiectul oferă un grad de previzibilitate superior celui al normei sursă.

		urmând a fi prevăzute, în elementele lor esențiale, la nivelul reglementării primare.	Prin urmare, competența prevăzută în proiect nu are caracter arbitrar, ci derivă dintr-un standard european clar de supraveghere prudențială și bazată pe risc. Exercițarea acesteia se realizează prin decizie individuală motivată, cu respectarea Codului administrativ, a principiilor proporționalității, scopului legitim și tratamentului egal, precum și sub control judecătoresc. Criteriile operaționale de aplicare pot fi dezvoltate prin acte normative secundare și ghiduri relevante, fără a fi necesară supraîncărcarea legii primare.
	115.	Art. 46 alin. (6) Prin derogarea de la art. 77 din Legea nr. 114/2012, proiectul exclude posibilitatea perceperii oricăror taxe sau comisioane aferente răscumpărării tokenurilor de monedă electronică, inclusiv în situații în care asemenea costuri sunt generate efectiv de procesarea operațiunii. În acest context, se consideră oportună reevaluarea soluției normative sau, cel puțin, clarificarea sferei de aplicare a interdicției, având în vedere că regimul general al monedei electronice permite perceperea unor comisioane proporționale cu costurile reale suportate de emitent. Cu titlu de exemplu, art. 77 alin. (4) și (5) din Legea nr. 114/2012 prevăd că perceperea unui comision pentru răscumpărare este admisibilă numai în situații expres și limitativ prevăzute de lege și doar în măsura în care acesta este proporțional și stabilit în raport cu costurile reale suportate de emitentul de monedă electronică.	Nu se acceptă. Art. 46 alin. (1) instituie, prin derogare expresă de la art. 77 din Legea nr. 114/2012, un regim special și autonom pentru emiterea și răscumpărarea tokenurilor de monedă electronică, în cadrul căruia se aplică numai cerințele prevăzute la acest articol. Interdicția de la alin. (6) nu este, așadar, o excepție izolată, ci o componentă a acestui regim integral, care transpune fidel standardul MiCA privind răscumpărarea EMT la valoare nominală, deliberat mai strict decât cel al monedei electronice, tocmai pentru că tokenurile de monedă electronică sunt criptoactive. Regimul general al monedei electronice, inclusiv comisioanele proporționale cu costurile permise de art. 77 alin. (4) și (5) din Legea nr. 114/2012, nu se aplică prin voința expresă a legiuitorului, astfel încât invocarea acestuia ca termen de comparație nu poate justifica relaxarea interdicției. Cât privește întinderea interdicției, ea se interpretează unitar cu soluția reținută la art. 39 alin. (3) pentru tokenurile raportate la active: deținătorul primește integral valoarea nominală, fără nicio deducere. Costurile executării răscumpărării angajate de emitent rămân în sarcina sa și nu pot fi transferate deținătorului, în timp ce eventualele costuri din raporturile proprii ale deținătorului cu terți, ulterioare și distincte de răscumpărare, sunt reglementate separat și nu pot fi imputate emitentului. Nu se justifică, prin urmare, nici reevaluarea soluției, nici o clarificare suplimentară, regimul fiind suficient determinat și aliniat MiCA.
	116.	Art. 48 alin. (13) Formularea potrivit căreia orice „factor nou semnificativ”, „eroare substanțială” sau „inexactitate substanțială” impune elaborarea unei cărți albe modificate necesită clarificări suplimentare. În forma actuală, proiectul nu stabilește criterii obiective care să permită delimitarea acestor noțiuni și nici pragurile de materialitate	Nu se acceptă. Cele trei noțiuni „factor nou semnificativ”, „eroare substanțială” și „inexactitate substanțială” nu sunt lipsite de un criteriu de apreciere, or, alin. (13) le însoțește de un test explicit de materialitate, obligația de a elabora o carte albă modificată fiind declanșată numai atunci când factorul, eroarea sau

		relevante, ceea ce poate genera incertitudini în aplicare și obligații continue de reevaluare și notificare. Având în vedere consecințele juridice și operaționale asociate modificării și republicării cărții albe, se consideră oportună stabilirea unor criterii suficiente de clare pentru aprecierea caracterului semnificativ sau substanțial al unor asemenea circumstanțe.	inexactitatea „poate afecta evaluarea tokenului de monedă electronică”. Caracterul semnificativ/substanțial se apreciază, așadar, prin raportare la aptitudinea informației de a influența evaluarea tokenului de către deținător, iar nu discreționar. Aceste noțiuni transpun fidel un standard autonom de drept al Uniunii, preluat din mecanismul suplimentului la prospect și aplicat uniform în materia cărților albe; definirea lor printr-o listă închisă la nivel național ar contraveni cerinței de interpretare uniformă și ar genera divergență față de acquis. Soluția este, de altfel, consecventă cu cea reținută pentru „omisiunile semnificative” de la alin. (2). Previzibilitatea este asigurată și procedural: cartea albă modificată urmează aceeași verificare a plenitudinii prevăzută la alin. (12), iar emitentul rămâne răspunzător pentru caracterul complet, corect și neînșelător al informațiilor potrivit alin. (2) și (5). Pragurile și criteriile tehnice de detaliu urmează a fi precizate, după caz, prin actele Băncii Naționale, în linie cu standardele europene relevante, fără a fi necesară o enumerare exhaustivă în legea primară.
	117.	Art. 51 Prevederea impune ca cel puțin 30% din fondurile primite să fie depuse în conturi separate la instituții de credit, fără a clarifica modul de aplicare a acestei cerințe ținând cont de faptul că, emitentul tokenurilor de monedă electronică este chiar o instituție de credit în sensul evocat de art. 45 din proiectul de lege. În lipsa unor clarificări exprese, norma poate fi interpretată în sensul obligării instituției emitente să mențină fondurile respective la o altă instituție de credit, generând dependențe operaționale și expuneri suplimentare față de terți. Totodată, opinăm că transferarea unei părți a riscului către alte instituții de credit poate conduce la apariția unor riscuri prin transferarea unei părți semnificative a fondurilor către alte instituții de credit. La fel, proiectul nu clarifică dacă cerința menținerii a cel puțin 30% din fondurile primite în conturi separate la instituții de credit poate fi îndeplinită prin intermediul emitentului însuși sau presupune plasarea efectivă acestora la o altă instituție de credit, aspect care poate genera dependențe operaționale și expuneri suplimentare față de terți.	Nu se acceptă. Cerința de păstrare a cel puțin 30% din fondurile primite în conturi separate la instituții de credit transpune regimul MiCA privind protecția fondurilor aferente tokenurilor de monedă electronică. Respectiv, cerința de la lit. a) este una de segregare — depunerea a cel puțin 30% din fonduri în conturi separate la instituții de credit, în corelare cu art. 89 alin. (1) din Legea nr. 114/2012, iar nu de externalizare. Spre deosebire de art. 37, care impune expres, în materia custodiei activelor de rezervă ale tokenurilor raportate la active, ca custodele să fie o persoană juridică diferită de emitent, art. 51 nu conține o asemenea condiție. În consecință, atunci când emitentul este el însuși instituție de credit, cerința celor 30% poate fi îndeplinită în propriile evidențe, prin conturi separate, fără a fi obligat să plaseze fondurile la o altă instituție de credit; riscul invocat al dependenței operaționale și al expunerii față de terți nu derivă din normă. Eventuala aplicare a cerinței în cazul în care emitentul este el însuși instituție de credit, inclusiv posibilitatea utilizării unor conturi interne distincte sau plasarea la o altă instituție, reprezintă un aspect tehnic de aplicare ce urmează a fi clarificat prin cadrul secundar, în

			corelare cu Legea nr. 114/2012 și reglementările Băncii Naționale.
	118.	Art. 54 Alin. (1), (3), (7) Constatăm faptul că proiectul instituie, în mod deliberat, un regim mai restrictiv decât cel prevăzut la art. 60 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2023/1114, limitând instituțiile de credit la furnizarea serviciilor de custodie și transfer exclusiv în raport cu tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică emise de acestea. Conform tabelului de concordanță, această opțiune reprezintă o măsură tranzitorie de adaptare graduală a sectorului financiar-bancar național. De cealaltă parte, alin. (3) din același articol stabilește că societățile de investiții pot furniza, pe calea notificării CNPF, o gamă considerabil mai extinsă de servicii de criptoactive echivalente serviciilor și activităților de investiții pentru care sunt autorizate, inclusiv operarea unei platforme de tranzacționare pentru criptoactive, schimbul de criptoactive, executarea ordinelor, primirea și transmiterea ordinelor, oferirea de consultanță și administrarea portofoliilor de criptoactive. În acest context, solicităm respectuos stabilirea în contextul alin. (1) al art. 54 unui regim legal compatibil pentru asigurarea posibilității unei alinieri progresive la regimul prevăzut de art. 60 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2023/1114 anterior momentului aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Solicităm verificarea caracterului complet și corect al echivalențelor prevăzute la art. 54 alin. (3), inclusiv din perspectiva corespunderii integrale a prevederii cu art. 60 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2023/1114. De ex., se observă că lit. b) a art. 54 alin. (3) asimilează operarea unei platforme de tranzacționare pentru criptoactive cu operarea unui sistem multilateral de tranzacționare și a unei piețe reglementate, în timp ce art. 60 alin. (3) lit. b) din Regulamentul (UE) 2023/1114 stabilește echivalența cu operarea unui sistem multilateral de tranzacționare și a unui sistem organizat de tranzacționare. În acest context, solicităm confirmarea caracterului intenționat al acestei soluții și prezentarea argumentelor care au fundamentat abaterea de la textul regulamentului european. Informațiile solicitate pentru notificare includ, printre altele, un aviz sau raport al unui auditor extern TIC independent, dovada deținerii și implementării unor instrumente de monitorizare și analiză a registrelor distribuite (DLT), precum și descrieri ale cadrului de guvernanță, ale mecanismelor de control intern, ale planului de continuitate a activității și ale procedurilor KYC/AML.	Se acceptă parțial. Referitor la caracterul restrictiv al alin. (1) față de art. 60 alin. (1) MiCA, reiterăm răspunsul deja formulat la pct.28 din prezentul Tabel de sinteză: limitarea reflectă opțiunea de reglementare etapizată, justificată de statutul de stat terț și de absența mecanismelor de pașaportare, nemodificabilă la această etapă. În ceea ce privește discrepanța semnalată la art.54 alin. (3) lit. b), textul prevederii se corectează din „piață reglementată” și „sistem organizat de tranzacționare”. Pentru cerințele de la alin. (7) (audit TIC extern, documentație de guvernanță), aplicarea proporțională în privința entităților deja supravegheate (instituții de credit/societăți de investiții) urmează a fi asigurată prin cadrul secundar, cu recunoașterea elementelor deja validate în supravegherea sectorială, în logica răspunsului dat la pct. 36 și 46 din prezentul Tabel de sinteză.

		În cazul entităților deja autorizate și supravegheate (instituțiile de credit aflate sub supravegherea BNM și societățile de investiții aflate sub supravegherea CNPF), o parte semnificativă a acestor elemente face deja obiectul cadrului prudential și de conduită aplicabil. În acord cu observația formulată la art. 17, recomandăm aplicarea proporțională a cerințelor prevăzute la alin. (7) entităților menționate la alin. (1)-(6), cu recunoașterea cadrelor deja validate de autoritatea de supraveghere competentă și fără impunerea unui audit TIC extern distinct atunci când elementele relevante au fost deja evaluate în cadrul supravegherii sectoriale, în vederea evitării dublării sarcinilor de conformitate.	
	119.	Art. 61 alin. (1), (3) Norma consacră un principiu corect – necesitatea ca membrii organului de conducere al prestatorului de servicii de criptoactive, să aibă cunoștințe, competențe și experiență, însă nu stabilește criterii suficiente pentru aprecierea caracterului adecvat al cunoștințelor, competențelor și experienței membrilor organului de conducere, ceea ce poate genera un grad ridicat de apreciere și aplicări neuniforme. Cel puțin generează următoarele incertitudini: cunoștințele, competențe și experiența trebuie să fie adecvate pentru ce? cât de aprofundate? în ce domenii? cum se demonstrează caracterul adecvat? Prevederea permite CNPF să recurgă la măsuri cu impact semnificativ asupra drepturilor acționarilor și asupra activității furnizorului de servicii de criptoactive, inclusiv formularea unor cereri de pronunțare a unor „cereri de hotărâri judecătorești”, aplicarea de sancțiuni sau suspendarea drepturilor de vot aferente participațiilor calificate, „în cazul în care este probabil ca influența exercitată de acționarii sau asociații, direcți sau indirecti, care dețin participații calificate în cadrul unui furnizor de servicii de criptoactive să dăuneze administrării corecte și prudente a furnizorului de servicii de criptoactive”. Totuși, norma nu delimitează suficient condițiile și circumstanțele în care pot fi dispuse asemenea măsuri și nici criteriile în baza cărora se apreciază existența riscurilor care justifică intervenția autorității competente. La fel, norma nu concretizează la ce fel de cereri de hotărâri judecătorești se referă, ce tipuri de sancțiuni pot fi aplicate și pentru ce fapte sau circumstanțe concrete acestea pot fi dispuse. La fel și în cazul măsurii de suspendare a drepturilor de vot, măsură ce are un impact semnificativ asupra drepturilor asociate participațiilor deținute, proiectul nu stabilește condițiile și criteriile care pot justifica aplicarea acesteia.	Nu se acceptă. Observația vizează aceeași normă deja examinată la pct. 127 din prezentul Tabel de sinteză, iar răspunsul rămâne valabil: textul transpune fidel MiCA, formula „în special” indică un standard minim, neexhaustiv, iar art. 56 prevede deja obligația de prezentare a dovezilor privind reputația și competența. Metodologia de evaluare a caracterului adecvat și criteriile de apreciere urmează a fi detaliate prin acte secundare, în linie cu ghidurile comune EBA/ESMA. Măsurile privind participațiile calificate (inclusiv suspendarea drepturilor de vot) transpun competențe MiCA și se exercită prin act administrativ motivat, cu garanțiile Codului administrativ și controlul instanței, condițiile concrete fiind apreciate în funcție de riscul pentru administrarea prudentă a furnizorului.

		Având în vedere caracterul intruziv al acestor măsuri și impactul lor potențial asupra drepturilor acționarilor, se consideră necesară o reglementare mai clară a condițiilor de aplicare.	
	120.	Art. 63 alin. (3) Norma prevede păstrarea fondurilor clienților furnizorilor de servicii de cryptoactive o instituție de credit ori la Banca Națională, fără a delimita suficient responsabilitățile participanților implicați din perspectiva obligațiilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. În practică, păstrarea agregată a fondurilor mai multor clienți într-un cont deschis pe numele furnizorului de servicii de cryptoactive poate reduce transparența asupra tranzacțiilor individuale și asupra beneficiarilor efectivi ai fluxurilor financiare, ceea ce poate afecta capacitatea Băncilor de a realiza monitorizarea continuă a relației de afaceri, identificarea tranzacțiilor neobișnuite și raportarea activităților suspecte, în conformitate cu cerințele Legii nr. 308/2017.	Nu se acceptă. Reiterăm răspunsul deja formulat la pct.126 din prezentul Tabel de sinteză. Art. 63 alin. (2)–(3): norma transpune fidel cerința MiCA de protejare a fondurilor clienților prin păstrarea la o instituție de credit sau la banca centrală, separat de fondurile proprii, iar scopul ei este protecția clienților, nu reglementarea relației comerciale bancă–CASP. Aspectele privind transparența asupra beneficiarilor efectivi în cazul conturilor agregate, monitorizarea continuă și raportarea tranzacțiilor suspecte țin de regimul AML/CFT (Legea nr. 308/2017) și de actele sale de punere în aplicare, nu de obiectul prezentului proiect.
	121.	Art. 74 Propunem asigurarea unei corelări exprese a cerințelor prevăzute la art. 74 privind evaluarea adecvării, obligațiile de informare și raportarea către clienți cu regimul deja consacrat de legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții, în măsura în care acestea urmăresc obiective comparabile de protecție a investitorilor. Pentru a evita instituirea unor standarde paralele și divergente aplicabile aceleiași entități și pentru a permite reutilizarea proceselor și a documentației deja implementate în temeiul cadrului privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții, recomandăm corelarea expresă a cerințelor de evaluare a adecvării, de informare a clienților și de prezentare a costurilor și taxelor cu regimul corespunzător din legislația privind piețele instrumentelor financiare, inclusiv prin coordonarea actelor normative subsecvente emise de CNPF în cele două domenii.	Se ia act. Cerințele de evaluare a adecvării, informare și raportare către clienți transpun regimul MiCA, construit pe o logică apropiată cadrului privind piețele instrumentelor financiare MiFID II. Corelarea cu legislația privind piețele instrumentelor financiare și activitățile de investiții poate fi asigurată la nivelul actelor normative secundare ale Comisiei Naționale, pentru a evita standardele paralele și pentru a permite reutilizarea proceselor deja implementate de entitățile autorizate, fără a fi necesară o intervenție la nivelul legii primare.
	122.	Art. 78 alin. (3) Având în vedere că prevederea extinde aplicabilitatea normelor privind abuzul de piață asupra acțiunilor și omisiunilor săvârșite și în alte state, se consideră oportună clarificarea criteriilor de conexiune care justifică exercitarea competențelor autorităților naționale, precum și a raportului cu competențele autorităților competente din alte jurisdicții, în vederea evitării suprapunerii procedurilor și a eventualelor conflicte de competență.	Se acceptă parțial. Regimul privind abuzul de piață transpune soluția MiCA, potrivit căreia normele se aplică și acțiunilor sau omisiunilor săvârșite în afara jurisdicției, dacă acestea se referă la cryptoactive admise la tranzacționare sau pentru care a fost depusă o cerere de admitere la tranzacționare. Totuși, pentru consolidarea securității juridice și evitarea interpretărilor extensive, se vor insera clarificări privind criteriile de conexiune cu Republica Moldova. Acestea vor

		Prin criterii de conexiune avem în vedere stabilirea de exemplu faptul că criptoactivul este admis la tranzacționare în Republica Moldova, cererea de admitere la tranzacționare a fost depusă în Republica Moldova, autorul faptei este rezident al Republicii Moldova, fapta produce efecte asupra pieței critpo din Republica Moldova, furnizorul de servicii de criptoactive este autorizat în Republica Moldova, investitorii afectați sunt din Republica Moldova ș.a.m.d. Având în vedere impactul semnificativ pe care aceste aspecte îl pot avea asupra drepturilor și obligațiilor participanților la piață, se consideră că acestea necesită o reglementare suficient de clară la nivelul legii și nu pot fi lăsate exclusiv pentru a fi dezvoltate prin acte normative subordonate acesteia.	stabili regula de principiu potrivit căreia aplicarea normelor în privința faptelor săvârșite în afara Republicii Moldova este justificată atunci când fapta are legătură cu piața criptoactivelor din Republica Moldova, cu o platformă de tranzacționare operată de un furnizor autorizat în Republica Moldova, cu un furnizor de servicii de criptoactive autorizat în Republica Moldova sau produce ori este susceptibilă să producă efecte asupra deținătorilor, clienților sau integrității pieței criptoactivelor din Republica Moldova.
	123.	Art. 84 alin. (1) Prevederea instituie obligația oricărei persoane care pregătește sau execută cu titlu profesional tranzacții cu criptoactive de a implementa mecanisme de prevenire și detectare a abuzului de piață și de a raporta CNPF orice suspiciune rezonabilă privind existența sau probabilitatea comiterii unui abuz de piață, cu impact direct asupra costurilor și organizării activității entităților vizate. Textul proiectului nu delimitează suficient categoriile de persoane vizate, criteriile în baza cărora se apreciază existența unei „suspiciuni rezonabile” și nici circumstanțele în care se poate considera că un abuz de piață „este probabil să fie comis”. Respectiv, nu apare ca fiind clară nici noțiunea de „persoană care pregătește sau execută cu titlu profesional tranzacții cu criptoactive”, dacă aceasta vizează exclusiv furnizorii de servicii de criptoactive sau poate include și alte categorii de participanți implicați în procesarea sau executarea tranzacțiilor. Având în vedere impactul semnificativ pe care mecanismele de monitorizare, detectare și raportare a suspiciunilor de abuz de piață îl pot avea asupra activității entităților vizate, se consideră că elementele esențiale aferente acestor obligații trebuie să beneficieze de un grad suficient de previzibilitate la nivelul legii și nu pot fi lăsate exclusiv spre detaliere prin acte normative subordonate acesteia.	Nu se acceptă. Reiterăm răspunsul deja formulat la pct.128 din prezentul Tabel de sinteză. Norma reproduce obligația MiCA de detectare și raportare a suspiciunilor de abuz de piață, iar noțiunile de „persoană care pregătește sau execută cu titlu profesional tranzacții” și „suspiciune rezonabilă” sunt concepte autonome ale regimului european. Procedura ulterioară este reglementată la art. 86, iar criteriile operaționale, modelele și pragurile urmează a fi dezvoltate prin cadrul secundar, în temeiul atribuțiilor exprese a CNPF și în alinieră la standardele ESMA, conform arhitecturii pe niveluri a MiCA.
	124.	Art. 97 alin. (1) Prevederea indică faptul că, sancțiunile pot fi aplicate de către autoritățile competente, în funcție de aria de competență conform art.85. Prevederile art. 85 însă nu delimitează clar sfera de competență a CNPF și BNM asupra „instituțiilor de credit”. Respectiv, considerăm necesară reglementarea mai clară a delimitare a atribuțiilor inclusiv	Se acceptă parțial. Proiectul a fost completat la art. 97 cu norme exprese care delimitează faptele pentru care Comisia Națională este competentă să constate și să aplice măsuri sau sancțiuni, respectiv faptele pentru care Banca Națională este competentă. De asemenea, proiectul prevede un mecanism expres de cooperare și consultare în cazul în care aceeași faptă sau fapte

		sub aspectul măsurilor și sancțiunilor aplicabile entităților care, prin natura activității desfășurate, se află simultan sub supravegherea Băncii Naționale a Moldovei și a Comisiei Naționale a Pieței Financiare. În lipsa unui mecanism clar de coordonare instituțională și delimitare a competențelor sancționatorii, există riscul aplicării unor sancțiuni paralele pentru aceeași conduită sau pentru același set de circumstanțe factice, inclusiv de către autorități diferite, ceea ce poate ridica probleme inclusiv din perspectiva principiului non bis in idem și a securității juridice. În opinia noastră, în continuare norma necesită completări suplimentare care să asigure coordonarea corespunzătoare a competențelor de supraveghere și sancționare exercitate de autoritățile competente, inclusiv în vederea evitării dublării măsurilor administrative și asigurării respectării principiului proporționalității și securității juridice pentru entitățile reglementate. Nu susținem faptul că mecanismele de cooperare prevăzute la art. 87 sau aplicarea principiilor proporționalității și evitării dublei sancționări ar fi lipsite de relevanță. Totuși, acestea nu pot substitui necesitatea unei delimitări suficient de clare a competențelor sancționatorii la nivelul normei primare. Cooperarea interinstituțională, schimbul de informații, constituirea grupurilor de lucru sau încheierea acordurilor de colaborare reprezintă mecanisme de coordonare a exercitării competențelor, însă nu răspund la întrebarea esențială privind autoritatea competentă să constate încălcarea și să aplice măsurile sau sancțiunile în cazul entităților aflate simultan sub supravegherea BNM și a CNPF. De asemenea, invocarea principiului evitării dublei sancționări nu înlătură necesitatea existenței unor reguli clare de repartizare a competențelor, întrucât principiul non bis in idem operează ulterior declanșării procedurilor și nu reprezintă, prin el însuși, un mecanism de delimitare a competențelor între autorități. În acest context, apreciem că norma ar trebui să asigure un nivel suficient de previzibilitate cu privire la repartizarea atribuțiilor de supraveghere și sancționare în cazul entităților care, prin natura activității desfășurate, se află concomitent sub competența mai multor autorități, astfel încât să fie evitate incertitudinile privind autoritatea competentă și riscul suprapunerii procedurilor administrative.	materiale conexe, rezultate din aceeași conduită, intră în aria de competență a ambelor autorități. În asemenea situații, autoritățile competente cooperează și se consultă înainte de aplicarea măsurilor sau sancțiunilor, cu excepția cazurilor urgente, în care întârzierea ar putea prejudicia grav interesele deținătorilor de criptoactive, ale clienților, stabilitatea financiară, funcționarea sistemelor de plăți sau buna funcționare a pieței. Prin urmare, observația este valorificată prin clarificarea normei primare, fără a institui un criteriu rigid al „autorității principale” în funcție de statutul entității. O instituție de credit care desfășoară activități privind criptoactivele poate fi supusă competenței Comisiei Naționale pentru încălcările legate de serviciile de criptoactive, piața criptoactivelor sau abuzul de piață, iar competenței Băncii Naționale pentru încălcările legate de tokenurile de monedă electronică și de regimul aflat în aria sa de supraveghere. Această soluție permite evitarea dublării procedurilor, respectarea principiului proporționalității și aplicarea principiului evitării sancționării repetate pentru aceeași faptă.
	125.	General cu privire la sancțiunile impuse în Secțiunea 3 Sancțiunile și măsurile aplicate de autoritățile competente din CAPITOLUL VII AUTORITĂȚILE COMPETENTE.	Nu se acceptă. Regimul sancționator propus urmărește alinierea la Regulamentul MiCA și instituirea unor măsuri efective,

		Înțelegem faptul că nivelul sancțiunilor propuse urmărește alinierea la cadrul european. Totuși, având în vedere dimensiunea pieței financiare și a debutului ecosistemului criptoactivelor din Republica Moldova, precum și capacitatea economică a participanților potențiali la piață, se consideră oportună reevaluarea caracterului proporțional al cuantumurilor maxime propuse și a mecanismului de individualizare a acestora, astfel încât regimul sancționator să rămână eficient, disuasiv și proporțional, fără a descuraja în mod excesiv dezvoltarea pieței sau accesul unor participanți legitimi. Deși cuantumurile respective reproduc logica cadrului european, se consideră necesară evaluarea adecvării acestora la realitățile economice și dimensiunea pieței din Republica Moldova, în vederea asigurării unui echilibru între caracterul disuasiv al sancțiunilor și principiul proporționalității. Alternativ, se consideră oportună examinarea posibilității aplicării acestora începând cu data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. O asemenea abordare ar permite asigurarea unei convergențe treptate cu cadrul sancționator european, menținând în același timp caracterul eficient, proporțional și disuasiv al măsurilor aplicabile în raport cu realitățile economice și gradul de dezvoltare al pieței naționale.	proporționale și disuasive pentru o piață cu profil ridicat de risc, caracterizată prin volatilitate, caracter transfrontalier, risc de pierdere pentru clienți și posibilitate de arbitraj de reglementare. Aplicarea concretă a sancțiunilor se va realiza individualizat, în funcție de gravitatea și durata încălcării, vinovăție, prejudiciile cauzate, beneficiile obținute, cooperarea cu autoritatea, măsurile de remediere, recidivă, impactul asupra clienților și capacitatea financiară a persoanei sancționate. Prin urmare, proporționalitatea este asigurată prin mecanismul legal de individualizare, nu prin reducerea generală a plafoanelor maxime. Nu se justifică nici amânarea aplicării regimului sancționator până la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, deoarece un cadru de autorizare și supraveghere trebuie să fie însoțit, de la intrarea în vigoare, de măsuri și sancțiuni capabile să asigure conformarea, protecția clienților și integritatea pieței.
Expertizare			
Centrul de Armonizare a Legislației <i>Nr. 31/02-126-5223</i> <i>Din 08.05.2026</i>	126.	Textul din art. 2 alin. (6) al proiectului instituie o obligație generală asupra oricărei persoane implicate în emiterea, oferta publică sau admiterea la tranzacționare a criptoactivelor. Această formulare este incompatibilă cu prevederile Regulamentului (UE) 2023/1114 (MiCA), deoarece extinde în mod nediferențiat sfera subiecților obligați. În dreptul european și în standardele internaționale, obligațiile AML/CFT nu se aplică automat tuturor persoanelor implicate în activități cu criptoactive, ci doar entităților raportoare definite (de ex. furnizori de servicii de criptoactive). În context, se recomandă a include o referință generică la legislația națională cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor, aflată în proces de actualizare, având în vedere că, în prezent, aceasta nu include furnizorii de servicii de criptoactive în lista entităților raportoare.	Se acceptă parțial Se exclude alin.(6) de la art. 2 al proiectului de Lege.
	127.	Prevederile art. 2 (4) din actul UE sunt transpuse parțial prin art. 2 (4) al proiectului național. Definiția de „depozite structurate”, astfel cum este prevăzută la art. 3, pct. 51 nu este transpusă în cadrul normativ național. La fel, tabelul de concordanță nu conține referințele normative sau textul definițiilor integrate în cadrul legal special, cum	Se acceptă Textul prevederii se completează cu <i>”un produs paneuropean de pensii personale”</i>. Tabelul de concordanță se completează cu referințele corespunzătoare.

	ar fi: (d) poziții de securitizare în contextul unei securitizări, astfel cum este definită la art. 2 pct. 1 din Regulamentul (UE) 2017/2402; (e) produse de asigurare generală sau de viață care se încadrează în clasele de asigurare enumerate în anexele I și II la Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului (27) sau contractele de reasigurare și de retrocesiune menționate în directiva respectivă; (g) sisteme de pensii ocupaționale recunoscute oficial care intră sub incidența Directivei (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului (28) sau a Directivei 3 2009/138/CE; (i) un produs paneuropean de pensii personale, astfel cum este definit la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului (29); (j) sisteme de securitate socială care intră sub incidența Regulamentelor (CE) nr. 883/2004 (30) și (CE) nr. 987/2009 (31) ale Parlamentului European și ale Consiliului.	
128.	Prevederile art.16 din Regulamentul UE privind condițiile de autorizare pentru oferta publică sau admiterea la tranzacționare a tokenurilor raportate la active este transpus parțial prin art. 16 al proiectului național. Structura și pragurile valorice sunt reproduse fidel, cu adaptări monetare și instituționale. Diferențele majore constau în limitarea formei juridice la SRL și SA și lipsa mecanismului de recunoaștere mutuală la nivel european.	Se ia act. Pentru claritate, Tabelul de concordanță se completează cu observații suplimentare.
129.	Prevederile art. 19 din actul UE sunt parțial transpuse prin art. 19 al proiectului național. Nu sunt transpuse prevederile art. 19 (4), în speță, cerințele stabilite la lit. d) și e), care urmează a fi transpuse în sensul prevederilor Directivei 97/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului și Directivei 2014/49/UE. La fel, nu sunt transpuse prevederile art. 19 (6), în speță, cerințele stabilite la lit. d), care urmează să integreze prevederile Regulamentului (UE) 2017/1129. În context, menționăm că autorul a evidențiat în tabelul de concordanță acțiunile normative care vor asigura transpunerea completă a acestor definiții în cadrul normativ național.	Se ia act. Pentru claritate, Tabelul de concordanță se completează cu observații suplimentare.
130.	Prevederile art. 34 din actul UE sunt parțial transpuse prin art. 34 al proiectului național. Nu sunt transpuse prevederile art. 34 (6), în speță, cerințele specifice de securitate stabilite în acest domeniu, care urmează a fi elaborate și aprobate de către CNPF.	Se ia act. Pentru claritate, Tabelul de concordanță se completează cu observații suplimentare.
131.	Prevederile art. 35 din actul UE sunt parțial transpuse prin art. 35 al proiectului național. Nu este transpusă noțiunea de fonduri proprii, care constau în elementele și instrumentele de fonduri proprii de nivel 1 de bază menționate la art. 26-30 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.	Se ia act. Pentru claritate, Tabelul de concordanță se completează cu observații suplimentare.

132.	Prevederile art. 36 din actul UE sunt parțial transpuse prin art. 36 al proiectului național. Nu sunt transpuse definițiile utilizate în sensul art. 2, pct. 8-10 din Regulamentul (UE) 2017/1131. În context, menționăm că autorul a evidențiat în tabelul de concordanță acțiunile normative care vor asigura transpunerea completă a acestor definiții în cadrul normativ național.	Se ia act. Pentru claritate, Tabelul de concordanță se completează cu observații suplimentare. Se ajustează textul prevederii cu evidențierea mai clară a definițiilor transpuse.
133.	Prevederile art. 37 din actul UE sunt parțial transpuse prin art. 37 al proiectului național. Nu sunt transpuse definițiile utilizate în sensul art. 2 (1) din Directiva 2002/47/CE, precum și dispozițiile art.16 din Directiva 2006/73/CE. În context, menționăm că autorul a evidențiat în tabelul de concordanță acțiunile normative care vor asigura transpunerea completă a acestor definiții în cadrul normativ național.	Se ia act. Pentru claritate, Tabelul de concordanță se completează cu observații suplimentare.
134.	Nu sunt transpuse prevederile Titlului III, Cap. 6 și ale Titlului IV, Cap. 2 din actul UE, coroborate cu Anexele V și VI, care reglementează tokenurile semnificative. La fel, nu sunt transpuse prevederile Cap. 5 din Titlul V, care reglementează cerințele aplicate furnizorilor semnificativi de servicii de criptoactive, prevederi care se propun a fi aplicate la data aderării la UE.	Comentariu Cu titlu informativ, se precizează că referința la <i>”prevederile Titlului III, Cap. 6”</i> urmează a fi citită corect ca referință la <i>”prevederile Titlului III, Cap. 5”</i> care se referă <i>Tokenuri semnificative raportate la active</i> , și care nu sunt transpuse în proiectul de Lege. Totodată, este de menționat că prevederile Titlului III, Cap. 5 și ale Titlului IV, Cap. 2, coroborate cu Anexele V și VI, care reglementează tokenurile semnificative, precum și prevederile Cap. 5 din Titlul V din actul UE, care reglementează cerințele aplicate furnizorilor semnificativi de servicii de criptoactive sunt prevederi UE neaplicabile și nu pot fi transpuse în general, întrucât se referă la activități ce țin de competența autorităților europene (ABE și ESMA) cu implicarea tangențială a autorităților competente a statelor membre, respectiv vor fi aplicate direct la data aderării la UE.
135.	Cerințele privind autorizarea prevăzute la art. 59-64 din actul UE sunt transpuse parțial prin prevederile art. 53-58 din proiectul național. Actul național transpune cerințele de bază privind autorizarea, condițiile de funcționare și interdicțiile, dar nu preia regimul transfrontalier, nu recunoaște forme juridice alternative și introduce restricții suplimentare pentru instituțiile de plată, conformitatea deplină urmând a fi asigurată de la data aderării la UE.	Se ia act. Pentru claritate, Tabelul de concordanță se completează cu observații suplimentare.
136.	Prevederile art. 67 din proiectul național sunt parțial compatibile cu cerințele MiCA prevăzute la art. 60, în ceea ce privește garanțiile prudențiale, aplicarea fiind adaptată la nivel intern, cu accent pe supravegherea națională și pe obligații suplimentare de transparență (publicarea poliței). Pentru conformitate deplină, ar fi necesară integrarea în mecanismul european de standardizare și recunoaștere	Comentariu Cu titlu informativ, se precizează că referințele <i>”art. 67 din proiectul național”</i> și <i>”cerințele MiCA prevăzute la art. 60”</i> urmează fi citite corect ca referințe la <i>”cerințele prudențiale MiCA prevăzute la art.67”</i> transpuse în <i>”art. 60 din proiectul național”</i> .

		transfrontalieră prevăzut de Regulamentul UE, care este prevăzut pentru implementare la data aderării.	De asemenea, cerințele prudențiale MICA prevăzute la art.67 nu stabilesc aspecte aferent mecanismului european de standardizare și recunoaștere transfrontalieră.
137.		Prevederile art. 70 din actul UE sunt transpuse parțial prin prevederile art. 63 din proiectul național. Aplicarea este adaptată la nivel intern, prin limitarea plasării fondurilor doar la instituții de credit și prin referințe la legislația națională (Legea nr. 114/2012), fără includerea băncii centrale și fără integrarea în cadrul european PSD2. Pentru conformitate deplină, ar fi necesară extinderea opțiunilor de plasare a fondurilor și alinierea la regimul european al serviciilor de plată.	Se acceptă Textul prevederilor proiectului de Lege se completează corespunzător cu includerea băncii centrale.
138.		<i>b) Prevederi UE aplicabile la data aderării:</i> Proiectul de lege limitează aplicabilitatea normelor la piața internă a Republicii Moldova și nu instituie un mecanism de „passporting” sau de recunoaștere automată a licențelor eliberate în alte jurisdicții. În acest context, definițiile și dispozițiile referitoare la regimul transfrontalier nu sunt preluate, iar mecanismul european de standardizare ESMA/EBA este substituit prin reglementări emise de Comisia Națională a Pieței Financiare și Banca Națională a Moldovei. De asemenea, mecanismul de notificare către statele gazdă și comunicarea către instituțiile UE sunt înlocuite cu prevederi adaptate specificului normativ intern, care, conform dispozițiilor art. 104 alin. (3) din proiectul național, vor fi substituite de la data aderării la UE. Cu privire la desemnarea autorităților competente, instituirea mecanismului de prevenire și sancționare, precum și a mecanismelor de cooperare prevăzute la Titlurile VI și VII ale Regulamentului UE, menționăm că proiectul național introduce o divizare explicită între autoritățile competente, conform prevederilor art. 93 din Titlul VII „Autoritățile competente, ABE și ESMA” din Regulamentul (UE) 2023/1114, desemnând CNPF și BNM drept autorități competente, fiecare cu atribuții distincte. La fel, proiectul național instituie un regim de prevenire și interdicere a abuzului de piață, similar celui european, dar cu adaptări normative (competențe ale instituțiile UE preluate la nivel național, notificare, evidență și registre interne etc.), care au rolul de a asigura transparența și integritatea pieței până la data aderării. Totodată, evidențiem că prevederile art. 85 alin. (5)–(9) din proiect, referitoare la punctul unic de contact, obligațiile de notificare și raportare către ESMA și ABE, precum și asigurarea cooperării internaționale și interstatale, conform art. 104 alin. (2), urmează a fi aplicate din data aderării, ceea ce reflectă o transpunere etapizată.	Comentariu În ceea ce privește lipsa mecanismului de recunoaștere mutuală la nivel european, aceasta este justificată de statutul Republicii Moldova, în calitate de stat terț care nu este încă membru al Uniunii Europene. Mecanismele MiCA privind regimul pașaportizare, notificarea transfrontalieră, cooperarea între autoritățile competente ale statelor membre, precum și înregistrarea în registrele ESMA/EBA și recunoașterea efectelor autorizațiilor în Uniune funcționează exclusiv în cadrul pieței interne a UE. În lipsa calității de stat membru, Republica Moldova nu poate acorda sau primi efecte juridice automate similare unei autorizații emise într-un stat membru al UE. În consecință, proiectul de lege transpune parțial și adaptat acquis-ul MiCA pentru piața națională, fără a institui un regim de pașaportizare sau recunoaștere mutuală europeană. La etapa actuală, aceste prevederi comunitare nu sunt aplicabile Republicii Moldova, iar autoritățile naționale nu pot genera sau recunoaște efecte juridice automate similare unei autorizații emise în UE. Totodată, proiectul de lege se completează cu un articol suplimentar (Articolul 105) la Capitolul VIII ”Dispoziții finale și tranzitorii” cu privire la <i>regimul de tranziție către mecanismele Uniunii Europene de recunoaștere mutuală și cooperare europeană în domeniul cryptoactivelor</i>, în scopul delimitării efectelor juridice ale regimului național aplicabil până la aderarea R. Moldova la UE și pregătirea aplicării mecanismelor europene de recunoaștere mutuală și cooperare în domeniul cryptoactivelor.

	În acest sens, dispozițiile finale prevăzute la art. 104 alin. (2) și (3) din proiect stabilesc măsuri normative interne, care-și propun implementarea integrală a prevederilor Regulamentului european la data aderării. În context, textul legii este restructurat ca lege de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2023/1114, prin eliminarea capitolelor de transpunere parțială sau a supra-reglementărilor, precum și prin adaptarea trimiterilor interne la articolele din Regulamentele UE, păstrând doar dispozițiile privind autoritățile competente, sancțiunile și mecanismele de implementare, conform cerințelor înaintate statelor membre ale UE.	
139.	<i>c) MiCA – acte delegate și de punere în aplicare (20 august 2025):</i> O serie de prevederi din actul UE urmează a fi implementate prin mai multe acte delegate și de punere în aplicare, după cum urmează: - art. 6 (11), art. 19 (10), art. 51 (10) - prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2984 al Comisiei; - art. 6 (12), art. 19 (12), art. 51 (15), art. 66 (16) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/422 al Comisiei; - art. 17 (8) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/296 al Comisiei; - art. 18(6) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/1125 al Comisiei; - art. 18 (7) - prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/1126 al Comisiei; - art. 22 (6) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/298 al Comisiei; - art. 22 (7) și (3) - prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2902 al Comisiei; - art. 31(5) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/293 al Comisiei; - art. 32 (5) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/1141 al Comisiei; - art. 35 (6) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/415 al Comisiei; - art. 42 (4) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/413 al Comisiei; - art. 43 (11) - prin Regulamentul delegat (UE) 2024/1506 al Comisiei; - art. 45 (7) și (4) - prin Regulamentele delegate (UE) 2025/418 și 2025/419 ale Comisiei; - art. 60 (13) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/303 al Comisiei; - art. 60 (14) - prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/304 al Comisiei;	Se ia act. Pentru claritate, Tabelul de concordanță se completează cu observații suplimentare aferent implementării actelor delegate în modul corespunzător. Comentariu. Având în vedere că o serie de prevederi din actul UE (art. 45 (7) și (4), art. 119 (8) și (3), art. 134 (10), art. 137 (3)) nu sunt aplicabile ori se referă la atribuțiile unor autorități europene, unele acte delegate și de punere în aplicare nu vor fi transpuse în cadrul secundar, și anume: - Regulamentele delegate (UE) 2025/418 și 2025/419 ale Comisiei; - Regulamentul delegat (UE) 2025/297 al Comisiei; - Regulamentul delegat (UE) 2024/1504 al Comisiei; - Regulamentul delegat (UE) 2024/1503 al Comisiei.

	- art. 62 (5) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/305 al Comisiei; - art. 62 (6) - prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/306 al Comisiei; - art. 68 (10) și (3) - prin Regulamentele delegate (UE) 2025/299 și 2025/1140 ale Comisiei; - art. 71 (5) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/294 al Comisiei; - art. 72 (5) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/1142 al Comisiei; - art. 76 (16) și (3) - prin Regulamentele delegate (UE) 2025/417 și 2025/416 ale Comisiei; - art. 84 (4) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/414 al Comisiei; - art. 88 (4) și (3) - prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2861 al Comisiei; - art. 92 (2) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/885 al Comisiei; - art. 93 (3) - prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2494 al Comisiei; - art. 95 (10) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/300 al Comisiei; - art. 95 (11) - prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2545 al Comisiei; - art. 103 (8), art. 104 (8), art. 105 (7) - prin Regulamentul delegat (UE) 2024/1507 al Comisiei; - art. 107 (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/292 al Comisiei; - art. 109 (8) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/421 al Comisiei; - art. 119 (8) și (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2025/297 al Comisiei; - art. 134 (10) - prin Regulamentul delegat (UE) 2024/1504 al Comisiei; - art. 137 (3) - prin Regulamentul delegat (UE) 2024/1503 al Comisiei.	
140.	III. Respectarea mecanismului de armonizare <i>a) Obiecții la tabelul de concordanță</i> Tabelul de concordanță elaborat corespunde parțial cerințelor de conținut prevăzute în Anexa nr. 2 la HG nr. 1171/2018. În acest sens, tabelul de concordanță urmează a fi completat conform următoarelor cerințe: La compartimentul 9 se menționează diverse observații, în special diferențele dintre prevederile actului juridic european și prevederile proiectului de act normativ național, în cazul în care se realizează o transpunere parțială sau doar a anumitor elemente structurale ale	Se acceptă. Tabelul de concordanță se ajustează conform recomandărilor.

		dispozițiilor actului juridic european. Se explică motivele care stau la baza transunerii parțiale și se înserează trimiteri, mențiuni relevante. Se indică termenele preconizate pentru realizarea transunerii integrale a dispozițiilor actului juridic european și proiectele de acte normative care vor înlătura diferențele de compatibilitate constatate la compartimentul 8 al tabelului de concordanță. De asemenea, în cazul prevederilor cu specific național, se indică angajamentul autorului, cu explicațiile de rigoare, că acestea nu excedă obiectul de reglementare al actului UE sau nu supra reglementează domeniul.	
	141.	<i>b) Obiecții la clauza de armonizare</i> Clauza de armonizare se include după preambul și clauza de adoptare a proiectului de act normativ, în conformitate cu cele 5 modele prevăzute în Anexa nr. 1 la HG nr. 1171/2018. Aceasta indică gradul de transpunere și actul sau actele Uniunii Europene transpus(e), descrie tipul, numărul, instituția (instituțiile) Uniunii Europene care a(u) adoptat actul, precum și seria, numărul și data Jurnalului Oficial al UE în care a fost publicat. Pentru actul UE, se indică cele mai recente modificări care sunt transpuse în legislația națională. În context, clauza de armonizare a proiectului urmează a fi expusă în următoarea redacție: „Prezenta Lege transpune parțial Regulamentul (UE) 2023/1114 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind piețele criptoactivelor și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 1095/2010 și a Directivelor 2013/36/UE și (UE) 2019/1937, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 150 din 9 iunie 2023, CELEX: 32023R1114, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2023/2869 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 2023.”	Se acceptă. Clauza de armonizare se ajustează corespunzător.
Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova <i>RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE</i> <i>Nr. ELO26/11589 din 19.06.2026</i> <i>la proiectul de lege privind piața</i>	142.	Art.2 alin.(1) Obiecții: Utilizarea expresiei ”persoanelor fizice și juridice din Republica Moldova,” atribuie caracter ambiguu sferei subiectelor de drept vizate de prevederile proiectului, fapt care denotă întrunirea parțială a exigențelor de calitate a legii vizate de art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr.100/2017. Deficiența în cauză, poate condiționa incertitudine la etapa implementării normei sub aspectul delimitării fără echivoc a criteriului juridic vizat de către autor pentru determinarea sferei de aplicare a normei, respectiv dacă se urmărește domiciliul persoanei fizice,	Nu se acceptă. Cu referire la utilizarea expresiei ”persoanelor fizice și juridice din Republica Moldova,” reiterăm faptul că aceasta reprezintă transpunerea fidelă a prevederilor Regulamentului european MiCA. Prevederea art. 2 alin. (1) nu stabilește aplicabilitatea legii exclusiv în funcție de cetățenie, domiciliu, reședință, sediu sau locul înregistrării persoanei, ci în funcție de activitatea desfășurată și legătura acesteia cu piața criptoactivelor din Republica Moldova. Textul vizează atât persoanele fizice și juridice din Republica Moldova, cât și persoanele fizice și juridice străine și apatrizii, în măsura în care acestea sunt implicate în emiterea, oferta publică, admiterea la

<i>criptoactivelor (număr unic 338/MF/BNM/2026)</i>	reședința obișnuită, cetățenia, locul constituirii persoanei juridice/înregistrării, sediul acesteia sau locul desfășurării activității. Condescendent, cu referire la utilizarea generică a noțiunii de ”criptoactiv ” se evidențiază faptul că prevederile Legii nr. 308/2017 operează cu noțiunea de „active virtuale”, noțiune care este utilizată inclusive pentru definirea furnizorilor de servicii privind activele virtuale și pentru delimitarea sferei de aplicare a obligațiilor AML/CFT și derivă din standardele Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF). Astfel, potrivit art.3 al Legii prenotate: <i>Articolul 3. Noțiuni principale</i> <i>activ virtual – reprezentare digitală a valorii care nu este emisă ori garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar care poate fi tranzacționată în mod electronic, transferată sau utilizată în scopul efectuării de plăți sau investiții. Activele virtuale nu includ reprezentările digitale ale monedelor fiduciare (fiat), ale valorilor mobiliare și ale altor active financiare stabilite de legislația națională;</i> <i>furnizor de servicii privind activele virtuale – persoană fizică sau juridică care prestează în calitate de profesionist, pentru/sau în numele altei persoane fizice sau juridice, una sau mai multe dintre următoarele activități sau operațiuni:</i> <i>a) schimb între activele virtuale și monedele fiduciare;</i> <i>b) schimb între una sau mai multe forme de active virtuale;</i> <i>c) transfer de active virtuale;</i> <i>d) păstrare și/sau administrare a activelor virtuale sau a instrumentelor care conferă dreptul de control asupra activelor virtuale;</i> <i>e) participare la și prestare de servicii financiare privind oferta unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual;</i> <i>transfer al activelor virtuale – efectuare a unei tranzacții în numele altei persoane fizice sau juridice care transferă un activ virtual de la o adresă sau cont virtual la alta/altul;</i> <i>În context, apreciind prin prisma exigențelor de tehnică legislativă vizate de art.54 alin.(1) lit.c)-d), h), alin.(5) al Legii nr.100/2017, se remarcă aptul că folosirea neuniformă sau necorespunzătoare a noțiunilor în textul reglementării prin recurgerea la sinonime pentru a desemna același fenomen și/sau prin aplicarea aceleași noțiuni la</i>	tranzacționare, furnizarea serviciilor de criptoactive sau desfășurarea activităților pe piața criptoactivelor în Republica Moldova. Prin urmare, criteriul determinant nu este statutul personal al subiectului, ci activitatea reglementată și conexiunea acesteia cu piața națională. Această soluție este conformă arhitecturii MiCA, care stabilește domeniul de aplicare în raport cu activitățile de emitere, ofertă publică, admitere la tranzacționare și furnizare de servicii de criptoactive. În ceea ce privește utilizarea noțiunii de „criptoactiv”, aceasta este justificată de obiectul proiectului, care transpune cadrul MiCA. Noțiunea de „activ virtual” utilizată în Legea nr. 308/2017 aparține cadrului AML/CFT și servește unui alt scop normativ, respectiv identificarea obligațiilor entităților raportoare și aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Cele două noțiuni nu trebuie confundate și nici uniformizate artificial, întrucât aparțin unor regimuri juridice diferite. Totodată, Legea nr. 308/2017 urmează să fie aliniat la aquisul comunitar, respectiv nu este necesară înlocuirea terminologiei MiCA cu terminologia FATF/AML. Menținerea noțiunii de „criptoactiv” este necesară pentru alinierea terminologică și conceptuală a proiectului la Regulamentul MiCA.
--	---	---

	<i>menționarea fenomenelor distincte, poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume, tratarea ca fenomene diferite a aceluiasi fenomen, din cauza numirii diferite a lui sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte din motivul confundării a două noțiuni diferite în textul reglementării.</i> Recomandări: Reconsiderarea sintagmei „persoanelor fizice și juridice din Republica Moldova” și utilizarea unor criterii juridice determinate, precum domiciliul, reședința obișnuită, respectiv sediul persoanei juridice, locul înregistrării (în dependență de aspectele vizate de autor). În context, se remarcă faptul că redacția propusă a proiectului apelează frecvent la criteriul ”înregistrat în RM” - fapt care poate fi preluat în contextul reglementării la art.2 alin.(1) a domeniului de aplicare a legii. Reconsiderarea utilizării termenului de <i>criptoactiv</i>.	
143.	Art.2 alin.(2); Art.21 alin.(3); Art.65 Obiecții: Analiza proiectului relevă existența unui număr semnificativ de norme de delegare normativă către Comisia Națională a Pieței Financiare, autoritatea fiind împuternicită să adopte acte normative de reglementare și de punere în aplicare într-un spectru larg de domenii. Deși majoritatea a acestor delegări reprezintă transpunerea modelului de reglementare consacrat de Regulamentul (UE) 2023/1114 (MiCA), circumstanța în speță, poate condiționa exercitarea unor atribuții extensive de reglementare de către entitate, în special în domeniile care condiționează accesul pe piață și exercitarea activităților reglementate — autorizarea, evaluarea participațiilor calificate și cerințele de guvernanță. Art.2 alin.(2), utilizarea expresiilor „<i>pot detalia elementele tehnice ale definițiilor</i>”, „<i>adapta definițiile respective în funcție de evoluțiile pieței și de evoluțiile tehnologice</i>” permite, în substanță, modificarea conținutului unor noțiuni esențiale stabilite prin lege precum „criptoactiv”; „serviciu de criptoactive”; „platformă de tranzacționare”; „token raportat la active”; „token de monedă electronică”, etc. În context, se evidențiază faptul că acquisul de referință nu consacră o prerogativă echivalentă prin care autoritățile naționale pot „adapta definițiile” legale, ci optează pentru reglementarea exhaustivă a definițiilor fundamentale ale criptoactivelor, tokenurilor raportate la active, tokenurilor de monedă electronică și serviciilor de criptoactive	Se acceptă parțial. Prevederea art. 2 alin. (2) transpune logica art. 3 alin. (2) din MiCA, iar potrivit regulilor naționale privind transpunerea regulamentelor UE, transpunerea directă presupune preluarea fidelă a limbajului, structurii și terminologiei actului european. Totuși, întrucât în dreptul UE competența de detaliere și adaptare a definițiilor aparține Comisiei Europene prin acte delegate, iar în dreptul național actele normative subsecvente nu pot modifica sau extinde conținutul normelor primare, textul Art. 2 alin. (2) se ajustează corespunzător, prin precizarea că autoritățile competente pot detalia elementele tehnice și modalitățile de aplicare a definițiilor, în funcție de evoluțiile pieței și tehnologice, fără a modifica, restrânge sau extinde conținutul definițiilor stabilite prin lege. La art. 21 alin. (3), textului prevederii se ajustează cu referire la „<i>metodologia și cerințele</i>” de evaluare, pentru a evita interpretarea potrivit căreia autoritatea ar putea stabili criterii materiale suplimentare de eligibilitate. În ceea ce privește art. 65, norma din proiectul de Lege stabilește deja, la nivel de lege primară, obligația de principiu a furnizorilor de servicii de criptoactive de a pune în aplicare și de a menține politici și proceduri eficace pentru identificarea, prevenirea, gestionarea și divulgarea conflictelor de interese, ținând seama de amploarea, natura și gama serviciilor prestate. Totodată, norma indică expres categoriile de conflicte vizate, obligația de informare a clienților și a clienților potențiali,

(sunt stabilite direct de regulament și sunt uniform aplicabile în toate statele membre), ESMA și ABE emit orientări, recomandări și standarde tehnice de reglementare sau de punere în aplicare, care nu modifică definițiile din regulament, nu pot extinde domeniul de aplicare material al actului legislativ și au rolul de a asigura aplicarea uniformă a unor concepte deja definite de legiuitorul european. Redacția propusă la art.21 alin.(3) poate determina transferarea către autoritatea administrativă a unor aspecte de reglementare care, prin natura lor, țin de competența legiuitorului și stabilire a de către autoritatea competentă (CNPF), în mod autonom, a unor criterii suplimentare de eligibilitate, incompatibilități sau condiții de acces la activitate care nu sunt prevăzute expres de lege. La art.65, se remarcă omiterea reglementării conținutului minim obligatoriu al politicii și garanțiile procedurale concrete prin care conflictele de interese urmează să fie identificate, declarate, documentate și gestionate (i) obligația persoanelor aflate în conflict de interese de a se abține de la participarea la examinarea, deliberarea sau adoptarea deciziilor relevante; ii) modalitățile concrete de declarare, evidență, divulgare sau soluționare a conflictelor de interese; iii) obligația publicării conflictelor de interese și a măsurilor de atenuare adoptate; iv) obligația menținerii unui registru al conflictelor de interese) În condițiile în care proiectul nu stabilește la nivel legislativ cerințe minime privind declararea, documentarea, evidența, divulgarea și soluționarea conflictelor de interese, precum și obligațiile de abținere ale persoanelor aflate în situații de incompatibilitate, competența de reglementare delegată autorității competente capătă un caracter extensiv. Apreciind prin prisma standardelor internaționale anticorupție, se remarcă faptul că elementele esențiale ale regimului conflictelor de interese urmează să fie determinate prin norme primare, iar nu lăsate exclusiv la discreția reglementării secundare. În absența unor repere legislative suficiente, există riscul apariției unor practici neuniforme de interpretare și aplicare, precum și al exercitării unei puteri discreționare excesive în procesul de elaborare și aplicare a normelor subordonate. Concentrarea unui volum semnificativ de competențe normative la nivelul autorității de supraveghere, fără delimitarea în lege a criteriilor, condițiilor și garanțiilor minime aplicabile, poate genera premise pentru	cerința publicării informațiilor într-un loc vizibil pe pagina web, precum și obligația revizuirii cel puțin anuale a politicii privind conflictele de interese. Nu se justifică includerea exhaustivă în legea primară a tuturor mecanismelor operaționale privind declararea, documentarea, evidența, registrele interne, abținerea de la participarea la decizii, remunerarea, tranzacțiile personale, canalele interne de raportare sau metodologia publicării informațiilor, întrucât aceste elemente au natura unor cerințe tehnice de aplicare. În arhitectura MiCA, asemenea cerințe sunt dezvoltate prin Regulamentul delegat (UE) 2025/1142, care precizează în mod detaliat cerințele privind politicile și procedurile aferente conflictelor de interese aplicabile furnizorilor de servicii de cryptoactive, precum și detaliile și metodologia informațiilor publicate. Prin urmare, obligațiile esențiale sunt prevăzute la nivelul art. 65, iar cerințele tehnice și operaționale privind conținutul politicilor, procedurile interne, evidențele, divulgarea publică, remunerarea, tranzacțiile personale și mecanismele de control intern urmează să fie transpuse fidel prin actele normative secundare de punere în aplicare a legii. Această soluție corespunde metodei de transpunere directă a regulamentelor UE și evită rigidizarea nejustificată a legii primare.
--	--

	reglementări selective, tratament diferențiat al subiecților supravegheați și reducerea gradului de previzibilitate juridică. Apreciind prin prisma art.3, 7, 14, 16, 55 al Legii nr.100/2017 și urmând jurisprudența Curții Constituționale, reținem faptul că actul normativ, se accentuează faptul că actul normativ aprobat de către entitățile prenotate, nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele și scopul actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. Autoritățile competente pot emite acte normative pentru aplicarea prezentei legi, prin care detaliează cerințele tehnice, procedurile, formatele și modalitățile de raportare necesare implementării definițiilor prevăzute de lege, fără a modifica sau extinde conținutul acestora. Recomandări: Revizuirea redacției Art.2 alin.(2) rezumînd la reglementarea prerogativei autorităților competente <i>de a emite acte normative pentru aplicarea prezentei legi, prin care detaliează cerințele tehnice, procedurile, formatele și modalitățile de raportare necesare implementării definițiilor prevăzute de lege, fără a modifica sau extinde conținutul acestora.</i> La art.21 alin.(3) completarea după cuvîntul "<i>privind</i>" cu cuvîntul "<i>procedura</i>". Reglementarea expresă, la nivel de lege, a elementelor esențiale ale regimului conflictelor de interese aplicabil furnizorilor de servicii de criptoactive, inclusiv prin stabilirea cerințelor minime privind identificarea, declararea, documentarea, evidența și gestionarea conflictelor de interese, obligația de declarare și abținere a persoanelor aflate în situații de conflict de interese de la participarea la examinarea, deliberarea și adoptarea deciziilor relevante, precum și instituirea unor mecanisme minime de transparență și control intern.	
144.	Art.4 alin. (3) Obiecții: Apreciind prin prisma exigențelor vizate de art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017, coroborat art.32 cod administrativ, se remarcă omiterea reglementării unor aspecte procedurale aferente examinării notificării de către entitate (i) termenul de examinare, ii) momentul de la care începe să curgă termenul; iii) consecințele depășirii termenului de examinare; iv) dreptul solicitantului de a prezenta explicații sau documente suplimentare; v) procedura de contestare a deciziei; vi)	Se acceptă parțial. La art. 4 alin. (3), în partea ce vizează necesitatea clarificării formulării utilizate astfel încât decizia Comisiei Naționale să fie întemeiată pe o constatare obiectivă, nu pe o apreciere formulată în termeni subiectivi, sintagma „<i>în cazul în care consideră</i>” a fost înlocuită cu formula „<i>în cazul în care constată</i>”, iar textul a fost corectat corespunzător din punct de vedere redacțional. Totodată, nu este necesară reglementarea exhaustivă, la nivelul art. 4 alin. (3), a tuturor aspectelor procedurale menționate în

efectele juridice ale notificării până la emiterea deciziei Comisiei Naționale). Omisiunile legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din Realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act, condiționează incertitudine în relațiile sociale supuse reglementării, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care autoritățile responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri. Reglementarea lacunară sau confuză a procedurilor administrative pe care le gestionează autoritățile publice, poate determina discreția periculoasă a agentului public responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public. Totodată, apreciind prin prisma exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr.100/2017, se remarcă faptul că utilizarea expresiei „<i>în cazul în care consideră</i>” accentuează caracterul ambiguu al normei, or nu utilizarea verbului „consideră” plasează accentul pe convingerea sau aprecierea subiectivă a autorității, fără a indica elementele obiective care trebuie constatate și demonstrate în procesul decizional. Recomandări: Reglementarea aspectelor deficitare evidențiate supra. Excluderea expresiei „<i>în cazul în care consideră</i>”.	obiecție. Decizia Comisiei Naționale prin care se constată că o ofertă nu se califică pentru exceptarea privind rețeaua limitată are natura unui act administrativ individual și se supune regulilor generale prevăzute de Codul administrativ nr. 116/2018. Acesta reglementează deja garanțiile procedurale invocate, inclusiv obligația autorității de a stabili din oficiu starea de fapt și de a efectua investigațiile necesare (art. 85), dreptul de a solicita informații, explicații, documente și alte probe relevante (art. 87), obligația participanților de a colabora și de a prezenta documentele pe care le dețin (art. 88 și art. 93), precum și dreptul persoanei vizate de a fi audiată înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil (art. 94), precum și contestarea actului administrativ. Suplimentar, dreptul la contestarea actelor administrative este deja asigurat prin dispozițiile generale ale Codului administrativ și este reiterat expres în proiectul de lege la art. 99 alin. (1), potrivit căruia actele administrative individuale adoptate de autoritățile competente în temeiul legii sunt motivate corespunzător și pot fi contestate în conformitate cu prevederile Codului administrativ nr. 116/2018. Totuși, pentru asigurarea unui nivel adecvat de previzibilitate și claritate procedurală, textul normei a fost completat cu elemente procedurale minime privind examinarea notificării. În acest sens, textul se ajustează, după cum urmează: <i>„Comisia Națională examinează notificarea în termen de 20 de zile lucrătoare de la data primirii acesteia. În cursul examinării, Comisia Națională poate solicita ofertantului informații, explicații sau documente suplimentare, stabilind un termen pentru prezentarea acestora care nu poate depăși 20 de zile lucrătoare de la data solicitării. Termenul de examinare se suspendă de drept de la data solicitării până la data primirii informațiilor, explicațiilor sau documentelor solicitate. Pe baza notificării menționate, în cazul în care constată că activitatea nu se califică pentru o exceptare ca rețea limitată în temeiul indicat la lit. d), aceasta emite o decizie motivată corespunzător și informează ofertantul în consecință..”</i> Această soluție păstrează transpunerea fidelă a MiCA, evită dublarea normelor generale deja prevăzute de Codul administrativ și, în același timp, oferă claritate cu privire la principalele etape ale examinării notificării de către Comisia Națională.
---	--

		De asemenea, în partea notificarea cărții albe pentru criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active sau tokenurile de monedă electronică au fost inserate unele elemente procedurale aferente în scopul clarificării și predictibilității normei. În acest sens, proiectul a fost completat la art. 8 cu un nou alineat (7), prin care se instituie mecanismul de verificare a caracterului complet al cărții albe și al notificării aferente, termenul de verificare de 20 de zile lucrătoare, posibilitatea solicitării informațiilor sau documentelor lipsă, suspendarea de drept a termenului pe perioada completării, informarea persoanei notificatoare privind caracterul complet al notificării și consecințele neprezentării informațiilor solicitate în termen. Comunicarea caracterului complet al notificării nu constituie aprobare a cărții albe, nu confirmă exactitatea, corectitudinea sau caracterul neînșelător al informațiilor incluse în aceasta și nu exonerează persoanele responsabile de răspunderea prevăzută de lege. Totodată, pentru claritate juridică, art. 11 alin. (1) a fost ajustat astfel încât oferta publică sau admiterea la tranzacționare să poată începe numai după notificarea completă a cărții albe, comunicarea caracterului complet al notificării de către Comisia Națională și publicarea cărții albe conform art. 9. De asemenea, având în vedere că proiectul reglementează la art. 12 procedura de modificare a cărților albe pentru criptoactive și instituie obligația notificării a cărților albe modificate înainte de publicare, proiectul a fost completat cu o normă care să prevadă că notificarea cărții albe pentru criptoactive modificate este supusă aceleiași proceduri de verificare a caracterului complet al notificării aplicabile notificării inițiale, după cum urmează: <i>„Cartea albă pentru criptoactive modificată este supusă procedurii de verificare a caracterului complet al notificării prevăzute la art. 8 alin. (5).”</i>
145.	Art.15 Obiecții: Prevederile proiectului citate supra, instituie obligația de reparare a prejudiciului cauzat prin includerea în cartea albă a unor informații incomplete, inexacte sau înșelătoare, fără a preciza expres natura juridică a răspunderii respective. Deficiența prenotată, poate condiționa incertitudine la etapa implementării normei și delimitării regimul juridic aplicabil, inclusiv sub aspectul condițiilor angajării	Se acceptă parțial. Pentru o mai mare claritate a textului art. 15, în partea ce vizează clarificarea naturii juridice a răspunderii, textul este ajustat prin specificarea expresă a sintagmei „răspundere civilă”, astfel cum deja se utilizează noțiunea de „răspundere civilă” la alin. (2) și alin. (6) al articolului, inclusiv se ajustează textul prin utilizarea expresă a sintagmelor „poartă răspundere civilă” și „prejudiciu cauzat”.

	răspunderii, al sarcinii probei și al întinderii despăgubirilor. Astfel, apreciind prin prisma exigențelor de tehnică legislativă vizate de art.3, 54 al Legii nr.100/2017, se remarcă faptul că utilizarea cuvintelor "răspund", "răspunzătoare", "sunt răspunzători" atribuie caracter ambiguu și necesită o corelare cu dispozițiile Codului civil referitoare la răspunderea civilă delictuală și la obligațiile precontractuale de informare. Condescendent, cu referire la utilizarea expresiei "orice pierdere suferită", se remarcă faptul că potrivit prevederilor, se evidențiază faptul că Codul Civil nu operează cu noțiunea generică de „pierdere”, ci cu cea de „prejudiciu”, care reprezintă obiectul obligației de reparare în cadrul răspunderii civile. În acest sens, potrivit art.1998 alin. (1) Cod civil, „<i>cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune</i>”. Totodată, art. 2022 Cod civil stabilește principiul reparării integrale a prejudiciului, acesta cuprinzând atât prejudiciul efectiv suferit, cât și venitul ratat, în măsura în care acestea se află într-un raport de cauzalitate cu fapta ilicită. Prin urmare, utilizarea expresiei „<i>orice pierdere suferită</i>” poate genera incertitudini la etapa aplicării normei sub aspectul delimitării clare și fără echivoc a limitei obligației de despăgubire, în special în contextul specific al pieței criptoactivelor, caracterizată prin volatilitate ridicată și fluctuații semnificative ale valorii activelor (orice diminuare a valorii de piață a unui criptoactiv ulterior achiziției ar constitui automat un prejudiciu reparabil, chiar și în situațiile în care aceasta rezultă din evoluțiile normale ale pieței și nu din informațiile inexacte sau înșelătoare incluse în cartea albă). Recomandări: Substituirea cuvintelor "răspund", "răspunzătoare", "sunt răspunzători" cu cuvintele "poartă răspundere". Subsecvent se recomandă aprecierea utilității reflectării categorii de răspundere juridică vizată de către autor. Substituirea sintagmei „<i>orice pierdere suferită</i>” cu noțiunea consacrată de „<i>prejudiciu cauzat</i>” sau „<i>prejudiciu patrimonial cauzat ca urmare a încălcării obligațiilor prevăzute la art. 6</i>”.	Nu se acceptă propunerea de limitare a răspunderii exclusiv la prejudiciul patrimonial, întrucât prejudiciul poate avea natură diferită, inclusiv patrimonială sau nepatrimonială. O asemenea restrângere ar putea exclude nejustificat anumite prejudicii susceptibile de reparare potrivit dreptului comun. Menținerea unei formulări care permite acoperirea tuturor categoriilor de prejudicii cauzate prin încălcarea obligațiilor prevăzute de lege este necesară și pentru asigurarea conformității cu cerințele Regulamentului (UE) 2023/1114. În același timp, textul proiectului stabilește în mod expres sarcina probei în sarcina deținătorului criptoactivului, care trebuie să demonstreze încălcarea obligațiilor prevăzute la art. 6 și impactul informațiilor respective asupra deciziei sale de a achiziționa, vinde sau schimba criptoactivul. Condițiile privind existența prejudiciului, legătura de cauzalitate și întinderea despăgubirilor rămân guvernate de normele generale ale dreptului civil, în măsura în care proiectul nu instituie reguli speciale.
146.	Art.22 alin.(2); Art.23 alin.(4); Art.36 alin.(10); Art.41 alin.(8); Art.48 alin.(12); Art.54 alin.(8), (15); Art.57 alin.(3); Art.58 Obiecții: Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor doar când	Se acceptă parțial. Utilizarea formulelor „poate”, „este în drept”, „dacă este necesar” sau „dacă este cazul” nu constituie, prin ea însăși, un factor de coruptibilitate, mai ales atunci când acestea transpun fidel textul MiCA și vizează competențe de supraveghere bazate

	formulează obligațiile/îndatoririle entităților și agenților publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția agenților publici care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri agentul public „<i>este în drept</i>” sau „<i>poate</i>” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele sau sunt utilizate expresii ambigue pentru delimitarea circumstanțelor prenotate „<i>Dacă este necesar,</i>”/”<i>dacă este cazul.</i>”. Recomandări: Reconsiderarea utilizării formulelor permissive de reglementare a activității agenților publici și expresiilor „<i>Dacă este necesar,</i>”/”<i>dacă este cazul.</i>” (cu concretizarea circumstanțelor vizate de către autor).	pe risc. Codul administrativ recunoaște expres dreptul discreționar al autorității publice, cu condiția exercitării acestuia cu bună-credință, în limitele stabilite de lege, în scopul pentru care a fost atribuit și fără tratament arbitrar sau discriminatoriu. În domeniul supravegherii financiare, anumite competențe trebuie să fie formulate ca atribuții discreționare, deoarece aplicarea lor depinde de gravitatea încălcării, profilul de risc, circumstanțele concrete ale cazului, impactul asupra clienților și necesitatea respectării principiului proporționalității. Totuși, pentru evitarea interpretărilor divergente, textul proiectului a fost revizuit punctual, astfel încât formulele permissive să fie menținute doar în cazul competențelor care presupun o apreciere profesională a autorității competente, iar acolo unde norma instituie o obligație clară de acțiune, formularea să fie redată în termeni imperativi. Prin urmare, nu se justifică eliminarea generală a acestor formule, ci doar verificarea punctuală a fiecărei prevederi în raport cu natura competenței reglementate. Ca urmare a verificării punctuale a fiecărei prevederi în raport cu natura competenței reglementate, rezultă următoarele: Art.22 alin.(2) - nu se ajustează, se menține competența discreționară; Art.23 alin.(4) - se operează ajustările corespunzătoare; Art.36 alin.(10) – parțial se operează ajustări, se menține competența discreționară; Art.41 alin.(8) - parțial se operează ajustări, se menține competența discreționară; Art.48 alin.(12) - se operează ajustările corespunzătoare; Art.54 alin.(8) - se operează ajustările corespunzătoare; Art.54 alin.(15) - nu se ajustează, se menține competența discreționară; Art.57 alin.(3) - se operează ajustările corespunzătoare; Art.58 - nu se ajustează, se menține competența discreționară;
147.	Art.53 alin.(1); Art.55 Obiecții: I. Analiza art. 53 alin. (1) lit. a), coroborat cu art. 55 alin. (1) și (2), relevă că, proiectul instituie un model de autorizare bazat pe prezența efectivă a furnizorului de servicii privind criptoactivele pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, autorizarea este condiționată de existența unui sediu înregistrat în Republica Moldova, a conducerii efective la	Nu se acceptă Cerința privind prezența locală a furnizorului de servicii de criptoactive este justificată la etapa actuală de statutul Republicii Moldova de stat terț în raport cu Uniunea Europeană, precum și de lipsa mecanismelor de pașaportare, recunoaștere mutuală și cooperare europeană deplină aplicabile statelor membre în cadrul MiCA. Mecanismele MiCA privind pașaportizarea, notificarea transfrontalieră, cooperarea dintre

această adresă și a cel puțin unui administrator sau director cu domiciliul sau reședința pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, art. 55 alin. (2) extinde aplicarea acestor cerințe și asupra furnizorilor care se adresează în mod activ clienților din Republica Moldova, inclusiv prin activități de promovare sau publicitate. Din perspectiva supravegherii prudențiale, existența unei prezențe locale poate fi justificată prin necesitatea exercitării efective a competențelor autorității de supraveghere. Totuși, Nota de fundamentare nu conține o analiză privind impactul acestei opțiuni legislative asupra accesului pe piață al furnizorilor internaționali deja autorizați în jurisdicții cu standarde echivalente și nici nu examinează eventuale soluții alternative care ar putea asigura concomitent supravegherea eficientă și menținerea unui nivel adecvat al concurenței. În prezent, piața globală a serviciilor privind activele virtuale este dominată de un număr redus de operatori internaționali (Binance, Coinbase, Kraken, OKX, Bybit, Bitstamp, Bitget, Crypto.com sau KuCoin), care concentrează o pondere semnificativă din lichiditatea și volumul tranzacțiilor la nivel mondial. O mare parte dintre utilizatorii din Republica Moldova desfășoară deja relații comerciale prin intermediul acestor platforme, acestea oferind servicii de custodie, schimb, conversie, executare de ordine și alte servicii specifice pieței criptoactivelor. În lipsa unui mecanism care să permită accesul controlat pe piața Republicii Moldova al furnizorilor deja autorizați în state cu regimuri de supraveghere comparabile, există posibilitatea ca o parte dintre acești operatori să opteze pentru neextinderea serviciilor către piața națională, având în vedere necesitatea constituirii unei entități locale distincte și obținerii unei autorizări separate. Deși această opțiune ține exclusiv de strategia comercială a fiecărui operator și nu poate fi anticipată cu certitudine, ea reprezintă un risc care merită evaluat în procesul de fundamentare a proiectului. În același timp, limitarea accesului pe piață al operatorilor consacrați poate conduce, cel puțin într-o primă etapă, la dezvoltarea unei piețe locale caracterizate printr-un număr redus de furnizori autorizați. O piață cu un nivel redus al concurenței poate influența diversitatea serviciilor disponibile, nivelul lichidității, costurile suportate de utilizatori și gradul de inovare al serviciilor oferite. Din această perspectivă, cadrul normativ ar trebui să urmărească nu doar asigurarea supravegherii eficiente, ci și crearea	autoritățile competente ale statelor membre, înregistrarea în registrele ESMA/EBA și recunoașterea efectelor autorizațiilor funcționează în cadrul pieței interne a Uniunii Europene și nu pot produce efecte juridice automate în Republica Moldova înainte de dobândirea calității de stat membru. Crearea unui mecanism național de recunoaștere sau echivalare a autorizațiilor emise în alte jurisdicții ar presupune dezvoltarea unui cadru complex, care să includă evaluarea regimurilor străine, cooperarea dintre autoritățile de supraveghere, schimbul de informații, aplicarea măsurilor de intervenție, protecția consumatorilor, precum și mecanisme de sancționare și soluționare a litigiilor transfrontaliere. O asemenea abordare depășește obiectivele prezentului proiect de lege, care urmărește implementarea graduală a standardelor MiCA și instituirea unui cadru de reglementare adaptat nivelului actual de dezvoltare a pieței și capacității de supraveghere existente. Din aceste considerente, menținerea obligației de autorizare locală este necesară pentru a asigura aplicarea eficientă a legislației, exercitarea atribuțiilor de supraveghere și protejarea intereselor clienților din R. Moldova. Totodată, proiectul nu exclude în mod absolut interacțiunea transfrontalieră, însă aceasta este permisă numai în limitele prevăzute la art. 55, respectiv în cazul furnizării serviciilor la inițiativa exclusivă a clientului, fără solicitare activă, promovare sau publicitate adresată pieței din R. Moldova. Furnizorii care intenționează să se adreseze în mod activ pieței locale trebuie să respecte regimul național de autorizare. Această abordare contribuie la prevenirea arbitrajului de reglementare și asigură condiții echitabile pentru toți participanții care desfășoară activitate pe piața națională. În ceea ce privește instrumentele financiare derivate care au la bază criptoactive, observația pornește de la o premisă care necesită o clarificare: proiectul de lege nu reglementează doar tranzacționarea spot, ci instituie un cadru pentru emiterea, oferta publică, admiterea la tranzacționare, custodia, schimbul, executarea ordinelor, consultanța, administrarea portofoliului, transferul de criptoactive și integritatea pieței criptoactivelor, urmând arhitectura MiCA. Totodată, Regulamentul MiCA nu reglementează instrumentele financiare derivate bazate pe criptoactive, cum ar fi contractele futures, opțiunile, contractele perpetue, contractele pentru diferență sau alte produse cu efect
--	---

unor condiții concurențiale echitabile, transparente și nediscriminatorii pentru toți participanții la piață. Totodată, principiile concurenței loiale, egalității de tratament și neutralității reglementării impun ca accesul pe piață să fie fundamentat pe criterii obiective, proporționale și justificabile, evitând crearea unor bariere de acces care depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului legitim de supraveghere. În acest context, este important ca soluția legislativă aleasă să fie însoțită de o analiză privind efectele sale asupra mediului concurențial și asupra accesului operatorilor consacrați la piața Republicii Moldova. II. Subsecvent, analiza proiectului relevă că, acesta reglementează exclusiv piața spot a criptoactivelor, respectiv emiterea, schimbul, custodia și prestarea serviciilor privind criptoactivele, fără a conține dispoziții referitoare la instrumentele financiare derivate având ca activ suport criptoactivele, precum contractele futures, opțiunile (options), contractele perpetue (perpetual futures), produsele cu efect de levier (leveraged trading) sau alte instrumente financiare similare. Deși aceste produse nu fac obiectul Regulamentului (UE) 2023/1114 (MiCA), ele reprezintă, în prezent, o componentă importantă a pieței globale a activelor digitale și sunt utilizate pe scară largă pentru investiții, acoperirea riscurilor (hedging), gestionarea lichidității și administrarea portofoliilor. În practică, o parte semnificativă a volumului tranzacțiilor realizate pe piețele internaționale ale activelor digitale este reprezentată de astfel de instrumente financiare. În aceste condiții, lipsa unei delimitări exprese a regimului juridic aplicabil acestor produse poate genera incertitudine juridică atât pentru participanții la piață, cât și pentru autoritățile competente. Din conținutul proiectului nu rezultă dacă instrumentele financiare derivate având ca activ suport criptoactivele urmează să fie reglementate în temeiul legislației privind piața de capital, dacă fac obiectul competenței Comisiei Naționale a Pieței Financiare în baza altor acte normative sau dacă urmează să fie reglementate printr-o intervenție legislativă distinctă. Această omisiune poate conduce la interpretări neuniforme privind regimul juridic aplicabil unor produse care, deși sunt strâns legate de piața activelor digitale, nu sunt reglementate expres prin prezentul proiect. Totodată, utilizarea în proiect a noțiunilor de „investitor calificat” și „client profesionist” creează necesitatea unei delimitări clare între serviciile privind criptoactivele reglementate de prezentul proiect și serviciile de investiții care implică instrumente financiare derivate având ca activ suport criptoactivele.	de levier. Aceste instrumente sunt analizate prin prisma reglementărilor aplicabile pieței de capital și instrumentelor financiare, în măsura în care întrunesc caracteristicile unui instrument financiar derivat. Proiectul urmează logica MiCA și exclude din domeniul său de aplicare criptoactivele care se califică drept instrumente financiare, evitând astfel suprapunerea dintre regimul pieței criptoactivelor și regimul pieței de capital. Prin urmare, nu se consideră oportună completarea proiectului cu prevederi referitoare la derivatele pe criptoactive, acestea urmând să fie reglementate, după caz, prin cadrul normativ privind piața de capital sau printr-o intervenție legislativă distinctă privind instrumentele financiare. Suplimentar, preluarea plafoanelor sancționatorii prevăzute de MiCA este justificată de obiectivul de aliniere la acquis-ul UE și de necesitatea instituirii unui regim sancționator efectiv, proporțional și disuasiv, aplicabil unei piețe cu risc ridicat, caracterizată prin dimensiune transfrontalieră, volatilitate, risc de pierdere pentru clienți și posibilitate de arbitraj de reglementare. Plafoanele prevăzute în proiect reprezintă limite maxime, nu sancțiuni fixe sau automate, iar aplicarea concretă a sancțiunilor se va realiza individualizat, în funcție de gravitatea și durata încălcării, forma de vinovăție, prejudiciul cauzat, beneficiul obținut, cooperarea cu autoritatea, măsurile de remediere, recidiva, impactul asupra clienților și capacitatea financiară a entității. Prin urmare, proporționalitatea nu se evaluează doar prin raportare la quantumul maxim prevăzut de lege, ci prin mecanismul de individualizare aplicabil fiecărui caz concret. În acest sens, proiectul permite autorităților competente să aplice măsuri și sancțiuni gradual, proporțional cu dimensiunea entității, profilul de risc, natura activității și consecințele încălcării, evitând aplicarea unor sarcini excesive asupra operatorilor mici sau aflați la început de activitate. În acest context, soluțiile normative propuse urmăresc asigurarea unei implementări etapizate și adaptate realităților instituționale și juridice naționale și nu au ca scop favorizarea unor operatori economici sau restrângerea nejustificată a concurenței. Prin urmare, deși observațiile formulate pot constitui considerente utile în procesul de analiză și dezvoltare
--	--

	Recomandări: Se apreciază oportună completarea Notei de fundamentare cu o analiză privind impactul condițiilor de autorizare asupra concurenței și atractivității pieței naționale, precum și examinarea oportunității instituirii unui mecanism de recunoaștere sau echivalență pentru furnizorii deja autorizați în jurisdicții care aplică standarde de reglementare și supraveghere comparabile. O asemenea soluție ar putea facilita accesul controlat al operatorilor consacrați pe piața Republicii Moldova, fără a diminua competențele de supraveghere ale autorităților naționale și fără a afecta obiectivele de protecție a consumatorilor și de integritate a pieței. În vederea asigurării unui cadru normativ complet, coerent și previzibil, se consideră oportună completarea proiectului cu dispoziții care să delimiteze expres domeniul de aplicare al legii în raport cu instrumentele financiare derivate având ca activ suport criptoactivele, precum și indicarea cadrului normativ și a autorității competente responsabile de reglementarea și supravegherea acestor produse. O asemenea clarificare ar contribui la eliminarea incertitudinilor de interpretare, la aplicarea uniformă a legislației și la dezvoltarea coerentă a pieței activelor digitale în Republica Moldova.	a politicilor de reglementare, acestea nu relevă riscuri de corupție sau lacună de dreptcare să justifice modificarea soluției propuse.
148.	Art.54 alin.(1) Obiecții: Prevederile citate supra operează cu o formulă ambiguă, care poate determina interpretarea extensivă a <i>suficienței seriozității încălcării</i> de către subiecții responsabili de examinarea/investigarea eventualelor abateri săvârșite/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora. Carența în speță, creează precondiții ce pot favoriza admiterea incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către subiecții prenotați și obstrucționarea atragerii la răspundere a subiecților care au admis <i>încălcări</i>. Totodată, ambiguitatea reglementării responsabilității subiectului vizat, determină caracterul declarativ al normei și prin urmare, responsabilizarea insuficientă a subiecților vizați pentru respectarea prevederilor legale. Deficiențele prenotate, denotă neîntrunirea principiilor activității de legiferare („<i>stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice</i>”) și a exigențelor de calitate a legii iterate de normele de tehnică legislativă statuate de prevederile art.3 alin.(1) lit.d) și art.54 alin.(1) lit.a), c) al Legii nr.100 din 22- 12-2017	Se accept parțial Observația formulată este confuză, întrucât prevederile obiectate au fost analizate izolat, fără corelarea cu întregul mecanism de autorizare, refuz și retragere prevăzut de proiect. De asemenea, trimiterea din obiecție la „art. 54 alin. (1) lit. d)” este eronată/neclară, prevederile efectiv vizate fiind art. 24 alin. (1) în materia retragerii în materia autorizației emitentului de tokenuri raportate la active, art. 57 privind refuzul autorizării furnizorului de servicii de criptoactive și art.58 retragerii autorizației unui furnizor de servicii de criptoactive. În partea ce vizează necesitatea clarificării sintagmei „<i>modalități incorecte</i>”, aceasta este preluată fidel din MiCA și are caracter exemplificativ, reglementarea exhaustivă a tuturor modalităților posibile de obținere incorectă a autorizației ar reduce eficiența normei și ar crea riscul excluderii unor conduite frauduloase care nu au fost anticipate expres de legiuitor. Însă, pentru a evita interpretările divergente la etapa aplicării. În acest sens, art. 24 alin. (1) lit. b) și art. 58 alin. (1) lit. d), textul

cu privire la actele normative („conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, [...]”).

În context, se remarcă faptul că prevederile art.23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile, clare și previzibile. Condiția clarității și a previzibilității este îndeplinită atunci când atât justițiabilul, cât și nemijlocit subiectul vizat de normă, poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea (inclusiv penală) și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării acestei norme. De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a agenților publici în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, or o putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității.

Totodată, redacția propusă la **Art.54 alin.(1) lit.d)** al proiectului nu permite identificarea exhaustivă, cu suficientă precizie a comportamentelor care constituie *temei* pentru retragerea autorizației și lasă autorității de supraveghere o marjă extinsă de apreciere în calificarea unor acțiuni sau omisiuni drept „modalități incorecte”. Deficiența prenotată, periclitează certitudinea reglementării or, reproduce soluția MiCA nu exclude necesitatea evaluării sale prin prisma exigențelor naționale privind calitatea legii și prevenirea discreției administrative potrivit căreia normele care permit restrângerea sau pierderea unui drept ori a unei autorizații trebuie formulate suficient de clar pentru ca destinatarii să poată anticipa consecințele juridice ale conduitei lor.

În context se remarcă prevederile art.12 al Convenției ONU împotriva Corupției după cum urmează: *ART. 12 Sectorul privat 1. Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsuri pentru prevenirea corupției implicând sectorul privat, întărirea normelor de contabilitate și audit în sectorul privat și, dacă este cazul, prevederea de sancțiuni civile, administrative sau penale efi ciente, proporționale și punitive, în caz de nerespectare a acestor măsuri.*

2. Măsurile care permit atingerea acestor obiective pot include, în special: d) prevenirea folosirii improprie a procedurilor de reglementare a entităților private, inclusiv a procedurilor privind

prevederilor a fost reformulat în sensul că ”a obținut autorizația pe baza unor informații, declarații sau documente false, inexacte ori înșelătoare sau prin orice alte modalități incorecte”. Această formulare păstrează logica MiCA, dar oferă o precizare mai clară a conduitei avute în vedere.

În ceea ce privește recomandarea de „*reglementare exhaustivă a temeiurilor de retragere*”, aceasta este, în realitate, deja satisfăcută: art. 24 alin. (1) lit. a)–g) și art. 54 alin. (1) lit. a)–g) instituie o listă închisă de șapte temeiuri limitativ enumerate, care nu lasă autorității nicio marjă de a invoca alte cauze de retragere în afara celor prevăzute expres.

Totodată, obiecția nu vizează, așadar, caracterul exhaustiv al temeiurilor — care există, ci modul de configurare a unui singur temei, cel al „*încălcării grave*” prevăzut la lit. d), care reprezintă un standard juridic, iar nu o enumerare. Distincția este esențială: temeiurile rămân exhaustive, în timp ce gradul de gravitate al unei încălcări este, prin natura sa, un criteriu de apreciere, nu un catalog de fapte.

Astfel, în ceea ce privește sintagma „*încălcare gravă*” (*seriously infringed/serious breach*), aceasta constituie un concept autonom de drept al Uniunii, utilizat uniform în întreg corpul MiCA. Transformarea sa, la nivel național, într-o listă închisă de fapte ar produce consecințe contrare scopului urmărit de obiecție: pe de o parte, ar genera divergență față de standardul armonizat și fragmentare interpretativă în raport cu acquis-ul; pe de altă parte, orice enumerare exhaustivă ar rămâne inevitabil incompletă, omițând conduite noi sau complexe specifice pieței criptoactivelor și creând astfel lacune exploatabile care ar diminua, ci nu ar întări, efectivitatea supravegherii și capacitatea de prevenire a riscurilor de integritate invocate. Formula „*încălcare gravă*” nu instituie o competență arbitrară, ci reprezintă o noțiune juridică specifică dreptului de supraveghere financiară, care trebuie apreciată în funcție de natura obligației încălcate, gravitatea și durata încălcării, caracterul repetat al conduitei, forma de vinovăție, impactul asupra deținătorilor de criptoactive, integritatea pieței, stabilitatea financiară, buna funcționare a sistemelor de plăți și riscurile AML/CFT.

În ceea ce privește art. 57 alin. (11), proiectul nu conferă Comisiei Naționale o marjă nelimitată de apreciere. Refuzul autorizării poate avea loc numai în prezența unor „*motive*

	<i>subvențiile și licențele acordate de către autoritățile publice pentru activități comerciale;</i> Recomandări: Revizuirea expresiei ”o încălcare gravă” cu concretizarea categoriilor de abatere apreciate ca fiind grave în context. Reglementarea exhaustivă a temeiurilor de retragere a autorizației.	<i>obiective și demonstrabile”, iar aceste motive sunt evaluate în cadrul unei proceduri reglementate, care include consultarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, a Băncii Naționale și, după caz, a altor autorități relevante, analiza conformității solicitantului cu cerințele AML/CFT, verificarea legăturilor strânse, evaluarea posibilității exercitării efective a supravegherii și adoptarea unei decizii motivate. Prin urmare, norma conține suficiente garanții procedurale și materiale pentru a exclude aplicarea arbitrară. Exercițarea dreptului de apreciere al autorității competente este, în orice caz, supusă Codului administrativ, inclusiv obligației de a acționa cu bună-credință, în limitele legii, potrivit scopului pentru care competența a fost atribuită, cu respectarea proporționalității și a tratamentului egal al situațiilor similare. Decizia de retragere sau refuz al autorizării este un act administrativ individual, motivat și supus controlului în condițiile legislației administrative aplicabile.</i>
149.	Art.54, art. 63 alin. (2) și (3) Obiecții: Art. 54 din proiect permite instituțiilor de credit să furnizeze anumite servicii privind criptoactivele, iar art. 63 alin. (2) și (3) instituie obligația furnizorilor de servicii privind criptoactivele de a păstra fondurile clienților prin intermediul unei instituții de credit sau al Băncii Naționale, ceea ce demonstrează că, funcționarea efectivă a activității acestora este dependentă de accesul la infrastructura bancară. Totodată, proiectul nu reglementează raporturile juridice dintre instituțiile de credit și furnizorii autorizați de servicii privind criptoactivele și nici nu stabilește obligațiile minime ale instituțiilor de credit în relația cu acești operatori. Astfel, nu rezultă în ce condiții o instituție de credit poate refuza deschiderea unui cont, poate restricționa accesul la serviciile bancare sau poate înceta relațiile de afaceri cu un furnizor autorizat de servicii privind criptoactivele și nici dacă asemenea măsuri trebuie să fie întemeiate pe criterii obiective, proportionale și verificabile. În context se remarcă faptul că, proiectul creează premisele în care instituțiile de credit pot avea concomitent calitatea de furnizori ai infrastructurii bancare necesare funcționării pieței criptoactivelor și calitatea de furnizori de servicii privind criptoactivele, fără a institui garanții privind respectarea principiilor concurenței loiale, tratamentului egal și nediscriminatoriu față de ceilalți furnizori autorizați. În lipsa unor	Nu se acceptă. Art. 63 alin. (2) și (3) din proiect transpune art. 70 din MiCA și stabilește obligația furnizorilor de servicii de criptoactive de a proteja fondurile clienților prin păstrarea acestora la o instituție de credit sau la o bancă centrală, separat de fondurile proprii. Scopul acestor prevederi este protecția clienților și nu reglementarea relațiilor comerciale dintre instituțiile de credit și furnizorii de servicii de criptoactive (CASP). De asemenea, art. 54 din proiect, care transpune art. 60 din MiCA, reglementează condițiile în care anumite entități financiare pot presta servicii de criptoactive. Acesta nu instituie obligații pentru instituțiile de credit de a deschide, menține sau furniza servicii bancare către CASP și nu creează un regim special al relațiilor dintre bănci și acești furnizori. Aspectele privind deschiderea, menținerea, restricționarea sau încetarea relațiilor bancare, precum și expunerea instituțiilor de credit la riscurile asociate criptoactivelor sau serviciilor de criptoactive, nu fac obiectul de reglementare al MiCA și nici al prezentului proiect de lege. Aceste aspecte sunt reglementate prin cadrul aplicabil activității bancare, inclusiv care urmează să transpună și să pună în aplicare cerințele europene din pachetul bancar, respectiv Regulamentul privind cerințele de capital (CRR III) și Directiva privind cerințele de capital (CRD VI), precum și prin normele prudențiale și cerințele AML/CFT.

	asemenea reglementări, există riscul apariției unor practici neuniforme în accesul la serviciile bancare, ceea ce poate afecta funcționarea efectivă a pieței serviciilor privind criptoactivele și aplicarea uniformă a noului cadru normativ. Recomandări: În vederea asigurării unui cadru normativ complet și previzibil, se consideră oportună completarea proiectului cu dispoziții care să reglementeze expres relațiile dintre instituțiile de credit și furnizorii autorizați de servicii privind criptoactivele, inclusiv criteriile obiective și proporționale în baza cărora pot fi refuzate sau restricționate relațiile de afaceri, obligația motivării unor asemenea decizii, precum și garanțiile procedurale și căile de contestare de care beneficiază furnizorii autorizați.	În acest context, instituțiile de credit trebuie să își poată gestiona riscurile în baza cadrului sectorial aplicabil și să adopte măsurile necesare atunci când acestea sunt justificate din perspectiva riscurilor prudențiale, operaționale, de conformitate sau de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului. Introducerea în proiect a unor obligații speciale privind acceptarea sau menținerea relațiilor bancare cu CASP ar depăși obiectul MiCA și ar crea suprapuneri cu legislația bancară existentă. Prin urmare, completarea proiectului cu dispoziții referitoare la obligațiile instituțiilor de credit față de CASP, criteriile de refuz al relațiilor bancare sau mecanisme speciale de contestare nu este justificată în cadrul prezentului proiect de Lege. Aceste aspecte țin de cadrul normativ specific activității bancare și de competențele autorității de supraveghere a acestui sector, care pot fi dezvoltate prin acte normative subsecvente emise de autoritățile competente, fără extinderea obiectului legii privind piața criptoactivelor.
150.	Art.68 alin.(1)-(2) Obiecții: Deși textul propus transpune, cerințele minime prevăzute la art. 68 din Regulamentul (UE) 2023/1114 (MiCA), se remarcă faptul că din perspectiva standardelor internaționale de integritate și a practicilor consacrate în domeniul supravegherii financiare, reputația unei persoane nu este evaluată exclusiv prin prisma existenței unor condamnări definitive, ci prin analiza unui spectru mai larg de circumstanțe relevante pentru aprecierea integrității, conduitei profesionale și a riscurilor reputaționale asociate. Astfel, potrivit Ghidurilor comune EBA–ESMA privind evaluarea adecvării membrilor organelor de conducere și a titularilor funcțiilor-cheie (EBA/GL/2021/06), precum și Ghidului BCE privind evaluarea „fit and proper” (2021), aprecierea reputației nu se limitează la verificarea existenței unor condamnări definitive, ci presupune examinarea tuturor informațiilor relevante privind integritatea și conduita persoanei, inclusiv a procedurilor penale, administrative sau de supraveghere relevante, a sancțiunilor aplicate de autorități competente și a altor circumstanțe susceptibile să genereze riscuri reputaționale. O abordare limitată doar la antecedentele penale definitive poate conduce la situații în care persoane aflate sub investigație pentru	Nu se acceptă Cu titlu informativ, se precizează că trimiterea din obiecție la art. 68 alin. (1)–(2) este eronată, prevederile efectiv vizate fiind art. 61 alin. (1)–(2), care reglementează cerințele în materia cadrului de guvernantă. Pe fond, observația este relevantă în partea în care subliniază că evaluarea reputației nu trebuie redusă exclusiv la existența condamnărilor definitive. Totuși, nu se impune modificarea art. 61 alin. (1)–(2), întrucât textul transpune fidel art. 68 din MiCA, iar utilizarea formulei „în special” arată că lipsa condamnărilor pentru infracțiuni relevante constituie un criteriu minim din interiorul acestui standard, nu o listă exhaustivă a elementelor care pot fi avute în vedere la evaluarea reputației. Suplimentar, proiectul trebuie analizat sistemic, nu izolat. Art. 56 alin. (3) prevede deja obligația solicitantului de a prezenta dovezi privind absența antecedentelor penale și a sancțiunilor relevante pentru membrii organului de conducere, acționarii și asociații care dețin participații calificate, inclusiv în raport cu legislația comercială, insolvabilitatea, domeniul financiar și piața de capital, prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, fraudă și răspunderea profesională. Totodată, art. 56 alin. (4) permite Comisiei Naționale să detalieze, prin acte

	infracțiuni grave de corupție, fraudă, spălare a banilor, criminalitate organizată sau alte infracțiuni economico-financiare să poată exercita funcții de conducere ori să dețină controlul asupra unui furnizor de servicii de criptoactive pe durata desfășurării procedurilor de investigare și judecată. Ținând cont de faptul că domeniul este expus unor riscuri sporite de spălare a banilor, fraudă și disimulare a provenienței fondurilor, limitarea criteriului reputației exclusiv la inexistența unor condamnări definitive poate determina instituirea unui standard de evaluare mai puțin riguros decât cel aplicabil altor segmente ale sectorului financiar reglementat. Recomandări: Aprecieri utilității completării textului cu dispoziții care să permită autorității competente să ia în considerare, în cadrul evaluării reputației, existența unor investigații, proceduri judiciare, administrative sau sancționatorii relevante, în măsura în care acestea furnizează indicii obiective privind riscuri de integritate, cu respectarea deplină a principiului constituțional al prezumției de nevinovăție.	normative, informațiile necesare pentru evaluarea acestor cerințe. Prin urmare, aspectele privind luarea în considerare a investigațiilor, procedurilor judiciare, administrative sau de supraveghere relevante pot fi dezvoltate prin cadrul normativ secundar, cu respectarea prezumției de nevinovăție, a proporționalității, a dreptului la apărare și a caracterului obiectiv și documentat al informațiilor analizate. Simpla existență a unei investigații nu trebuie să constituie, prin ea însăși, un temei automat de neeligibilitate, însă poate fi avută în vedere dacă furnizează indicii obiective, relevante și demonstrabile privind riscuri de integritate sau reputaționale. În consecință, nu se acceptă o enumerare detaliată a tuturor circumstanțelor care pot fi analizate la evaluarea reputației, deoarece aceasta ar încălca legea primară și ar putea rigidiza nejustificat procesul de evaluare. Observația se valorifică la nivelul actelor normative subsecvente privind metodologia și cerințele de evaluare a caracterului adecvat al membrilor organului de conducere și al persoanelor care dețin participatii calificate.
151.	Art.69 alin.(8); Art.87 Obiecții: Prevederile proiectului reglementează obligația de detectare și notificare a suspiciunilor de abuz de piață, însă nu reglementează în mod suficient etapa ulterioară notificării, respectiv procedura de examinare, investigare și valorificare a informațiilor primite de către autoritatea competentă (i) evaluarea preliminară a notificărilor și criteriile de apreciere a caracterului întemeiat al suspiciunii raportate; ii) inițiere ași desfășurarea investigațiilor privind posibilele cazuri de utilizare a informațiilor privilegiate, manipulare a pieței sau divulgare ilicită a informațiilor privilegiate; iii) drepturile și obligațiile persoanelor vizate în cadrul procedurii de investigare; măsurile preventive sau de intervenție pe care autoritatea competentă le poate dispune pe durata examinării cazului; iv) termenele procedurale de examinare a notificărilor și de adoptare a deciziilor). Carența prenotată, periclitează eficiența mecanismului de supraveghere și riscă să transforme notificarea într-o obligație formală, lipsită de o arhitectură procedurală suficientă pentru atingerea obiectivului urmărit	Nu se acceptă. Cu titlu informativ, semnalăm că trimiterea din obiecție la „art. 87” nu corespunde numerotării proiectului; prevederile efectiv vizate sunt art. 69 alin. (8) și art. 84. Pe fond, observația pornește de la o premisă inexactă, aceea că proiectul s-ar opri la obligația de notificare, lăsând nereglementată etapa ulterioară. Aprecierea conținutului proiectului necesită o analiză sistemică și integrată a normelor propuse, iar nu examinarea izolată a unei singure dispoziții. Art. 69 alin. (8) și art. 84 reproduc art. 76 alin. (8) și art. 92 din Regulamentul (UE) 2023/1114 și instituie o obligație de conduită în sarcina operatorilor privați: detectarea și notificarea suspiciunilor de abuz de piață. Procedura administrativă care urmează notificării nu lipsește din proiect, aceasta este reglementată separat, la art. 86 unde stabilește competențele de investigație relevante, care înzestrea Comisia Națională cu un set substanțial de competențe de supraveghere, investigare și control special atașate capitolului privind abuzul de piață: accesul la documente și date, solicitarea de informații și audierea persoanelor, accesul în sedii și confiscarea de înscrisuri, sesizarea organelor de drept, înghețarea sau

		de lege – protejarea integrității pieței criptoactivelor și prevenirea manipulării pieței. Omisiunile legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act, condiționează incertitudine în relațiile sociale, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor funcționarilor publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care autoritățile responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri. Recomandări: Completarea proiectului cu norme care să reglementeze expres procedura de examinare a notificărilor privind suspiciunile de abuz de piață, competențele de investigație ale Comisiei Naționale, măsurile ce pot fi dispuse în cadrul investigației, precum și garanțiile procedurale aplicabile persoanelor vizate.	sechestrarea activelor, interdicția temporară de exercitare a activității profesionale și măsurile de informare corectă a publicului. Tot aici se regăsesc și garanțiile reclamate de obiecție: măsurile cele mai intruzive, precum accesul în sedii, ridicarea înregistrărilor de trafic, înghețarea activelor, care sunt condiționate de autorizarea instanței de judecată (art. 86 alin. 5), iar persoana care furnizează informații beneficiază de o clauză expresă de neincriminare (art. 86 alin. 9). La acestea se adaugă regimul măsurilor și sancțiunilor de la art. 97, care stabilește competența de constatare și paleta de măsuri și sancțiuni aplicabile încălcărilor art. 80–84. Ceea ce obiecția reclamă ca lipsă - criteriile de evaluare preliminară a notificărilor, etapele concrete de investigare, termenele procedurale interne, nu țin de nivelul legii primare. Însuși Regulamentul nu reglementează aceste aspecte la nivel primar: art. 92 alin. (2) și (3) MiCA le delegă standardelor tehnice de reglementare și ghidurilor de supraveghere ESMA emise în temeiul art. 16 din Regulamentul (UE) nr. 1095/2010. Transpunerea fidelă a acestei arhitecturi pe niveluri este reflectată la art. 84 alin. (2), care abilitază expres Comisia Națională să dezvolte prin acte normative subsecvente exact aceste mecanisme, proceduri și modele, în aliniere cu viitoarele standarde și ghiduri europene. A pretinde reglementarea exhaustivă a procedurii în legea primară națională ar însemna o abatere de la structura MiCA, generând totodată risc de divergență față de practica europeană de supraveghere. Garanțiile procedurale generale - dreptul la apărare, motivarea actelor, căile de contestare, acestea sunt, de altfel, deja asigurate de Codul administrativ, fără a fi necesară reproducerea lor într-o procedură specială. În concluzie, preocuparea privind efectivitatea mecanismului de supraveghere este legitimă, însă proiectul nu prezintă lacunade drept și riscurile invocate: competențele de investigație și garanțiile aferente sunt reglementate la art. 86, regimul sancționator la art. 97, iar detalierea operațională a procedurii de examinare a notificărilor urmează a fi realizată prin cadrul normativ secundar prevăzut chiar de art. 84 alin. (2), conform modelului stabilit de MiCA.
	152.	Art.86 alin.(4) lit.f) Obiecții:	Nu se acceptă. Prevederea art. 86 alin. (4) lit. f) transpune fidel art. 94 alin. (3) lit. f) din Regulamentul (UE) 2023/1114, care preia, la rândul

	Soluția normativă este în concordanță cu Regulamentul (UE) 2023/1114 (MiCA), care conferă autorităților competente atribuții de intervenție menite să asigure funcționarea ordonată a pieței criptoactivelor și protecția investitorilor. Cu toate acestea, deși proiectul preia competența prevăzută de regulamentul european, acesta nu reglementează suficient de clar mecanismul juridic prin care măsura urmează să fie dispusă și executată în Republicii Moldova. Astfel, norma nu permite identificarea naturii juridice a solicitării formulate de autoritatea competentă, nefiind clar dacă aceasta constituie un act administrativ cu efecte executorii directe, un demers adresat unei instanțe de judecată sau unei alte autorități competente ori o etapă prealabilă unei proceduri distincte reglementate de legislația națională. Totodată, potrivit cadrului național, termenul „înghețare” nu reprezintă o măsură generică de restricționare a circulației bunurilor sau fondurilor, ci desemnează o instituție juridică distinctă, consacrată de Legea nr.48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (<i>Articolul 6. Drepturile și obligațiile Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (1) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale are următoarele drepturi: b) să decidă înghețarea bunurilor infracționale identificate, în conformitate cu prevederile art.10 alin.(2);</i>). Potrivit art. 10 alin. (2) din legea menționată, înghețarea bunurilor infracționale identificate constituie o măsură specifică aplicată de ARBI în cadrul unei cauze penale, având ca finalitate conservarea bunurilor susceptibile de confiscare și împiedicarea înstrăinării, disimulării sau transferului acestora. Redacția propusă, utilizează concomitent noțiunile de „înghețare” și „punere sub sechestru”, fără a clarifica raportul juridic dintre acestea și efectele juridice specifice fiecărei măsuri. Or, în dreptul Republicii Moldova, sechestrul reprezintă o instituție juridică consacrată, reglementată prin acte normative speciale și asociată unor proceduri și garanții procesuale proprii. În schimb, proiectul nu precizează dacă măsura de înghețare constituie o instituție juridică distinctă și nici care sunt elementele ce o diferențiază de sechestru. În lipsa unei asemenea delimitări, există riscul unor interpretări divergente privind condițiile de aplicare, autoritățile competente să execute măsurile și efectele juridice produse. Problema este amplificată de particularitățile pieței criptoactivelor, unde activele virtuale pot fi deținute prin intermediul unor furnizori aflați sub supravegherea autorităților competente, al unor entități stabilite în alte jurisdicții sau prin mecanisme descentralizate asupra cărora controlul este exercitat exclusiv de	său, soluția cadrului european privind abuzul de piață (art. 23 din Regulamentul (UE) nr. 596/2014): autoritatea competentă trebuie să dispună de posibilitatea de a solicita înghețarea sau punerea sub sechestru a activelor, în scopul protejării integrității pieței și al prevenirii efectelor conduitelor de abuz de piață. Obiecția pornește de la o premisă inexactă, întrucât proiectul nu atribuie Comisiei Naționale competența de a dispune direct înghețarea sau sechestrul. Verbul normei este „<i>a solicita</i>”, iar mecanismul prin care solicitarea produce efecte este deja clarificat de art. 86 alin. (5): pentru aplicarea măsurilor prevăzute la alin. (4) lit. c), e) și f), Comisia Națională se adresează instanței de judecată competente. Solicitarea nu este, așadar, un act administrativ cu efecte executorii directe, ci o sesizare a instanței, care asigură garanția judiciară proporțională cu ingerința în dreptul de proprietate. Tocmai pentru că măsura se grefează pe intervenția instanței și pe procedurile dreptului comun, ea nu se confundă și nu interferează cu măsurile de indisponibilizare a bunurilor infracționale dispuse în cadrul procesului penal ori în temeiul Legii nr. 48/2017 și al Legii nr. 308/2017: este o măsură asiguratorie proprie supravegherii abuzului de piață, cu finalitate, autoritate și temei distincte de cele ale regimului penal și AML/CFT. De altfel, un mecanism similar este deja consacrat în dreptul intern, prin Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, care atribuie Comisiei Naționale, în exercitarea atribuțiilor sale de supraveghere și control al abuzului pe piața de capital, competența de a cere punerea sub sechestru sau blocarea activelor, înregistrările de trafic existente, suspendarea ori interzicerea tranzacționării. Soluția din proiect nu introduce, prin urmare, o instituție nouă sau izolată, ci extinde asupra pieței criptoactivelor un model deja existent și funcțional în supravegherea pieței de capital. Utilizarea termenilor „înghețare” și „punere sub sechestru” este, astfel, justificată de transpunerea cadrului MiCA și de corespondența acestuia cu regimul european privind abuzul de piață. Aceeași terminologie — „<i>freezing</i>” și „<i>seizure</i>” — este consacrată în instrumentele juridice internaționale, în actele Uniunii și în practica autorităților de supraveghere din multiple jurisdicții în contextul activelor virtuale, ceea ce asigură alinierea la standardele relevante și facilitează cooperarea transfrontalieră. Aplicarea concretă a acestor măsuri în dreptul
--	--	---

	titularul cheilor private. În aceste situații, posibilitatea practică de executare a unei măsuri de înghețare sau sechestru diferă substanțial. Cu toate acestea, proiectul utilizează o formulare generală, aplicabilă tuturor categoriilor de active și tuturor modalităților de deținere, fără a preciza limitele competenței autorității competente și fără a reglementa mecanismele necesare pentru executarea efectivă a măsurii. În special, nu este clar în ce măsură competența poate produce efecte juridice în raport cu activele aflate în custodia unor entități stabilite în alte jurisdicții sau în cazul portofelelor ne-custodiale asupra cărora autoritatea nu exercită control direct. Din perspectiva standardelor internaționale relevante, inclusiv a cadrului european instituit prin Regulamentul (UE) 2023/1114 privind piețele criptoactivelor (MiCA), competențele autorităților competente vizează, de regulă, posibilitatea de a solicita instanțelor sau altor autorități abilitate adoptarea unor măsuri de indisponibilizare ori conservare a activelor, fără a interfera cu mecanismele specifice de recuperare a bunurilor infracționale reglementate de legislația penală. În lipsa unei definiții autonome a noțiunii de „înghețare” și a unei delimitări exprese față de competențele ARBI, redacția propusă poate conduce la suprapuneri instituționale și la interpretări divergente privind competențele Comisiei Naționale. Condescendent, în conformitate cu art. 33 din Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) este investit cu competența de a dispune măsuri asigurătorii sub forma sistării executării activităților și tranzacțiilor cu bunuri, inclusiv cu mijloace financiare, în cazul existenței unor suspiciuni rezonabile privind implicarea acestora în activități de spălare a banilor, infracțiuni asociate sau finanțarea terorismului, categorie susceptibilă să includă și criptoactivele atunci când acestea fac obiectul raporturilor juridice reglementate de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor. În aceste condiții, atribuirea către Comisia Națională a competenței de a solicita „înghețarea” activelor, inclusiv a criptoactivelor, fără o delimitare clară față de mecanismele și atribuțiile deja reglementate de Legea nr. 308/2017, poate genera suprapuneri funcționale și incertitudini privind repartizarea competențelor între autoritățile responsabile de supravegherea pieței și cele competente în domeniul prevenirii și combaterii criminalității financiare. Recomandări: Completarea proiectului cu dispoziții care să clarifice în mod special:	național se realizează cu respectarea procedurilor și garanțiilor prevăzute de legislația aplicabilă, inclusiv prin intervenția instanței, atunci când legea impune o asemenea condiție. În fine, aspectele privind executarea practică în raport cu activele deținute prin furnizori custode, entități din alte jurisdicții sau portofele non-custodiale țin de aplicarea operațională a competențelor de supraveghere și de cooperarea interinstituțională ori internațională. Aceste elemente urmează să fie detaliate, după caz, prin cadrul normativ secundar, proceduri interne și acorduri de colaborare, fără a fi necesară reglementarea lor exhaustivă în legea primară. Prin urmare, nu se justifică modificarea soluției normative propuse. Proiectul stabilește cadrul primar necesar, în conformitate cu MiCA, iar mecanismul de aplicare este clarificat prin art. 86 alin. (5), care prevede adresarea către instanța de judecată competentă pentru dispunerea măsurii.
--	--	--

		- subiectul care dispune și subiectul care nemijlocit efectuează ”înghețarea” în sensul vizat de autor; - natura juridică a măsurii de înghețare și a măsurii de punere sub sechestru; - raportul dintre aceste două măsuri și efectele juridice specifice fiecăreia; - mecanismul prin care solicitarea formulată de autoritatea competentă produce efecte juridice; - raportul dintre competențele administrative instituite prin proiect și procedurile prevăzute de legislația națională pentru indisponibilizarea bunurilor; - limitele materiale ale competenței autorității competente, în special în situațiile în care executarea măsurii depinde de cooperarea cu alte autorități sau cu furnizori stabiliți în alte jurisdicții.	
	153.	Art.97 alin.(12) lit.c) Obiecții: Noțiunea de „restituire” este asociată, de regulă, cu obligația de a transmite sau de a readuce un bun, o valoare patrimonială ori o prestație către un titular determinat al dreptului respectiv. Din această perspectivă, utilizarea termenului „restituire” presupune existența unui <i>beneficiar identificabil</i> al prestației, element care nu poate fi dedus cu suficientă claritate din redacția propusă. Norma nu permite stabilirea cu certitudine dacă sumele reprezentând profituri obținute din încălcare sau pierderi evitate urmează să fie vărsate la bugetul de stat, să fie restituite persoanelor prejudiciate ori dacă măsura urmărește exclusiv privarea persoanei responsabile de avantajul economic obținut ca urmare a încălcării. De asemenea, textul nu clarifică dacă măsura are natura unei sancțiuni administrative autonome, a unei măsuri reparatorii sau a unei forme speciale de indisponibilizare și recuperare a avantajului patrimonial ilicit. Această incertitudine este amplificată de faptul că legislația națională consacră instituții juridice distincte, precum repararea prejudiciului, confiscarea specială, confiscarea extinsă sau executarea creanțelor bugetare, fiecare fiind supusă unor condiții și garanții procedurale proprii. În lipsa unei delimitări exprese, poate apărea riscul unor interpretări divergente privind natura juridică a măsurii și mecanismul prin care aceasta urmează să fie pusă în executare. Recomandări: Concretizarea aspectelor deficitare evidențiate supra.	Se acceptă parțial. Pentru o mai bună corelare cu terminologia MiCA și cu art. 98 alin. (1) lit. g) din proiect, textul urmează să fie ajustat prin substituirea sintagmei „<i>restituirea profiturilor obținute din încălcare sau a pierderilor evitate prin aceasta</i>” cu sintagma „<i>recuperarea profiturilor obținute din încălcare sau a pierderilor evitate prin aceasta</i>”. Această măsură are natura unei măsuri administrative de privare a persoanei responsabile de avantajul economic obținut ca urmare a încălcării și nu trebuie confundată cu repararea prejudiciului civil, confiscarea specială, confiscarea extinsă sau măsurile de indisponibilizare aplicabile în alte proceduri. Aplicarea acesteia nu aduce atingere dreptului persoanelor prejudiciate de a solicita repararea prejudiciului potrivit dreptului comun și nici competențelor autorităților competente în materie penală, contravențională sau de recuperare a bunurilor infracționale. Totodată, nu se justifică reglementarea exhaustivă în art. 97 a mecanismului de executare, a destinației sumelor sau a tuturor raporturilor posibile cu alte forme de răspundere juridică. Proiectul conține deja la art. 98 reguli generale privind individualizarea măsurilor și sancțiunilor, inclusiv luarea în considerare a profiturilor obținute, a pierderilor evitate, a prejudiciilor cauzate terților și a necesității recuperării avantajului economic obținut. Modalitatea de aplicare a măsurii nu trebuie reglementată în detaliu în legea primară. Aceasta se

			va realiza potrivit legislației generale aplicabile și procedurilor administrative stabilite de autoritatea competentă. Dacă sunt necesare reguli suplimentare, detaliile privind calculul, încasarea, evidența și executarea pot fi reglementate prin acte secundare sau proceduri ale autorității competente.
	154.	Art.103 Obiecții: Primo, se remarcă faptul că potrivit redacției propuse, elemente esențiale ale obligației de plată sunt lăsate spre reglementare exclusiv prin acte normative ale CNPF, or alin. (2) conferă autorităților competente prerogativa de a stabili nu doar procedura de percepere a taxelor, ci și i) categoriile de taxe, ii) cuantumul acestora și iii) categoriile de persoane obligate la plată, fără ca legea să prevadă criterii, limite, parametri sau garanții suficiente care să orienteze exercitarea acestei competențe/sau obligația entității de a elabora și a aproba o metodologie de formare a cuantumului taxei. Mecanismul propus nu permite identificarea cu suficientă claritate a modului de formare a taxelor și nici verificarea caracterului rezonabil și proporțional al acestora. Apreciind prin prisma exigențelor de tehnică legislative vizate de art.3, 54 al Legii nr.100/2017, se remarcă faptul că utilizarea expresiei „se determină pe baza principiului recuperării costurilor aferente activităților de autorizare și supraveghere”, nu oferă suficiente repere normative pentru determinarea obligațiilor financiare ce urmează a fi impuse participanților la piață. Noțiunea de „recuperare a costurilor” este formulată într-o manieră generală și nu precizează categoriile de costuri care pot fi incluse în baza de calcul, metodologia de repartizare a acestora între diferitele categorii de entități supravegheate, perioada de referință utilizată, criteriile de proporționalitate aplicabile sau mecanismele de verificare a corectitudinii calculului. Totodată, delegarea competenței de reglementare în materia taxelor aferente activităților de autorizare și supraveghere ar trebui să păstreze aceeași structură normativă consacrată de art. 6 din Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare. Astfel, cadrul legal primar stabilește categoriile de taxe și plăți regulatorii, subiecții obligați la plată și principiile generale aplicabile, în timp ce autorității îi revine competența de a aproba, în limitele și condițiile stabilite de lege, cuantumul concret, modul de calcul și procedura de percepere a acestora. Prin contrast, redacția propusă transferă către autoritatea competentă nu doar aspectele de punere în aplicare, ci și determinarea unor elemente esențiale ale obligației de plată, inclusiv categoriile de	Se acceptă parțial. Proiectul operează modificări la Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, prin completarea art. 6 cu prevederi referitoare la plățile aplicabile furnizorilor de servicii de criptoactive, emitenților de criptoactive, altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, precum și emitenților de tokenuri raportate la active, în mărime de până la 0,1% din valoarea anuală a venitului din prestarea serviciilor sau a veniturilor înregistrate. Prin urmare, categoriile principale de plăți, subiecții obligați la plată și limita maximă sunt stabilite la nivelul legislației primare, similar mecanismului consacrat de Legea nr. 192/1998. Actele normative ale autorității competente vor detalia doar cuantumul concret, modul de calcul, procedura de percepere, termenele de plată, raportările necesare și alte aspecte tehnice de aplicare, în limitele stabilite de lege. Principiul recuperării costurilor este justificat și corespunde logicii cost recovery din art. 137 din MiCA privind taxele de supraveghere, potrivit căreia nivelul taxelor trebuie să acopere costurile aferente exercitării atribuțiilor de autorizare, reglementare și supraveghere. În ceea ce privește sintagma „sau, după caz, la bugetul de stat”, aceasta nu reflectă o ambiguitate de redactare, ci dualitatea autorităților competente cu regimuri de finanțare. Totuși, aceasta poate fi clarificată pentru a evita interpretările divergente. În cazul Comisiei Naționale, taxele și plățile percepute potrivit prezentului articol constituie venituri ale Comisiei Naționale, în condițiile Legii nr. 192/1998. În cazul Băncii Naționale, dacă vor fi instituite taxe pentru atribuțiile exercitate în temeiul prezentei legi, regimul de achitare și destinația acestora urmează să fie stabilite potrivit Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și actelor normative emise în aplicarea acesteia, fără a afecta regimul veniturilor Comisiei Naționale. Prin urmare, pentru a face criteriul de alocare obiectiv și previzibil, la art. 103 alin.(5) textul se reformulează pentru a

	persoane obligate la achitarea taxelor și criteriile de stabilire a cuantumului acestora, fără a institui la nivel de lege repere suficiente care să delimiteze exercitarea acestei competențe. Se remarcă prevederile art.6 alin.(1)-(11) al Legii nr.192/1998, după cum urmează: <i>Art.6. – (1) Comisia Națională se finanțează integral din: a) taxe în mărime de pînă la 0,5 la sută din suma emisiunii valorilor mobiliare, cu excepția emisiunii obligațiunilor pentru care se va percepe taxă în mărime de pînă la 0,1 la sută din suma emisiunii; b) taxe în mărime de pînă la 0,1 la sută din suma emisiunii valorilor mobiliare efectuate în scopul consolidării, fracționării sau convertirii valorilor mobiliare emise anterior; c) taxe din tranzacțiile de vânzare-cumpărare efectuate pe piața reglementată: [...] d) taxe în mărime de pînă la 1 la sută din tranzacțiile de vânzare-cumpărare a valorilor mobiliare, efectuate în afara pieței reglementate; [...]</i> <i>(11) Mărimea concretă a taxelor și plăților, în limitele valorilor specificate la alin.(1), se stabilește de către Comisia Națională la un nivel suficient să acopere cheltuielile necesare pentru asigurarea activității sale, în baza estimării indicatorilor bugetari. Pînă în data de 1 noiembrie a fiecărui an, Comisia Națională publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova hotărîrea Consiliului de administrație privind cuantumul taxelor și plăților stabilite pentru anul următor, iar în cazul modificării și/sau completării acestora în conformitate cu legislația, hotărîrea se publică în termen de 5 zile lucrătoare de la adoptare.</i> Apresiasi prin prisma exigențelor de tehnică legislative vizate de art.3, 54 al Legii nr.100/2017, se remarcă faptul că utilizarea expresiei ”sau, după caz, ” alin. (5), atribuie caracter ambiguu normei, fapt care poate condiționa incertitudine la etapa implementării normei. Redacția propusă prevede că taxele se achită la bugetul autorității competente sau, după caz, la bugetul de stat, fără a preciza criteriile care justifică aplicarea prioritar a uneia dintre aceste destinații. Lipsa unor reglementări exprese privind regimul juridic și financiar al sumelor percepute generează incertitudini cu privire la încadrarea acestora în sistemul veniturilor publice, la modalitatea de administrare și evidență contabilă, precum și la destinația și condițiile de utilizare a resurselor respective. Deficiența prenotată, poate periclita transparența și previzibilitatea mecanismului financiar propus și corelează parțial cu principiile transparenței, responsabilității și bunei gestiuni financiare consacrate de Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală.	reflecta expres corelarea cu Legea nr. 192/1998 și Legea nr.548/1995, după cum urmează: <i>”Taxele sau plățile percepute de Comisia Națională potrivit prezentului articol constituie venituri ale Comisiei Naționale și se achită în condițiile Legii nr. 192/1998, în vederea acoperirii costurilor aferente activităților de reglementare, autorizare, supraveghere și control al pieței criptoactivelor. În cazul în care Banca Națională percepe taxe sau plăți potrivit prezentului articol, acestea se achită și se administrează în condițiile Legii nr. 548/1995 și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia.”</i>
--	---	--

		Recomandări: Reconsiderarea utilizării expresiei ”sau, după caz,” cu stabilirea clară și fără echivoc a aspectelor vizate. Reglementarea categoriilor de taxe la nivel de act normativ (similar art.6 al Legii nr.192/1998 citat supra).	
Ministerul Justiției <i>Nr. 04/2-7004 din 23.06.2026</i>	155.	Cu referire la art. 2 alin. (2) lit. e), f) și i), se propune reexaminarea prevederilor întrucât acestea fac trimitere la instituții, mecanisme și instrumente juridice specifice cadrului normativ al Uniunii Europene, precum Banca Centrală Europeană, Banca Europeană de Investiții, Fondul european de stabilitate financiară, Mecanismul european de stabilitate și produsul paneuropean de pensii personale (PEPP). În acest context, este necesară o analiză suplimentară privind oportunitatea și temeiul juridic al transpunerii și aplicării acestor dispoziții la etapa actuală, având în vedere că unele dintre entitățile și instrumentele menționate sunt direct legate de statutul de stat membru al Uniunii Europene sau de aplicarea acquis-ului european în condițiile prevăzute de tratatele constitutive ale Uniunii. Prin urmare, se recomandă evaluarea dacă respectivele prevederi pot produce efecte juridice și pot fi puse în aplicare imediat după intrarea în vigoare a legii sau dacă aplicabilitatea acestora urmează să fie stabilită pentru data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană ori pentru o altă etapă prevăzută de angajamentele de armonizare legislativă asumate (obieecție aplicabilă și pentru prevederile art. 3 alin. (1) pct. 53); art. 17 alin. (5)).	Nu se acceptă. Cu privire la art. 2 alin. (2) lit. e), f) și i), alineatul stabilește subiecții cărora legea nu li se aplică. Din perspectivă temporală, nu prezintă relevanță că unele dintre entitățile sau instrumentele menționate sunt legate de statutul de stat membru al Uniunii Europene, întrucât norma este una generală, de excludere din domeniul de aplicare: ea nu instituie drepturi ori obligații în legătură cu aceste entități, ci se limitează să prevadă că acestea nu cad sub incidența legii. Eliminarea lor ar crea, în schimb, o divergență față de MiCA, care ar trebui corectată ulterior, la aderare. Cu privire la art. 3 alin. (1) pct. 53), norma definește noțiunea de „alte state”, care nu presupune calitatea de membru al Uniunii Europene, ci reprezintă un criteriu de eligibilitate jurisdicțională întemeiat pe filtre de risc: include statele UE și OCDE, însă exclude jurisdicțiile aflate pe listele FATF ale jurisdicțiilor cu risc sporit și sub monitorizare sporită, pe lista UE a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale și pe lista UE a statelor terțe cu deficiențe strategice în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Fiind un standard de integritate financiară aplicabil imediat, definiția trebuie să fie în vigoare odată cu restul legii. De altfel, termenul este utilizat în dispoziții care trebuie să producă efecte de la intrarea în vigoare. Pe de o parte, condiționează funcționarea Capitolului 2, care, pentru criptoactivele altele decât tokenurile raportate la active și tokenurile de monedă electronică, limitează sfera ofertanților și emitenților la entitățile din statele astfel definite; amânarea definiției ar lipsi de efect întreg regimul ofertelor publice pentru această categorie. Pe de altă parte, art. 93 alin. (1) prevede încheierea, atunci când este necesar, a unor acorduri de cooperare cu autoritățile de supraveghere din alte state pentru schimbul de informații — funcție esențială tocmai în etapa pre-aderare. Condiționarea aplicării definiției de data aderării ar lipsi astfel de efect norme centrale ale legii, ceea ce confirmă

			necesitatea menținerii sale în regimul general de intrare în vigoare. De asemenea, nu se accepta propunerea nici pentru art. 17 alin. (5). Astfel, reiterăm soluția deja reținută: consultarea BCE sau a băncii centrale a altui stat are caracter facultativ și consultativ, corespunzător statutului de stat terț, fără a depinde de aderare. Așadar, transpunerea completă acum asigură stabilitatea cadrului, nu un viciu de aplicabilitate. Este pus la discreția autorităților competente, și creat să funcționeze în baza unui acord de cooperare cu BCE și băncile centrale. Acest mecanism este valabil de la intrare în vigoare a legii.
156.	Cu referire la art. 3 , se constată că noțiunile definite în cuprinsul acestuia nu sunt expuse în ordine alfabetică, contrar uzanțelor de tehnică legislativă și practicii consacrate de redactare a actelor normative. În acest context, se consideră necesară revizuirea art. 3 prin expunerea noțiunilor în ordine alfabetică.	Se acceptă. Se ajustează textul articolului vizat al proiectului de Lege în modul corespunzător.	
157.	Totodată, cu referire la pct. 29), se constată utilizarea noțiunii de „instituție de credit”, definită ca întreprindere a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu, inclusiv banca licențiată de Banca Națională a Moldovei, cu trimitere la Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor. Se relevă faptul că Legea nr. 202/2017 nu utilizează în mod autonom noțiunea de „instituție de credit”, ci operează preponderent cu termenii de „bancă” și „entitate din sectorul financiar”, în funcție de natura activității reglementate. În aceste condiții, utilizarea noțiunii de „instituție de credit” în proiect, fără o corelare expresă cu terminologia legislației naționale, generează neconcordanțe conceptuale și riscuri de interpretare neunitară. Totodată, lipsa unei delimitări clare a sferei subiecților care intră sub incidența acestei noțiuni poate crea incertitudine juridică în ceea ce privește regimul aplicabil, inclusiv sub aspectul autorizării, supravegherii prudențiale și al încadrării operațiunilor financiare realizate de acești participanți. În considerarea celor expuse, se concluzionează necesitatea asigurării unei delimitări clare a sferei subiecților vizați de noțiunea utilizată în proiect, precum și a corelării acesteia cu terminologia și conceptele consacrate de legislația națională, în special Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor. În acest sens, se recomandă fie definirea expresă și unitară a noțiunii în cuprinsul proiectului, fie fundamentarea detaliată a utilizării acesteia în nota de fundamentare, astfel încât să fie eliminate eventualele neclarități de interpretare și să se asigure	Se acceptă parțial. În ceea ce privește noțiunea de „instituție de credit”, se relevă că aceasta este utilizată pentru păstrarea coerenței cu arhitectura Regulamentului MiCA și cu terminologia acquis-ului Uniunii Europene în materie bancară. Totuși, având în vedere că Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor operează în principal cu noțiunea de „bancă”, definiția urmează a fi clarificată prin raportare expresă la cadrul național aplicabil, astfel încât să fie evitate necorelările terminologice la etapa aplicării legii. Nu se consideră oportună substituirea termenului „instituție de credit” în tot textul proiectului cu termenul „bancă”, deoarece proiectul transpune arhitectura MiCA, iar Legea 202/2017 privind activitatea bancară urmează, la rândul său, să fie aliniată la cadrul UE relevant, inclusiv Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și Directiva 2013/36/UE. Menținerea termenului „instituție de credit”, corelat prin definiție cu noțiunea de bancă licențiată de Banca Națională potrivit Legii nr. 202/2017, asigură atât funcționalitatea proiectului în cadrul normativ actual, cât și compatibilitatea cu viitoarea aliniere la acquis-ul bancar. Prin urmare, definiția poate fi reformulată astfel: „instituție de credit – bancă sau persoană juridică, astfel cum este definită la art. 3 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (în continuare – Legea nr. 202/2017) a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu, și care	

	aplicarea uniformă a regimului juridic incident, inclusiv sub aspectul autorizării și supravegherii prudențiale.	dispune de o licență sau autorizație eliberată de Banca Națională, în condițiile stabilite de Legea nr. 202/2017;”.
158.	La art. 4 alin. (3), se observă că după enumerarea prevăzută la lit. a) - d), textul conține două reglementări distincte referitoare la aplicarea excepției prevăzute la lit. a), precum și la obligația de notificare aferentă situației prevăzute la lit. d), fără ca acestea să fie individualizate structural potrivit cerințelor de tehnică legislativă. În acest sens, se reține că art. 51 alin. (5) - (7) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative stabilește regulile de structurare a articolului, alineatelor, punctelor și literelor, în vederea asigurării clarității, accesibilității și previzibilității normei juridice. Prin urmare, se recomandă revizuirea structurii art. 4 alin. (3), prin delimitarea și numerotarea corespunzătoare a dispozițiilor care succed literelor a) - d), astfel încât acestea să fie integrate în structura normativă a articolului în conformitate cu prevederile art. 51 din Legea nr. 100/2017. Totodată, se recomandă examinarea întregului proiect sub aspectul respectării regulilor de tehnică legislativă privind sistematizarea și structurarea normelor juridice și revizuirea corespunzătoare a altor dispoziții similare, după caz.	Se acceptă. Se ajustează textul prevederii vizate din proiectul de Lege în modul corespunzător. Astfel, în scopul delimitării dispozițiilor care succed literelor a) -d), ultimele două reglementări ale articolului 4 au fost numerotate în ordinea corespunzător astfel încât acestea să fie integrate în structura normativă a articolului în conformitate cu prevederile art. 51 din Legea nr. 100/2017, și anume prin numerotarea acestora în două alineate distincte – (4) și (5). Totodată, după același principiu au fost adăugate următoarele alineate noi: - (2) și (5) la art. 6; - (2) la art. 7; - (6) și (9) la art. 8; - (2) și (4) la art. 13; - (2) și (4) la art. 16; - (2) la art. 19; - (2) și (3) la art. 22; - (7) la art. 24; - (2), (3), (4), (5), (8), (9) la art. 25; - (6) și (15) la art. 34; - (6) la art. 38;
159.	Cu referire la art. 6 alin. (1), se observă că acesta stabilește că o carte albă pentru criptoactive trebuie să conțină toate informațiile prevăzute la lit. a) - j), „astfel cum se detaliază în Anexa nr. 1”. Totuși, la examinarea conținutului Anexei nr. 1, nu au fost identificate prevederi care să detalieze informațiile menționate la lit. j), referitoare la principalele efecte negative asupra climei și alte efecte negative legate de mediu ale mecanismului de consens utilizat pentru emiterea criptoactivului. În aceste condiții, se creează o necorelare între norma de trimitere din art. 6 alin. (1) și conținutul Anexei nr. 1, fapt ce poate genera dificultăți în aplicarea și interpretarea prevederilor proiectului. Prin urmare, considerăm oportună revizuirea și corelarea dispozițiilor art. 6 alin. (1)	Se acceptă. Dispoziția analizată realizează o transpunere fidelă a cadrului normativ european, stabilind în mod expres structura informațiilor care trebuie incluse în cartea albă pentru criptoactive, printr-o normă de trimitere la detalierea tehnică prevăzută în Anexa nr. 1. În acest sens, Anexa nr. 1 nu are scopul de a reproduce exhaustiv fiecare literă a alin. (1), ci de a operaționaliza conținutul normativ stabilit în textul principal, în vederea asigurării coerenței și aplicării uniforme a dispozițiilor. Totodată, în raport cu lit. j), referitoare la efectele asupra climei și mediului ale mecanismului de consens, se constată că acestea sunt acoperite normativ prin art. 6 alin. (14), care dezvoltă în

	cu prevederile Anexei nr. 1, inclusiv prin completarea anexei cu informațiile corespunzătoare lit. j) sau, după caz, prin ajustarea textului normativ, astfel încât reglementarea să fie clară, completă și coerentă.	mod expres conținutul și modul de prezentare a informațiilor privind impactul asupra mediului. Totodată, anexa nr.1 a fost completată în modul corespunzător cu un compartiment suplimentar cu referire la acest aspect.
160.	La alin. (12) , sintagma „ <i>de reglementare</i> ” din cuvintele „ <i>acte normative de reglementare</i> ” se propun a fi excluse ca fiind excedente. În acest sens, potrivit definiției de „act normativ” prevăzută în Legea nr. 100/2017, actul normativ este actul juridic care stabilește, modifică sau abrogă norme juridice și care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice, fiind aplicabil unui număr nedeterminat de situații identice . Prin urmare, caracterul de reglementare este intrinsec noțiunii de act normativ, fiind deja inclus în conținutul acesteia. În aceste condiții, utilizarea suplimentară a sintagmei „ <i>de reglementare</i> ” este redundantă și excedentară. Totodată, prezenta obiecție este valabilă și pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului în care este utilizată sintagma „acte normative de reglementare”.	Se acceptă. Se ajustează textul prevederii vizate din proiectul de Lege, prin înlocuirea cu sintagma „acte normative de punere în aplicare a prezentei legi”, la forma gramaticală corespunzătoare. Totodată, se ajustează și celelalte prevederi din proiectul de Lege, unde similar se fac mențiunile de „acte normative de reglementare” în conținutul textului.
161.	La art. 13 alin. (1) , cuvântul „calendaristice” se va evita la determinarea curgerii și calculării termenilor. Or, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta per a contrario că, în celelalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se au în vedere zile lucrătoare (obiecție aplicabilă și pentru art. 14 alin. (3) și art. 58 alin. (2) lit. b) și alin. (6)).	Se acceptă. Se ajustează textul prevederii vizate din proiectul de Lege, prin excluderea cuvântului „calendaristice”. Totodată, se ajustează și celelalte prevederi din proiectul de Lege, prin excluderea cuvântului „calendaristice”, așa cum aceasta se subînțelege prin „zile”, iar unde există necesitatea evidențierii altui sens, a fost utilizată sintagma „zile lucrătoare”.
162.	În ceea ce privește art. 17 din proiect, se constată că structura normei nu corespunde exigențelor de tehnică legislativă prevăzute de art. 51 alin. (5) - (7) din Legea nr. 100/2017, potrivit cărora articolul poate fi divizat în alineate, constituite, de regulă, dintr-o singură propoziție sau frază, iar în cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întâi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, iar la rândul lor punctele pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. Or, structura actuală a art. 17 nu respectă aceste cerințe de sistematizare, ceea ce afectează claritatea și coerența normei și poate genera dificultăți de interpretare și aplicare unitară. În acest context, se impune reexaminarea și restructurarea articolului în conformitate cu rigorile de tehnică legislativă menționate.	Se acceptă. Se ajustează textul prevederii vizate din proiectul de Lege, în modul corespunzător. Astfel, literele a) și b) de la alin. (1) au fost înlocuite cu puncte însemnate cu numere ordinare – 1) și 2), iar punctul 2) a fost împărțit în litere însemnate succesiv – a) - i).

		Prezenta obiecție este valabilă, pentru toate cazurile relevante din cuprinsul proiectului.	
163.	Cu referire la art. 18 alin. (5) lit. a) și c), se constată că norma instituie obligația demonstrării de către emitentul tokenului (solicitantul) absenței sancțiunilor impuse pentru încălcări ale legislației în domeniul comerțului, insolvabilității, pieței financiare, precum și pentru fapte de spălare a banilor, finanțare a terorismului, fraudă sau răspundere profesională, însă nu sunt prevăzute mecanismele juridice și administrative prin care această condiție urmează a fi verificată și certificată în practică de către autoritățile competente. În special, spre deosebire de condiția privind lipsa antecedentelor penale, care poate fi dovedită prin cazier judiciar norma nu stabilește autoritatea competentă responsabilă de verificare, sursele oficiale de informații sau registrele aplicabile, natura sancțiunilor vizate, respectiv dacă sunt avute în vedere și nemijlocit perioada de referință a verificării și modalitatea concretă de probare, respectiv prin certificat oficial, declarație pe proprie răspundere sau alt mecanism. În lipsa acestor clarificări, dispoziția riscă să genereze dificultăți serioase de aplicare, incertitudine juridică și practici neunitare în procesul de autorizare și supraveghere, afectând securitatea juridică a normei. În acest context, se recomandă completarea textului proiectului cu prevederi exprese privind mecanismul de verificare și certificare a condițiilor menționate, inclusiv stabilirea autorităților competente și a surselor oficiale de confirmare a informațiilor.	Se acceptă parțial. Pe fond, cerința transpune fidel standardul MiCA de bună reputație, iar mecanismul de verificare invocat există deja la nivel sistemic: art. 56 alin. (3) instituie obligația prezentării dovezilor privind absența antecedentelor penale și a sancțiunilor relevante, iar alin. (4) abilitează Comisia Națională să detalieze prin acte normative informațiile necesare evaluării. O enumerare detaliată a tuturor circumstanțelor și surselor de verificare în legea primară nu este necesară, întrucât ar rigidiza nejustificat procesul de evaluare. Respectiv, se reține necesitatea corectării redacționale a textului art. 18 alin. (5) lit. a) și c): formularea actuală leagă mijlocul de probă „prin cazier judiciar” doar de antecedentele penale, lăsând neclară modalitatea de dovedire a inexistenței sancțiunilor. Textul se reformulează astfel încât cazierul judiciar să rămână mijlocul de probă pentru antecedentele penale, iar inexistența sancțiunilor să se dovedească prin documente oficiale, declarații pe propria răspundere și alte informații verificabile, fără enumerarea limitativă a surselor.	
164.	Cu referire la art. 24 alin. (4) lit. b), se constată utilizarea sintagmei „legislației naționale cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”, formulare care este redundantă și poate genera ambiguități de interpretare, în condițiile în care actele normative adoptate la nivel național au ca obiect de reglementare exclusiv cadrul juridic intern, dacă nu se prevede expres altfel. Totodată, formularea nu clarifică în mod suficient sfera normelor avute în vedere, respectiv dacă sunt vizate exclusiv dispozițiile legislației interne sau și standardele internaționale aplicabile în materie, ceea ce poate conduce la incertitudine juridică în aplicare. În acest context, se recomandă revizuirea textului prin simplificarea formulării și asigurarea unei redactări clare și unitare, de natură să excludă interpretările divergente (obiecție aplicabilă și pentru art. 54 alin. (7) lit. b) i); art. 56 alin. (2) lit. i); art. 57 alin. (6) lit. b) și e) din proiect).	Se acceptă parțial. Trimiterea se menține sub forma unei referințe la materia reglementată, iar nu la un act normativ determinat, soluție este justificată de faptul că legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului urmează să suporte modificări esențiale ca urmare a alinierii la aquis-ul comunitar; o trimitere nominală în proiectul de Lege ar deveni caducă, în timp ce trimiterea dinamică asigură aplicarea uniformă a normei indiferent de evoluția acestui cadru. Soluția dată este temporară până la adoptarea legii speciale menționată. Respectiv, pentru a înlătura redundanța și eventualele ambiguități semnalate, se ajustează textul proiectului de Lege în mod corespunzător, cu simplificarea formulării prin eliminarea cuvântului „naționale”, respectiv sintagma „legislația națională cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului” a fost înlocuită, pe tot parcursul proiectului, cu „legislația privind prevenirea și combaterea	

		spălării banilor și finanțării terorismului”, la forma gramaticală corespunzătoare și care se referă exclusiv la dispozițiile legislației interne.
165.	Cu referire la art. 38 alin. (5) lit. d) punctul ii), se constată că formularea „același grup, astfel cum este definit la articolul 3 alin. (1) pct. 50)”, se constată o necorelare terminologică în raport cu structura definițiilor din proiect. Din analiza dispozițiilor art. 3 alin. (1), noțiunea de „grup” este definită la pct. 49), în timp ce pct. 50) vizează noțiunea de „întreprindere-mamă”. În aceste condiții, trimiterea normativă la pct. 50) este improprie, întrucât nu reflectă conceptul juridic avut în vedere de autor, respectiv relația de grup între entități, ci doar un element structural al acestuia. În consecință, se impune corectarea textului prin raportare la definiția de „grup” prevăzută la art. 3 alin. (1) pct. 49), în vederea asigurării coerenței terminologice și a aplicării unitare a normei.	Se acceptă. Se ajustează textul proiectului de Lege în modul corespunzător, prin corectarea textului trimiterii cu „pct. 24)”, și anume la definiția noțiunii de „grup” conform ultimei versiuni ale proiectului de lege (modificare apărută după aranjarea alfabetică a definițiilor de la art. 3 alin. (1)).
166.	Cu referire la art. 66 alin. (5), se constată că norma utilizează sintagma „cerințelor reglementate prin norme legislative speciale”, fără a indica în mod expres actele normative avute în vedere și fără a delimita sfera acestora de aplicare. O asemenea formulare are un caracter general și imprecis, fiind de natură să genereze incertitudine juridică în ceea ce privește determinarea regimului normativ incident furnizorilor de servicii de criptoactive prevăzuți la art. 53 alin. (1) lit. b). În lipsa unei trimiteri exprese la actele normative relevante sau a unei definiri clare a noțiunii de „norme legislative speciale”, nu este clar în ce măsură și în raport cu ce categorii de cerințe dispozițiile prezentului articol pot fi aplicate „corespunzător” sau pot fi excluse în caz de conflict normativ. În acest context, se impune revizuirea textului prin precizarea expresă a actelor normative vizate sau prin reformularea dispoziției într-un mod care să asigure determinabilitatea normei, claritatea raportului dintre reglementarea generală și cea specială, precum și evitarea unor interpretări divergente în aplicare.	Se acceptă parțial. Alineatul (5) este o normă de coordonare proprie cadrului național, fără corespondent în art. 73 din MiCA, prin care regimul general de externalizare se aplică suplimentar furnizorilor prevăzuți la art. 53 alin. (1) lit. b) — entități deja reglementate sectorial (instituții de credit, prestatori de servicii de plată și emitenți de monedă electronică, firme de investiții) —, în măsura în care nu contravine normelor speciale ce le guvernează activitatea de bază, precum art. 82 din Legea nr. 202/2017 sau art. 28 din Legea nr. 114/2012. Scopul clauzei este evitarea atât a vidului, cât și a conflictului de cerințe pentru aceste entități financiare. Pentru a evita interpretări divergente în aplicare, fără o enumerare limitativă inevitabil incompletă (normele speciale diferind în funcție de tipul furnizorului), textul se reformulează prin raportare la regimul special aplicabil fiecărei categorii, de exemplu: „prevederile prezentului articol se aplică în mod corespunzător și suplimentar, în măsura în care nu contravin cerințelor privind externalizarea prevăzute de legislația specială în temeiul căreia acești furnizori își desfășoară activitatea de bază”.
167.	Cu referire art. 69 alin. (1) și (2), comunicăm că utilizarea textului „literele (a) - (d)” în cuprinsul proiectului, nu este conformă exigențelor de tehnică legislativă prevăzute de art. 51 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora diviziunile alineatelor în litere se realizează prin însemnarea succesivă cu litere	Se acceptă. Se ajustează textul prevederii vizate din proiectul de Lege în modul corespunzător.

		latine mici urmate de paranteză, respectiv „a)”, „b)”, „c)”, „d)”. În acest context, se impune uniformizarea redacțională a textului proiectului prin corectarea tuturor trimiterilor de acest tip, în vederea utilizării formei corecte „a)–d)”, conform regulilor de tehnică legislativă. Prezenta obiecție este aplicabilă, mutatis mutandis, tuturor situațiilor similare din cuprinsul proiectului.	
168.	Cu referire la art. 78 alin. (4), se constată că norma prevede atragerea răspunderii contravenționale sau penale pentru încălcarea dispozițiilor art. 80 – 83 din proiect, cu trimitere la Codul contravențional și Codul penal al Republicii Moldova, însă proiectul nu face referire la dispoziții exprese privind asigurarea corelării cadrului sancționator existent cu noile reglementări instituite. În lipsa unor prevederi tranzitorii și de implementare corespunzătoare, nu rezultă în mod clar modalitatea de punere în aplicare a normei sancționatoare, inclusiv ajustarea cadrului contravențional și penal existent, astfel încât să fie asigurată aplicabilitatea efectivă a dispozițiilor propuse la intrarea în vigoare a acestora. În acest context, se impune ca în cuprinsul art. 104 „Dispoziții finale” să fie completat cu un alineat nou, astfel încât „la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în conformitate cu prezenta lege”. Adițional, cuvintele „dispozițiilor și interdicțiilor” este redundantă, întrucât interdicțiile reprezintă o categorie a dispozițiilor normative. În acest context, se recomandă simplificarea textului prin eliminarea termenului „interdicțiilor”, în vederea asigurării clarității și coerenței normei.	Se acceptă parțial. Preocuparea privind corelarea cadrului sancționator este valorificată prin reorganizarea proiectului: fostul art. 78 alin. (4) a fost eliminat, iar conținutul său a fost preluat și consolidat la art. 97 alin. (18), potrivit căruia răspunderea contravențională sau penală intervine numai în măsura în care fapta, prin valoarea prejudiciului cauzat, a beneficiului obținut ori a pierderii evitate sau prin alte elemente prevăzute de lege, întrunește elementele constitutive ale unei contravenții sau infracțiuni, în condițiile Codului contravențional sau ale Codului penal. Soluția respectă principiul legalității incriminării și subsidiaritatea dreptului penal și înlătură suprapunerea anterioară dintre norme. Nu se acceptă completarea art. 104 cu un alineat nou, întrucât aspectul evidențiat este deja reglementat la art. 104 alin. (4), care obligă Guvernul ca, în termen de 6 luni de la publicare, să prezinte Parlamentului propuneri de aducere a legislației în concordanță cu prezenta lege și să își adapteze actele normative; o completare suplimentară ar dubla o dispoziție existentă. Nu se acceptă nici eliminarea cuvintelor „dispozițiilor și interdicțiilor”, distincția fiind intenționată: încălcarea dispozițiilor atrage măsurile și sancțiunile prevăzute de prezenta lege, în timp ce încălcarea interdicțiilor prevăzute la art. 81-83 atrage, în condițiile menționate, răspunderea contravențională sau penală. Cele două noțiuni delimitează planuri de răspundere distincte, iar menținerea ambelor asigură claritatea acestei delimitări.	
169.	Cu referire la art. 94 alin. (1), se constată că norma reglementează exclusiv aspecte formale privind depunerea plângerilor, respectiv forma scrisă și limba română, fără a stabili cerințe minime privind conținutul acestora sau condițiile de admisibilitate. Atenționăm că, în lipsa unor prevederi care să indice elementele obligatorii ale plângerii (precum identificarea consumatorului, descrierea faptelor invocate și, după caz, indicarea probelor sau a circumstanțelor relevante, semnătura), există riscul depunerii unor	Se acceptă. În scopul reglementării tuturor elementelor unei plângeri complete și în scopul alinierii la lexicul juridic național, termenul „plângere” din prevederile articolelor 94 și 102 se înlocuiește cu noțiunea de „petiție” în conformitatea cu legislația administrativă națională. În așa mod se uniformizează reglementările la nivel național, precum și se asigură claritate	

		sesizări incomplete, neclare sau dificil de examinat, ceea ce poate afecta eficiența mecanismului de protecție a consumatorilor și activitatea autorității competente. În acest context, se recomandă completarea normei cu prevederi care să stabilească cerințe minime de conținut al plângerilor, în vederea asigurării clarității, eficienței procedurale și a unei aplicări uniforme a dispozițiilor legale.	privind cerințele minime de conținut, eficiență procedurală și aplicare uniformă a dispozițiilor legale.
170.	Cu referire la art. 97 alin. (16) , se constată că norma are un caracter general și declarativ, stabilind că încălcarea dispozițiilor și interdicțiilor prevăzute de prezenta lege atrage răspunderea contravențională sau penală, fără a indica în mod concret faptele sau categoriile de încălcări susceptibile de a genera o asemenea răspundere. În aceste condiții, formularea este excesiv de vagă și nu asigură previzibilitatea normei sancționatoare, întrucât nu rezultă cu suficientă claritate care dispoziții ale legii pot constitui contravenții sau infracțiuni, în condițiile în care art. 78 alin. (4) al proiectului instituie deja un regim sancționator mai concret și determinat. Prin urmare, considerăm oportună excluderea alin. (16) ca fiind redundant și lipsit de valoare normativă proprie, în vederea asigurării coerenței regimului sancționator și evitării dublării sau suprapunerii normelor.	Se acceptă parțial. Luând în considerare că art. 78 alin. (4) a fost exclus din proiectul legii și alipit la art. 97 alin. (18) cu indicarea clarificărilor privind dispozițiile legii care pot constitui contravenții sau infracțiuni: „Încălcarea dispozițiilor și interdicțiilor prevăzute la art. 81 - 83 constituie încălcare a prezentei legi și atrage aplicarea măsurilor și sancțiunilor prevăzute de art. 97, în măsura în care fapta, prin valoarea prejudiciului cauzat, valoarea beneficiului obținut sau a pierderii evitate ori prin alte elemente prevăzute de lege, întrunește elementele constitutive ale unei contravenții ori ale unei infracțiuni, aceasta atrage răspunderea contravențională sau penală, după caz, în condițiile Codului contravențional al Republicii Moldova sau ale Codului penal al Republicii Moldova.”. Acest alineat vine ca o continuare la prevederile actualului art. 97 alin. (17) (alin. (16) menționat în expertiză) prin care se prevede posibilitatea, după caz, a atragerii răspunderi contravenționale și penale în cazul încălcărilor dispozițiilor prevăzute de proiectul de lege, cu detalierea ulterioară în alin. (18).	
171.	Cu referire la art. 102 alin. (1) , se constată că norma prevede elaborarea și publicarea unui raport anual privind aplicarea legii și evoluțiile pieței de criptoactive, însă nu stabilește în mod expres modalitatea de publicare și de transmitere a acestuia, respectiv instituția sau platforma oficială pe care raportul urmează a fi făcut public. În lipsa unor precizări clare privind destinatarul instituțional (Parlamentul, Comisia Națională a Pieței Financiare, Banca Națională a Moldovei) și a modalității de publicare (pagina web a autorităților competente sau alt canal oficial), norma este incompletă sub aspectul asigurării transparenței și al accesului public la informație. În acest context, se recomandă completarea textului prin indicarea expresă a instituției căreia îi este prezentat raportul și a modalității de publicare oficială, în vederea asigurării clarității, previzibilității și aplicării unitare a dispoziției.	Se acceptă parțial. Raportul anual al Comisiei Naționale privind evoluțiile pieței are ca destinatar publicul, fiind un instrument de transparență și informare, iar nu un raport adresat unei anumite autorități; din acest motiv nu se indică un destinatar instituțional. Pentru a asigura accesul public, art. 102 alin. (1) se completează în sensul că raportul se aduce la cunoștința publicului prin publicare pe site-ul web oficial al Comisiei Naționale.	

172.	Cu referire la art. 103, se constată existența unor neclarități și inconsecvențe de reglementare care afectează previzibilitatea normei și aplicarea sa unitară. În primul rând, la alin. (1) se utilizează formularea „autoritatea competentă poate percepe taxe”, în timp ce la alin. (2) se prevede stabilirea categoriilor și procedurii de percepere a taxelor, iar din ansamblul reglementării nu rezultă cu claritate dacă perceperea taxelor are caracter obligatoriu sau facultativ, ceea ce generează incertitudine juridică în aplicare. În al doilea rând, norma nu este suficient de clară nici sub aspectul fluxului bugetar al sumelor încasate. Astfel, la alin. (5) se prevede că taxele se achită fie la bugetul autorității competente, fie la bugetul de stat, fără a fi stabilite criterii clare de determinare a destinației sumelor, ceea ce poate conduce la interpretări divergente și practici neunitare între autorități. În acest context, este necesară reformularea dispozițiilor pentru a asigura coerența reglementării privind caracterul obligatoriu al taxelor, precum și stabilirea expresă și determinabilă a regimului de colectare și a destinației sumelor încasate, în vederea asigurării securității juridice și a aplicării uniforme a normei.	Se acceptă parțial. Cu privire la caracterul taxelor, formularea „pot percepe” de la alin. (1) exprimă dreptul autorităților competente de a institui taxe, iar nu un caracter facultativ al plății pentru debitor. Caracterul permisiv al normei reflectă dualitatea celor două autorități: Comisia Națională percepe taxele în temeiul prezentei legi și al Legii nr. 192/1998, în timp ce, în cazul Băncii Naționale, perceperea se va stabili ulterior prin Legea nr. 548/1995 și propriul cadru normativ, dacă se va decide în acest sens. Odată instituite prin actele normative de punere în aplicare, taxele sunt obligatorii pentru categoriile de subiecți vizati. Caracterul determinabil al regimului este asigurat de ansamblul articolului — principiul recuperării costurilor (alin. (3)), stabilitatea și publicitatea prealabilă a cuantumului (alin. (4)) —, precum și de stabilirea, la nivel de lege primară, a limitei maxime, a categoriilor principale de plăți și a subiecților obligați, prin completarea art. 6 din Legea nr. 192/1998; actele subsecvente detaliază doar cuantumul concret, modul de calcul, procedura, termenele și raportările, în limitele legii. Pentru claritate, art. 103 alin. (2) se completează după cum urmează: „În cazul percepției taxelor sau plăților prevăzute la alin. (1), cuantumul și procedura de percepere, precum și categoriile de persoane sau entități obligate la plata taxelor sau plăților se stabilesc de către autoritățile competente prin actele lor normative de punere în aplicare a prezentei legi.” Cu privire la fluxul bugetar, observația a fost deja valorificată prin reformularea alin. (5), care nu mai conține alternativa imprecisă „fie la bugetul autorității competente, fie la bugetul de stat”. Textul actual delimitează expres două regimuri, în funcție de autoritatea competentă: taxele percepute de Comisia Națională constituie venituri proprii și se achită în condițiile Legii nr. 192/1998, iar cele percepute, după caz, de Banca Națională se achită și se administrează în condițiile Legii nr. 548/1995. Criteriul de determinare a destinației sumelor este astfel obiectiv și previzibil, înlăturând riscul aplicării neunitare.
173.	La art. 104 alin. (3) se atrage atenția că prevederile expuse sunt concepute să producă efecte juridice la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, moment care este incert din punct de vedere temporal și dependent de finalizarea unui proces internațional complex de negociere și ratificare.	Nu se acceptă. Autorul a analizat dispozițiile care nu vor mai fi actuale sau care vor necesita modificare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană și a optat, în mod deliberat, ca aceste modificări să opereze automat, la momentul aderării, iar nu printr-o lege ulterioară de modificare — soluție menită tocmai

	În acest context, există un risc juridic și normativ ca până la realizarea efectivă a aderării, cadrul legislativ național (precum și prezenta lege) și al Uniunii Europene la care se face trimitere (inclusiv Regulamentul (UE) 2023/1114 și actele conexe) să fie modificat, completat sau înlocuit prin acte ulterioare. De asemenea, structura instituțională și terminologia utilizată în legislația UE pot suferi ajustări, inclusiv în ceea ce privește numerotarea articolelor sau conținutul titlurilor și capitolelor invocate. Prin urmare, formularea unor modificări legislative cu aplicare condiționată de un eveniment viitor și incert poate conduce la situația în care, la momentul intrării în vigoare a Tratatului de aderare, referințele normative din această lege să nu mai corespundă exact cadrului juridic european în vigoare, necesitând intervenții legislative suplimentare de actualizare. În consecință, propunem excluderea acestor prevederi.	să evite un proces legislativ de durată și să asigure aplicarea fără sincopă a noului cadru. Păstrarea normei servește și previzibilității destinatarilor, care cunosc din timp modul în care se va modifica cadrul aplicabil la aderare. Cât privește caracterul pretins incert al acestui moment, aderarea la Uniunea Europeană constituie, potrivit Constituției Republicii Moldova, un obiectiv strategic, iar dezideratul național este realizarea ei cât mai curând; ea este, totodată, jalonată prin Programul național de aderare pentru perioada 2025-2029. Eventualele modificări ulterioare ale cadrului european pot fi acomodate punctual, printr-un proiect de modificare acolo unde va fi necesar, fără a justifica renunțarea la transpunere. Excluderea acestor dispoziții ar fragmenta cadrul și ar impune re-legiferarea la aderare, contrar tocmai obiectivului de previzibilitate și continuitate urmărit.
174.	Adițional, se constată că autorul proiectului prezintă o anexă la lege, care include o listă de modificări la unele acte normative. În acest sens, se propune completarea art. 104 cu un nou alineat, potrivit căruia: „La data intrării în vigoare a legii, se modifică unele acte normative conform anexei nr. ____”. La fel, anexa va fi expusă la finalul legii (după cele 4 anexe) și va fi numerotată „Anexa nr. 5”. Totodată, se reține că, potrivit art. 49 alin. (6) din Legea nr. 100/2017, reglementările din anexe se numerotează cu cifre arabe urmate de punct, prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. Prin urmare, modalitatea de numerotare propusă și, după caz, structura anexei nu corespund exigențelor de tehnică legislativă stabilite de cadrul normativ incident, întrucât nu respectă regula de sistematizare și numerotare a dispozițiilor din anexe. În consecință, se consideră necesară revizuirea anexei în vederea asigurării conformității acesteia cu prevederile art. 49 alin. (6) din Legea nr. 100/2017, precum și a corelării tehnice cu structura actului normativ (obiecție valabilă și pentru Anexele 1- 4 din proiect).	Se acceptă parțial. Se menționează că art. 104 conține deja un alineat cu prevederile: „La data intrării în vigoare a legii, se modifică unele acte normative conform anexei.”, și anume la alin. (6). Se ajustează textul proiectului de Lege corespunzător la Anexa nr.5. Se ajustează prevederile anexelor în modul corespunzător.

	175. În altă ordine de idei, potrivit pct. 1) din proiect, prin care se propun modificări la Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, la art. 75² se introduce un nou alineat (23), potrivit căruia măsurile și sancțiunile prevăzute la art. 97 alin. (2) lit. a) și b) din legislația privind piața cryptoactivelor ar putea fi aplicate de către guvernatorul, prim-viceguvernatorul sau viceguvernatorii Băncii Naționale, această soluție normativă fiind necorelată cu regimul juridic instituit de proiect. În acest sens, se atenționează că art. 97 alin. (2) nu instituie competențe pentru Banca Națională a Moldovei, atribuțiile de constatare și aplicare a măsurilor și sancțiunilor fiind expres conferite Comisiei Naționale a Pieței Financiare, ceea ce face ca extinderea acestor competențe asupra BNM să nu fie susținută de cadrul normativ propus. În concluzie, se constată existența unei necorelări între norma propusă de completare a art. 75² alin. (2)³ din Legea nr. 548/1995 și regimul stabilit prin art. 97 alin. (2) din proiect, în condițiile în care atribuțiile de constatare și aplicare a măsurilor și sancțiunilor sunt expres conferite Comisiei Naționale a Pieței Financiare. În aceste circumstanțe, extinderea competențelor respective asupra Băncii Naționale a Moldovei nu este susținută de cadrul normativ incident și este de natură să genereze incertitudine juridică și suprapuneri instituționale. Totodată, se constată că, pe parcursul anexei, este utilizată formularea „legislația privind piața cryptoactivelor” pentru a desemna actul normativ de referință. În acest context, se atenționează că utilizarea unei denumiri generice, fără identificarea expresă a actului normativ prin număr și dată de adoptare, nu asigură suficientă claritate și precizie normativă. Astfel, din considerente de tehnică legislativă și pentru evitarea oricăror dificultăți de interpretare, se impune revizuirea acestei formulări, cu indicarea expresă a actului normativ vizat, respectiv „Legea nr. ____/____ privind piața cryptoactivelor”. Adițional, relevăm că din punct de vedere al tehnicii legislative, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului”. În acest sens, urmează a fi revizuită această anexă.	Se acceptă parțial. Referința la art. 97 a fost corectată, iar termenul „legislația” a fost substituit cu „Legea”. Cu privire la propunerea de indicare a numărului și anului adoptării legii, acest lucru este imposibil la etapa actuală, or este avut în vedere tocmai prezentul proiect de lege care urmează a fi adoptat. Norma în redacție nouă a fost expusă astfel: „ (2³) <i>Sancțiunile și măsurile care pot fi aplicate de Banca Națională față de persoanele sau entitățile care desfășoară activități prevăzute la art. 85 alin. (3) din legislația privind piața cryptoactivelor, se aplică de către Comitetului executiv. Măsurile și sancțiunile prevăzute la art.86 alin.(2) și art.97 alin.(9) pct.1) și 2) din Legea privind piața cryptoactivelor pot fi aplicate de către guvernatorul, prim-viceguvernatorul sau viceguvernatorii Băncii Naționale.</i>” Cu referire la substituirea unor cuvinte” sau a „textui”, menționăm că propunerile de modificare curpinse în Anexa nr.5 nu conține propuneri de substituire ci doar de completare.
	176. La pct. 4), ce include modificări la Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, se constată că în cuprinsul modificărilor propuse	Se acceptă. Se ajustează textul proiectului de Lege corespunzător.

		la art. 14 alin. (1), litera o) este redată fără respectarea rigorilor de tehnică legislativă privind numerotarea și marcarea literelor din textul normativ. Potrivit regulilor de tehnică legislativă, literele sunt urmate de o paranteză rotundă (ex.: „o)”), inclusiv în cazul introducerii unor noi litere/subdiviziuni, pentru a asigura coerența și uniformitatea structurii actului normativ. În acest sens, urmează a fi prezentată asemenea formulare „literele o1), o2) și o3)” pe parcursul alineatului.	
	177.	În altă ordine de idei, atenționăm că în cuprinsul proiectului, anexele sunt prezentate fără indicarea expresă, în parafa de aprobare, a actului normativ la care acestea se referă. În acest sens, se atenționează că, potrivit exigențelor de tehnică legislativă, anexele constituie parte integrantă a actului normativ și trebuie să conțină în mod clar referința la legea din care fac parte, inclusiv prin indicarea denumirii complete a acesteia în formula de identificare (ex.: „Anexa nr. 1 la Legea nr. ____/____ privind piața criptoactivelor”). Lipsa acestei mențiuni poate genera incertitudine cu privire la apartenența anexelor și la corecta lor raportare la actul normativ de bază.	Se acceptă. Se ajustează textul proiectului de Lege corespunzător.